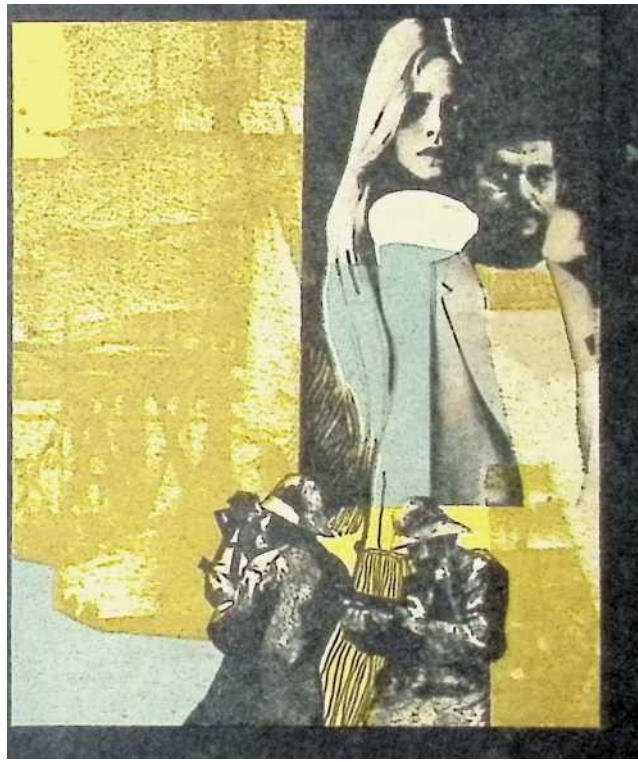

Jean Nedelcu

CLANDESTIN LA BORD

JEAN NEDELCU

aoderf

@ J

ROMA N

EDITURA JUNIMEA
IAŞI • 1982

Coperta : GEORGE SCUT ÁRU

biod sl

MAMOU

A3 MIMUL A5JUTIG3

- IŞAS

PRIMUL EPISOD

MOTTO

Şi dacă s-o întoarce cel aşteptat
Să-i spui că-n lunga aşteptare M-sm stins de dorul lui.

Maeterllnck

CAPITOLUL I

Ajunsese la Constanţa, la bariera oraşului. Aici era limanul care îl scăpa de foame şi suferinţele îndurate pe drum, aici va încerca să-şi croiască o soartă mai buna, visul de a se face marinar numai aici se putea realiza, din portul acestui oraş va pleca să colinde lumea, să vadă măcar o parte din vestigiile trecutului milenar al cetăţilor care şi-au trimis solii şi pe pământul geto-dacilor. Chiar şi Egiptul faraonilor ar fi vrut să-l vadă, să stea de vorbă cu Sfinxul, să-l întrebe dacă şi pe vremea lui portocalele erau un lux pentru omul sărac. Habar n-avea cum de-i zburase gîndul la portocale. Poate unde le dorise în copilărie, le dorise fără să Ie guste niciodată.

în dimineaţa acelei zile de 26 mai, zi senină şi plină de soare, era obosit şi nedormit. Toată noaptea mersese pe jos. întunericul şi hîrtoapele şoselei îl făcuse ₆ă mîrîie tot timpul şi să înjure trenurile care pretindeau bilet de călătorie. Era şi flămînd. Foamea care-i ţinea de urît de cînd plecase de-acasă, îi rodea măruntaiele. Dornic să stea cu

cineva de vorbă, se opri în poarta spitalului comunal, „Doctor Sion”. Acolo cerşea un om fără vedere, un bătrîn cu o decoraţie militară prinsă de pieptul vestonului cazon zdrenţuit pe la mîneci. Bătrînul, implorînd mila trecătorilor, ciugulea în răstimpuri dintr-un codru de pîine. Noul venit se rezemă de singurul copac care-i făcea umbră cerşetorului, îi dădu bună ziua şi rosti prezentarea i

— Mă cheamă Dinu Podaru, bădie, sînt din împrejurimile Sucevei, cetatea de scaun a răposatului domnitor Ştefan cel Mare. Cred că ai auzit de numele ăsta ?

Bătrînul, ţintuindu-l cu ochii lui stinşi, întrebă :

— Şi eşti tînăr, nu-i aşa ?

Trecătorii nu păreau miloşi, nu se îmbulzeau să-i dea de pomană omului fără vedere, aşa că Dinu îşi putea .spune păsul :

— Tînăr, de douăzeci de ani, crescut în sărăcie şi lipsuri. Anei am venit în căutarea norocului, a portului salvator. Poate vrei să-mi dai vreun sfat, să-mi îndrepţi paşii spre liman.

— Păi... ai păşit cu dreptul, aici eşti ca şi pe meleagurile tale, strada pe care o calci se numeşte Ştefan cel Mare. O ţii înainte şi mai întrebi.

Dinu îi mulţumi bătrînului şi porni grăbit mai departe, filozofînd. Dacă însuşi domnitorul Moldovei îl întîmpinase la poarta oraşului, nu se poate să nu-i arate şi locul praznicului, plăcintele care-i aştepta pe cei veniţi la pomul lăudat. La acest gînd simţi pe la nas un pronunţat miros de pîine caldă. Nu, nu se. înşelase, pîinea exista, brutarul o scotea de la cuptor, însă negustorul, patronul, salutat respectuos, n-avea nevoie de rîndaş şi nici ideea de

a-i da pe datorie unui străin nu-i surîdea. Refuzul nu-l supărase pe flămînd, el se săturase cu mirosul, mai bine să-şi vadă de drum şi
să Ie dea dreptate doctorilor care susţin că pîinea calda nu face bine la stomac. Şi tot aşa, făcînd haz de necaz, Dinu îşi găsi o ocupaţie, înregistrînd firmele prăvăliilor. O începu cu prima de pe trotuarul de vizavi : „La Agop Elveţianul. Ceasornicar." Aşa elveţian mai rar, merită să-l memorezi. Altă firmă, „Hanul Balcani", îl făcu să ofteze. Un pat şi puţină apă caldă nu î-ar strica nici lui. Citind firma „La 24 de copii. Articole ţărăneşti", zîmbetul îi. goni oftatul. Cu ce i-o fi crescut pe toţi, măiculiţă, de unde atîtea linguri ? Pe lîngă Corporaţie trecu în pas viu, ferindu-se de clădirea ei arătoasă, cu două etaje. Mai bine miros de sărăcie decît de spiţerie. Firma magazinului de vizavi îl atrase ca un magnet. Numai stafide, smochine, curmale şi portocale erau în vitrina magazinului „Antoniadis". Prea dulci şi fleacurile astea exotice, prea piperate. OmuJ sărac poate trăi şi fără ele. Păşind mai departe, o firmă năzdrăvană îl ţintui locului : „Patruzeci de biserici. Circiumă şi mîncăruri alese." Hm... o strachină cu fasole n-ar fi rea, dar ce te faci cu bisericile astea care au obiceiul să ia, nu să dea ? Cîrmi amărît pe dreapta şi se opri din nou. „Mîndra veche. Restaurant şi grădină". Nici mîndra nu dă de pomană, şi ea cere plocon, vrea să i-l dai înainte de a te înfrupta. Baclavalele de Ia „Fesul lui Osman" şi plăcintele cu carne de la „Bra- gageria Albaneză" îl leşinau la lingurică, însă le dădu cu tifla, nu-i plăceau, erau bîzîite de muşte. Nici cu cravatele de la

„Domnişoara Surica” n-avea ce face, pe căldura asta numai de zgardă nu-i ardea. II dezamăgise şi aspectul oraşului văzut pînă atunci. Nici o scofală, de prăvăliile de pe strada Ştefan cel Mare, mai toate erau aidoma cu dughenele din tîrgul lui natal : scunde, acoperite cu olane, şi de teamă să nu le daríme vîntul, erau înghesuite una în alta, să aibă ce munci pompierii în caz de incendiu. Ici-colo cîte un bec cu pălăria pe-o parte, neîncrezător parcă în sîrma care-l ţinea, se bălăbănea în vînt, rotindu-şi umbra în mijlocul străzii, o stradă lungă, prost pietruită, cu hîrtoape şi cu puţini trecători la acea oră matinală. Din grădina cîrciumii „La aeroplanul Iui Vlaicu” se auzi un scîrţîit de vioară. Lăutarul era singur, grădina pustie, iar vioara parcă plîngea. Dinu, rezemîndu-se de gărduţul grădinei, oftă, ştergîndu-şi lacrima cu dosul palmei. E trist să fii singur, străin într-un oraş străin, să nu te întrebe nimeni de cîte zile n-ai mîncat, de cînd nu te-ai .spălat ca lumea, să nu mai crezi în noroc şi să asculţi abătut suspinele viorii, să le simţi scormonindu-ţi în suflet... Se smulse tristeţii, apăsării, pustiului din el. Tonicul firmei „La curcubeu” parcă-i însenină fruntea. Se interesă din nou cam unde-o fi portul. Un ambulant bronzat din naştere, care vindea nişte seminţe de floarea soarelui, îi arătă cu mîna : „tot înainte şi pe dreapta”. Mergînd tot înainte, trecu prin faţa liceului Mircea cel Bătrîn, un liceu adăpostit într-o clădire impozantă, demnă de a fi lăcaş de cultură, apoi o coti pe dreapta, pe strada cu acelaşi nume. Scurgîndu-se la vale şi recitind în gînd Luceafărul de Mihai Eminescu, poezie cu care cucerise simpatia profesorului de

română, vestitul şi severul Dan Pro- topopescu, zări cu surprindere marea, văzu pescăruşii şi, pe malul mării, biserica greacă. Nu rezistă dorinţii de a se bălăci puţin în apa mării, de a-i simţi gustul. Dezbrăcîndu-se din mers, coborî panta pînă pe plajă şi, îmbrăţişînd vesel primul val care i se rostogoli la picioare, începu să se scalde, să-şi spele funinginea locomotivelor şi praful adunat pe drumuri. Ud şi învio-
rar, se prăji un timp Ia soare, apoi, tragîndu-se mai sus, la umbra unei gherete, adormi buştean. Visînd că rupe cu dinţii dintr-un coltuc de pîine caldă, îşi dusese pumnul la gură. Durerea muşcăturii îl trezi din visul amăgitor şi sări în picioare. Mai întîi privi cerul. Soarele pornise spre asfinţit. Nu mai era timp de pierdut. Nerăbdarea de a găsi portul şi grija unui adăpost pentru noapte parcă-l zoreai). din spate, împingîndu-l pe strada Mircea la vale. Din mers se zgîi la templul izraelit de rit spaniol, întrebîndu-se curios ce rit o mai fi şi ăsta, de cînd şi-au fărămiţat religia şi evreii, aceşti habotnici cu care el se împăcase minunat' de bine. După cîţiva paşi, cam vreo zece-douăzeci la număr, văzu pe dreapta o căsuţă modestă cu o firmă, mititică deasupra uşii : „Sindicatul marinarilor". La aşa noroc chiar că nu se aşteptase. Aici va găsi desigur oameni care să-l ajute, să-i dea măcar un sfat, să ştie Ia ce autoritate portuară trebuie să se prezinte. Le va spune că nici el nu e străin de mişcarea sindicală, că taică-su fusese preşedinte de sindicat, că organizase o grevă a lucrătorilor brutari, că arestat şi torturat de zbirii singuranţei îşi dăduse duhul în închisoarea de la Iaşi. Bucuros că

întîmplarea îi scosese în cale tocmai sindicatul marinarilor, apăsă clanţa uşii şi intră în birou. Văzu trei bărbaţi cam între două vîrste, doi jucau table iar celălalt) răsfoia nişte hîrtii. Un anunţ era prins în perete. „Cotizaţiile şi cărămizele pentru căminul marinarilor se primesc zilnic". Dinu, bănuind că omul care răsfoia hîrţoagele era chiar casierul, i se adresă respectuos, spunîndu-i de-unde vine, cum îl chemă, ce pregătire are, cine a fost taică-sii, precum şi speranţa că aici, în port, ajutat de conducerea sindicatului, îşi va găsi şi el un loc de marinar pe vapoa

rele ce "brăzdează mările, o bucăţică de pline pe care s-o cîştige prin muncă şi cinste.

Unul dintre cei care jucau table, un om scurt şi îndesat, cu ochii bulbucaţi şi privirile piezişe, îi vorbi grosolan, vulgar, în jargon şmecheresc :

— Zău, mă cioflingarule, crezi că sindicatul nostru c clubul fripturiştilor, e zestrea lui taică-tu ? Crezi ca dac-ai urmat liceul eşti mai deştept ca alţii, că te luăm în braţe şi te urcăm pe vapor ? în sindicat se înscriu numai cei care au carnet de marinat-. Al tău unde este, ia să-l vedem ?

Dinu, deşi descurajat de felul cum i se vorbise, nu se dădu bătut.

— V-am spus c-am fost funcţionar, că mi-a plăcut muzica şi am organizat corul sindicatului condus de tata, de unde să am carnet de marinar, de pe iazul tîr- gului nostru ? Pe la noi nu sînt vapoare, nu...

— Atunci şterge-o în... N-avem nevoie de dirijor, nici de cărturari din ăştia deştepţi cu diplome de...

Interveni casierul, oprindu-i necuviinţele :

— Stai, bre Marine, lasă omu-n pace. Dacă tu ai rămas cu două clase primare nu se face să-l înjuri bir- jăreşte. Tu conduci sindicatul, şi-n calitatea asta ţnă aşteptam să-i dai vreun sfat, să-i îndrumi paşii spre căpitănia portului, spre inspectoratul Serviciului Maritim Român, singurele autorităţi care l-ar putea îmbarca, care i-ar înlesni scoaterea carnetului de marinar, nu să-l repezi aşa.

Dinu nu mai avea ce sta în biroul sindicatului. După ce-i mulţumi casierului pentru că-l informase indirect, ieşi în stradă fără să-i mai salute pe tablagii. Ajuns în piaţa Ovidiu se opri în faţa statuii cu acelaşi nume citind epitaful de pe soclu : „Sub această piatră zace Ovidiu, cîntsareţul iubirilor gingaşe răpus de-al său talent. O, tu, ce treci pe aici, dac-ai iubit veodată, te roagă pentru dînsul :

să-i fie somnul lin.” Nu-i plăcu epitaful, l-ar fi vrut mai pe măsura bronzului durat la Roma de sculptorul italian Ettori Ferrari şi dezvelit aici, pe pămîntul Constanţei în anul 1887. Fă- cînd apel la memorie îşi aminti de cartea de latină care-l chinuise în liceu şi, privindu-l pe poetul Romei aşa cum stătea gînditor, cu toga aruncată pe umăr şi cu bărbia rezemată în podul palmei drepte, îi reproşa că nu scrisese măcar o poezie în limba geţilor care-l primiseră cu resoectul şi compasiunea datorată omului trimis în surghiun tocmai în urbea lor tomitană. Cu acest regret Dinu nomi mai departe şi se lovi de umărul unui marinar. Marinarul mergea pe două cărări şi vorbea singur, dojenindu-se :

— Dacă nu ţii la pahar, cine te-a pus să bei ?

Dinu zîmbi neobservat, îsi ceru scuze şi-l întrebă pe beţiv cam cît o mai fi pînă în port. Marinarul îl lămuri buştean :

— Dacă nu te ppreşti şi tu la „Catarg”, Ia Beţi jazbandîsta ca să sugi din poşirca barului, pînă-n seară ajungi şi acolo.

Cu toate că era grăbit să nu-I prindă noaptea înainte de a nimeri portul, curiozitatea îl făcu să zăbovească p.uţin în dreptul moscheei turceşti şi a minaretului care împungea semeţ cerul. Tare ar fi vrut să vadă cum arată biserica lor pe dinăuntru, cu ce fel de icoane e pictată, ce sfinţi au turcii, însă înserarea îi strămută gîndul, îndemnîndu-l s-o ia din loc. Se pare că în acea zi numai de biserici avea parte. Cum o coti pe dreapta şi făcu cîţiva paşi, văzu alta. Era catedrala cultului ortodox, o biserică impozantă, un adevărat monument istoric. înciudat ca nu mai nimerea portul, se aşează necăjit pe treptele ei. îl goni însă un cerşetor, bombănindu-l duşmănos :

— Aici e sectorul meu, n-am nevoie de concurenţă, şterge-o, încearcă-ţi norocul la cimitir.

Dinu să buşească în rîs, nu altceva. Dar văzîndu-şi pantalonii zdrenţuiţi şi haina murdară, mototolită şi ca vai de ea, îi dădu dreptate cerşetorului, nu se prea deosebeau unul de altul. Se ridică fără să mai spună nimic, fără să-l întrebe unde-i portul. Adulmecînd aerul şi mergînd teleleu cu mîinile în buzunare, simţi un pronunţat miros de alge şi auzi ţipetele pescăruşilor care se roteau deasupra unui anumit punct. Alergînd într-acolo văzu că marea era chiar la picioarele lui, aceeaşi mare în care se scăldase dimineaţă, tot învolburată şi acum. Pe faleza de pe malul mării, printre singurii copaci pe care-î întîlnise în oraşul năzuinţelor sale, zări o clădire destul de arătoasă care nu putea fi decît sediul autorităţilor portuare. Din păcate se înşelase. clădirea cea arătoasă era cazinoul. Nu-l căutase, nu ■ ştia că există, nu-I interesa. Dezorientat, înciudat pînă şi pe plimbăreţii de pe faleză, oftă îngrijorat văzînd că se apropie amurgul. Cînd să întrebe din nou cam unde-o fi portul, văzu un alt soclu şi pe soclu altă statuie. Bustul poetului Mihai Eminescu îl recunoscu de la distanţă. Veronica Micle, în picioare, lipită de granit, îi veghea somnul, nemurirea poetului. Lui Dinu i se descreţi fruntea. Moldova, prin oamenii ei, era mare pretutindeni. Aproape fără să-şi dea seama începu să fredoneze „Mai am un singur dor*. Fredona încet, în gînd, şi amintirea poeziei pe care o recitase cîndva la Casa Naţională cu ocazia unei şezători mu- zical-literară, îl repercută în trecut. Ce repede trec anii... ce greu vin bucuriile, împlinirile... Şi portul ăsta nu mai apare, nu-l invită la hotel...

Nu, n-are rost să-l mai caute astăzi, să întrebe plimbăreţii. Uite că înnoptează. Mai bine s-o şteargă înapoi spre centru, spre locul unde staţionau birjarii, lîngă firma pe care scria „Terenul sportiv".

CAPI ŢOLUL II

în centru, unde staţionau birjarii, acolo se opri Dinu. O firmă luminoasă, pe care scria „Simplou Bar", îi trezi curiozitatea. Despre tavernele portuare citise prin romane, dar de văzut încă nu le văzuse. Uşa fiind larg deschisă dădu să-i treacă pragul şi cînd s-o facă, auzi o împuşcătură. Damele din local, ascun- zîndu-se pe sub mese, ţipau care mai de care : „Trage Paule, trage şi tu, nu-l lăsa pe Mamut să-ţi: joace festa !" îl lămuri un necunoscut care rezema tocul uşii : ,ir .jjq ..

— O neînţelegere între rufieni, dă-i dracului ! Tu de unde-ai picat ? Ai bani sa bem o bere sau...

în felul acesta se cunoscu Dinu cu lacob Steriade, zis Grecosu, un bărbat vînjos cam de 30—32 de ani. Sub cozorocul caschetei de marinar, purtată pe-o sprinceană, i se vedeau ochii vioi, şi negri ca noaptea, încolo, ţinuta vestimentară, obosită şi decolorată de soare, arăta ca o carte de vizită fără blazon. lacob era şomer, fusese debarcat pentru instigaţie la bord. Acum, sporind să scape de necazuri,, venise să-l întîlnească pe secundul unui vapor panamez care făcea curse de Spania. Ca să fie mai clar, adăugă nostalgic :

— Sîntem prieteni vechi, vreo şase ani am cutreierat Mediterana, Cu el am dat ţîţă la păduchi şi pc alte meridiane. Căutam aventura. Dar tu ce cauţi la bar ? După cum arăţi...

Dinu îi povesti pe scurt de unde „picase" şi ce vînt îl adusese la Constanţa, cîtă foame făcuse pe drum, cîta nepăsare din partea oamenilor pe care-i întâlnise şi, pentru că rufienii, împinşi din spate de patronul tavernei, părăsiseră localul, lacob îi făcu semn :

— Să intrăm s-o întrebăm pe Lola cînd vine Dik.

Lola era una din damele barului, cam voluminoasă, e drept, dar fată bună şi înţelegătoare, iar Dik era secundul vaporului panamez, a petrolierului „Orfeu" Şi tocmai cînd vorbeau despre cel aşteptat, omul îşi făcu apariţia. Şapca de pe cap îi vesti sosirea, şapcă azvîrlită în tavan şi lăsată să cadă unde-o fi. Cu braţele larg deschise se îndreptă către lacob. Aceeaşi afecţiune şi pentru marinarii de la masa unde stătea Lola, aceeaşi explozie de bucurie :

— Bine v-am găsit, pîrliţilor ! în noaptea asta eu plătesc băutura, ai mei sînt lăutarii, ale mele fetele. Murfatlar vreau, jupîne, s-aude ?

— Vineee !... strigă chelnerul culegîndu-i cascheta de pe jos.

Fetele, mimînd sărutul ca să nu-i aplice pecetea cu ruj, îi săriră de gît, alintîndu-se :

— Pentru noi cîte un pahar cu vermut, puişorule.

— Vermut pentru fete şi şampanie pentru Glicheria ! comandă Dik scoţînd la vedere teşchereaua cu bani. (i

Glicheria era cîntăreaţa barului, o femeie cochetă şi ameţitor de inimoasă. Hîrtia de cinci sute

aruncată drept chetă o prinse din zbor. Apoi, după ce-î mulţumi graţios trimiţîndu-i de Ia distanţă un sărut, se răsuci spre lăutari, le şopti ce trebuia şi nu trecu mult că de pe strunele viorii se auzi tangoul Iui preferat :

Un şal, o floare şi-un tango Aşa era în Spania de-altă dată...

Dik, măgulit în sinea sa, dădu să se aşeze Ia masa lui Iacob, dar tot atunci se trezi înghioldit de un marinar cherchelit:

— Mă, coiclule, mie nu-mi plăteşti o juma de cocîrţ, eu nu merit să fiu luat în seamă ?

Interveni chelnerul, sfătuindu-l pe cherchelit să stea Ia masa lui însă cîrcotaşul continuă, adresîndu-se tot lui Dik :

— V-aţi pricopsit de cînd ' faceţi Spania, mă, de cînd sugeţi la ugerul celor care au aprins focul. Dar s-o stinge el, şi pe urmă...,

Marinarul cherchelit spusese oarecum adevărul, existau şi oameni oare se pricopseau de pe urma războiului civil din Spania, dar nu echipajele care-şi riscau viaţa pentru cele două lire, pe zi încasate la Barcelona. Armatorii se îmbogăţeau, ei încasau sume fabuloase pentru benzina şi alimentele transportate republicanilor, ei ridicau şi asigurările în caz de naufragiu, nişte asigurări care le permitea să-şi dubleze parcul de vase. Armatorii nu-şi riscau viaţa, în timp ce aviaţia hitle- ristă bombarda sălbatic portul Barcelona, pe cînd echipajele...

De pe la mese se auziră cîteva înjurături, înjurau prietenii lui Dik. Scandalul plutea prin aer, scînteia la fel, însă patronul, prudent şi obişnuit cu beţivii, interveni energic, scoţîndu-l afară din local pe

cîrcotaşul invidios.

— Daca te mai întorci îţi mut gura la ceafa. Tunde-o ! f

Abia atunci cînd vinul de Murfatlar îşi afirmă calitatea şi puterea, se interesă Dik de situaţia tînărului care ocupase doar jumătate de scaun fără să se atingă de pahar.

— E Dinu Podaru, frate Dik – îl recomandă lacob – l-am cunoscut acum o oră, un şoldovean care visează îmbarcarea. Şi pentru el s-ar putea să fii^bine venit, nu numai pentru mine şi pentru amicii cărora le plăteşti băutura. Stai aşa, nu mă întrerupe, nu vreau s-aud bucuriile cu burta goală. Spune-i chelnerului să ne aducă nişte măsline, puţin caşcaval şi cîteva felii de pîine. Tu ştii ce-nseamnă foamea, iar Dinu... numai de foame a avut parte şi pe drum şi acasă unde-a crescut.

Fetele se lipeau ca nişte ventuze de marinarii cu care dansau. Unele, fredonînd refrenul tangoului cîntat de Glicheria, fandau molatic, scoţîndu-şi piciorul prin deschizătura rochiei. Altele, clătinîndu-şi ademenitor sînii, îi zăpăceau pe cei care şi aşa erau ameţiţi de ispita satanei. Dik era cel mai fericit. El era cu punga plină, în jurul lui începea şi se termina veselia. lacob nu dansa. Nici Dinu, ţinuta lor nu cadra cu vaporoasele vestminte ale profesionistelor de bar. Şi totuşi, pentru Dinu spectacolul era nou, neaşteptat de interesant. Programul artistic începu pe la orele zece. Cineva anunţă surpriza şi muzica amuţi. Şeful orchestrei stinse lumina. în tot localul nu ardea decît un bec cu abajur roşu. în liniştea care se aşternuse se auzi mai întîi semnalul unei trompete şi vocea celui care

anunţa un spectacol de zile mari. Dinu, cu ochii la îmblîn- zitoarea de şerpi, o brunetă fascinantă care zvîcnise din burduful unui coş de papură împletit bizar, tremura de emoţie. Coşul fusese adus pe o targa de mătase verde de nişte tuciurii străini de Europa. Doi pitoni, din care unul uriaş, îi încolăceau trupul artistei. Şi tocmai pe cel uriaş îl săruta bruneta cea fascinantă, de botul acestei fiare îşi lipise buzele.

Dik, numind-o prinţesă, o invită galant la un pahar cu şampanie. Iacob bodogăni înciudat :

— Dacă vine „prinţesa" la masă, de noi n-o să mai ai timp. Mai bine spune-ne ce ai de spus şi-am şters-o.

— Deocamdată pentru Dinu nu pot face nimic, nu-i învăţat cu marea. în caz. de furtună sau de naufragiu ce mă fac cu el ? o scaldă Dik.

— Da – admise Iacob înţelegînd situaţia – să zicem că ai dreptate, că pe un vas ca petrolierul tău care e vînat de flota lui Franco şi de aviaţia hitleristă, un începător nu s-ar putea descurca. Dar cu mine ce faci, ai de gînd să mă scoţi din ţară, să mă ajuţi să-mi repar carnetul, să ştergem menţiunea încriminată „debarcat pentru instigaţie" ?

— Echipajul e complet, nu se debarcă nimeni, nu văd cum... se eschivă Dik de la un răspuns direct.

— Zău, e complet şi cu asta basta ? întrebă Steriade cu arţag, devenind mai mult grec decît român. Şi dacă, după ce pleci în cursă, te trezeşti cu mine pe bord, ce faci ?

— Doar nu eşti nebun să te îmbarci clandestin, să mă bagi în bucluc ! se înspăimîntă căpitanul

petrolierului. Dacă faci prostia asta, şi apari în plină Me- diterană, află că te arunc peste bord fără să şovăi, cu mîna-mea o fac. .

— .Zău, mai frăţioare, eşti chiar atît de cîinos, nu mai ai conştiinţă, uiţi ce ne leagă din trecut, uiţi făgăduielile de pe vremea cînd şomam prin Casablanca ?

— Prostii ! se înciudă Dik. Mustrarea de conştiinţă şi aşa-zisele remuşcări sentimentale sînt slăbiciuni muiereşti. Noi sîntem bărbaţi, marinari de ocean, nu permitem intruşilor să ne dea rosturile peste cap. Cei care n-au urechi să audă... ajung de obicei hrană rechinilor.

lacob deveni bănuitor, dînd cărţile pe faţă :

— Ascultă, Dik, nu cumva încărcătura de pe bord o duceţi franchiştilor ? Nu cumva asta e cauza că vi-e teamă să nu vă dea careva „rosturile peste cap ?" Gurile rele spun că armatorul tău se ocupă şi cu asemenea tranzacţii.

Dik gcsticulă din mină nepăsător :

— Bîrfe, mă, bîrfe. Dar, fiind vorba de armator, s-ar putea să intervin în favoarea voastră.

Armatorul era un levantin pişicher care locuia cînd la Galaţi, cînd la Constanţa, cînd la Istanbul, cînd la Pireu, un levantin ţîfnos care se numea lani Ke- falonis. Iniţialele numelui său formau emblema de pe steagul companiei care dispunea de două vapoare şi de cîteva şlepuri Ia Dunăre.

— Ştiam că eşti om bun şi-ai să te răsgîndeşti – îl flată lacob.

— Chiar mîine o să-i telefonez. Dacă e în toane bune s-ar putea s-aveţi noroc, să vă îmbarce pe faimosul „San-Juan". Cred că n-ai nimic de obiectat.

Faimosul „San-Juan" era un cargou intrat în reparaţie la atelierele portului, şi-n jurul acestui vapor se creaseră mai multe legende : ba că aprovizionase submarinele corsar din mările sudului care apărau interesele puterii coloniale olandeze, lovind în vasele ce transportau arme rebelilor iavanezi, ba că ar fi fost capturat de marina engleză, în timp ce debarca pe coastele Palestinei un transport clandestin de evrei surdo-muţi aduşi din Abisinia şi, vîndut lui Kefalonis pe un preţ de nimic, era de aşteptat să-l trimită să facă tot Spania, ca şi petrolierul „Orfeu" pe care era secund căpitanul Dik. în orice caz, vasul avea viteză, prindea optsprezece mile pe oră şi ceea ce se ştia sigur era că armatorul îşi va completa echipajul undeva prin Mediterana, în porturile unde scursorile societăţii omeneşti se găseau la tot pasul. Unii susţineau că secundul faimosului cargou, o corcitură pe nume Faic, ar avea slăbiciuni pentru contrabandele de stupefiante, că însuşi armatorul s-ar fi îmbogăţit de pe urma acestor afaceri.

Iacob, uns cu alifia speranţei, se ridică de la masă mormăind :

— N-am ce obiecta. Numai să-l convingi să ne facă îmbarcarea Ia amîndoi, să ne asigurăm crăpelniţa şi soileala, să nu ne despărţim tocmai acum cînd abia ne-am cunoscut.

— Atunci să închinăm un ultim pahar în cinstea reuşitei voastre şi... na, ţine – îi înmînase nişte bani lui Iacob – să-i aveţi pentru tuns, pentru ras, pentru lustruitul pantofilor şi pentru hotel. Mîine dimineaţă vă aştept pe bord. Vasul e tot la bazin.

Dinu era numai zîmbet. Bucuria că întîmplarea i-l scosese în cale pe Iacob Steriade nu mai avea margini. Se pare că-l ameţise şi şpriţul, dar fericit că în noaptea asta va dormi într-un pat curat, îi mulţumi de cîteva ori omului oare-i ceruse să-l tutuiască, să nu-i mai spună domnul Iacob. Doar în privinţa îmbarcării nu prea era lămurit, nu ştia cine-i va scoate carnetul de marinar, domnul Dik nu pomenise nimic.

Iacob asculta, tăcea şi îşi vedea de drum. Pe strada Kogălnîceanu se opri în dreptul unei ferestre cu perdelele trase, bătu în geam într-uh anumit fel, apoi intra în curte şi bătu la uşă. Cu toate că era tîrziu şi se apropia miezul nopţii, femeia care le deschise părea bucuroasă de vizită.

— Intraţi, maică, poftiţi în casă. Domnişoara Lola încă n-a venit de la local.

Dinu era nedumerit. Crezuse ca Iacob îl duce la hotel şi cînd colo, îl adusese la locuinţa unei profesioniste. Ce căutau ei aici ? Pentru ce nu-i spusese nimic ? Nici în ruptul capului nu-şî închipuia că Lola se va culca în acelaşi timp cu doi nespălaţi, ca dragostea tarifară se va consuma pe datorie. Vocea lui Iacob îl trezi din bîiguielile minţii : . nr

— Scoate-ţi haina şi dezbracă-ţi cămaşa, arunc-o Jos, pe duşumea. '

Acelaşi lucru îl făcu şi Iacob, dar nu înainte de a-i număra femeii cincisprezece lei, plus promisiunea c'a în două-trei zile îi va aduce şi un pachet de ţigări americane.

— Dimineaţă la şapte venim să le îmbrăcăm. Ce zici, se face ?

— Gata, maică, le spăl chiar acum. Pînă la şapte am timp să le şi calc. J ' • 1 i .

— Bine îţi rămîn îndatorat, dar mai e ceva. Lola te-a rugat să ne dai un săpun din noptiera ei. E pus în raftul de sus, împachetat în hîrtie subţire, albastră.

Dinu era uluit. Ceea ce făcea Iacob depăşea aşteptă-: rile. Chestia cu săpunul îl făcuse să creadă că asistă la o scenă dintr-un film poliţist. Cum de-i vorbise Lolei că n-au cu ce se spăla, cum de-i ceruse săpunul ? Ieşind din casa băbuţei, Iacob îl înghioldi din spate :

— întinde pasul s-ajungem mai repede la hotel, să prindem un pui de somn pînă dimineaţă.

Pe drum, spre hotel, numai la baia care-l aştepta acolo gîndea Dinu. Vazînd că ajunseseră din nou în dreptul barului şi se opriseră pe trotuarul de vizavi, în faţa unui gard înalt ca la puşcărie, rămăsese surprins de întrebarea pe care o auzi :

— îţi place fotbalul, eşti microbist ?

— Da dar... nu înţeleg ce legătură are fotbalul cu „întinde pasul s-ajungem mai repede la hotel" ?

— Cum ce legătură are, încă n-ai priceput, nu ştii ce-i în spatele gardului ?

Dinu ştia. Pe aici, pe strada Ştefan cel Mare venise, aşa că răspunsul nu se lasă aşteptat :

— E terenul sportiv. Firma am citit-o azi după amiază, dar să ştii că nu sînt de acord cu gardul ăsta inestetic şi...

Iacob îl întrerupse arătîndu-i o scîndură desprinsă din cuie :

— Părerile să le spui primarului. Acum taci şi strecoară-te după mine. Cred că dimineaţă o să mai adaugi ceva la firmă.

Cum să nu mai adauge cînd hotelul visat era chiar sub tribuna terenului sportiv. La acea oră n-

avea decît un singur client, marinarul cherchelit, cîrcotaşul care se luase de Dik. Dinu, făcînd haz de necaz, încercă o glumă, întrebînd dacă poate lăsa săpunul pe marginea chiuvetei, apoi, vorbind despre portul care fugise de el şi despre felul cum îl primise „ciclopul" din conducerea sindicatului, făcu o paranteză, fericind clipa cînd se îndreptase spre bar ca să cunoască şi altfel de oameni.

lacob, ocupat cu aranjatul patului, nu-i dădu atenţie, el scotocea în locul ştiut şi era înciudat că nu găsise decît două cearşafuri, un afiş cu meciul de fotbal Vic- toria-Elpis şi altul cu reclama unui film în care jucau renumiţii artişti americani : Greta Garbo şi John Gil- bert. Resemnat, îi înmînă lui Dinu unul dintre cearşafuri, făcîndu-i semn să-l întindă sub el :

— Tu dormi cu Greta, eşti mai tînăr mai... Parcă spuneai că n-ai nimerit portul ! Cum vine asta ? Dacă te uitai în lungul falezei vedeai berăria „Vraja Mării" şi în spatele ei, drumul, şoseaua spre poarta numărul unu, intrarea principală. în ceea ce priveşte carnetul de marinar, despre care ai vorbit mai devreme, află cu nu-i nici o problemă, dacă Kefalonis e de acord să ne îmbarce, căpitănia ţi-l eliberează imediat, o adresă de la agenţie şi gata. Acum taci şi culcă-te. Aş vrea să ne trezim devreme. Dimineaţă mergem mai îrţtîi la plajă, ne scuturăm hainele, ne scăldăm, să vezi şi tu cum arată apa de mare, ne săpunim la duşul cu apă dulce pînă ce dăm de alb, pe urmă trecem pe la băbuţa noastră, ne îmbrăcăm cămăşile, ne tundem, ne radem, ne lustruim pantofii şi ne prezentăm la bazinul de petrol. Trebuie să fim punctuali. Dik ţine mult la

lucrul ăsta.

— Crezi că va reuşi să-l convingă pe armator ? întrebă Dinu neîncrezător.

— îl are la mînă. Eu nu-ţi pot spune mai mult, Acum, gata, stinge lumina şi termină palavrele.

— Totuşi... insistă Dinu cu aceeaşi neîncredere. Eu pun răul înainte. Dacă n-am norocul să fiu îmbarcat, atunci, ce crezi, unde mi-aş putea cîştîga piinea să nu mor de foame ?

— Tot în port, băiete dar hamal, la cîrcă, acolo e nădejdea. Acolo nu-ţi cere nimeni carnet de meserie, nici nu te ia la mişto cum te-a luat analfabetul din conducerea sindicatului. Dar şi hamal e greu, intri numai dacă ai baftă, dacă-i cunoşti pe vătafi, dacă le cînţi în strună, dacă nu...

— Dar eu am liceul, am diploma în buzunar, nu s-ar putea să intru undeva funcţionar, să muncesc cu mintea, nu cu braţele.

— Cine ţi-a băgat în cap că ai putea intra funcţionar ! se înfierbîntă lacob de data asta. Ai neamuri la Ierusalim ? Faci parte din partidul deputatului pe care l-ai votat în alegeri ? Dac-ai fi măcar muiere cu fusta strimtă şi cu ţîţe obraznice, lăsate slobod, da, dar aşa cum, pe baza diplomei ? Şi cu asta basta, culcă-te !

— Mă culc, nea lacob, mă culc, însă dimineaţa te-aş mai ruga ceva. Aş vrea să-i scriu mamei, să ştie c-am ajuns sănătos la Constanţa. Un leu de-o carte poştală riu-i un cap de ţară.

— Bine, poftim leul, ia-ţi-l acum, să fii sigur de el ! şi oftă. Ce bine-ar fi să am şi eu mamă...

' . C *AP IT* O *LU L III*

V'! . ' ′A /i' . ifJ;./ ' ¹ ■ J-' ' ■ A ′

Portul era acolo unde spusese lacob, nu-l mutase nimeni peste noapte. Poarta de la intrare era păzită «de grănicer şi de vameşul de serviciu, cu toate astea coricine′ putea intra şi ieşi fără a i se cere socoteală. IBineînţeles că la ieşire, dacă aveai bagaj sau erai cu

buzunarele pline, ţi se făcea controlul obişnuit, uneori chiar percheziţie corporală ; depinde dacă erai sau nu suspect, dacă te îndeletniceai cu contrabandele, daca nu, legea n-avea nimic cu tine.

Toate^ astea Ie aflase Dinu din gura lui Iacob. Şi într-adevăr aşa era, intrase în port fără să-l întrebe nimic, nici dacă e îmbarcat, nici dacă e hamal, nici dacă e român sau tatar, venit aici în căutarea portocalelor.

Iacob rămăsese în poartă, stătea de vorbă cu vameşul, un vameş cunoscut, interesîndu-se dacă l-a văzut pe Dik, dacă a trecut spre vapor. De fapt căpitanul vaporului „Orfeu" n-avea obiceiul să se întoarcă din oraş înainte de ora nouă. Iacob hotărî să-l aştepte pe cheu, în dreptul vaporului „San-Juan", alt drum spre bazinul de petrol n-avea, pe jos, cu trăsura, tot pe acolo trecea. Cu Dinu vorbea din mers :

— Dacă ai de gînd să rămîi în lumea portului, n-ai voie să pari ageamiu, să rîdă alţii de tine. Casca ochii şi bagă-n cap tot ce-ţi spun, e o lecţie a vieţii, măi frate, o lecţie pe care trebuie s-o înveţi cum trebuie încă de la început.

Trecură mai întîi pe lîngă gara maritimă,. o clădire nouă, curată, construită în stil cubist. De aici se îmbarcau pasagerii care călătoreau pe mare. Aici era vama, poliţia, căpităNia, inspectoratul S.M.R-ului şi restaurantul cu bar de zi unde se aghezmuiau portuarii. în faţa gării se întindea bazinul principal, un patrulater cu o poartă deschisă spre mare, o poarta străjuită de două faruri, cel verde pe dreapta, cel roşu pe stînga. în apropierea farului roşu erau ancorate două vase : salvatorul englez „King Lear" şi iachtul nostru

regal.

în acea zi apele bazinului, răscolite de elicea remorcherului „Tomis", erau îmbîcsite de păcura scursă de la bazinul de petrol, şi această pacoste se repeta ori de cîte ori batea vîntul de sud. Ceva mai încolo, cam în dreptul farului mare, un stol de pescăruşi se roteau în jurul vaporului „Dacia". „Lebăda" cu două punţi, cu două coşuri şi cu două elice, se întorcea din Levant. Sirena, trasă de-o mînă nerăbdătoare, zbîrnîia, chemînd pilotul, omul care să-i conducă Ia cheu. în faţa gării maritime, amestecate printre hamali şi autorităţi, aşteptau nevestele marinarilor cu copii cu tot.

Pe latura din fund a patrulaterului se vedeau silozurile, clădirea prin uscătoriile căreia treceau toate cerealele destinate exportului. lacob îşi continua lecţia, acuzînd orînduîrea.

— O adevărată pepinieră de tebecişti şi silozurile astea, măi frate. Cine să se îngrijească de sănătatea rujarilor, miniştrii, angrosiştii care se pricopsesc de pe spinarea robilor ? Şi robul tace, înghite ca prostul.

La acest capitol se pricepea şi Dinu, şi el era răzvrătit. Cînd să se ia Ia întrecere, să dea şi el alte exemple, doi portuari le încruşişă calea, strigîndu-i lui lacob :

— laso, grecosule ! apoi mai încet, cu palma pîlnic la gură : Giniţi-vă pe gardul serviciului sanitar.

Pe gardul din dreapta văzură o bucată de carton bătută în cuie, iar pe carton, sclipind ca un rubin în soare, secera şi ciocanul încadrată de două lozinci : Jos curbele de sacrificiu ! Jos hoţiile de Ia căminul de ucenici !

Depăşind lozinca nevăzuta încă de autorităţile

portului, Iacob îl înghioldi pe Dinu, îi şopti ceva la ureche şi-i arătă vaporul din colţul patrulaterului :

— Asta, e „San-Juan”, iar marinarul din scară e Miguel, un spaniol care mi-e prieten. De la el o să aflăm ce ne interesează.

„San-Juan” era otgonit zdravăn, legat la pupa şi cu garline de sirmă. Pe bord o întreagă harababură ; ţevi ruginite, zgură de la căldări, aparate de sudură şi bidoane cu miniu de plumb pentru oblojirea rănilor făcute de saramura mării. Dinu, considerînd lozinca, scrisă cu vopsea roşie, ca un prim juvaier descoperit într-o lume ce urma să fie şi a lui, era numai ochi şi urechi la ceea ce spunea lacob :

— Dană se numeşte locul unde acostează vaporul cînd e tras la cheu. Aici e dana 13, iar mai încolo, unde e tras olandezul care descarcă mărfuni generale, e dana 14. Naţionalitatea vasului o cunoşti după pavilionul din pupa. Trebuie să înveţi toate pavilioanele. Te ajută şi portul de reşedinţă scris pe tabla din pupa. E chestie de geografie. Şi acum, uite şi hamalii...

Hamalii, în chiloţi şi cămaşă, dar cu brîţţl strîns pe burtă, tăbîrceau sacii cu cafea de Brazilia.. Cei care nu munceau umblau după ciordeală. O sondă înfiptă în sacul cu cafea şi boabele le umpleau sînul. Marfa se împărţea pe din două, o parte cioflingarii, o parte cei care munceau. Ca să distragă atenţia epistaţilor, a celor care numărau sacii, mai toţi se întreceau în înjurături şi glume deocheate, îmbrîncindu-se cînd se comitea furtul. lacob le zîmbi complice, îl înghionti pe Dinu şi trase un fel de concluzie :

— Cam ăsta e pomul lăudat, băiete, ăsca-i portul, ăştia-s hamalii. Cînd n-au ce munci şi nici ce ciordi, încep să se certe, să înjure guvernul, orînduirea. Din păcate să ştii că se ceartă cam des. Tu să nu dai printre ei cînd sînt la ananghie. Acum... eu aş vrea să mă topese puţin, sa urc pe puntea vaporului grecesc de la dana 15. Tu ai grijă de Dik, vezi să nu-ţi treacă pe sub nas.

— E liber să urci şi pe vapoarele străine ? întrebă Dinu spre documentare.

— De ce n-ar fi ? se nedumeri Iacob. Cine să te oprească şi pentru ce ? Noi nu trăim într-o ţară de dictatură fascistă, cu mizerii şi oprelişti la tot pasul, ca italienii, nemţii, portughezii, la noi e aceeaşi libertate ca şi-n Franţa. Altele nu merg cum trebuie în regatul nostru, dar... ai grijă de Dik. Eu mă întorc imediat ! şi dispăru.

Cu buzunarul plin de stafide, cu sînul plin de smochine şi cu o pungă de măsline reveni Steriade pe cheul unde-l aştepta Dinu. întinzîndu-i darurile, îl întrebă zîmbind :

— Ce te zgîieşti aşa, crezi că le-am furat ? Naţia, mă, naţia mi le-a dat. Acum aşteaptă că mă duc la Miguel să-i cer nişte pîine.

Au mîncat măslinele, smochinele, au băut şi apă pe săturate, şi, văzînd că se apropie ora nouă, la care se întorcea Dik, începură să facă zîmbre. Cînd Miguel îi anunţă că bătuse gongul, în capătul digului apăru şi cel aşteptat. Venea pe jos, cu haina de uniformă pe umăr şi cu cămaşa descheiată, să-l învioreze briza, să-i gonească mahmureala. Cu Iacob se opri să stea de vorbă/ cu

Dinu schimbă doar un salut, atît.

— E bine că m-ai aşteptat aici. Şi aşa aveam de gînd să urc pe „San-Juan”, să stau de vorbă, în privinţa voastră, cu căpitanul Faic.

Dik n-a mai urcat pe punte. Timonierul Miguel, sa- lutîndu-l prieteneşte, îl informă, în spaniolă bineînţeles, că musulmanul a fost invitat de armator şi s-a dus la vilă.

— Nu-i nimic, mergem şi noi la vilă ! hotărî Dik. Dar mai întîi trecem pe la bazin, să vedem cum stăm cu încărcarea.

Pe drum n-au prea vorbit despre îmbarcare. Dik era nedormit, obosit şi stors ca o portocală. Pe puntea vaporului» Orfeu”, după ce ascultă raportul nostromului, intră în cabină, invitîndu-i pe cei doi prieteni, în timp ce se dezbrăca, îl rugă pe lacob să sune chelnerul şi să comande cafelele şi sticla cu vin algerian, să se dreagă, dar nu înainte de a face un duş rece ca să-şi spele păcatele. Chelnerul însă, om priceput în meserie şi cunoscînd tabietele secundului, preparase deja, tot ce trebuia. Dik părea satisfăcut şi, sorbind un păhărel cu vin rece de la gheaţă, intră sub duş. Se pare că prinsese chef de vorbă :

— Pînă la trei am pilit ieri noapte. Ca să-i pun capac şi să-mi încerc forţele, am poposit la hotel şi cu »prinţesa” şi cu Glicheria. Paşă am fost, sultan, bre lacobe ! Dar să ştii că e ultima nebunie, ultima risipă. Voiajul viitor am de gînd să mă însor. Rămîne de văzut dacă o să mă vrea fata. Pînă azi n-am

îndrăznit să-i spun. Şi cum să-i spun cînd între noi există o mică... nepotrivire. Ea împlineşte mîine şaisprezece ani, iar eu, cal bătrîn, gloabă de treizeci şi opt, desfrînat şi afemeiat. Dacă mă însor cu cine-mi place termin şi voiajele de Spania, o termin şi cu crailîcu'. Nu visez decît o căsuţă cu puţină verdeaţă în jurul ei şi cu cîteva palme de pămînt unde să semăn legume şi flori. Numai să scap cu zile din cursa asta, să nu ne atace aviaţia hitleristă înainte de a intra în Barcelona.

— Te pomeneşti că inocenta e vreo spaniolă din alea care mănîncă jar ? îl iscodi lacob.

— După nume ar putea fi şi spaniolă, o cheamă Sperandina, dar... . . . >•

—■ Hîhî !... făcu lacob văzîndu-l că tace. Va să zică în calea fericirii tale există un „dar", o piedică nespaniolă.

— Există, dar nu ce • crezi tu. Fata e de la no:. Taică-său a fost grec şi maică-sa românca. De cînd şi-a pierdut părinţii îl argăţcşte de pomană pe Kefalonis. De fapt el a botezat-o, îi este naş. Piedica însă, motivul pentru care >am tăcut pînă azi, e alta.

— E clar, înseamnă că iubeşte un băiat de vîrsta ei.

— A, nu, ferească Dumnezeu ! se îngălbeni Dik gonind ideea. Fata e cuminte, e ţinută din scurt. Dar vipera care-o păzeşte, o muiere rea de gură şi beţivă foc, e chiar maică-sa vitregă, femeia care-mi spală rufele de cîte ori vin din voiaj. Rîndul trecut mi-a dovedit că e şi rea de muscă. Vazînd că o atrage marginea patului pe care dormeam eu, am

repezit-o fără menajamente. Muierea, în loc să se supere, mi-a aruncat nada : „oi fi eu mai sărită ca tine, dar să ştii' că topesc şi luminarea. Dacă te pui rău cu mine o să culegi numai frunzele, căpşună o dau altuia”. Ce puteam să-i mai spun, s-o înraiesc şi mai-rău, să mi-o fac...

De afară se auzi un ciocănit în uşă, întîi uşor, timid parcă, apoi încă unul, ceva mai îndrăzneţ. Dik terminase duşul, se ştergea .cu cearşaful. Intrigat de ciocănitul repetat, îl trimise pe Iacob şă. vadă cine e şi ce vrea.

— E o doamnă, domnule căpitan ! strigă Dinu ’ fă- cîndu-i semn să se acopere. A şi intrat.

— O doamnă I? se miră căpitanul înfăşurîndu-se în cearşaf, apoi, zărind-o, exclamă uimit: Aaa... ţaţa

Tasula ! Nu m-aşteptam. Tocmai despre dumneata vorbeam cu băieţii, le spuneam că dumneata tai şi spîn- zuri la vilă. Pînă mă îmbrac te rog să iei loc şi să-mi spui cu ce ocazie pe bord ? şi către Iacob : Mai cere un pahar, bre omule, serveşte-o şi pe... doamna, să guste şi ea din vinul algerian.

Băieţii nu ştiau cine-i Tasula dar, din moment ce căpitanul îi spusese că se vorbise despre ea, bănuiră că e „vipera", mama Sperandinei. Dinu o cercetă mai atent, el nu putea suferi femeile beţive şi rele de gură, însă, de la prima vedere, „vipera încriminată de secundul petrolierului, părea paşnică, sfioasă, molîie în mişcări şi leneşă la vorbă. în afară de acel „bună ziua" şoptit din uşă, aproape că nu îndrăznea să se aşeze pe scaunul oferit. Paharul cu vin însă, pahar umplut de Iacob. îl răsturnă peste cap, sorbindu-l dintr-o dată. Găsi şi scuza :

— Pe căldura asta face toate paralele. Dar să ştiţi că mi-a fost sete, altfel...

— Ştiu, ţaţă Tatsula, ştiu că-l refuzai – o luă Dik peste picior. Hai, mai suge unul şi spune-mi ce vînt te-aduce pe bord.

— Vînt rău, domnule Dik, rău şi pentru mine, rău şi... dar stai, stai să beau vinul că se-ncălzeşte în pahar şi e păcat. Aşa. Noroc să dea Dumnezeu ! şi începu să turuie şi să se uite cu jind Ia sticlă, îneît Dinu făcu ochii mari. Asta o fi sfioasa de la început ?

— Să ştii că-mi păzesc fata, domnule Dik, o păzesc şi de poftele unora şi de planurile altora care... şi aici zîmbi cu înţeles, amenînţîndu-l cu degetul. O păzesc mai întîi de hoţomanul ăla

borţos, n-aş vrea să-i pună poa!ele-n cap, cum a făcut pe vremuri cu maică-sa, fie-i ţărîna uşoară. Dar îl satur eu de gînduri păcătoase,

îi dau cu trufanda, îi tai eu pofta de caisă abia pîrguită. Dacă n-o duce la primărie, s-o facă doamna Kefalonis, nu deschide el bobocul. Dacă nu mă vrea de soacră nu-l deschide nici celălalt – şi aici îl ameninţă din nou cu degetul, făcîndu-i şi cu ochiul. Am eu grijă, eu hotărăsc, nu fata. Fata n-are minte. Na... uite că m-am luat cu vorba şi-am uitat că venisem să-ţi spun chestia cu... dar sticla îi făcea cu ochiul şi întinse paharul. Dacă-J umpli şi pe ăsta nu mai beau chiar dacă te superi. E paharul pe care o să-l beau pentru norocul dumitale. Să ştii că în probleme de .servici ai mare nevoie de puţin noroc.

Dik bănuia cam despre ce-i vorba, ştia ce urmăreşte Faic, pentru ce fusese chemat la vilă şi, cu toate că-l interesa soarta Sperandinei precum şi intenţiile libidinosului ei naş, trecu peste acest subiect, întrebîndu-şi „soacra" la ce chestie se referise.

— Păi... o lungi muierea – în legăturii cu vapoarele, cu persoana dumitale. Se pare că pezevenghiul de Faic vrea să-ţi fure căciula, să treacă de pe rabla care stă la cheu, în reparaţie, pe celălalt vapor, pe vaporul care circulă, care face Spania.

— Şi... discuţia lor, cam la ce punct a ajuns ? încercă Dik s-o tragă de limbă.

— La punctul ciubuc. Faic vrea şi el ceva aur, cocoşei.

— Şi cum a rămas, ce-au hotărît ?

— Păi... hotărîrea ai s-o afli din gura boierului, de asta m-a trimis aici, să te chem urgent la vilă.

Dik, ieşindu-şi din calm, ridică tonul :

— Şi dacă-i aşa, ce-ai mai lungit pelteaua ?

— Pentru că te-am văzut cum îţi sticlesc ochii după fată, cum o sorbi din priviri şi cum te maimuţăreşti cînd îi aduci cîre-un cadou. Dar linge-te pe bor, nenicule, ţi-am spus că n-o dau decît celui care mă vrea de soacră, care-mi asigură bătrîneţea cu ceva gologani puşi la bancă, pe numele meu. Voi ăştia care faceţi Spania... aveţi de unde.

— Eşti nebună, mai femeie, zău aşa ! îi zise Dik, arătîndu-i uşa. Văd c-ai început să mă tutuîeşti, să te tragi de curea cu mine. Hai Iacobe, hai Dinule, hai să mergem la vilă, să lămurim lucrurile, să nu scăpăm trenul. Noi mergem cu barca, iar dumneata te duci cu autobuzul— îi mai zise Tasulei.

Malul spre care se îndrepta barca era în apropierea cisternelor de petrol, dar în afara portului. Iacob vedea că se schimbase calimera, ca situaţia de ieri nu se mai potrivea cu cea de azi, că Dik nu mai era sigur pe el. Conrinuînd totuşi să mai spere, se închina pe furiş, în- demnîndu-l şi pe Dinu să se roage lui Dumnezeu, însă Dinu clătină negativ din cap :

— Nu, nea Iacob, eu nu mă închin înainte, eu o să mă închin după ce ne-om vedea îmbarcaţi.

— Nu, nu-s de acord cu tine ! se necăji Iacob. Lui Dumnezeu trebuie să i te închini înainte, să te rogi, altfel de unde să ştie ce vrem ?

Dik îi auzi şi parcă nu-i auzi. Pe el îl obseda chestia cu Faic, „ciubucul” pomenit de Tasula. Şi tocmai despre Faic îi aminti Iacob :

— Dacă-i adevărat ce-a spus muierea atunci nici tu nu mai eşti sigur de „Orfeu”.

Musulmanii ăştia, cu ciubucul lor... îşi aranjează viaţa aşa cum le place.

— Exagerezi, cobeşti, nu-mi place ! se posomori Dik. N-aş crede că Kefalonis a îndrăznit să ma mute pe vaporul Iui Faic. Eu sînt căpitan de cursă lungă, nu rîn- daş la bucătărie. Armatorul nu poate uita că eu l-am

scăpat anul trecut dintr-o mare încurcătură. E vorba de haşişul ăla, ştii chestia şi, dacă-mi propune schimbul de pe o navă pe alta, ai să vezi tu ce tărăboi fac.

— Să sperăm că n-o să te supere cu nimic, că obrazul e obraz şi nu toval, că „ciubucul" e doar părerea Tasulei – mai zise Iacob opintindu-se la rame, scuipîndu-şi în palme.

CAPITOLUL IV

Cei trei marinari ancorară barca la oarecare distanţă de mal. Cu pantalonii suflecaţi săriră în apă. La fiecare pas numai colţi de stîncă şi pietre alunecoasa, şlefuite de valuri. Malul, mîncat de şuvoaiele ploilor, părea neospitalier. Serpentina, care urca pînă pe promontoriul unde era vila armatorului levatin Iani Kefalonis, era năpădită de cucută, urzici, spini şi alte buruieni. Dik mergea în frunte. Mergea gîfîind. Ajuns sus, pe platou, se lungi ostenit la umbra unui salcîm, bombănind resemnat. Nu mai era atît de sigur că armatorul nu îndrăznise să-l mute fără să-i ceară asentimentul, ştia că stăpînul e stăpîn şi stăpînii n-au suflet, n-au sentimente şi nici caracter. De fapt şi „San Juan" e vapor bun şi dacă va pleca în cursă zilele astea nu scrie nicăieri că n-ar putea face Spania. Ceea ce nu-i convenea lui Dik era prezenţa comandantului, un englez afurisit, cu care nu se avea bine, atît de afurisit şi de pretenţios încît ceruse şi obţinuse o vilă la Mamaia pe tot timpul cît va dura reparaţia vasului.

Pentru Dinu, platoul unde urcase era un

adevărat colţ de rai ; numai pomi încărcaţi de rod, numai stra-

? – Clandestin Ia bord 209

tur! cu flori şi alei cu iarba străjuite de boschete stufoase, numai freamăt de frunze şi ciripit de păsărele, lacob se oprise la umbra unui cais cu fructe pîrguite care-i făcuseră cu ochiul. Dinu, dimpotrivă, încîntat de paradisul desmierdat de briza dimineţii, o pornise haihui de unul singur, fluierînd o melodie. După cîţîva paşi, în faţa lui, apăru un havuz circular cu doi cupi- doni săgetînd inimi imaginare. în jurul havuzului văzu un păun cu două păuniţe. Păuniţele, ciugulind indiferente, nu-i dădeau atenţie bigamului înfoiat care Ie făcea curte. Dinu, frămînta/t de dorinţi şi copleşit de tristeţi nu-şi lua ochii de la cupidoni. Privirile lui nu săgetaseră nici o inimă, gura lui nu sărutase nici o fată, nici una. Abătut, se smulse tristeţii şi dîndu-se de-a dura prin iarba care-l ademenea, se lăsa furat de fantezie, che- mîndu-şi Cosînzeana, rugînd-o să-i apară, undeva pe vreun ţărm însorit de pe mările ce le va colinda cîndva. La un moment dat, tot tăvălindu-se cu ochii închişi, se lovi cu capul de postamentul unei bănci ascunse într-un boschet. El se lovise, dar ţipătul îl scoase altcineva. Făcu ochii mari şi tresări surprins. Mai întîi văzu două picioare încălţate cu sandale romane, apoi, privind mai sus, văzu o rochie albă cu buline albastre şi un şorţ negru a cărui poală o răsucea între degete fata care ţipase. Cu coditele lăsate pe sînî şi cu ochii mari, căprui, cu genele tremurînde, cosînzeana neaşteptată stătea speriată, gata de fugă. Dinu, buimăcit de întîm- plare şi fascinat de frumuseţea fetei nu ştia cum să se

scuze, privind-o fîstîcit, ca viţelul la poarta nouă. Noroc că apăru Dik, întrebînd îngrijorat :

— Ce s-a întîmplat, Sperandina, pentru ce-ai ţipat ! Te-a speriat dumnealui, te-a jignit cu ceva ? şi dădu s-o -tragă protector spre el.

Dinu făcu din nou ochii mari. Va să zică fata pe care o speriase era chiar Sperandina, fata despre care le vorbise căpitanul. Privind-o furiş o văzu că se fereşte de braţul protectorului, de intenţia de a fi îmbrăţişată, finîndu-l la oarecare distanţă, îl sărută, totuşi, pe amîndoi obrajii, explicîndu-se senin :

— în nici un caz dumnealui. M-am speriat singură, ca o proastă, am ţipat cînd mi-a fugit) păuniţa din braţe.

Gestul Sperandinei îl topise pe Dik. Fata nu obişnuia să-l sărute decît atunci cînd se întorcea din voiaj şi-i aducea cîte ceva, dar şi asta numai în cazul că o împingea Tasula, altfel, singură, se ferea s-o facă, mul- ţumindu-i sec, fără obligaţii. Neştiind ce schimbări s-or fi petrecut în inima fetei îşi luă rolul în serios, iscodind-o stăruitor :

— Dacă nu ţi-a zis nimic şi nici nu te-a jignit cu ceva, pentru ce ai ochii plînşi, cine te-a întristat, nu cumva purtarea naşului ?

— O să-ţi povestesc altădată. Acum... şi arătă spre cei doi necunoscuţi apăruţi în grădină – te^aş ruga să-mi spui cine sînt dumnealor, cu ce ocazie pe la noi ?

Abia atunci făcu Dik prezentările :

— lacob Steriade, Dinu Podaru şi domnişoara Sperandina Arghiropol. Băieţii sînt şomeri, n-au ce mînca (accentuînd cuvîntul) şi deoarece le-am promis să intervin pe lîngă armator să-i îmbarce pe

cargoul „San- Juan”, i-am adus aici, să-i vadă şi să-i accepte.

— Ahaa !... făcu fata înţelegînd cum stau lucrurile. Vreţi să fiţi împreună pe acelaşi vapor, să schimbaţi cîte-o vorbă românească, să întregiţi babilonul de pe bord.

— Ce vrei să spui, la ce te-ai referit ? întrebă Dik negăsindu-şi vocea. Ai şi aflat ce-a pus boierul la cale ? Ai tras cu urechea la discuţia dintre el şi Faic ?

— Pardon, nene Dik ! se supară fata. Eu n-am obiceiul de a trage cu urechea, credeam că mă cunoşti.

— lartă-mă, fetiţa mea, te-am jignit fără să vreau – o imploră Dik cu mhnile împreunate. Pe viitor n-am să te mai supăr cu nimic. Acum te rog s-o anunţi pe Tasula, spune-i c-am venit.

Plecase Sperandina. După cîteva clipe plecară şi ei, tăind aleea de-a curmezişul, direct spre treptele vilei. Vila era o clădire ciudată. Rotundă, scundă, cu acoperişul boltit şi cu ferestrele zăbrelite, părea o apariţie din basme. Pe sub ştreaşină erau numai cuiburi de rîn- dunelc, unele atît de aproape încît te cuprindea dorinţa să dezmierzi puţin puişorii care piuiau de foame. Deasupra uşii, larg deschisă şi ea, un verset din coran, scris în vechiul alfabet turcesc, amintea muritorilor de înţelepciunea profetului. Pînă şi pereţii şi tavanul camerii rotunde erau numai stele, semiluni şi alte ieroglife din alfabetul turcesc. Cei doi prieteni, continuîndu-şi investigaţia, inventariată camera : un covor persan, roşu ca para focului, un şifonier masiv, de

abanos, o sofa şi o sumedenie de perne din mătase albastră, şi o oglindă de statura unui om montată în perete, la capătul sofalei, oglindă ce sprijinea şi ea un verset multicolor. Mai întîi se uimi lacob ; el numărase ieroglifele :

— Prea multe macaroane, frăţioare, prea peste tot.

Apoi se minună Dinu :

— Ce-i aici, domnule căpitan, armatorul ăsta e sucit la cap ? Ca să locuieşti într-o biserică turcească trebuie să fii puţin cam...

Deocamdată armatorul nu era ţîcnit şi nici locuinţa nu era biserică. Din cîte auzise Dik, aici, în aceasta

vilă, pe vremea cînd Dobrogea gemea sub iatagan turcesc, se spune că ar fi locuit reprezentantul sultanului. Aici se făceau zaiafeturile, aici era haremul paşei, a guvernatorului oraşului Kiostengia, aici tînjeau fecioarele noastre pîngărite de neruşinarea mărimilor otomane, şi toate astea pînă în ziua cînd armatele vestitului Osman Paşa, capitulară la Plevna, închinîndu-şi stindardele generalului român, învingătorului.

în timp ce vorbeau despre legenda care se crease în legătură cu vila rotundă, apăru Tasula, invitîndu-i să treacă în curte şi să aştepte pînă ce-i va chema boierul.

Curtea, împrejmuită de un zid dreptunghiular destul de înalt şi cu o poartă masivă din stejar, părea să adăpostească palatul zmeilor din poveşti. Alt havuz circular şi în mijlocul curţii. încolo, pe ambele laturi, se înşiruiau un fel de chilii mănăstireşti cu gratii la ferestre şi cu semiluni săpate în tăbliile uşilor. Era clar că aici fusese haremul. lacob, numărînd chiliile, izbucni invidios :

— Zece odăi, măi frate, zece cadîne. Vă închipuiţi ce halimai între ele şi ce huzur pe pezevenghiul de paşă ! Aşa religie mai zic şi eu.

— O religie care-i favoriza numai pe şefii şi dre gătorii hoardelor, ceilalţi, amărîţii... explica Dik care era cunoscător în ale turcilor obiceiuri – nu se înfruptau din plăcerile trupului decît în războaie, atunci cînd capturau prizonieri. Azi, stăpînul vilei e alt venetic, alt desfrînat care

visează bobocel de floare neîmplinită. Şi tocmai ăstuia vreau să-i vorbesc despre voi, să vă îmbarc, să nu mai trageţi mîţa de coadă, iar dumnealui... arăitînd spre Dinu – dă buzna peste fete care nu-s de nasul lui, le jigneşte din priviri, le face sa plîngă şi uită că e fluieră-vînt.

Dinu, lovit pe nedrept şi surprins de insinuările celui care păruse om de omenie, încercă să protesteze, să repete calm ceea ce spusese şi fata, dar privirile căpitanului îi îngheţă sîngele. lacob parcă n-ar fi auzit glasul în care fierbea gelozia şi, bombănind mereu despre coranul musulmanilor, cîrmi discuţia pe partea cealaltă, amintindu-le că Faic cu peşcheşul lui o fi ajuns căpitan pe petrolierul „Orfeu". Dik parcă atît aşteptase :

— Numai de oameni fără obraz am parte, de netrebnici m-am lovit pretutindeni. Javra de Faic ar trebui să-mi pupe tălpile. La fel şi borţosul de Kefalonis. Nu numai că le-am spălat obrazul, cum vă spuneam adineaori, i-am scăpat şi de puşcărie. Amîndoi sînt lacomi de bani, de cîştig gras. Acum doi ani şi-au procurat un soi de cînepă indiană din care se extrage haşişul şi-au semănat-o aici, pe tarlaua din spatele vilei. Vă închipuiţi voi ce-ar fi ieşit dacă-i prindea poliţia ? Şi pe prahoveanul pus la index de căpităNie l-am ajutat, pe cel care luase parte la greva ceferiştilor din 1933. L-am îmbarcat să-l scap de mizerie şi, domnul, cînd s-a văzut la Barcelona, drept recunoştinţă că-i umplusem buzunarele cu aur, mi-a suflat gagica, o puştoaică agăţata într-o tutungerie unde se vindeau, pe sub mînă, fotografii pornografice. Dar şi eu l-am mazilit la prima...

Nu-şi terminase fraza cînd se auzi vocea armatorului :

— Cu cine tăifăsuieşti, căpitane ?

Din uşa sufrageriei vorbise levantinul, se exprimase în greceşte. Vorbise, dar acum se oprise, scobindu-şi dinţii. Nu era chiar aşa de bătrîn cum spusese Tasula, n-avea decît 55 de ani, însă era atît de slut şi c-o burtă atît de respingătoare încît ţi se făcea silă să-l priveşti. Silă şi de felul cum aruncase scobitoarea. Dinu, necăjit încă de aluziile căpitanului, de faptul că-l băgase indirect în aceeaşi oală cu netrebnicii fără obraz, se scutură dezgustat văzîndu-l pe armator. Că dihania se smintise, sau căpiase cum spusese Tasula, nu-i păsa deloc, dar intenţia borţosului de a „gusta din trufanda" par- că-i înţepă inima. De fapt şi Dik urmărea acelaşi lucru. Metoda era alta. O metodă paşnică însă, cinstită şi dacă-şi îmbrăcase dorinţa în visul omului hoinar, sătul de întinsul apelor sărate, merita şi puţin respect. Şi totuşi, fata, cu toate că nu ştia nimic, se ferise de braţul lui, de eventuala îmbrăţişare.

Armatorul, arătînd spre băieţi, ca şi cum abia atunci i-a fi zărit, continuă «surprins :

— Cine sînt pezevenghii ăştia ? Cum de-ai îndrăznit să-i aduci aici ?

Tonul stăpînului îl făcu pe Dik să-şi muşte buzele. Dar cum să întărite cîinele cînd avea nevoie de el ? Aruncînd ţigara, sări în picioare, salută cu mîna la chipiu şi, ca să-i facă pe plac, vorbi tot greceşte :

— Sînt doi tineri amărîţi, domnule Kefalonis,

dar discreţi şi de nădejde. Mă gîndeam să vă rog, poate vreţi, să-i îmbarcaţi pe „San-Juan”, pe cargoul lui Faic.

— Pe cargoul tău, nu al lui Faic! replică apăsat armatorul cu intenţia de a-l intimida, de a-l pune în faţa faptului împlinit. Peste trei zile veţi ridica ancora. Englezul a şi fost anunţat să se prezinte la bord. Sper să vă înţelegeţi. în ceea ce priveşte amărîţii pe care vrei să-i îmbarci, mîine după prînz să se prezinte aici, cu carnetele de marinar. Acum să ne lase-n pace, să dispară din grădină.

lacob n-a mai aşteptat să se traducă ordinul armatorului şi salutînd cu basca ridicată, îi făcu semn lui Dinu şi ieşiră amîndoi pe poartă.

— Ce-a spus stăpînul, nea lacob, ne-a gonit sau... întrebă Dinu cu sufletul la gură.

— E de acord, frăţioare. A spus să ne prezentăm mîine cu carnetele la el. Acum să coborîm serpentina să nu ne mai vadă în grădină.

— Şi eu cu ce mă prezint, cine-mi scoate carnetul ? se frămîntă Dinu alergînd ca un căţeluş în urma lui lacob.

— Na, ia polul ăsta şi de la bazin o ştergi în oraş să te fotografiezi – îi zise lacob oprindu-se în capul serpentinei. îţi faci trei poze. Una la carnet, alta la căpitănie şi cealaltă...

Sperandina, făcîndu-le ‘ semne să mai zăbovească puţin, venea în fugă spre ei. lacob se nelinişti. Neliniştit şi Dinu. Oare ce s-a întîmplat, e trimisă cu vreo veste proastă ?

— Voiam să vă întreb ce-a spus boierul, aprobă îmbarcarea sau... se scuză fata, răsucind din nou poala şorţului.

— Da, a fost de acord – se linişti Dinu oftînd uşurat. Mîine vom veni cu carnetele.

— Mîine ? Ce bine-mi pare ! se bucură Sperandina bătînd din palme. înseamnă că mîine vom fi trei fericiţi.

— Şi care-i al treilea, mă rog ? întrebă Dinu, neştiind ce să creadă.

— Eu. Mîine împlinesc şaisprezece ani, e ziua mea. Dacă veniţi cu carnetele la semnat o să ne felicităm reciproc. Eu o să vă urez noroc în marinărie, iar dumneavoastră.... ştiu eu ce... şi se întristă brusc.

Tristeţea de pe chipul fetei şi lacrima care stătea gata să se prelingă pe obraz îl impresionase pe Dinu. Intenţia de-a o felicita nu-şi găsea cuvintele. lacob însă, ţintind mai mult aleea dinspre vilă pe unde trebuia să apară Dik, se grăbi să curme dialogul, scuzîndu-se pentru amîndoi :

— Noi, pentru că n-avem bani să-ţi oferim un mic dar cu ocazia aniversarii, o să-ţi urăm la mulţi ani, şi tot ce-ţi doreşte inima. Hai, Dinule, hai c-avem treabă.

Dinu nu se grăbea să-l asculte. El nu vedea decît ochii fetei, nişte ochi ce trebuiau înveseliţi, limpeziţi de tristeţea care-i înrourase.

— Ba un mic dar tot îi putem oferi, nea lacob, e ca şi pregătit. Hai, Păuniţo, primeşte-l, vrei ? şi luînd-o de mînă porniră în fugă spre straturile cu flori din apropierea boschetului unde se cunoscuseră.

Fata, gîfîind emoţionată, abia reuşi să' întrebe:

— Eu, eu sînt Păuniţa ?... Ce bine-mi pare ! E un nume frumos, e singurul dar care mă bucură cu adevărat. Cum sa-ţi mulţu... şi fericită,îl sărută pe amîndoi obrajii.

în timp ce Dinu îi împletea în codiţe două flori rupte din grădina levantinului, Păuniţa mărturisi

că nu se aşteptase la bucurii tocmai în acea dimineaţă cînd neobrăzarea naşului o făcuse să se refugieze în boschet şi să plîngă de ruşinea la care o supunea. Pîna şi Tasula îi încuraja necuviinţele, dojenînd-o tot pe ea. „Neobrăzate 1 Naşul te-a crescut şi te hrăneşte de atîţia ani, iar tu nu-i dai voie nici să se apropie de tine”... Săracă şi fără părinţi, n-avea alte rude decît pe tanti Valentina, o mătuşă vădană care locuia în cartierul Kilometru 5, dar şi ea o ducea greu, nu avea cu ce-o întreţine. Din cauza lipsurilor, o retrăsese din liceul „Domniţa Ileana” unde învăţa. Mamă-sa, dacă ar fi trăit, n-ar fi admis aşa ceva.

lacob, alergînd tupilat, intră în boschet, luîndu-i la rost şi pe unul şi pe altul :

— Ce faci, imprudentule, vrei să-ţi tai craca de sub picioare cu mîinile tale ? Şterge-o pe serpentină că vine Dik ! Şi dumneata, domnişoară, să nu te mişti de aici pînă nu trece furtuna. Atît ar fi trebuit, să vă fi zărit împreună.

Armatorul se oprise în uşa vilei, acolo zăbovea spo- rovăind în continuare cu Dik.

— Şi ce-i cu asta, domnule lacob ? se nedumeri fata. Dik a fost prieten cu tata, ţine la mine, mă iubeşte.

— Tocmai. Pentru că te iubeşte. Dar să nu crezi că te iubeşte ca pe-un copil. Acum rămîi aici şi nu mişca.

Surprinsă, uluită, ameţită, aşa rămăsese Sperandina pe banca unde stătuse cu Dinu. Nici nu avusese timp să-şi ia la revedere, să-i mulţumească din nou pentru cele mai frumoase daruri oferite de ziua ei. Pitită în boschet numai la vorbele lui lacob se gîndea. Cu cît gîndea mai mult cu atît mai sus i se ridica perdeaua de pe ochi. Chiar şi tîlcul acelor vorbe aruncate de

Tasula, începea să se destrame: „Căpitanul face Spania, e om cu parale. Dac-ai avea minte n-ai mai sta ca toanta, m-ai scăpa şi pe mine de griji". Sau altă dată. „E mai tînăr ca ghiujul care-ţi poartă sîmbetele, zîm- beşte-i măcar lui".

îndurerată de această descoperire ar fi vrut să fugă undeva, să se ducă la tanti Valentina, să-i povestească tot ce le-a trecut ăstora prin cap, urzeala Tasulei, însă pe aleea vilei îşi făcură apariţia cei doi nesuferiţi pe care n-ar fi vrut să-i mai vadă niciodată. Kefalonis vorbea, amenin ţîndu-şi căpitanul cu degetul •

— ... nu eu, domnule, binevoitorii mi-au şoptit povestea cu însurătoarea dumitale. Te priveşte ce vrei să faci, eşti destul de copt, dar în direcţia asta nu te mai gîndi la fete tinere, lasă-le să mai crească, să guste alţii din bobocelul neprihănit, alţii care au drepturi mai vechi. Cam atît am avut de spus. Ne vedem în ziua plecării. Cu bine.

CAPITOLUL V

în acea după-amiază de iunie desmierdată de adierea brizei, ferestrele şi uşile vilei erau larg deschise. Kefa- lonis, în sufragerie, tolănit pe fotoliul său preferat, sorbea tacticos din paharul cu oranjadă. îl înciudase atitudinea finei ; îmbufnată şi azi, refuzase să-l servească la masă. Naşul nu recunoştea că el era vinovatul, că slăbiciunea de ieri, cînd încercase să-i pipăie sînii, o făcuse să devină prudentă. Pentru el, singurul vinovat era pezevenghiul adus de căpitan. Tasula îl incitase. Ea îi presărase sare peste rană. Şi acum continua să-l aţîţe, să scormonească în spuza sub care

mocnea tăciunele :

— Bot în bot stăteau, cucoane lani. Ca în filme se sărutau.

„Cuconul", gata să plesnească, clătină totuşi din cap neîncrezător :

— Adineauri spuneai că se ţineau doar de mînă, de unde-ai mai scos şi sărutul ăsta ca în filme ?

— La început, da, se ţineau de mînă, doar nu te mint, ce dracu ? o drese la repezeală sluga cea vicleană. Dacă nu apărea celălalt vagabond să-i anunţe că vine Dik, pezevenghiul i-ar fi pus poalele-n cap. Nu-i vorbă că nici eu nu l-aş fi lăsat să-şi facă mendrele ca să pierzi dumneata ceea ce ţi se cuvine...

— Stai, bre Tasula, nu exagera – se dezmetici levantinul, aprinzîndu-şi ţigara. Cum să-i pună poa- lele-n cap ? Abia s-au cunoscut şi gata, trece la... Tu minţi ca să urci preţul, să mă storci de parale, să...

— Cu paralele e altă poveste, Kir lani, încă n-am căzut la învoială, şi nici n-am de gînd să las din douăzeci.

— Ba zece era vorba ! se înverzi Kefalonis pipă- indu-şi punga. Şi asta numai după ce...

— Dacă te zgîrceşti nu-ţi mai spun nimic ! îl amărî Tasula. Mai sînt şi alţi amatori. O dau cui îmi convine.

— Dai pe dracu ! Eu ce păzesc, bobocii ? se în- furie naşul. Apoi schimbă tactica, revenind la discuţia iniţială : Nu, nu se poate, fină-mea e fată cuminte, nu se dă ea primului venit.

— Ba se poate, cucoane lani, te joci cu golanii de port ? Dac-ai fi văzut-o cum se lipea de el...

Naşul, nerăbdător să guste cît mai repede din fructul care-l înnebunea, miji ochii, ceru un pahar

cu vin de Sarnos şi începu să se plimbe prin sufragerie.

„Codoaşca dracului, o să vezi tu douăzeci de mii cînd mi-oi vedea eu ceafa" – mormăi neauzit Kefalonis. Intrînd în camera rotundă să pregătească darurile, pentru fină sa, prima grijă i-a fost să închidă bine ferestrele şi uşa dinspre gradină, apoi, scotocind în şifonierul fiicei sale, găsi şi ceea ce căuta. Legă pachetul cu o panglică roză, ca şi cum ar fi fost cumpărat de la magazin. Era convins că praful îşi va face efectul, mai auzise de aşa ceva. Zîmbind diavoleşte, intră în sufragerie, piti pachetul în dulap .şi se îndreptă spre fotoliu să poată visa în tihnă la clipele ce vor veni. În faţa oglinzii de la servantă se opri fără să vrea. Un ramolit slut, diform, cu burta caraghioasă şi cu nişte pungi creţe pe la ochi, îl privea obosit. Nu, ăsta, nu era el. Oglinda e de vină. Cînd s-o spargă cu scrumiera îşi aminti că gestul i-ar aduce şapte ani de nenorocire şi renunţă, vărsîndu-şi furia joe pezevenghiul care îndrăznise să stea de vorbă cu fina-sa. Nu, pe ăsta nu-l îmbarcă chiar dacă ar fi frate cu Mefisto. Dar de răzbunat tot trebuie să se răzbune. Chiar mîine va unge osia Ia poliţie, cerîndu-i comisarului să pună mîna pe individ, să-i moaie oasele şi să-l trimită la dracu-n praznic. Nici pe golanul celălalt, cu nume grecesc, n-ar trebui să-l îmbarce. Tasula spunea că el i-a trimis în boschet să se giugiulească...

Apăsă înciudat de două ori, butonul soneriei.

Sperandina, împinsă din spate, se opri nchotărîtă în uşă. Naşul vorbea greceşte, ea româneşte :

— Nu înţeleg. Ce doriţi de la mine ?

— O cafea mare, bobocelule, preparată de tine.

— Şi tanti Tasula ştie s-o prepare ! zise fata şi dădu să plece.

Atunci aruncă totul pe o singură carte :

— Pentru că e ziua ta, am de gînd să-ţi fac o surpriză.

— Mulţumesc, n-am nevoie de surpriză ! îl repezi fina.

— Cu ocazia asta aş vrea să te rog să-mi ierţi necuviinţa de ieri, doar ştii că naşul dacă bea un pahar în plus numai de codiţele tale se leagă. Asta a fost pînă ieri. De azi încolo, fiind domnişoară, îţi promit că n-am să te mai supăr niciodată. Acum, să-mi respect obligaţia de naş, spune-i Tasulei să pregătească tot ce trebuie şi să lase cicăleala.

Sperandina, bănuind că vorbăria naşului ascunde lucruri primejdioase, îi întoarse spatele şi părăsi sufrageria.

Are dreptate vitrega. Fata e coaptă, împlinită şi dacă zburdă, să zburde cu el, nu cu altul. Soarta i-a fost pecetluită în clipa cînd a dezbrăcat-o şi i-a dat-o preotului s-o creştineze. Şi pe urmă mai e şi Tasula cu balsamul ei. De Valentina nu-i păsa. Dacă află şi face tărăboi, o îndoapă cu două-trei mii şi gata! Cine nu cunoaşte lăcomia omului sărac ? Şi cl a trecut în tinereţe prin iadul nesătuilor. Acum e bogat, c în România. Anii cînd se perpelea pe malul Bosforului, împuşcînd paraua, au trecut ca un vis rău. Pe atunci fetele tinere şi frumoase nu-l luau în seamă, răspunzîndu-i doar la bună ziua. Ani grei şi pe vremea cînd iataganele aprigului Kemal Paşa măturau Turcia de venetici. In Grecia sau în Cipru ştia că n-are ce face, palicari, cu punga goală şi cu aere de milionari, riscau sa moară de foame. Singura speranţă i-a fost regatul valah, numai aici auzise că ar curge

laptele şi mierea la orice răspîntie. Aşa se face că mirajul cetăţii, din aurul căreia se înfruptase ca misit de cereale la Istanbul, îi călăuzi paşii spre porturile dunărene. O buche nu cunoştea din limba valahilor. Din această cauză alte greutăţi şi aici, alte necazuri, alt ramazan. Asprimea iernii şi manifestaţiile portuarilor în sprijinul revoluţiei bolşevice îl speriaseră rău de tot. Cînd să-şi caute alt sălaş, un compatriot amărît, aciuit mai demult pe meleagurile româneşti, îl primi ospitalier în magherniţa lui. N-aveau lemne şi nici muncă nu se găsea, în schimb, compatriotul, socialist înflăcărat, voia să-l încălzească cu discursuri. Dar pe el, levantinul pus pe căpătuială, nu-l interesau revoluţiile proletare, himera cu dispariţia claselor şi tot căutînd stupul cu miere îl găsi pe moşia compatriotului

ale cărui cei'eale le misise la Istanbul. După doi ani de vicleşuguri şi încăpăţînate tăioasă, în care timp prinsese graiul valahilor, naivul protector se pomeni şi fără nevastă, şi fără pungă, şi fără fetiţa care se născuse între timp, o fetiţă botezată Venus despre care gurile rele spuneau că e odrasla vechilului lani. De inimă rea murise moşierul. Moşia însă, cu hambarele pline îi rămăsese, după lege, soţiei adultere. Abia atunci se abătu huzurul pe capul fostului misit. Dar levantinului nu-i trebuia moşie, el visa să devină armator, să-şi cumpere şlepuri şi vapoare. Destrăbălarea în care se bălăcea la Galaţi o determină pe amanta care-l făcuse om, să-şi pună ştreangul de gît. Altă fericire pe capul lui lani Kefalonis. Ca s-o rupă cu trecutul, încredinţă mai întîi fata unei guvernante din Bucureşti, îi asigură întreţinerea şi educaţia pînă la majorat şi lichidă moşia. în timp ce număra banii primiţi, sorbind-o din ochi pe ţărăncuţa care-l servea, i se păru că răposata din fotografie îl dojenea ca de obicei şi, ca să se răzbune pentru scenele ei de gelozie, nu pregetă s-o siluiască pe ţărancă chiar în patul conjugal. Ca să n-o mai auda urlînd şi amenînţând, o luă la Galaţi, o mărită cu un grec de la agenţie şi cam la zece luni după măritiş, auzind că a născut o fetiţă, se oferi s-o boteze, să-şi plătească în acest fel păcatul din acea. zi...

Amintirea îl făcu pe borţos să-şi lingă buzele. Dată dracului ţărăncuţa, proaspătă, frumoasă, dar sălbatică şi mîndră ca şi fiică-sa. La gîndul că drăcoaica de azi e mai tînără şi mai fragedă decît fusese maică-sa pe vremea cînd îi aprinsese sîngele, abia aştepta să pună mîna pe ea. Goală, aşa o visa, aşa o dorea, goală, supusă şi drăgăstoasă. Uf !... şi Tasula asta încă n-a terminat

muştruluiala, n-a reuşit s-o convingă de intenţiile naşului. De cibdă că nu-i aducea nici cafeaua, apăsa din nou butonul soneriei. Parcă ăsta ar fi fost semnalul, căci în uşa sufrageriei apărură amîndouă odată. Fetei îi mulţumi, iar Tasulei îi făcu cu ochiul.

— Dacă eşti îmbufnată şi gata de fugă, nu-ţi mai pot oferi darul – se adresă finei. Ce spui Tasula, ce' părere ai ?

— Lasă c-o scarmăn eu, imediat! şi către fată : Treci pe scaun, mototoalo, treci în faţa naşului şi mul- ţumeşte-i că s-a gîndit la viitorul tău.

— Cum să nu mă gîndesc ? se prefăcu jignit levantinul. Ca mîine e fată de măritat şi dacă n-ai zestre nu te ia nimeni. Pe lîngă darul indicat vîrstei ei, am de gînd să-i depun la bancă şi nişte bani pentru majorat. Despre surpriză vorbim la urmă. E ceva la care nici nu te gîndeşti, bobocelule. f

Sperandina parcă n-ar fi înţeles greceşte. Fără să răspundă, ca şi cum n-ar fi fost vorba de „viitorul" ei, stătea la distanţă ţintind mai mult uşa. Naşul îşi ieşi din fire : •

— Ce Dumnezeu, vorbesc cu pereţii ? Dacă ai devenit surdo-mută şi nu ştii că omenia se plăteşte cu omenie, scuteşte-mă de prezenţă... dar se calmă, ştia că aşa n-o scoate la capăt şi sorbindu-şi cafeaua, se adresă Tasulei : Deschide dulapul, măi femeie, caută pachetul şi pune-l pe masă. Pe urmă... cum i-o fi obrazul, dacă vrea să-mi mulţumească, bine, dacă nu, eu mi-am făcut datoria.

Fata tot tăcută şi fricoasă. Kefalonis însă, în stare s-o apuce de codiţe, s-o trîntească la picioarele lui şi să-i moaie încăpăţînarea, strîngea

din fălci, ştergîndu-şi sudoarea de pe frunte.

Mama vitregă scoase pachetul, îl pipăi ca şi Curii n-ar fi ştiut ce-i acolo şi îmbrîncindu-şi fata, o muştru- lui încet, la ureche :

— Toanto ! Naşul cheltuieşte bani pe cadouri şi tu stai gata să zgîrîi. Cel puţin, uită-te să vezi ce ţi-a cumpărat.

Felul cum desfăcea Tasula pachetul, exclamaţia de uimire şi admiraţie, o făcură pe Sperandina să se apropie de scaun. Un ceas cu brăţară de aur îşi dorise de cînd era la liceu, de cînd văzuse o colegă fandosindu-se cu aşa ceva. De la ceas privirile alunecară spre pantofi şi spre rochie. Rochia era de mătase naturală, albastra, culoarea ei preferată, iar pantofii din piele de şarpe, cu toc înalt. De cîte ori nu se oprise ea în faţa vitrinelor, privind cu jind la asemenea podoabe, de cîte ori nu blestemase sărăcia şi acum, cu toate că le rîvnise şi îi plăceau nebuneşte, nu îndrăznea să pună mîna pe ele. Ceva nelămurit parcă îi şoptea că aici e primejdia, dacă se apropie şi le primeşte, naşul o va trage spre el aşteptînd să-i mulţumească. Totuşi, tentaţia era mai tare, iar teama, prudenţa, ezitările, cedau treptat, lă- sîndu-se înlocuite de înnăscuta cochetărie feminină, trezită odată cu pubertatea.

Naşul o cîntărea atent, citindu-i pe chip şi îndemnul, şi emoţia. Trebuia încurajată, dar în aşa fel, încît să nu-şi trădeze bucuria c-o vede cedînd, dimpotrivă, calm, patern, să-i arunce nada din ultimul cîrlig al plasei şi să aştepte.

— Hai, pune mîna că nu muşcă. Şi ca să nu te mai fierb cu surpriza cea mare, află că m-am hotărît să te reînscriu la liceu, să ajungi studentă

peste cîţiva ani, ■să urmezi aceeaşi facultate ca şi duduia Venus. Acum du-te şi te îmbracă, să vedem dacă ţi-am ghicit măsura. Ei, ceasul e al tău, pentru ce-l laşi pe masă ?

Atunci interveni Tasula, sugerîndu-i fetei să se îmbrace în camera rotundă şi să se fardeze puţin.

Sperandina aproape că nu mai ştia ce-i cu ea. Vestea, că va fi reînscrisă la liceu, îi luase minţile. Şi darurile o zăpăciseră. Regretînd că se purtase ca o necioplită cu naşul care se gîndise pînă şi la educaţia ei, bîlbîi ceva şi se aplecă să-i sărute mîna.

— Te rog, fără sărutări de mînă. Mai bine dă-i zor cu îmbrăcatul să nu întîrzîi la agenţie, e ora cînd mă aşteaptă englezul.

Pradă emoţiei ce o cuprinsese văzîndu-se cu ceas la mînă, pînă-n mijlocul camerii rotunde nu se opri. De bucurie uită să mai închidă uşa, lăsînd-o întredeschisă. Cu ochii la podoabele ei, nu observă că uşa dinspre verandă era închisă, că ferestrele erau cu perdelele trase, uitase de tot şi de toate, chiar şi de băiatul care-o numise Păuniţa. De fapt, încă nu se întrebase ce simte pentru Dinu, pînă azi nu se gîndise la dragoste. Ceea ce ştia sigur era că-i plăcuse să stea lîngă el, să se ţină de mînă, să-şi spună tot ce au pe suflet. Şi mai ştia că numele de Păuniţa, căpătat în dar, îl va păstra ascuns în suflet ca pe-o taină ce nu trebuia dezvăluită nimănui. Fudulindu-se puţin în oglindă şi bucuroasă că pantofii şi rochia îi veneau de minune, îşi aminti de Dinu. Ce-ar fi să vină chiar acum, s-o vadă ce bine-i stă şi să n-o mai cunoască ? Cu acest gînd intră în sufragerie.

— Hai, draga mamei, ridică paharul şi urează-i naşului sănătate să te poată purta la şcolile cele

mari. Nu, nu ăsta, celălalt e al tău, cel umplut pe trei sferturi. O fată nu se face să bea un pahar întreg. f – Ba în sănătatea ei voin închina acest pahar, ea e sărbătorita. Nu-i aşa, bobocelule ? se întrecea în atenţii naşul.

Măgulită de felul cum îi vorbea şi copleşită de darurile primite şi de celelalte făgăduite, Sperandina, trăind iluzia că gustă din cea mai fină băutură boierească, sorbi licoarea pînă la fund, socotind că aşa se cere unei sărbătorite. Vermutul însă i se păruse amar şi se scutură silnică, mulţumindu-i în gînd Tasulei că nu umpluse paharul.

— Ei. acum te poţi aşeza pe scaun să mai bem şi noi un păhărel, pe urmă... o îndemnă prefăcuta, neîn- ţelegînd să se despartă chiar atît de repede de sticluţă, însă boierul, nemaiavînd răbdare, îi reteză vorbăria :

— Nu, n-avem timp, v-am spus că mă grăbesc. în- cîntat c-am văzut-o ce bine arată în rochie şi pantofi eleganţi, am s-o rog să se dezbrace, să-şi ducă darurile în camera ei şi duminică, cînd va ieşi la plimbare, să treacă pe la Valentina, să vadă şi ea ce nepoată prezentabilă are.

Graba naşului o dezamăgi şi pe Tasula şi pe Sperandina. Dacă mama vitregă ştia ce urmează şi înţelegea nerăbdarea vulpoiului, fata nu pricepea deloc pentru ce vrea s-o lipsească aşa repede de plăcerea podoabelor dăruite. Dar n-avea de ales şi, ca să nu-l supere pe omul care fusese atît de darnic şi s-o creadă tot neascultătoare, se retrase supusă în camera rotundă, împingînd uşa cu cotul. Şorţul şi rochiţa cu buline erau pe pat, acolo le lăsase, dar pînă acolo i se păru că picioarele devin nesigure. Zîmbi îngăduitor. Moleşeala o amuza. Ca

să se poată dezbrăca mai uşor, se aşează în genunchi pe covorul din faţa oglinzii. Ridicînd de poala rochiei şi mişcînd capul spre stînga, i se păru că semilunile de pe pereţi se învîrt în jurul stelelor. Zîmbi din nou, întrebîndu-se oare cine se leagănă, pereţii, oglinda, sau ea. Senzaţia ameţelei o făcu să închidă ochii. în acea clipă i se păru că zboară undeva printre crinii din grădină, că polenul i se scutură *j>e* ceafă, înfurnicîndu-i pielea. Cu mare greutate reuşi sa mişte pleoapele. Chipul din oglindă parca nu mai era al ei. Pînă şi braţele, ridicate, întinzînd de tivul rochiei să şi-o poată trage peste cap, i se părură strîmbe, îndepărtate. Urechile parcă-i ţiuiau, iar pofta de a se întinde şi căscatul sî- cîitor o trăgeau la somn. Din spate auzi vocea mamei sale vitrege. Parcă nu-i vorbea ei. Răsucindu-se pe covor, zări, sau i se păru că zăreşte cum se mişcă uşa. Ştia că n-o încuiase. Atît mai jjîlpîi în mintea ei...

Borţosul intră în ciorapi, calcind pe vîrfuri. Văzîn- du-şi fina pe covor, cu rochia data peste cap şi cu pulpele dezgolite, fiorul nebuniei îi încălzi sîngele şi se prăvăli greoi peste ea.

Durerea muşcăturii o trezise din moleşeală pe Spe- randina. Năucă şi îngrozită de intenţia naşului, îşi eliberă mai întîi mîinile din strînsoarea rochiei, apoi, bîj- bîindu-i faţa, trase cu unghiile, brăzdîndu-i adînc obrazul.

Bestia slăbi atacul doar o clipită. Nu din cauza durerii, încins cum era nu putea s-o mai simtă, ceea ce-l speriase era propriul său sînge şi pînă să-şi revină, victima îl lovi cu piciorul şi zvîcni de jos ca o zvîrlugă. Din doi paşi ajunse la uşă, însă uşa era încuiată. în zăpăceala ei, fără să mai ţină cont că e goală puşcă, alergă instinctiv spre geam. Fereastra era scăparea şi doar ce răsuci

minerul, ridicînd piciorul pe pervaz, că simţi în ceafă respiraţia gîfîită a celui care-i oferise darurile. înhăţată de umeri, ţipă totuşi din toată puterea :

— Ajutoor I

înainte de a reuşi Kefalonis s-o trîntească din nou pe covor, de afară se auzi un tropot de paşi, o voce bărbătească şi altă voce care-i răspundea :

— N-a strigat nimeni, ţi s-a părut.

între părere şi adevăr, sărbătorita mai strigă o dată ajutor, gîfîit însă, slab, cu ultimele puteri ce-i mai rămăsese. Cînd să cadă învinsă, auzi zornăind sticla geamului ţîndărit de piciorul cuiva.

— Aici, nea Iacob ! strigă Dinu sărind în cameră.

Sări şi Iacob. Tot prin spărtura geamului. Dintr-o aruncătură de ochi pricepură imediat despre ce-i vorba. Armatorul, cu cămaşa descheiată, năclăit de sînge, era ghemuit undeva la picioarele fetei, iar fata, ruşinată de goliciunea ei, se băgase sub covor. Numai capul îi rămăsese afară, capul şi mina cu care-şi acoperise ochii.

Cîteva secunde domni tăcerea. Cei trei bărbaţi se priveau încruntaţi. Nici unul nu ştia însă ce să spună, cum să procedeze. Kefalonis acţionă primul. Mai întîi scoase cheia din buzunarul pantalonului, se repezi la uşă şi strigă Tasulei :

— Telefonează poliţiei ! Anunţă că ne-a călcat hoţii !

Dinu se trezi din inerţia care-I pironise în mijlocul camerii. Fără să ţină seama de ceea ce va urma, îl şi înşfăcă pe levantin de piepţii cămăşii, scrîşnind furios :

— Spurcăciunea dracului, tot tu vrei să chemi poliţia ?

Iacob rămăsese scărpinîndu-se în cap. Nu-i plăcea dăndănaia în care intrase, ştia că în felul ăsta s-a terminat cu îmbarcarea, dar cum să mai dea înapoi cînd trebuia de mers înainte. Şi acest înainte însemna Tasula, spre ea se repezi înciudat :

— Lasă telefonul şi şterge-o ! Şterge-o că te pocnesc de...

Dinu asudase. Borţosul era greu al dracului, nu-l puteai manevra cum voia. Cu toate astea, buşit de tăblia uşii, trîntit cu capul de ea, icnea înăbuşit la fiecare strînsoare, scîncina caraghios, stîlcind românească :

— Nu lasam se faţe morte de om, bre Steriade, spune se iertam, se nu mai pocnim capul la uşa.

Iacob nu se gîndea să intervină, dimpotrivă, scui- pîndu-l între ochi, îl lăsă pe Dinu să continue judecata.

— Dar tu ce i-ai făcut fetei, hodorog nărăvit, cum crezi c-o să te iert ? Pînă nu-ţi rup ciolanele nu te las !

„Hodorogul" se lăsă moale în genunchi, implorînd milă :

— Me jiur că n-am făcut-o nimic, bre domnu băiatu, e tot feciora, aşa cum a fostu la botezu, întreba pe ea, se spune singura. întreba şi dam voie se me roga de fina se me ierte.

Dinu, dezgustat, îl îmbrînci cît colo, împingîndu-l în sufragerie. Poate că nu l-ar fi slăbit dacă nu-l chema Păuniţa. Fata se îmbrăcase între timp. După cîteva şoapte, care nu se auziră dincolo de prag, • fiecare ştia ce are de făcut. Dinu o strînse protector de amîndouă mîinile şi i se adresă lui Iacob :

— Eu mă duc să conduc fata pînă la Kilometru 5. Dacă vrei să ne întoarcem împreună, aşteaptă-mă la autobuz.

Văzîndu-l că pleacă, Kefalonis prinse curaj :

— Pezevenghi, hoţoman, o se îmbarcam cînd o se vede cefa fără oglindă. Plecam şi tu ! îi zise lui Iacob. Şi pe tine o se îmbarcam la calendele greceşti.

— Nici nu-i nevoie. Decît rob pe vaporul unui nelegiuit, mai bine slobod pe cheul portului.

CAPITOLUL VI

Ziua eşecului se încheiase prost. Mai întîi se certaseră cu Dik. Secundul, chemat la telefon de armator, aflase despre isprava de Ia vilă. „Pezevenghiul tău a încercat să-şi bată joc de Sperandina, şi cînd i-a surprins Tasula, a fugit cu ea la mătuşă-sa, la Valentina". Faptul că Dinu îi înşelase încrederea şi fugise cu fata pe care voia s-o ia de nevastă, îl scosese din pepeni. „Să nu vă mai prind pe puntea vaporului meu. Am terminat filantropia." în Dinu lovise mai rău, cu el avea ce avea şi luîndu-i înapoi carnetul de marinar, îl ferecă sub cheie în camera hărţilor. „Nu-l meriţi. Nu trebuia să intervin la căpitănie. Ieşi !"

Cei doi prieteni au plecat plouaţi, apoi, cam pe la miezul nopţii, cînd aţipiseră la „hotelul" de sub tribuna terenului, începu să plouă. Şi patul şi cearşafurile luară apă. Pînă la ziuă se aciuită în subsolul gării maritime. Dimineaţă, Iacob era ursuz, bombănea :

— Şi eu am greşit-o. Om serios, cu scaun la cap şi m-am luat după tine. Nu trebuia s-o fac pe teribilul, să scuip javra între ochi, să ameninţ „vipera".

Dinu ar fi vrut să tacă. Era vinovat. Din cauza lui se ratase îmbarcarea, dar litera' adevărului nu-i dădea pace :

— Parcă ieri fusesei de altă părere, spuneai că dacă nu săream eu să scap fata, o făceai dumneata.

— Ieri, da, aşa spuneam, azi însă... şi schimbă

vorba. Azi am de gînd s-o întind la Agigea. Tu ştii ce-i acolo ?

De unde să ştie Dinu ? însă bucuria că prietenul său terminase cu întîmplarea de ieri, îi lumină chipul, re- nunţînd să-l mai întrebe ce-i acolo.

— E un preventonu pentru copiii trimişi să facă plajă la mare, măi frate. Stăpînul bărcii de salvare e unul Petrică Irimescu, prieten cu mine. Dacă o putea sa ne bage şi pe noi ca marinari salvatori, ar fi bine. Acum te las, descurcă-te singur.

— Cred c-o să mă duc pe la Kilometru 5, s-o văd pe Păuniţa. Tanti Valentina mi-a spus să mai trec pe la ea.

lacob îl dojeni mai mult din priviri :

— Nu, Dinule, nu-i cinstit să-i legi capul fetei. Ţi-l legi şi ţie, măi băiete şi încă n-ai unde-ţi cîştiga pîinea. La etatea ta... eu eram bărbat cu mintea coaptă, o întreţineam pe mama, munceam la circă...

Plecase lacob. în lipsa lui, Dinu s-a învîrtit toată ziua prin port, dar de descurcat nici gînd, îi era teamă pînă şi de umbra lui. Seara simţi că-l doboară foamea, îl dureau şi picioarele. Ca să-şi adune gîndurile se aşează pe marginea cheului. Felul cum îl încurajase mătuşa Păuniţei i se lipise de suflet/ „Bine că ai carnet de marinar, actul care- ţi deschide calea spre puntea altor vapoare, iar vapoare... slavă domnului, SÎnt destule, nu toate companiile aparţin lui Kefalonis.” Aşa crezuse şi el, plin de speranţe cum era îi făgădui fetei să se întîl- nească duminică dimineaţă în faţa bisericii greceşti, să coboare împreună la plajă, să uite necazul. Acum, rămas fără carnet, numai de plajă nu-i ardea. Şi nici de întîlniri. Nea lacob avea

dreptate. Amintindu-şi de mama care aştepta o veste bună de la el, oftă din băietele sufletului. Işi aminti şi de comisarul siguranţei din tîrgul natal care-l arestase în acea zi de întîi mai pentru că manifestase în grupul Social-Democraţilor, îmbrăcat în cămaşă roşie. Bătaia căpătată în beciul siguranţei îl făcu să scrîşnească... „Tu, mă, intelectual, să te bagi în gloata analfabeţilor, în gloata celor care merg mînă în mînă cu bolşevicii ?”

Tresări din gîndurile lui. Sirena remorcherului „To- mis” sfîşîiase liniştea bazinului. Abia atunci îşi dădu seama că se aşezase între doua vapoare : un belgian care descărca laminate şi un englezesc care adusese cărbuni. Hamalii, cu coşurile în spinare, se roteau pe schele ca nişte trepăduşi. Nu le mai ardea de glume, nici de înjurături, munca era grea, îi cocoşase. Dinu se gîndi să schimbe locul, să-l aştepte pe lacob dincolo,, în dreptul gării maritime, însă tot atunci văzu cîţiva marinari străini coborînd de pe puntea vaporului englezesc. Mai toţi erau negri, negri ca şi cărbunii aduşi din ţara lorzilor. Dinu se holbă curios la ei. Amintindu-şi de romanele exotice pe care le citise acasă, ar fi vrut să-i audă bătînd tam-tamul, să-i vadă dănţuind goi în jurul ospăţului canibalic cu vraciul în fruntea lor. Africanii însă, paşnici şi bine îmbrăcaţi, trecură liniştiţi mai departe. Unul dintre ei, zîmbind binevoitor, îi aruncă, din mers, o cutie cu ţigări. Dinu nu se aşteptase la aşa ceva şi nu se grăbi să culeagă darul. El şi aşa nu fuma. Se repeziră alţii, o droaie de flenduroşi apăruţi ca din senin. Erau aşa-zişii bombişti de port despre care îi vorbise lacob, prevenindu-l că ar fi mai bine să nu se bage printre ei. Din păcate întîmplarea aranjase altfel. Chiar în acea seară, imediat ce-şi găsise

culcuşul într-un vagon uitat pe o linie moartă, se pomeni împresurat de ei. Unul se aplecă şi scăpără chibritul.

— E bobocul care se holba la africani, să-l luăm Ia descusut.

Numai o parte din şleahta bombiştilor îl luaseră la „descusut", cei mai băşcălioşi şi mai spurcaţi la gură, ceilalţi nu-i dădură atenţie. Dinu însă, zgîrcit la vorbă, nu le spuse decît cum îl cheamă şi de unde vine, încolo nimic, nici un amănunt în plus. Cînd glumele lor deşănţate şi încercarea de a-i pipăi şoldurile depăşiseră limita, apăru lacob şi linişti lucrurile.

— Lăsaţi-l în pace, e prietenul meu. Catalavenis ?

— Zău mă, vrei să ţi-l faci gagică ? se înfoî cel zis Papagalu. Dar de ce numai tu, noi n-avem...

O palmă de răsună vagonul şi Papagalu îşi înghiţi cuvîntul golănesc. Palma i-o trăsese Pascale zis Scatoalca, prietenul lui lacob, şi tot Pascale îl dojeni pe Dinu :

— Pentru ce-ai tăcut ca o muhaia şi'nu ne-ai spus că te cunoaşte Grccosu ? Se vede că eşti toromac, şoldo- vean cu păr pe limbă. Dacă guiţai te lipeai şi tu de puţină bulcă şutită din cambuza loidului.

— Am eu grijă să-l pun pe linia de plutire – interveni lacob, apărîndu-l pe Dinu. Dar să ştii că băiatul nu e toromac, e isteţ, din trei cuvinte te leagă la gard.

Papagalu şi cel zis Zavaidoc strîmbară din nas. Numai ei se considerau băieţi isteţi, ei colindaseră porturile Europei şi „ingineriseră" pe cheul Marsiliei. Ca să nu împartă monopolul protestară amîndoi. Zavaidoc se referi la cutia cu ţigări aruncată de africani :

— Un băiat isteţ nu e molîu, mă, nu-i lasă pe alţii să-i sufle ţigările de sub nas.

— Eu văd că isteţul tău a dus-o cam nasol prin Moldova Iui – adăugă Papagalu. De isteţ ce-a fost i se gineşte şi pavilionul de carantină prin receptoare.

— Fără peltea. Basta ! tună Pascale. La culcare. De isteţi ce sîntem împuşcăm paraua.

Numai cuvinte noi auzise Dinu : catalavenis, bulcă, muhaia, cambuză, toromac, carantină şi altele care-i trecuseră pe lîngă urechi fără să le înregistreze. lacob refuză să i le explice, pe el îljpreocupa neşansa de la Agigea. Sezonul urma sa înceapă pe ziua de 10 iunie, şi pînă atunci... Pînă atunci mai erau şi altele. Nea Petrică, socotit de agenţii căpităniei ca agitator roşu, fusese chemat pentru declaraţii suplimentare şi pentru viza bărcii de salvare. Atît ar fi trebuit să-l treacă pe rol şi pe lacob Steriade, alt individ debarcat pentru instigaţie, altă poamă rea notată în evidenţa căpităniei. Necazurile despre care-i vorbise lacob îi adusese numai vise rele lui Dinu. Posomorit se trezi în dimineaţa zilei următoare, posomorit şi flămînd.

lacob, obişnuit cu nenorocul, scrîşni doar din măsele şi dispăru din vagon înaintea tuturor. Cu Dinu alături de el începu iniţierea, lecţiile pentru a-şi pune prietenul pe „linia de plutire”. Mai întît scormonira prin gunoaiele de pe maidanul portului pînă ce găsiră două cutii goale, una de gem englezesc şi alta de compot de ananas.

— Asta-i castronul bombistului, Dinule. Acum să le spălăm la canal şi pe urmă să ne grăbim s-o luăm înaintea celorlalţi.

De fapt aici era secretul, s-o iei înaintea celorlalţi, să afli de la trepăduşii agenţiilor sau de

la barcagii ora şi dana unde va acosta vaporul ce urma să-ţi asigure haleala. Nu orice vapor era căutat. De pe navele sub pavilion englez, scandinav, olandez, german sau danez nu! te lipeai de nimic, nici nu te primeau pe bord. Furtişagurile din porturile sudamericane şi din porturile extremului orient îi învăţase să fie prudenţi. Cele mai căutate erau panamezele, greceştele, franţuzeştele şi, bineînţeles, navele româneşti. în acea dimineaţă era aşteptat cargoul panamez „Noemy-Iulia". lacob aflase că vasul va acosta la bazinul de cherestea. Ştiind dana şi ora nu le-a fost greu deloc să urce primii pe punte. Şi lecţia pentru a-şi asigura haleala şi soileala pe timpul cit va dura încărcarea, continuă pe viu. Mai întîi se prezentară bucătarului, asigurîndu-l că alte ajutoare ca ei nu se găsesc în tot portul. Fără a aştepta încuvinţarea se apucară de treabă ; unul spăla oalele, altul farfuriile, unul freca cratiţele, altul opărea carcalacii, jîndacii ăştia afurisiţi care roiau pretutindeni, unul curăţă cartofii, altul zarzavaturile, şi Ia ora mesei bucatele erau gata şi bucătăria arăta ca o farmacie. în castroanele găsite pe maidan îngrămădiră tot ce rămăsese de la masa echipajului şi Dinu, la sugestia lui lacob, coborî pe cheu pasînd haleala celor care-l adoptaseră, celor care aşteptau ploconul. Asta era legea nescrisă a bom- biştilor de port, încăierări între cei ce rămîneau pe cheu şi ceilalţi urcaţi pe vasele nou sosite nu existau, fiecare cu bafta lui.

După ce terminară din nou curăţenia în bucătărie şi trecură la odihnă, lacob exclamă

satisfăcut :

— Asta e toată filozofia. Cred că după plecarea mea la Agigea o să te descurci şi singur.

Dinu nu era sigur pe el. Acum totul mersese bine. Dar ce va face de unul singur din moment ce în afară de puţină franceză învăţata la liceu nu pricepea nici o iotă din engleza, greaca, italiana sau spaniola ce se vorbea curent pe aceste vapoare ? Steriade îi dădu curaj :

— O să le înveţi tu. De azi te bag în spaniolă, nu-ţi mai vorbesc româneşte. Dar cu o singură condiţie : să laşi fata-n pace. Şi aşa n-o să te poţi duce la întîl- nire. Bucătarului nu i-ar conveni să te vadă c-o ştergi în oraş. Ar chema alt bombist. Şi pe urmă... unde te mai despăduchezi, de unde mai scoţi un ban ?

Răspunsul lui Dinu căzu promp, categoric :

— îmi pare rău, nea lacob, dar nu sînt de acord cu dumneata. Dacă nu mă duc înseamnă că-mi bat joc şi de ea şi de mine. Eu n-am de gînd să trăiesc, şi pe viitor, din mila bucătarilor străini. Omul e dator să-şi caute un loc de muncă, să se zbată, să nu se lase pradă mizeriei...

— Ho ! ajunge, sînt sătul de teorii ! îl întrerupse Grecosu. în ceea ce priveşte locul de muncă, încearcă, tu n-ai tinicheaua de coadă, n-ai un carnet în care stă scris „debarcat pentru instigaţie". în problema cealaltă însă, află că te joci cu focul şi nu-i bine deloc, focul ăsta vă poate nenoroci pe amîndoi.

lacob vorbise ca un om cu experienţă. Nimic n-a mai spus Dinu, dar hotărîrea de a se duce la întîlnirc era mai puternică decît avantajele, de moment, de pe vaporul panamez. Pînă după masa de seară cei aoi prieteni evitaseră orice discuţie. Asta nu însemna că se supăraseră unul pe altul, că

ar fi avut motive, dar aşa e omul nostru, cînd e tînăr crede că orice vis i se poate realiza.

Pe la şapte, cînd bucătarul se pregătea să plece în oraş ca să dea o raită prin baruri, cei doi tineri încă nu ştiau unde vor dormi. în cazarma provei nu îndrăzneau să intre, nu-i invitase nimeni. Dar nici la „hotelul" lor rulant n-ar fi vrut să se întoarcă. Mai bine să-i spună situaţia bucătarului, să-l roage pe el să-i introducă în cazarma provei.

— Nu – făcu bucătarul înţelegîndu-le situaţia – acolo nu. Mai bine culcaţi-vă în cabina mea. Eu voi rămîne la fete. în baie aveţi tot ce vă trebuie. Pijamalele şi fierul de călcat sînt în cheson, iar în cambuză, aveţi două sticle de bere.

Vanea îl chema pe bucătar, şi Vanea era om de omenie, un om fugit din Rusia ţaristă în timpul revoluţiei bolşevice. Acum, aruncîndu-le cheia cabinei, îi sfătui să se simtă ca la ei acasă.

Pînă spre miezul nopţii, atît cît ţinu baia şi călcatul hainelor, multe au mai vorbit împreună, despre politică, despre războiul din Spania chiar şi despre ei. Fiecare îşi avea mîndria şi ambiţiile lui. Şi unul şi altul erau de acord că viaţa de trîntor, de pomanagiu, nu cadra cu demnitatea. Soluţia însă, modalitatea de a evita decăderea nu intra în acelaş tipar. Pe lacob îl obseda ideea de a pleca clandestin. Asupra acestui lucru insistase mai mult, accentuînd chiar amănuntele, riscul. „Dacă marinarii vasului te-au dibuit pe Marea Neagră, s-a zis cu tine. La Buiuk-Dere, chiar la intrarea în Bosfor, căpitanul te predă autorităţilor turceşti, poliţia te leagă fedeleş şi în aceeaşi zi ajungi pe mîna consulatului de la Istanbul care te repatriază cu prima ocazie. E musai să stai ascuns pînă ce treci de Darda- nele, pînă ce vasul iese la Marea Egee. Dacă ai reuşit să te vezi pe Mediterana, îi

joci tu festa comandantului, îl obligi sa te debarce în portul care-ţi convine. Şi asta nu cu mîna goală, dimpotrivă, îi mai ceri şi cîţiva dolari...” Pe de altă parte, Dinu era hotărît să încerce aici, la Constanţa, să bată pe la toate uşile autorităţilor portuare, să le spună ce vrea, ce pregătire are, şi pînă ce n-o căpăta un loc de marinar sau de funcţionar la agenţie să nu se lase. lacob clătină resemnat din cap :

— încearcă, nu mă opun. Dacă vrei, spune-le c-ai activat şi pe la Social-Democraţi, că şeful siguranţei din tîrgul tău natal ţi-a numărat coastele sperînd s-'o găsească pe cea roşie, spune-le şi unde a murit taică-tu.

Aici Dinu îi făcu un mic reproş :

— Am impresia că tu ai ce ai cu Social-Democraţii. Pentru ce nu vrei să-mi spui unde e sediul lor ?

— N-ai ce căuta acolo. Pe oameni fără căpătîi ca noi nu-i ajută nici socialiştii, nici lupiştii, nici ceilalţi.

— Care ceilalţi ? îl zgîndări Dinu.

— Cei care toarnă benzina de pe margini. Dar nu despre ei vreau să-ţi vorbesc, să-ţi împuiez capul care şi^aşa e muiat în roşu. Eu m-am lecuit, mi s-a acrit de bătut pe la uşile mărimilor politice. Dacă m-am hota- rît Ş-o şterg clandestin, o şterg cu primul vapor şi te las să-ţi vezi de ale tale.

Dinu îi aminti de vorbele lui :

— Cînd ne-am cunoscut spuneai că nici în străinătate nu stau cîinii cu colaci în coadă, că împreună cu Dik aţi făcut destulă foame. Dacă nu v-aţi descurcat voi care vorbiţi engleza şi alte limbi necunoscute mie, dar eu ce şanse aş putea avea ?

— Mai multe decît aici ! se încăpăţînă lacob.

Dacă ne vedem la Anvers nu mai e nici o problemă. Acolo îţi scot şi ţie carnet, te învăţ eu şmecheriile.

— Nu, nea Iacob, dacă-i vorba de şmecherii... mai bine aici. Aici cunosc limba, obiceiurile, sînt în ţara mea şi pot spera la ceva posibil. N-aş vrea să mă văd înotînd prin Mediterana, aruncat peste bord de căpitanul vasului. Parcă aşa spunea Dik. Şi dacă ţi-a spus-o matale...

Adevărurile înşiruite de Dinu erau ca o sare amară pe care o înghiţi fără să vrei. Cu toate astea, Iacob nu intenţiona să renunţe la ceea ce plănuise, asigurîndu-l că mai devreme sau mai tîrziu va face şi el acelaşi lucru. Aţ>oi, socotind că spusese destule, căscă zgomotos şi se grăbi să se culce. De mult nu mai dormise într-un pat curat. Cînd să se lase somnului, îşi aminti că uitase esenţialul :

— S-ar putea ca duminică să te motivez eu lui Vanea. Cu o singură condiţie însă : te duci, te plimbi cu fata şi la prînz eşti la treabă. Nu uita că tot duminică e vorba să plece „San-Juan". Eu vreau să fiu nu- maidecît pe cheu ca să-i urez voiaj bun lui Dik. De asta ţi-am spus să te întorci pînă la prînz, să nu-l lăsăm pe Vanea fără ajutor.

— îţi mulţumesc nea Iacob ! exclamă Dinu îmbră- ţişîndu-l frăţeşte. Ştiam că eşti om bun, înţelegător. Ca să-ţi fac pe plac jur să mă întorc la timp şi să nu mă joc cu focul.

Iacob toţ neîncrezător:

— Să dea Dumnezeu. Dar pe plajă cînd îi vei vedea sînii ca doi pepenaşi încărcaţi cu praf de puşcă s-ar putea să iei foc, să uiţi promisiunea.

Din păcate, spre ghinionul lor, în dimineaţa zilei următoare vaporul „Noemy-Iulia" a fost dirijat spre Galaţi, urmînd să încarce cheresteaua

de la bazinul din Bădălan. Dinu era lovit cel mai greu. Două zile şi două nopţi mai erau pînă la întîlnirea de duminică, şi-n doua nopţi dormite în vagon, se duce şi dunga pantalonilor, se murdăreşte şi cămaşa. După toate astea, Vanea, care cheltuise toţi banii prin baruri, n-a mai avut de unde să le dea şi lor măcar un pol sau un pachet cu ţigări pe care să-l vîndă şi să-l facă bani. Cu o pîine în mînă au coborît de pe vapor, pîine care trebuia să le ţină de foame pînă la ivirea altui „azil" plutitor. în situaţia asta, de unde să mai ia zîmbetul cu care s-o întîmpine pe Păuniţa în faţa bisericii greceşti de deasupra plajei ? lacob îi aminti fără răutate :

— Parcă spuneai că omul e dator să se zbată, să nu se lase pradă deznădejde! ? Hai, şterge-o şi încearcă-ţi norocul. Eu ţin aproape, îţi arăt Ia ce uşă să baţi.

Funcţionarul de la căpitănie ascultînd păsul lui Dinu, îl privi chiorîş şi-l repezi fără să stea prea mult de vorbă :

— Lui taică-tu să i tc plîngi nu mie. Eu nu eliberez duplicate după carnetele de marinar confiscate de secunzii vaselor. Aeriseşte ghişeul. Tunde-o !

De la căpităníe, lacob îi arătă uşa Serviciului Maritim Român. Acolo, funcţionarul care-l primise, un bărbat tinăr, slăbuţ, simpatic şi omenos, auzind că solicitantul unui post de marinar are liceul terminat, îi ceru actele, le răsfoi atent, apoi dădu din umeri cu părere de rău :

— Aş putea să te îmbarc imediat ca asistent de punte, dar îţi lipseşte certificatul de bună purtare. Nu, nu te întrista, ştiu că n-ai bani. Uite aici hîrtie, plic, timbre şi aşează-te a scris. Nu se poate ca poliţia tir- gului tău să nu-ţi expedieze actul cerut. Cînd îl primeşti, re şi prezinţi la mine. Chiar dacă nu sînt în birou, întrebi de domnul Racucî.

— Ai carte, ai parte – zise lacob bucuros de rezultatul încercării prietenului său. Dar ce te faci cu certificatul de bună purtare ? E imposibil ca poliţia să ţi-l trimită. Tu eşti înregistrat, măi băiete, ţi-ai lăsat amprentele la siguranţă.

Dinu era de aceeaşi părere, nici el nu credea în minuni. Totuşi, încercarea moarte n-are. După ce se sfătui cu lacob în privinţa adresei unde să primească răspunsul poliţiei, adresă inexistentă pentru ei care locuiau pe maidanul portului, .socotiră că singura soluţie ar fi post- restant Constanţa. în ultimă instanţă însă, cînd să expedieze scrisoarea, lacob îşi aminti de prudenţă :

— De ce să afle comisarul, chiar din gura ta, oraşul în care te-ai oprit ? Meseria îl va obliga să anunţe poliţia Constanţei ce fel de individ a poposit la malul mării, în ce ape se scaldă.

Decît să ai neplăceri, necazuri, căci ăştia numai necazuri aduc pe capul omului sărac, mai bine...

S – Clandestin la bord 20c

Dinu oftă şi privi cerul. Era prea departe < a să-l ajute. Fără să mai spună nimic, rupse plicul, arcncîndu-l la coş. Se hotărîse să mai încerce şi-n alte părţi, să se descurce cu propriile lui puteri. Porniră înapoi spre port. Din păcate tot cu stîngul calcă şi la şantierul naval. De ucenici aveau nevoie, nu de intelectuali, de ucenici şi de lucrători calificaţi. Pînă şi antrepenorul primului bloc cubist care se construia pe strada Sturza, dădu plictisit din umeri :

— Ce să fac cu braţele voastre ? Sînt destule, mai multe şi mai ieftine decît cărămizile. Nici de scriptologi n-avem nevoie. încercaţi prin port, strecuraţi-vă printre hamali, acolo s-ar putea sa găsiţi ceva munca.

în acea zi de alergătură nu mîncaseră nimic. O vorbă nu se mai auzea din gura lui Dinu. lacob se săturase de muţenie, luîndu-l la rost :

— Nu mai boli că te dau dracului ! Mîine vom munci la cherestea. Am vorbit cu vătaful. O să avem şi ceva bani ca să te poţi duce duminică la întîlnire. Acum culcă-te. Pune-ţi pantalonii sub cap. Aranjază-i pe dungă.

Cu aceste speranţe adormi Dinu. lacob se îngrijise să întindă pe duşumeaua vagonului cîteva coli mari de hîrtie şterpelite din magazia cu geamuri. Dimineaţa, odată cu răsăritul soarelui, păşiră şi ei printre primii flotanţi la bazinul de cherestea. Fiind vorba de flotanţi, de hamali ocazionali care nu erau înregistraţi la căpitănie şi nici în sindicatul respectiv, vătaful

îi alegea pe sprinceană, ferindu-se de cei pe care nu-i cunoştea. Era afumat vătaful, duhnea a ţuică. Văzîndu-l pe Dinu, un puştan curăţel şi necunoscut, îl îmbrînci. Interveni Iacob, faeîndu-i cu ochiul :

— E Dinu Şoldoveanu, nene, e de-al nostru. Scrie-l pe listă şi blatu-i blat, ce dumnezeu, doar ţi-am spus ieri că mi-e prieten.

Zece vagoane aveau de descărcat, de stivuit pe maidan. Din noua oameni se formase echipa, ei doi şi alţi şapte bombişti, fiecare cu porecla lui, aşa apăreau pe listă. în frunte era trecut Iacob Grecosu, apoi Dinu Şoldoveanu, Pascale Scatoalcă, Gică Telaviv, Zavaidoc Curmală, Traian Legiune, Mitică Papagalu, Bubi Spaniolu şi Valeriu Vagabondu. Valeriu nu muncea, el avea sarcina să le aducă apă de băut şi pîine. Nimeni nu-l întreba de pe ce vapor a şterpelit plinea. Dar nici el nu se dădea de gol. „Am cumpărat-o, mă, ce vreţi ?" Fiecare poreclă îşi avea istoricul ei : Gică lucrase la tasarea primelor străzi din noul oraş Telaviv, Zavaidoc fusese paznic pe o plantaţie de curmali din Alger, Traian dezertase din Legiunea Străină franceză, Bubi muncise ca gropar prin Spania, singura meserie care nu cunoştea şomajul, un gropar care încerca să convingă mor- ţii să treacă la comunism, Mitică vînduse papagali prin Belgia, pe la Anvers, iar Pascale, acest tînăr înalt şi vfhjos, cu palma grea ca plumbul, surprins de magazionerul unui caiac turcesc în timp ce înjumătăţea un butoi cu lacherda, l-a pocnit peste ceafă şi s-a scuzat nevinovat în faţa agentului de la căpitănie : „Doar o

scatoalcă i-am tras, nu trebuia să facă halimai". Singur Valeriu nu voia să justifice porecla. Cu ea venise în port, nu i-o dăduseră bombiştii. Dealtfel toţi erau băieţi subţiri, foşti marinari, cu spinările netăbăcite dc cîrcă, dar dornici de muncă, atît de dornici îneît pînă seara terminară vagoanele de cherestea, cinci pentru plata lor, iar celelalte cinci pentru „blat", pentru punga vătafului. Dinu bombănea tot timpul : „Asta-i hoţie curata Pentru ce ne lăsăm jecmăniţi ? Pentru ce nu-l denunţăm căpităniei sau sindicatului ?" lacob îi astupă gura ;

— Iaci ! Lasă deşteptăciunea ! Nu schimbi tu faţa lumii, orînduirile societăţii. Şi dincolo, pe unde am umblat cu Dik, se proceda la fel. Dacă mai prindem trei-patru munci din astea, luăm cît o fi şi ne cîrpim găurile. Avem destule. Mai întîi ne pingelim pantofii sa nu ne-apuce zloata cu tălpile găurite, pe urmă, la obor, la boarfe vechi, ne înţolim cu vreun paltonaş ca să nu dîrdîim cînd o şuiera crivăţul. Daca eşti econom îi poţi trimite şi lui rnaică-ta un sutic, să creadă că te dau banii afară din casă.

Dinu, ca să nu tacă, îl înţepă puţin :

— Parcă spuneai că tu vrei s-o întinzi, să nu te- apuce crivăţul pe cheul Constanţei ?

— De tine e vorba, nu de mine ! se zborşi lacob. Fii sigur că la iarnă eu voi huzuri prin ţările calde, voi munci pe o plantaţie de portocali, pe cînd tu...

— Zepsi Grecosule ! strigă Gică Telaviv. Vine vă taful cu lozul cel mare.

Doar ce Ie împărţi vătaful banii, numărîndu-i de două ori ca să nu greşească socoteala, că-n

urma lui apăru pe neaşteptate nea Petrică Irimescu. Acest bărbat blond, slăbuţ şi cu limba ascuţită, era un hamal autorizat. Din cauza politicii lui de stînga nu era bine văzut de autorităţile portuare. Ca să mai scape de ochii lor se angaja în fiecare an la preventoriul Agigea ca marinar salvator. Acum venise sa-l anunţe pe Iacob că de mîine vor începe treaba.

— Şi cu Dinu ce facem, nu-l putem băga şi pe el ? întrebă Iacob nevenindu-i să-şi lase prietenul de unul singur.

Nea Petrică dădu din umeri :

— Ştiu eu ce să spun ? Crăpelniţa n-ar fi o problemă, se găseşte, preventoriul îl poate hrăni. Nici soi- leala, doarme în cort cu tine. Dar leafă de unde, cine să-l plătească, Alah ? Directorul nu aprobă decît un singur post de ajutor.

Iacob se gîndi puţin şi se răsuci spre Dinu :

— Ce zici, măi, frate, dacă fac leafa pe din două, jumate eu jumate tu, adică patru sute de căciulă, eşti de acord să mergi la Agigea ? Pînă la toamnă punem şi-un ban deoparte. Numai unt, miere de albine şi alte...

— Ce-l mai întrebi, nu vezi că-şi linge buzele ? întări nea Petrică înţelegerea. Acolo, cu barca mea, o să înveţe şi puţină marinarie, să nu fie ageamiu cînd s-o îmbarca.

Au rămas înţeleşi să se prezinte luni dimineaţă şi să se apuce imediat de greblat plaja şi de montat balizele. Deocamdată, fericiţi că în vara asta vor avea asigurat locul de muncă, se îndreptară amîndoi spre birtul „Patruzeci de biserici". Un castron cu icre de

fasole le potoli foamea. Cu bunta plină şi cu şaizeci de lei în buzunar se credeau şi ei sezonişti veniţi la plajă şi la băi de mare. Singura preocupare pentru Dinu era întîlnirea cu Sperandina. Numai despre ea vorbea, despre nerăbdarea de a-i vedea chipul şi a-i auzi glasul. lacob îl prelucra din nou, rostind drept încheiere :

— N-am nimic împotrivă să-i spui că de luni vei intra ca marinar salvator la preventoriul Agigea. Dar să ştii că acolo e treabă, e disciplină, răspundere, n-ai să poţi scăpa în oraş decît de două ori pe lună, atunci cînd se schimbă seriile de copii. Eu zic că e mai bine s-o vezi mai rar, e bine şi pentru tine şi pentru ea, înţelegi r

CAPITOLUL VII

Duminică dimineaţă Sperandina se trezi odată cu cîntatul cocoşilor. Bucuria că se va întîlni cu Dinu îi gonise somnul. Tot timpul se gîndise la el, la necazul ce i-l adusese fără să vrea. De fapt, dacă are carnet se va îmbarca şi pe alte vapoare, aşa spusese tanti Valentina, se va îmbarca şi va părăsi Constanţa. Şi dacă plecînd, va uita de ea, de ziua cînd îi promisese să-i scrie, de Păuniţa pe care a scăpat-o de ruşinea acelei întîmplări ruşinoase... La acest gînd îşi pironi ochii pe cartea lăsată pe masă, citită înainte de-a se culca. Volumul era deschis la pagina cu poezia care o făcuse să plîngă. „Ce proastă sînt !” murmură încet şi sări din pat.

Se trezise şi Valentina. Neliniştea n-o lăsase să doarmă ca lumea. De-cu-seară, Tasula îi trimisese vorbă, prin grădinar, să treacă dimineaţă pe la vilă ca să stea de vorbă cu boierul. Nu ştia pentru ce-o chema, ce mai vrea destrăbălatul de la ea. în orice caz, dac-o îndrăzni să-i ceară scuze, îl scuipă între ochi.

— Vrea să te prostească, tanti Valentina – o preveni fata – să te convingă să mă trimiţi înapoi la vilă. Dar decît să mă întorc acolo mai bine mă arunc în mare.

— Doar nu ţi-a luat Dumnezeu minţile ! Să nu te mai aud vorbind aşa ! se oţărî Valentina făcîndu-şi cîteva cruci, apoi schimbă vorba : m-am gîndit şi la băiatul care te-a adus acasă. Dac-o să vină la noi, şi trebuie să-l aduci, nu se face să nu-l invităm la masă. Pînă mă întorc de la vilă, dă şi tu o raită prin grădină, culege tot ce-i nevoie pentru ciorbă, curăţă păs- tăile, mazărea, morcovii, dovleceii, loboda şi de dres o dregem cu smîntînă, împrumut eu o căniţă de la vecina.

— Vino să te pup, tanti ! explodă Spcrandina îp- vîrtindu-se cu ea prin casă. Dar... ce pregătim pentru felul doi ?

— Cartofi prăjiţi şi salată verde. Hai, c-am plecat. Mă duc pe jos pînă acolo, n-aş vrea să schimb suta.

— Care sută, tanti Valentina, cea pe care ai visat-o ieri ? întrebă fata rîzînd voioasă. Şi tot voioasă, veselă, fericită, începu să culeagă legumele pentru ciorbă.

Fel de fel de gţnduri îşi făcea Valentina pe drum, prin toate sitele trecuse fapta Tasulei,

din toate ieşea murdăria. Fără insistenţele acestei muieri beţive şi parşive, Sperandina n-ar fi avuţ încredere în darurile naşului. Ce flocăială i-ar fi tras dacă ar fi avut curajul să vină s-o cheme la vilă. Cu aceste gînduri sună la poarta lor şi intră în curte. Văzînd-o pe Tasula aştep- tînd-o în uşa sufrageriei, o şi luă în primire :

— Numai tu eşti vinovată, prefăcuta dracului, numai tu l-ai ajutat pe nelegiuit să-şi bată joc de fată. Dar Dumnezeu a yrut s-o scape de nenorocire şi l-a trimis pe băiat să vă zădărnicească planurile. Meritaţi să vă dau foc, şă vă scot ochii şi...

Tasula nu mai ştia cum s-o potolească, cum să se apere şi, văzînd-o c-a obosit, adăugă imediat :

— Ţe înţeleg, cumnăţică dragă, dar mă beşteleşti de pomană. Tu nu ştii ce-a fost aici, cum s-au petrecut lucrurile, cine-i adevăratul , vinovat, cine a încercat să-i...

— Lasă pe Valentina se vine Ia mine, se spun eu cc-am paţit-o ! strigă borţosul din sufragerie.

Valentina intră mai mult împinsă din spate. Vorbele Tasulei o descumpănise. în schimb, ceea ce vedea acum, o înverşună şi mai tare. Kefalonis, întins pe fotoliu, era numai comprese şi tampoane de vată muiate în vin negru.

— Bine ţi-a făcut, trebuia să-ţî scoată şi ochii să nu mai umbli după fete mari ! Şi cumnăţica mea nu vedea şi nu auzea nimic, bătu-o-ar Dumnezeu s-o bată !

— Spune, bre Tasula, explică tu pe rumaneşte, se nu ma enervez eu – ceru vulpoiul oblojindu-şi obrajii.

— Golanul de port l-a adus pe boier în halul ăsta, golanul băgat în casă de toanta aia de nepoată-ta care a vrut să se tăvălească în păcat. Dacă nu interveneam eu, ieşea cu moarte de om, golanul îi crăpa capul boierului ! apoi, fără s-o slăbească deloc, începu să turuie şi să arunce în spinarea băiatului toată mîrşăvia naşului. Şi tocmai naşul se dovedi indulgent, intervenind prefăcut, iertător :

— Bine c-am scăpatu fata, că golanul nu i-a pus poalele în capu. Spune se lasam ruşinea şi se întorce la vila, se dam la tomna se termine liceul, se face profesoara. De asta am chematu pe tine, se spune că naşul a iertat greşeala, a fost un ratacirea de copil prostu şi gata.

— Care rătăcire, domnule Iani ? sări ca friptă Valentina. Crezi că mă prosteşti cu minciunile dumitale ? Fata spune că băieţii au scăpat-o de ruşine, de asaltul dumitale. Pe geam au intrat băieţii. Cu piciorul l-a spart Dinu şi dacă nu apăreau la timp... Ruşine să-ţi fie, hodorog borţos. Ruşine şi cumnăţelei mele. Ptiu ! şi scuipă îndreptîndu-se spre uşă.

— Opreşte pe nebuna asta, bre Tasula ! ţipă levantinul sărind din fotoliu. Opreşte şi chema la camera rotunda se vede că nici un geam nu este spartu, se convingă singura de minciuna nepotei, se nu mai da vina pe noi.

Geamul nu era spart. Tasula o dusese să i-l arate, însă Valentina, fără să dea importanţă faptului, continuă şi mai întărîtată :

— N-am ce să mă conving, geamul se putea pune între timp. Eu ştiu că fata nu minte, ,că mi-a spus adevărul. Dacă veţi îndrăzni să-i aţineţi calea şi s-o tîrîţi cu forţa Ia vilă, mă duc să mă plîng poliţiei.

— La poliţie o să ne plîngem noi, dragă cumnăţică ! interveni Tasula făcîndu-i semn boierului să stea liniştit. Dacă domnişoara nu se întoarce de bună voie să ne dea ceasul cu brăţară de aur pe care l-a furat din şifonierul duduii Venus şi i l-a oferit golanului, o să anunţăm poliţia. Acum poţi pleca. Naşul şi-a făcut datoria. Te-a chemat să-ţi spună c-a iertat-o şi dacă nu crezi...

Completarea o făcu Kefalonis :

— Şi pe pezevenchi o să chem la poliţia, se nu vinde undeva ceasu furatu şi se bea banii la taverna. O se spune la poliţia se gonesca din Constanţa, se trimite la dracu 1

Buimacă ieşi Valentina pe poarta vilei. Fără , să judece prea mult, porni val-vîrtej spre oraş, spre biserica greacă unde ştia că aşteaptă Dinu. Parcă nu mai avea încredere în ceea ce-i spusese Sperandina. Otrava strecurată de

limba viperii, precum şi ameninţările naşului, îi încurcase mintea. Şi cum să n-aibă îndoieli

atîta timp cit fata nu-i spusese nimic despre ceas. Despre rochie, despre pantofi, da, îi spusese că-i aruncase cît colo, dar despre existenţa unui anumit ceas, nimic. O sa se convingă ea, o să-l ia la sigur pe domnul Dinu şi dacă l-o vedea cu el la mînă, să vezi ce-i face domnişoarei pentru c-a minţit-o. Numai să nu-l fi vîndut undeva, să aibă de-a face cu poliţia, să rîdă vecinii de ea.

Dinu o văzu de la distanţă pe Valentina şi tresări surprins, îngrijorat. Ce se întîmplase cu Păuniţa ? Cum de nu venise la întîlnire ? Pentru ce-o trimisese pe mătuşă-sa ? De surprins ce era nici nu reuşi să mişte din uşa bisericii, s-o întîmpine cum se cuvine. Temîndu-se de o veste proastă, aproape că nici cuviinciosul salut nu-l rosti ca lumea. Valentina, văzîndu-i stînjeneala, o atribui cauzei la care gîndise şi-l înhăţă de braţ, să nu-l scape.

— Să nu încerci să fugi, că strig „hoţii". Unde-i ceasul ? Dă-mi-l imediat ! Fata a spus să mi-l dai ca să n-ajungem cu toţii la poliţie. Dacă l-ai vîndut e vai de capul tău.

Pe Dinu îl trecuse sudorile, nu ştia pentru ce vrea să strige „hoţii", pentru ce-l înhăţase de braţ, dar, au- zindu-i pretenţia, zîmbi uşurat.

— Care ceas, tanti Valentina, ceasul rău de care vrem să fugim cu toţii ? Dacă nu spuneai că-l cere Păuniţa^ poate c-o luam în serios, credeam c-am furat vreun ceas şi l-am vîndut. Hai, hai să lămurim lucrurile, să nu se uite lumea la noi, să-şi închipuie cine ştie ce.

— Zău dacă mai ştiu ce să cred ? îngăimă

Valentina cedînd raţiunii. Mi-a zăpăcit mintea desfrînatul de la vilă şi sluga lui neobrăzată... şi-i povesti, de-a fir în păr, toată înscenarea. Să ştii dragul mamei că veneticul vrea să te goneasca din Constanţa, să scape de tine şi să-i fie mai uşor să pună mîna pe fată. Acum, pentru că tot am pornit spre casă, zic să ne grăbim, să nu-i mai dăm alte griji Sperandinei. Şi, na, uite că era să uit, să urc în autobuz fără să cumpăr pîine.

— Lasă-mi mie corvoada asta, te rog, eu sînt mai sprinten – zise Dinu şi fugi spre brutărie.

Pe lîngă franzela cumpărată, Dinu luă şi un pachet cu prăjituri. Valentina protestă auzindu-l că nu vrea să primească banii pentru pîine, ce-ar spune Speran- dina să afle că invitatul a venit cu pîinea de-acasă ?

— Nu, n-o să afle. E secretul nostru şi nu-l divulgăm nimănui. Nici chestia cu ameninţarea javrei boiereşti n-aş vrea s-o afle Păuniţa. Ea şi aşa se simte vinovată, şi aşa spune că din cauza ei am ratat îmbarcarea pe „San-Juan" – apoi, îi povesti indignat despre felul cum sînt jecmăniţi flotanţii care muncesc la cherestea şi despre resemnarea celor care ştiind că n-au unde se plînste, acceptă situaţia fără să murmure. Eu nu vreau să rămîn printre hamali. Deocamdată, chiar de azi după prînz, împreună cu nea Iacob, intrăm marinari salvatori la preventoriul Agigea. Prin omul care ne-a angajat acolo sper să găsesc un serviciu în oraş, bineînţeles, asta la toamnă, nu acum.

Valentinei îi părea bine că Dinu vorbea despre planurile lui de viitor, acest subiect era o dovadă că băiatul e serios, aşezat, nu uşuratic şi lăudăros ca alţii de vîrsta lui şi, ştiind că fata nu e de măritat şi nici băiatul de însurat, socoti că prietenia asta, venită înainte de timp, trebuia ţinută în frîu. După un timp, ajunşi la Kilometru 5 şi mergînd spre casă, tot despre problemele care-l frămînta pe Dinu îi vorbi şi ea :

— Tu eşti băiat cu carte, dragul mamei, fata spunea c-ai terminat liceul, nu se poate să nu găseşti slujbă. Eu zic să încerci pe la poştă, pe la primărie, pe la prefectură, că dacă vine iarna şi n-ai cu ce plăti gazda, nu mai apuci primăvara, ajungi la spital sau la puşcărie, cum ajung, de obicei, toţi cei care n-au unde-şi cîştiga pîinea. Să nu te superi că ţi-am arătat binele şi răul, aşa gîndesc femeile astea proaste, de la ţară, cum sînt şi eu. Dar... uite c-am ajuns. Uite-o pe Spe- randina, ne aşteaptă.

Fata era în poartă, le făcea semne. Pînă a-i zări făcuse naveta între bucătărie şi poartă de zeci de ori, întrebîndu-se neliniştită unde-o fi tanti, pentru ce zăboveşte, ce rost are să stea atîta timp la vilă şi acum, văzînd-o împreună cu Dinu, îi întîmpină bucuroasă, cu braţele larg deschise.

— Ce bine-mi pare că te-a adus tanti – şi-l sărută copilăreşte pe amîndoi obrajii – că nu te-a lăsat să aştepţi pînă ce veneam eu. Tu nu te bucuri ? şi rîzînd voioasă, ameţită de propria ei

bucurie, îi urmă în curte, adresîndu-se Valentinei : Să ştii că ciorba e ca şi gata. Cred că nu i-am pus sare prea multă şi nici acreală. Dacă n-o fi cum trebuie te rog să nu mă cerţi astăzi, să audă Dinu, să mă faci de rîs.

Valentina, bucuroasă şi ea de bucuria fetei, o dojeni totuşi :

— Pălăvrăgeşti cu mine în loc să inviţi băiatul în casă, să-i iei pachetul din mînă, să-l întrebi pentru ce-a cheltuit banii şi să aranjezi masa.

CAPITOLUL Viii

Tot serviciul lor la preventoriul Agigea se limita Ia a trage dimineaţa o greblă pe plajă, a ancora barajul ca să ştie copiii pînă unde au voie să se scalde şi a patrula cu barca, făcînd de veghe, în timpul orei de baie. Asta pînă la prînz, iar după prînz, după somnul obligator, vegheat de pedagog, trebuiau să păzească plaja, să nu-i lasă să se mai scalde şi să-i gonească Ia joaca de pe nisipul dintre bărăci. Zece bărăci erau, cinci pentru fete, cinci pentru băieţi'şi, ca să păzeşti patru sute de împieliţaţi, cărora numai de regulament nu le ardea, nu era uşor. Instructajul, făcut de nea Petrică, ie interzicea celor doi marinari salvatori să părăsească plaja, ziua şi noaptea trebuiau să stea la datorie.

— Dacă se îneacă vreun copil sau vreun doctor aţi dat de dracu', puşcăria vă mănîncă.

De dormit, dormeau pe nişte saltele de paie în cortul făcut pe plajă, cît mai aproape de barcă. Primele două zile Dinu a stat cuminte, nu se făcea să-i spună domnului Irimescu ceea ce-l ardea pe suflet, însă a treia zi, imposibil să mai rabde, îi povesti ceva lui lacob, iar lacob îl şi luă Ia rost :

— Dac-o ştergi, te-ai lins pe bot de azilul ăsta neaşteptat. Ca să fiu sigur că n-o întinzi, dă-mi te rog pantofii să-i trimit la pingeluit cu nea Petrică. Aşa, băiatule, acum vreau să văd cu ce te mai duci la în- tîlnire.

A avut ce vedea Iacob, întrucît, seara, după ce-i părăsi şeful, plecînd în oraş cu primul tren, o zbughi şi Dinu spre Kilometru 5. Cu maşina prcvcntoriului plecase, desculţ, şi tot cu maşina urma să se întoarcă peste două ore.

Aflase nea Petrică, îi spusese paznicul, şi necăjit că Dinu nu-l ascultase, nu-i mai vorbi nimic două zile. Trecuseră alte trei şi Dinu nici vorbă să mai părăsească preventoriul. Şi tocmai cînd se liniştiseră lucrurile, cînd relaţiile dintre ei deveniseră mai prieteneşti, începură belelele. Un doctor, bun înotător, avîntîndu-se în larg, plăti tributul mării chiar sub ochii lui Iacob care-l însoţea cu barca, păzindu-l la mică distanţă. Jandarmii din satul Agigea îi reţinu mai întîi pe cei doi marinari, apoi anunţară căpitănia şi medicul legist, iar medicul, după ce constată că înecatul nu murise înecat ci în urma unui atac de cord, semnă certificatul, spunîndu-le jandarmilor că ăsta e adevărul, că nu-i vorba de crimă şi nici de înec.

În urma acestei nenorociri se înăspri programul barcagiilor. Intenţia lui Dinu de a părăsi plaja se destramă. Nici măcar un bileţel nu-i putea trimite Păuniţei. Şoferul care-l dusese rîndul trecut se accidentase la un picior şi-n locul lui trecuse altul. Zi de zi se perpelea Dinu, zi de zi ofta cu gîndul la fata care nu ştia nimic despre el şi, neavînd încotro, se resemna şi se apucă serios de limba spaniolă, sîcîindu-l pe Iacob şi ziua şi noaptea. Uneori, cînd dormea şi Petrică Irimescu în cort, cînd aşteptau controalele şi nu îndrăznea nici el să se ducă acasă, tăifăsuiau împreună despre

multe lucruri : despre sărăcie şi şomaj, despre tineretul care nu are unde munci, despre porturile străine şi despre trîm- biţa de război a propagandei hitleristc, despre nenorocirea poporului spaniol nevoit să lupte cu arma în mînă împotriva ameninţării fasciste, despre orînduirea nedreaptă care dăinuie de multe secole şi în ţara noastră şi mai ales despre năzuinţele clasei muncitoare condusă din umbră de cei care n-au dreptul la cuvînt. Dinu asculta, punea întrebări şi chiar rostea păreri. Nu se feri să-i mărturisească lui Petrică şi despre crezul lui politic, despre idealurile tatălui său care murise la puşcărie, trimis de acelaşi comisar care-l arestase şi pe el în ziua cînd îmbrăcase cămaşă roşie. Necazul cel mare era că, de cînd venise la Constanţa, încă nu dăduse de nici un comunist, că Iacob refuzase să-i spună pînă şi sediul partidului Social-Democrat. Ca o dovadă că Iacob nu era de acord acum cu subiectul deschis de Dinu, mormăi plictisit, întoreîndu-se cu faţa la perete :

— Nu ţi-am spus că m-am lecuit de propaganda lor, a tuturor ? Culcă-te, lasă-l şi pe nea Petrică să doarmă.

Abia după alte două zile, tot într-o seară cu bîzîit de ţînţari, nea Petrică îi vorbi în treacăt cîte ceva despre electricianul preventoriului, despre Trifu.

— Dar să nu dai pe la el cînd nu-i merge motorul, cînd uzina strănută de-l supără pe director.

— Nea Trifu e social-democrat ? se emoţionă

Dinu.

— Eu n-am spus asta. Am spus că e un muncitor care ştie ce vrea şi merge pe stînga. De crezi că numai socialiştii ar putea să-ţi deschidă capul, te priveşte.

— Atunci... atunci e comunist ? se bucură Dinu vorbind în şoapte.

— Nu ştiu, n-are carte de vizită la uşă, întreabă-l tu.

Cum să-l întrebe Dinu şi cum să stea de vorbă cu electricianul chiar în acea seară cînd motorul îşi făcea de cap, „strănuta", mergea, se întrerupea şi numai ciocane şi înjurături se auzeau.

— Pâmîntul mamei lor de directori ! Vor să-l repar, să le dau lumina, dar cu ce, cu hîrburi ?

Chiar atunci se hotărîse Dinu să stea de vorbă cu Trifu, atunci păşi în uzină. Auzindu-l înjurînd şi vorbind de unul singur, dădu înapoi, socotind că nu-i cazul să-şi afişeze prezenţa, dar se trezi chemat :

— Dacă te-au trimis să mă ajuţi, da-mi ciocanul şi pune mîna pe daltă. Aşa... acum fixeaz-o pe cantul piuliţei, ţine-o bine, dar nu cu trei degete, că nu-i condei... şi zi-i aşa, căutai sediul Pesedeului să le spui c-ai purtat cămaşă roşie la întîi mai şi lacob n-a vrut să-ţi dea adresa ?

O oră a durat pînă ce-au scos piuliţa, o oră de isco- deli şi vorbe în doi peri, unele mai clare, altele greu de pătruns. Mai limpede a fost scopul celor care adunau pentru „Ajutorul Roşu", dar şi aici a vorbit mai mult Dinu,

povestindu-i că în tîrgul natal subscrisese pe lista făcută de taică-su. Cu toate astea, Şoldoveanu continua să-l viziteze pe electrician, să-i ajute la treabă şi la înjurături. 11 vizita numai seara cînd mergea motorul, atunci se putea sta de vorbă, atunci îi putea destăinui necazurile.

— Şi eu sînt de acord cu mătuşa acelei fete, parcă... Păuniţa ziceai c-o cheamă, frumos nume. Pe timp de iarnă dacă rămîi fără servici şi fără adăpost eşti un om mort. Nu-ţi promit nimic sigur, dar s-ar putea să te duc pe la Administraţia Financiară, îl cunosc pe şef, i-am reparat nişte prize, i le-am făcut pe veresie. În problema găzduirii... vedem noi. Cîteva zile s-ar putea să te primesc la mine, bucătăria e goală. La administraţie vom merge în ziua cînd luăm leafa. Atunci se schimbă seriile şi pînă ce sosesc alţi copii, sîntem liberi.

Cu cît se apropia ziua de leafa cu atît mai evidenta era nerăbdarea lui Dinu. Acum, avînd speranţe de servici^ şi de gazdă, avea^ce-i spune Păuniţei. Numai să aibă noroc, să nu-i ceară şi acolo certificatul de bună purtare. Totuşi, bucuria cea mare era problema găzduirii. Dacă Trifu, îl primeşte să stea la el cîteva săp- tărntni, nu se poate să nu rezolve şi problema unui loc de muncă. Fie şi ca hamal, dar legal, prin căpitănie şi sindicat, nu flotant la cheremul vătafilor.

în dimineaţa cînd se plătiră lefurile, cînd copiii se îmbarcau la tren, cei trei marinari lungiţi pe plajă în faţa cortului, numărau banii.

— Eu o să plec cu trenul copiilor şi vă aştept

în gară cu pantofii – zise Petrică.

— Şi noi cu ce plecăm ? întrebă Dinu fara să-i pese că e tot desculţ şi astăzi.

— Pe tine o să te ia Trifu cu maşina preventoriului, să aibă cu cine pune ţara Ia cale. Se pare că voi aţi cam stat de vorbă, nu glumă. Trifu te-a învăţat să mînuieşti şi ciocanul, dar te-a învăţat să joci şi table, să nu mai fii fraier, nu-i aşa ?

Ce putea să-i răspundă Dinu, că între el şi electrician n-a existat nici un joc de table ? Parcă nea Petrică nu ştia lucrul ăsta ? Şi atunci... pentru ce-a scornit povestea cu tablele, ca să nu se prindă lacob ?

Tocmai se înţeleseseră cînd se treziră cu Trifu şi cu meşterul cizmar care le pingelise pantofii.

— La barza chioară îi face Dumnezeu cuib – zise Petrică strîngîndu-i mîna meşterului cizmar. Dinu tocmai se întreba dacă o porneşte desculţ şi de data asta, şi cînd colo, uite minunea.

Cizmarul, un om slăbănog şi brunet la faţă, uneori glumeţ, alteori scump la vorbă, dădu vina pe Trifu.

■— Cu el aveaih treabă, am rămas fără lumină, şi dacă tot a fost să vin aici, mi-am zis ca nu strica să le aduc băieţilor pantofii. Cîte treizeci de lei de căciula, aut vă costa, bă ştiţi c-am pus o talpă... de fier, măi băieţi, sa nu se tocească pînă nu vă căpăruiţi.

N-au stat mult de vorbă, fiecare se grăbea şă plece în oraş, facob pleca înaintea tuturor. În ultimul timp se împrietenise cu o fată de la

bucătărie, cu una Agri- pina, fosta cocotă de bordel şi acum, pentru că-l aştepta, nu mai ştia cum să se scuze :

— Ne întîlnim la cafeneaua marinarilor, Dinule, la nea Aristide. Cafeneaua e pe strada Mircea, nu departe de sediul sindicatului de unde-ai fost dat afară. Să nu vii fără haină. Spune-i Păuniţei s-o aleagă, să nu fie roasa pe la mîneci sau pe la guler.

Meşterul plecă odată cu nea Petrică. Numai Dinu şi cu Trifu rămăseseră să plece cu dubiţa preventoriului. Minutele pînă ce urcară în maşină o piesă ce trebuia sudată în oraş i se părură chinuitor de lungi. Piesa era grea, dar cu ajutorul şoferului o tăbîrciră fără dificultate. Pe drum, pînă la Kilometru 5, vorbiră mai mult despre întrunirea lupiştilor la care fuseseră invitaţi de nea Petrică.

— Ce rost are să ne ducem şi noi ? întrebă Dinu nevenindu-i să rupă din timpul rezervat Păuniţei. lacob spunea că nu-i plac palavrele fripturiştilor din partidul doctorului Lupu.

— Are – rosti Trifu. Va fi interesant pentru noi. O să vezi tu.

De la cafeneaua lui Aristide, unde-l aşteptaseră cei trei prieteni, plecară împreună la Administraţia Financiara. Acolo, un funcţionar serviabil, auzind despre ce-i vorba, făcu chiar el cererea lui Dinu, sfătuindu-l pe Trilu să fie cît mai scurt, să nu lungească pelteaua. Şeful fiscului, distant şi morocănos, îl bruftului mai întîi pe cel care uitase să-i monteze şi priza pentru aparatul de radio, apoi, luînd cererea din mîna solicitantului, o citi atent, o aşează, pe birou, mormăi ceva şi,

apucind stiloul, ticlui referatul : „Nu angajăm minori. Reveniţi la terminarea stagiului militar”.

înjurînd, pufnind şi trăsnind, ieşi Trifu din clădirea fiscului. lacob clatină doar din cap, amintidu-i Iui Dinu :

— Ce-ţi spuneam eu, măi frate, credeai că birocraţii din oraş sînt mai de doamne-ajută ?

Nea Petrică se uită la ceas.

— Să mergem, Trifule, văd că s-a făcut ora.

— Mergem fripturistule ! glumi Trifu făcîndu-i cu ochiul lui lacob. Invită-l şi pe Dinu. De spus n-ai ce-i spune, o să vadă el despre ce-i vorba.

Şi a văzut Dinu. Mai întîi îl văzu pe nea Petrică intrînd singur în curtea unei case de pe strada Mircea colţ cu strada Negru Vodă. Curtea era plină de oameni, cam vreo treizeci—patruzeci de inşi. Ei rămăseseră să aştepte pe malul mării, citind ziarul. Apoi, nea Petrică, mărturisit lupist dar cu structură pesedistă, reveni pe trotuar şi le făcu semn doar din cap, un fel de „în regulă, intraţi şi voi.” Dinu îi văzu pe oameni vorbind între ei, încet însă, fără să ridice tonul. Erau şi hamali de port, şi lucrători de pe atelierele portului, şi ceferişti de la atelierele Palas, şi unii mai spilcuiţi, mai de mîna întîi. Aproape de treptele casei se vedeau^ şi cîteva lucrătoare de la „Dobrogeana”. Femeile, gălbejite şi cu plămînii şubreziţi de praful în care lucrau la fabrica domnului Valter, fabrică condusă de domnul director Spălăţelu, se simţeau stînjenite şi nu ştiau pentru ce le chemase aici bucătăreasa doctorului Isăceşcu, bucătăreasă care le fusese

colegă de muncă. Mitingul a fost deschis de doctorul Isăcescu, secretarul fracţiunii ţărăniste condusă de doctorul Lupu. După Isăcescu a urmat la cuvînt delegatul venit de la centru. Discursul delegatului fusese fulminant, aşa i se păruse lui Dinu, un discurs în care era demascată cîrdăşia dintre manişti, georgişti şi Garda de Fier. Cuvintele „dacă maniştii nu depun mandatul înainte de termen, noi lupiştii, vom da foc ţării şi vom răsturna guvernul lor corupt şi antipopular" înflăcărase adunarea.

Printre oamenii din dreptul acelei mari mese care ţinea Joc de tribună, Dinu îl văzu pe meşterul cizmar care le pingelise pantofii, pe cel care spusese că-l cheamă Din- că. Aplecîndu-se la urechea lui Trifu, întrebă în şoapte :

— Şi nenea ăsta, e lupist ?

— Sst, taci ! şopti Trifu. Cască ochii şi ciuleşte urechile la tînărul de lîngă meşterul nostru.

Tînărul avea nişte ochi de copil dezgheţat, o voce plăcută şi o mare putere de convingere. Ceea ce spunea era îndrăzneţ şi limpede, pe înţelesul tuturor. De la început lovi în guvernele burghezo-capitaliste care se perindau la cîrma ţării jecmănind, împilînd şi conce- diind muncitorii care pretindeau salarii pe măsura muncii depuse, condiţii de muncă mai omenoase şi, pentru femeile gravide concedii de naştere cu plata integrală. Noi ne-am săturat de demagogie, de cei care fac paradă de democraţie şi cinste pentru a-şi asigura un loc călduţ de deputat în noul parlament al ţării, ne-am săturat de atîtea

„curbe de sacrificiu", ne-am săturat să mai tolerăm hoţiile din aşa-zisul fond al „înzestrării armatei".

Noi, cei de la silozuri, de la fabrica „Dobrogeana" – arătînd cu degetul spre mănunchiul de femei uimite de ceea ce auzeau aici – şi de la fabrica de biscuiţi a patronului Pandelaris, nu mai putem îndura condiţiile inumane de muncă prost plătită care ne macină sănătatea, întunecîndu-ne viaţa. Noi, în viitorul parlament al ţării, vrem deputaţi din rîndul clasei muncitoare, propuşi de noi şi aleşi de noi, nu demagogi care au mai fost la cîrma ţării şi n-au făcut nimic în sprijinul revendicărilor noastre. Apoi vorbind despre tineretul ţării, care, flămînd şi fără idealuri bate pe la toate porţile să găsească un loc de muncă, despre inechitatea la plată între cel tînări şi cel matur. Acest tineret nu poate fi de acord cu discriminările şi nici cu ideile şovine şi mincinoase ale celor din Garda de Fier. Tineretul respinge propaganda şi practicile fanaticilor cu părul zburlit şi cu tocul revolverului ascuns la şold, fanatici care la adăpostul misticismului, sub pavăza crucii, ucid şi pradă fără ruşine, după pilda protectorilor cocoţaţi la putere în Germania lui Hitler. Noi deplîngem şi situaţia din Spania. Noi ştim că fascismul trebuie lovit pretutindeni, oricînd şi cu toate armele.

— Noi, tineretul cinstit – se auzeau vorbele lui într-o tăcere încordată – respingem dezbinarea celor ce muncesc. Noi vrem pîine, vrem libertatea organizării în sindicate adevărate, îndrumate de cei care zac în

închisori, care trăiesc şi luptă în adîncă ilegalitate, nu de cei...

Un ropot de aplauze asurzitoare îi acoperi vocea. Erau aplauzele celor din port şi a celor de la cefere. Organizatorul însă, secretarul lupiştilor, izbucni alarmat, surprins, neliniştit:

— Cine-i persoana care a vorbit ? Cine l-a adus aici ?

— A denaturat adunarea, a spurcat-o ! ţipă altul, agitînd spilcuiţii.

— E bolşevic ! Afară cu el !

— Chemaţi poliţia !

Cel care vorbise ce dezlipi de lingă masă, ţintind poarta. Cîţiva haidamaci, printre care şi organizatorul, dădu să-l apuce de guler, însă meşterul cizmar, secondat de Trifu, acţionară mai repede, şoptindu-i vorbitorului :

— Fugi, Liţule ! Pe stingă 1

Tot atunci doi mustăcioşi din grupul hamalilor, îl răstigniră pe organizator, scrîşnindu-i :

— Stai aşa dacă nu vrei să mănînci nespălat. Fără telefoane.

Intervenită şi ceferiştii. Ei îi asigurară celui numit Liţu, coridorul de trecere. în larma care se făcuse şi-n înghesuiala din curte, ţigna'ul poliţiştilor, apăruţi ca din senin, uşură fuga celor care se simţeau cu musca pe căciulă. Electricianul preventoriului, împingîndu-l pe Dinu din spate, îl aburcă la repezeală în autobuzul de Techirghiol. Pîn'ă în satul Agigea o vorbă nu i-a spus, nu se cunoşteau. Din sat,

tăind-o direct peste cîmp, se îndreptară spre bărăcile preventoriului. Dinu nu îndrăznea să-i spună lui Trifu că ar vrea să se întoarcă la Kilometru 5, că-l aşteaptă fata şi e nerăbdătoare să afle ce-a făcut la A_dministraţie şi, pentru că tăcea, "îndindu-se la felul cum se terminase adunarea, numai ce-l auzi pe omul care-l aburcase în autobuz :

— În caz că te întreabă cineva ceea ce nu trebuie să afle, îi spui că tu n-ai fost în oraş, că nu obişnuieşti să bei şi fiind obosit ai preferat să te odihneşti în cort. Eu mă întorc în oraş, să aduc piesa de la sudor, s-o montez pînă s-o însera. în noaptea asta nu se întoarce nici lacob, rămîne la Lola. Petrică o să ne spună mîine cum a rămas cu adunarea lor, dată peste cap de noi.

Trifu dispăru intr-un lali cu porumb. Dinu înţeie- gînd situaţia, ţinu cărarea tot înainte pînă ce zări bărăcile, apoi, ocolind perimetrul preventoriului, coti pe sub mal pînă ce intră în cort. Nu trecu mult că o văzu pc Agripina, venea să se scalde. Un martor nu era rău, gîndi el şi, £ăcîndu-i cu ochiul, o invită să se plimbe cu barca.

— Cum de n-ai plecat în oraş, domnule Dinu, încă nu ţi s-a făcut de femeie ? îl întrebă ea, desgolindu-se leneş.

Bine i-a mai prins acest şiretlic, întrucît, Agripina, în dimineaţa zilei următoare, primi vizita unui agent îmbrăcat civil. Agentul o cunoştea şi după ce-o întreba de sănătate, o

iscodi să afle cu care dintre oamenii preventoriului se plimbase cu barca pe mare, cu Steriade, cu Podaru sau cu Trifu.

— Şi chiar dacă aş fi fost, ce-i cu asta, n-am voie ? se sumeţi fata. încă nu m-am călugărit.

— Fără ifose ! o repezi agentul. Mie să-mi spui cu cine-ai fost.

— Păi... domnul Dinu n-a plecat în oraş şi pentru că-i plac, m-a invitat ba în barcă, ba în cort, ba pe epava aia din larg să văd broasca ţestoasă dar... n-a ţinut figura, aici sînt fată cinstită, află că nu i-am pretins nimic. Şi dacă vrei să ştii, nici nu m-am dus să mă plimb cu el, doar aşa, puţin, pe marginea plajei. Intreabă-l, de asta s-a ţinut de capul meu toată ziua.

— Şi curtezanul ăsta al tău... n-are obiceiul să dea pe la Trifu, să aţîţe personalul ?

— îl priveşte, eu nu-l suspectez. Şi pe urmă... nici nu-i curtezanul meu, cred că se dă la altele, aici sînt destule elevd gata să... să se plimbe cu barca.

Trifu, auzind povestea, îl felicită, gata să se strice de rîs :

— Bravo, Dinule, ai lucrat bine. Dar ai avut noroc. Agripina, fugită din bordelul lui Braia, a vrut să se laude că e cinstită şi, apărîndu-se pe ea, te-a apărat şi pe tine. S-ar părea că şi eu am ieşit basma curată, administratorul i-a spus că am muncit toată ziua.

— Ca să fiu sincer... recunoscu Petrică – află că eu nu l-aş fi apărat atît de bine.

— Eu nici atît ! recunoscu şi Iacob. Şi doar în chestii din astea sînt deştept foc.

Dinu, intrînd în uzină cu Trifu, se scarpină în

cap nedumerit :

— Un lucru tot nu pricep. De unde ai ştiut dumneata că un anumit soi de agent îşi va băga nasul prin îndeletnicirile barcagiilor ? Cum de i-ai spus Iui Iacob să rămînă în oraş cu Lola ?

— în ceea ce priveşte agentul, am fost filat încă din cafenea, de asta stăteam departe de tine. în rest, taci, învaţă şi nu pune întrebări, s-ar putea să-ţi prindă bine cîndva.

Amurgul zilei următoare îl ţintui pe Trifu în uzină, pe nea Petrică la circiuma din Agigea şi pe Dinu îl goni la Kilometru 5. Se înţelese cu Iacob. Neliniştea Păuniţei trebuia curmată cît mai repede. Pe jos, pe cărarea de pe malul mării, porni spre ea. Cu toate că fata nu se aştepta la această vizita tîrzie, o găsi tot în poartă, palpitînd şi scrutînd întunericul. Nereuşita cererei făcută la şeful fiscului o îmbrăcă Dinu în alte speranţe, în promisiunea lui Trifu că, la iarnă, s-ar putea să-i găsească un loc de contabil la societatea „Săgeata". Postul era mai mult decît sigur, contabilul şef îi era rudă apropiată, plus de asta era şi om da omenie.

în acea lună de vară, Dinu s-a mai întîlnit de patru ori cu Păunipa, inclusiv ziua cînd s-a dat leafa pe iulie. Atunci a fost ziua lor, atunci au citit împreună scrisorile mamei, i-au trimis o sută de lei, apoi, s-au plimbat pe faleza cazinoului, pe digul portului pînă la far, strîns lipiţi unul de altul, s-au îndulcit la cofetăria „Pariziana”, au intrat la cinema, au plîns cu Ramon Novaro în filmul „Califul din Bagdad", s-au oprit la vitrina librăriei de pe strada Carol, i-a oferit un volum intitulat „Fierbea As’Noapte

Marea" semnat de poetul constănţean Grigore Sălceanu şi, pe seară, ca doi copii cuminţi, s-au sărutat şi s-au despărţit în poartă.

— O să te aştept în fiecare seară – zise Pauniţa. cred c-ai să mai poţi să vii, nu-i aşa ?

Din cauza paznicului de noapte, care, începuse să-şi bage nasul prea des în treburile altora, controlînd cortul şi plaja, Dinu n-a mai avut cum să se repeadă la Kilometru 5. Două săptămîni s-a perpelit de dorul fetei şi, în dimineaţa zilei de 15 august, ziua marinei, l-a învoit tot lacob, făcîndu-i vînt în timpul prînzuluî. Ca să nu zăbovească prea mult, apucă pe drumul Agigei, de unde luă autobuzul de cursa spre Constanţa. Gu inima ticăind a intrat în ograda Valentinei. La uşă ciocăni emoţionat. Nu primi nici un răspuns. Mai ciocăni o dată, ceva mai tare, mai nerăbdător şi, apă- sînd clanţa văzu că uşa era încuiată. începu să strige prin curte, prin grădină, să se repeadă la poartă, să se uite în dreapta, în stînga şi înainte de a se resemna, bănuind că se întîmplase vreun necaz cu bestia de Kefalonis, o văzu pe Valentina ieşind din curtea vecinei.

— Uf... ce ghinion pe biata fată ! se văicări ea venind spre Dinu. Şi doar i-am spus să mat aibă răbdare, să asculte şi părerea mea, să nu se grăbească şi cînd colo, cînd am venit de la băcănie, casa era pustie, ia-o de unde nu-i...

—• Bine, bine, dar unde s-a dus, unde-i ? întrebă Dinu tremurînd de curiozitate.

— Unde să se ducă dacă nu Ia tine, la preventoriu ? S-a dus pe jos ţinînd drumul pe cărarea de pe mal, pe unde veneai şi tu. Şi cînd

te gîndeşti că are de cărat pachetul tău. Ea a spălat rufele. Eu ţi-am curăţat haina şi ţi-am călcat-o...

N-a mai stat Dinu. Din cîţiva paşi a fost pe şosea şi de acolo, pe jos, ţinînd drumul pe aceeaşi cărare, porni spre preventoriu. Zbura, nu mergea, atît de iute îl duceau paşii. Neliniştea creştea pe măsură ce vedea că plaja e pustie, că nu se zăreşte silueta fetei aşteptîndu-l în dreptul cortului. Şi cortul era pustiu, nici urmă de lacob sau de Petrică. Gîfîind, a intrat în uzină. Aproape că nu mai putea vorbi. Trifu. văzînd în ce stare era şi ştiind ce se petrecuse, îl linişti din cîteva cuvinte :

— Te pierzi prea repede, Dinule, nu-i bine aşa. Fata a fost aici, uite pachetul, ţi-a adus cumpărăturile. Petrică însă, ştiind c-ai plecat la Kilometru 5 bănuia că o vei aştepta acasă şi, ca s-o scutească de alt drum pe jos, a urcat-o în dubita noastră şi asta e totul. Acum n-ai încotro, n-ai unde să mai pleci, trebuie să stai aici, plaja e singură şi dacă vine paznicul...

— Dar nea lacob unde-i ? întrebă Dinu ţipînd mai tare decît ar fi fost nevoie.

— lacob... îşi căută Trifu cuvintele – ţi-a lăsat un bilet, cîteva rînduri scrise în spaniolă. Poftim, asta-i scrisoarea... în timp ce Dinu citea, refuzînd să creadă adevărul, Trifu îl consola : ştiu, două lovituri dintr-o dată. Nici eu nu m-aşteptam s-o întindă, să fugă clandestin, acum, înainte de-a încasa leafa. Totuşi, banii ţi i-a lăsat ţie, aşa i-a spus lui Petrică, îi dai băiatului întreaga leafă... Hai, lasă că trece, dute pe plajă şi deseară rnai vii pe la mine. Vino

mereu, cum veneai şi înainte, nu-ţi mai fie teamă de nimic, copoii s-au liniştit, să vii să continuăm discuţia referitoare la problema spaniolă. Dacă te îmbarci... s-ar putea să ajungi şi tu prin Spania, să-i cunoşti pe cei din »brigăzile internaţionale", să cînţî cu ei Internaţionala.

— Cum să mă îmbarc, de unde să scot carnet ?

— Vedem noi. Cu leafa de pe luna august, întreagă de data asta, dacă i-o dăm celui de la căpitănie, beţivanului de Scărlătescu, îi înmuiem inima. O să intervină şi Petrică.

Prin nea Petrică, Păuniţa află chiar a doua zi despre plecarea lui Iacob. Acum, ştiindu-l singur pe toată plaja, era sigură ca pînă la sfîrşitul lunii, cînd s-o da leafa, n-o să-l mai poată vedea şi se resemnă. Atunci urma să se termine şi sezonul, să se muie la Trifu, şi mutîndu-se în oraş se vor vedea zilnic.

Aşa ar fi trebuit să fie, însă ghinionul le juca altă festă. Cu trei zile înainte de-a se termina sezonul, de închiderea preventoriului, Trifu se pomeni arestat. Agentul îl scutură şi pe Dinu. Şi din nou Agripipa fusese la înălţime, făcîndu-l cu ou şi cu otet pe copoiul siguranţei :

— Da, domnule, mă culc cu electricianul, rnă culc în fiecare noapte cu el. Şi dacă se culcă cu mine n-are timp de palavre cu barcagiii, cu băiatul ăla care nu poate părăsi plaja nici ziua, nici noaptea. Dar să ştii că nu practic prostituţia, nu le cer bani amanţilor sau... curtezanilor cum i-ai numit dumneata.

Şi ca un făcut, după alte două zile se mai

abătu un ghinion, de data asta direct pe capul lui Dinu. Din camera îngrijitoarei, o femeie batrina care dormea în prima baracă, acolo, unde de fapt, dormea şi Agripina, se iuraseră cîteva cearşafuri şi trei pături. Batrîna reclamase. Ea era cea mai păgubită. Hoţul îi furase banii ascunşi în faţa da pernă, agoniseala după un sezon de munca răzbită. Şeful postului de jandarmi din Agigea, citind reclamaţia, îl învinui de la bun început pe Dinu.

— Tu eşti individul care te-ai dat la tîrfa aia de bordel, cortul e în spatele barăcii, voi doi aţi comis furtul. Dacă nu recunoşti fapta, te duc la post şi te mînînc fript, sa ştii.

Zadarnic a protestat Dinu, zadarnic a jurat pe toţi sfinţii ca n-are nici o legătura cu Agripina, că nu s-a culcat niciodată cu ea, că e cinstit şi nu s-a pretat la furturi nici atunci cînd crăpa de foame pe cheul Constanţei. Pînă şi Agripina, văzîndu-l lovit pe nedrept, a jurat sus şi tare că Dinu Podaru e nevinovat, că între ei n-a existat nici o prietenie şi nici nu i-a propus vreo dată să se culce cu ea, că hoţul e în altă parte, nu aici, în faţa domnului plutonier.

— Taci, tîrfo, că-ţi fac botul -oşu 1 o repezi jandarmul.

— Mulţumesc, nu-i nevoie! îl înfruntă fata. Eu am cum mă farda. Dacă ai un ruj în plus, dă-i-l nevestei, înroşeşte-i ei botul.

— Nenorocite ! şi o pocni. Te fac eu să recunoşti adevărul.

— Adevărul e în capul paznicului, domnule plu- toneir, pe el să-l pocneşti, nu pe mine ! El a furat banii femeii şi lucrurile preventoriului. El

venea prin odaia noastră şi nu mă lăsa în pace. El îmi trăgea clopotele.

Ajuns la postul de jandarmi, Dinu îşi luă adio de la tot ce plănuise în privinţa viitorului şi de la leafa pe luna august pe care încă n-o primise. După cîteva zile de anchetă, gen jandarmerie, ajunsese într-un hal greu de recunoscut. Şeful de post o ţinea morţiş că el e vinovatul. Ca să-şi documenteze acuzaţia, îi aminti şi despre înscenarea celor de la vilă :

— Ce-ai căutat la vila armatorului Kefalonis, der- bedeule ? Unde-i ceasul pe care l-ai furat? Unde-s banii din poşeta doamnei Tasula ? Să-i săruţi tălpile că te-a iertat, ca nu ţi-a făcut reclamaţie scrisă. Acum, cînd ţi-am dovedit că te cunoaştem, cred că ne vom înţelege. Dacă n-ai de gînd să mărturiseşti fapta, aici, la noi, la post, te vom trimite legat la Inspectoratul de Jandarmi din Constanţa. Acolo, după trei zile de slujbă la sfîntul Sisoe, vei spune şi culoarea laptelui pe care l-ai supt la mumă-ta.

Dinu ştia ca dacă intervenise şi Kefalonis, îi va fi greu să scape, totuşi, continua să protesteze :

— Tot ce-am avut de spus v-am spus. Dacă mă credeţi bine, dacă nu, n-am nici o putere.

— Ce-ai spus, mă ? Nimic ! Nici despre tîrfa care ţi-a adus boarfele de la Constanţa n-ai vrut să vorbeşti. Unde stă, mă, cum o cheamă ? Crezi că noi paştem bobocii, n-am aflat cine te-a vizitat aici ?

O vorbă n-a mai scos Dinu. Nu se aşteptase să fie băgată şi Pauniţa în această încurcătură.

Ca să nu se dea de gol, începu să rîdă :

— Născociri, domnule plutonier. Probabil că informatorul are tot interesul să mă bage Ia apă. Eu nu cunosc nici o fată Ia Constanţa. Boarfele mi le -am adus singur.

— Ia-l şi bagă-l în altă probă! îi strigă sergentului. Să nu-l slăbeşti pînă nu recunoaşte şi furtul ceasului. Nici pe Agripina să n-o slăbeşti. Sa-i faci să semneze declaraţia.

Sergentul care-l bătuse, protestă timid :

— L-am mai băgat, domnule plutonier, am executat ordinul, dar... e păcat, zău aşa, Dinu e om cu carte, pare cinstit. Nici pe muiere n-am iertat-o, am ţinut-o nedormită două zile. Eu zic să-l anchetăm pe paznic, sa-i dăm crezare celor care-l acuză, doar ştiţi că paznicul e pătat...

— Eu conduc postul de jandarmi, sergent, nu tu ! Executarea ! se zborşi şeful de post.

CAPITOLUL IX

Era o dimineaţă friguroasă, cu brumă sticloasă şi cu cer senin. În acea dimineaţă scăpase Dinu din mîna anchetatorilor, scăpase datorită sergentului de la Agigea care descoperise lucrurile furate la adevăratul făptaş, la paznic. Flămînd, cu sufletul răvăşit şi cu trupul chinuit de „mila" şi „omenia" jandarmilor, nu ştia încotro s-o în. Un ban n-avea în buzunar, măcar doi—trei lei, să-şi poată plăti o ceaşcă de ceai şi o felie de pîine la „Cafeneaua Marinarilor". Acolo spera să-l

întîlnească pe nea Petrică, să afle veşti despre Trifu, dar, ajuns acolo, Petrică nu era de găsit, moş Aristide nu-I mai văzuse de mult, cam din vară, şi acum era toamnă, octombrie, un octombrie care începuse să primească telegramele iernii. Nici la meşterul cizmar, care-i pingelise pantofii, nu se putea duce, nici lui nu-i cunoştea

adresa. De unde să-l ia pe Trifu, de Ia cine să afle dacă a scăpat din mina agentului, sau nu. Părerea cu contabilul de la „Săgeata" era doar o poveste, Trifu n-avea nici un cumnat acolo, îi spusese doar aşa, ca să-l încurajeze. La Păuniţa se gîndea cu inima strînsă. în halul în care era nu se putea duce acolo, n-ar fi vrut s-o vada plîngînd. Nici pe Valentina n-ar fi vrut s-o deranjeze, n-ar fi fost bine primit. Sufleteşte era dărîmat la pămînt, nici servici, nici gazdă, nici speranţe. Tot portul era nădejdea, chiar şi flotant, dijmuit de vătaful cunoscut. Cu doi-trei poli care i-ar scoate şi-ar aranja ţinuta să arate puţin mai curăţel. Numai băbuţa, la care fusese cu lacob, l-ar spăla din cap pînă-n picioare, însă, fără bani, n-o putea deranja nici pe ea. Ce bine-ar fi să găsească pe jos cîţiva lei, să cumpere o carte poştală şi să-i scrie Păuniţei, să-i spună că e liber, că hoţul din cauza căruia a pătimit el, a fost prins şi... ce-ar putea să-i mai spună, cum să justifice că nu se duce s-o vadă, cum ? Totuşi, cartea poştală ar linişti-o, ştiindu-l liber, e mai uşor de suportat absenţa. Vine el, azi, mîine, vine. Şi lui Kefalonis i-ar

trimite o carte poştală şi nu i-ar scrie altceva decît că i se apropie ceasul rău, gongul care-i va vesti prăbuşirea, răzbunarea. Mamei nu-i putea scrie. Ce-ar spune mama cînd ar vedea că pe plic nu există nici o adresă pentru răspuns ? I-ar plînge de milă, asta-i. Frămîntat de aceste gînduri intră pe poarta portului, amesteeîndu-se printre bombişti. Primul care-l compătimi, întrebînd cine i-a mînjit cămaşa cu sînge, a fost Gică Telaviv. De la el află că Grecosu o întinsese în vară cu un vapor liberian. Acum trebuie să se întindă Ia soare, să bea suc de portocale şi să înfulece carne de berbec cu salată verde. Apoi, Gică deveni serios, întrebîndu-l :

— Nu ştiu cu ce te-au hrănit găinarii aia, dar vad că eşti scofîlcit rău de tot. Nici noi n-o ducem mai bine. Să sperăm că mîine...

însă acel „mîine" n-a fost norocos. Hamalii erau ursuzi. Mai toţi înjurau Dunărea. Acolo trăgeau vapoarele, acolo se încărcau cerealele, cheresteaua şi mărfurile pentru tranzit, ca şi cum numai Galaţiul şi Brăila trebuiau să trăiască. Unul mai posomorit îi repezi :

— Pe cine sa-l sprijinim, măi bombiştilor, pe voi care faceţi blatul cu vătafii, care-i învăţaţi cu năravi ? Să nu vă mai prind printre noi că vă cotonogim !

Amărîţi şi încrîncenaţi, se învîrtiră prin port cîteva zile. Un blid cu mîncare îl găsiră la bucătăria vaporului „Oituz", la nea Mitică Bărbuţă, un bucătar mult mai înţelegător decît ceilalţi, de pe celelalte vapoare româneşti. Nu reuşiseră să se apropie nici de valizele pasa-

gerilor care plecau spre Palestina cu „Dacia”, cu „România”, cu „Regele Carol”, şi acolo, hamalii oficiali, îi goneau. Goniţi, fără posibilitate de muncă, i-a prins şi ziua cînd veni zloata. Din vagonul unde dormeau strînşi lipiţi, unul de altul, săriră pe rînd, înjurînd. Toţi căutau căldura soarelui, însă soarele era cu dinţi, sclipea depărtat şi parcă le plîngea de milă. Vîntul de miazănoapte, vînt subţire tăios, duşmănos, le urzica pielea. Şi nu trecu mult că începu burniţa, apoi lapo- viţa. Gică Telaviv îşi ridicase gulerul hainei. Dinu făcu la fel. Ca să-i ţină de cald, se încinsese cu un curmei de şfoară. Picioarele o duceau mai bine, cu pantofii pingeliţi şi cu ^ciorapi groşi, nu prea simţeau zloata. Toată ziua priviră spre far, dar vaporul care să încarce la Constanţa nu se vedea nicăieri. Cu maţele ghiorăind de foame, alergară spre vaporul „Oituz”. Călcaseră cu stîngul, trecuse ora mesei. în schimb, marinarul de var-

die, timonierul Lupu, le aruncară doi bulgări de cărbuni. Cu cărbunii la subţioară şi cu gîndul la moş Aris- tide, care i-ar putea cumpăra, cotiră atenţi pe după clădirea Serviciului Sanitar. în poarta atelierelor portuare îl văzură pe barba Derviş, vestitul bucătar ambulant cu miniatura lui de căruţă trasă de-un măgăruş năzdrăvan. în coşul căruţei aburea cazanul cu ciorbă de burtă, specialitatea casei. Gică Telaviv îl salută bucuros :

— laso, barba Derviş, ce zici, pentru cărbunii noştri ne dai două amestecate ?

— Sictir, puşti pezevenghi ! se zborşi grecul. Cum se plătesc cărbunele furate ? Pleca, se nu dam de dracu !

Au plecat. Cu zgîrciobul ăsta nu se puteau înţelege. La cafeneaua marinarilor, era altceva, kir Aristide îi primea pe toţi amărîţii, lăsîndu-i să se încălzească lîngă sobă şi, în schimbul cărbunilor, le dădea şi cîte un ceai fierbinte. Gol însă, fără pîine. Atît au mîncat în acea seară, în acea zi îngheţată. Aproape de miezul nopţii, la ora închiderii, se văzură din nou pe stradă. Vîntul, lapdviţa, îi luă în primire. Cu biciul de gheaţă dădea în ei. Unde să se ducă, unde să se culce ? încercară la gara maritimă. Lîngă calorifer era cald, să te tot întinzi şi să sforăi, dar îi goni agentul căpităniei. Nimeriră tot în vagon, în cel de unde fugiseră dimineaţă, era singurul vagon uitat pe linia moartă. Zgribuliţi şi uzi din cap pînă-n picioare, se cuibăriră unul lîngă altul. Nu era chip de dormit, vîntul pătrundea prin toate crăpăturile. Chiar şi duşumeaua li se părea mai tare şi mai rece ca niciodată. Cu dinţii clănţănind, începură să tropăie din picioare şi să înjure.

Nici palmele nu şi le puteau încălzi, cu toate că suflau în ele.

— La bombă, frăţioare ! se hotărî Gică Telaviv.

4 – Clandestin la bord 212

„Bomba" nu era altceva decît cazanul de eşapament de la uzina silozurilor, de unde şi numele de bombişti, dar şi acolo era plin. Ca să pătrunzi la căldură trebuia să te îmbrînceşti, să dai din coate, 'să fulgeri şi. să trăsneşti. Dispăruse legea portului, frăţia de astă vară, acum cine era mai tare acela ocupa locul. Aduşi ca de puhoaiele primăverii, veneau bombiştii, veneau mereu, veneau din toate părţile, veneau înrăiţi, zgribuliţi, cu părul vîlvoi, cu privirile hămesite de foame, cu picioarele înfăşurate în jumătăţi de sac, cu pumnii strînşi şi cu înjurătura pe buze. în vacarmul încăierării, tocmai cînd Dinu se gîn- dea să se lase păgubaş, o voce stridentă dădu .alarma :

— Raziaa ! Fugiţi !

Cuvîntul „razia" îl îngrozi pe Dinu. Decîţ să se vadă arestat ji cu libertatea dincolo de gratii, mai bine să petreacă noaptea pe străzile oraşului • îngheţat, umblînd haihui, la întîmplare. Timp de pierdut nu era. Potera amenințа să închidă cleştele. Grăinicerii, cu baioneta la arma, înaintau ca pe front. Acum numai norocul, întunericul şi picioarele îl puteau ajuta. Ţintind pustiul maidanului^ o zbughi mai întîi spre uşa uzinei. Cînd să ţîşrieascâ mai departe se trezi cu un jet de apă între ochi. Ucenicul uzinei, unul : Munteanu Gheprghe, făcuse o glumă pe măsura minţii; lui. N-a mai stat să înjure. Şi aşa îl udase burniţa. Privind tot înainte, fugea de-i scăpărau călcîielei Din fugă, sări peste gardul portului, urcă scările de- la poarta numărul doi, traversă strada şi, pînă pe peronul gării nu se opri.

Dibuind sala de aşteptare, apăsă clanţa şi. intra înăuntru, gîfîind. Picioarele nu-l mai ţineau. Frînt ■ cum era se prăbuşi oftînd pe banca de lîngă sobă. Din păcate, adăpostul se dovedi de scurtă durată. Vocea care-l goni era a unei femei: . -

■— Se scarpină li Are paraziţi ! Daţi-l afară !

Ştia că are „paraziţi "'Şi împleticindu-se, vorbea singur, păşind ameţit, neocolind băltoacele străzii, nici trăsurile care-i încrucişau calea. Un birjar şfichiuind biciul; îl luă la rost :

— Ce mergeam la jumătate strada, bre beţivan, bre,' nu vedeam caile ?■ |

Doar birjaful îi trînti sudalma, în colo, nimeni nu-l lua în seamă, nici chiar Dumnezeu. Şi doar se rugase fierbinte să-l ajute, să-i îndrepte paşii spre adăpostul dd care avea nevoie, să-l scape de burniţa şi de frigul care pătrundea pînă-îa măduva oaselor, de leşinul foamei care-i muia mădularele, de întunericul care i se cuibărise în suflet. în port nu se putea întoarce. Teama de poliţie îl obseda' la fel ca şi teama că s-ar putea îmbolnăvi. Boala însemna moarte, o moarte care ar băga-o în pămînt şi pe'mamă-sa. N-ar fi vrut să se piardă, nu-şi trăise viaţa. Un vis, 6''ambiţie, o dorinţă, parcă-i şopteau să reziste, .să nu se lase pradă'deznădejdii. să lupte cu vitregiile pîna ce-o reuşi să se facă marinar şi, din primul port, să-i- dea -un semn de viaţă Păunîţei, să-î mîngîie sufletul; Dar unde şi cînd se va întîmplă[1] minunea, pe ce meridian, în ce secol ?... Scrîşni din măsele, păşi pe trotuar, se

rezemă de zidul restaurantului „Central” şi zîmbi trist. La un moment dat i se păru sau chiar auzi mîrîind nişte cîini. Se dezmetici. Cîinii existau, se mîrîau în jurul lăzii de gunoi din curtea restaurantului. În ladă erau ciolane destule, chiar şi resturi de pîine. Scociorînd absent; se trezi muşcînd hămesit dintr-o coajă de pîine.,Ruşinat de halul în care-ajunsese, fugi în neştire pe stradă. Nimic nu mai voia. Era îh stare să se lungească unde-o fi numai să doarmă, să uite,' să creadă c-a visat.. Paşii îl duceau singuri. După un timp se opri buimăcit în jjiaţa Unirii. îşi aminti de beciul în care îi cărase gheaţa unui armean, împreună cu lacob, o cărase în acea zi cînd constructorul blocului le spusese că n-are nevoie de braţele lor. Acum, gheţăria era goală, cu uşile vraişte. Gol şi beciul, un beci umed şi întunecat ca o gură de iad. Fie şi iadul, numai să aibă pe ce-şi pune capul, să scape de burniţă. Adunînd cu piciorul un braţ de paie putrede, mucegăite, le pipăi orbeşte şi se trînti nepăsător pe ele.

Spre dimineaţă, cînd măcelarii şi precupeţi se foiau aranjîndu-şi mărfurile, îl trezi senzaţia că cineva îi gîdi- lă faţa. încă nu se luminase. în acea stare dintre somn şi veghe, Dinu întinse leneş mîna şi apucă între degete ceva subţire şi păros. Chiţcăitul vietăţii trasă de coadă, îi trezi sila şi sări speriat în picioare. Cu ochii holbaţi, cu paiele lipite de haine şi cu şapca trasă peste urechi, apăru dîrdîind în mijlocul pieţii. Precupeaţa, care-l văzu ţîşnind din beci ca o arătare încolţită de cîini, dădu un ţipăt, scăpă lădiţa cu zarzavat din mînă şi se rezemă de

tarabă, acoperindu-şi prudentă cutiuţa cu mărunţiş. Dinu nu zări altceva decît morcovii împrăştiaţi pe jos. Dintr-un salt îl înşfăcă pe cel mai mare, muşcă lacom din el şi dispăru fulgerător în noapte. în urma lui ţipete şi blesteme :

— Bagabondule ! Hoţule ! Să-ţi rămînă morcovu-n gît!

Ca să scape de ecoul acelui penibil adevăr, Dinu fugea la întîmplare, lăsînd picioarele să-l ducă unde-or vrea. Străzile parcurse erau pustii, negre şi măturate de crivăţ. Nici un cîine nu se auzea lătrînd, nici un sergent fluierînd din ţignal, nici un geam luminat. Alergînd fără ţintă, se trezi pe faleză. Doar mugetul mării să-l fi chemat, să-l fi atras ca magnetul, vuietul talazurilor înspumate care-i conduceau paşii de-a lungul digului, ademenindu-l, vorbindu-i de o anumită împărăţie în care omul scapă de chin şi de zbuciumul vieţii. înaintînd mecanic, împins din spate de acel ceva pe care nu se forţa să-l înţeleagă, Dinu se lăsa sărutat de stropii săraţi şi reci ce împroşcau deopotrivă şi digul şi omul. Insensibil la frigul care-i pişcă obrajii, Ia rafalele de vînt care încercau parcă să-l oprească, se pomeni pe treptele farului, privind absent la hăul întunecat de la picioarele lui. în acea clipă cînd urletul mării îl învălui, o rază de lumină fulgeră bezna, apoi, ochiul farului care-i arătase genunea, speriat parcă de valul ce-i împroşcase turla cu mustăţi de alge şi clăbuci de spumă ieşită din clocot, se stinse, lăsînd soarta să-şi spună cuvîntul. Dinu, împins de aceeaşi mînă nevăzuta, era gata să facă

ultimul pas. Tot atunci însă, îşi aminti brusc de scrisoarea mamei trimisă Păuniţei. „Fericeşte-l tu, draga mamei, sărută-l din partea mea şi fă-l să uite că e străin şi sărac ajuns în lume străină...”

Readus pe tărîmul realităţilor, se desmetici şi vorbi tare :

— Nu. N-am ce căuta aici. Le-aş frînge inima, îl speriase propria lui voce. Dînd înapoi pas cu pas, ameninţă marea cu pumnul şi porni în fugă pe dig. Cu toate astea, mintea tot goală era, atît de goală încît nici nu-şi dădu seama că de pe dig sărise direct în port. Ferindu-se de orice umbră omenească, se furişa ca hoţii, tot înainte, către bombă. Poate unde-l împingea frigul, nădejdea că lîngă cazanul de eşapament şi-ar putea us- oa hainele, să nu mai tremure cel puţin. Cinci-şase paşi mai avea de făcut şi, cînd să-i facă, văzu grănicerul patrulînd sectorul. Ce-i trebuie căldură acestui ostaş

jrfiifis&jbNlsstrai ¡i&ftîs lôîigà'v?cfeîiP
EB?t<!riqs{i4pixI M^£şL}«tijW<î»finde <mopişi
•ftifftip ftfeeMĂ eăklohi ji^ihrE Sè #ăliă !
pferibírftS><^?-"<íe QrédkS
sjatirîDfi j>Ê2pavîïYie^pa£tQaiôlrtfOkcÎPe ieial¥flgt
gVoaèa'kS apiEüæXtfiîw^ioû
SiHí»7fíéurfrffiíi¡7íi|eP/íí^klitjÍ2cuPi¿fé¿hil0
<6«^c,3tín^QÍqac§érri^ñerrp¿?
4j|.l¡^áf>2írt¿íiitífidrpÚÍfif^^lí
îtiidşwăqzţ.&Tftin^cfeiifeaisiaâţi iö^fuiioia d^îrax?
a®iifinkÎnîieJ3qiă şii^iriîotfjyicwtfîpîî dnch.il-
nftnalbjd:<síu·t¿>í Sí>j?fiÍ<índQaiGldé^btdi9O-
PeS3¿íégoátti& ÇÂirtô^y$_n$dô^tWv@j a^x-'Cb-'ţ
jn&ssftî, JÎEiflnteţea.JÎk'^b v-îimil ¡«¿^atfjûtaçrfii^îa
ttoHjpiqatuEaírhbKi öishftatfäq.^jDfinfiQ-xSöi'snbcel,
íñárea? timcovîniîriirtiq ¿gnpjflsn^laboJpJrfgS'asisIniiî-
şiopartăU'spîifJ d-aJhibwue, ífiha^?
^3FJ¿dflctaIse^Hinbras¿iü¥étó?
RÎÎ«flnqho&n£ËnHili$ib îîoâoţiss
dmqpaniraJonjçJhiiihâBiuiB ăosB-idŞisâlafpIpwâ
DbitnHqsaadrnicomrçitairh lyrneafăpiflbge-
^IsíbB'^^v SâBÎpabîihjfbifcOîiiâ
s.itînqînd
·-9í^{c}F¿hT$^{s·}$VÁíy^{i}ÍÁ^{i}f
Wfifiÿ^^JfîajYÎMV^I^fii^Vihsîrepaaj-vaq *"MjSM* ^-
jtrghßrWfen^ rçrfiflr^wufexfîwq l?
H^$_{a}$^^{CI}lSTb(fíiF^{1}%^{c}h¡gi^{ru}¿<$_{J}^{I}$^Wb Íîáíñu54
ahm<¿eHdftrp4 Prtîrrffi^ SiPËwrêtf
Srqrayr^^^lpjgpgsiyf»^» îb^mn 8MA ^igâte'^irtgi-
nifr'ţaKidiapîfl^v W£«?$_{(i}$$&<?nuîS<ri'.fiţ iPil&Whffo
în?iö?d,bW^aa^{a}ßy?§^{1}nfi^{a}oö? făjd^Jfîtuţ3(®în
AßVÄ^$_{3}$li>wrdT!

ß-W.^^n^q^ffßolbjR^vßg^M^CiEna.
[W^{ri}wWí¿h ^{1} lïfcdM^{h}W^{u}^5fcWi- Æa^fcîW fjnft«zV9

ÿft§i|ᶜ ÿfô$ô®?ÎÇf’Qiê^i^î VjiÇÿ/Ja^rrlA n^^aj-
pbftföljmí
feiÂWSbgn

ftoee^n^^lhfua&rrtjimabsjflv^rfoa)
i»tùifeh9®Mtofn«Kaft2SU4yiaÿy5i(jçofle-JAi35upali-
iwyvfçaitepeh Öftyí4ʳ9bíir/?ívdfc.
átf£te§asgamU^&ril<íWÍÍ8íBSr soatfetz şin£«
KHPfrftfS bgiffliâirţşdţeaBKÎx^mSr^g^f^ynRuIniBe
¡^ypetfî iBbaéeaîjabf^diY^^ 4#g^Ö8DeK5$rfPii!
ßfiffíJÍ ˙ŞVfc *fài&rᶜfyᶻ* fŸfSnWbg&flngteieSg-
^ínfetíbWnH
<ao-ië𝑎³ᶠl£iⁱiibBêdc4îfiÎJ¹à^e.^₁bₜ,§anTÈ4aè)G-
§jiiînei4i^

cu faţa în sus, se gîndi la secundul Dik. Cu coatele lipite de coaste, tremura, strîngîndu-şi haina la piept, sa nu i-o spulbere vîntul ,şi să se dea de gol. Fulgii de zăpadă, în jocul lor zburdalnic, ar fi vrut să-i, acopere pleoapele, să-i îngheţe lacrima, singura căldură care se încăpăţîna să trăiască. Nu-şi mai simţea picioarele, tabla covertei, mai rece ca gheaţa, îi paralizase şira spinării. Nici capul nu-l mai simţea. Uneori, prin circuitul firilor invizibile, parcă se rostogolea vocea lui Iacob. „Dacă marinarii vaiului te-au dibuit pe marea Neagră, s-a zis cu tine. La Buiuk-Dere, căpitanul te preda autorităţilor turceşti şi pe urmă, legat fedeleş, ajungi pe mîna consulatului de la Istanbul care te repatriază imediat. E musai să stai ascuns pînă ce treci de Dardanele, pînă...”

Dinu zîmbi trist, un zîmbet plin de îndoieli. Şi dacă n-ajunge la Dardanele, dacă manevra vasului durează peste puterile lui de rezistenţă, atunci, pe cine mai repatriază consulul ? în cazul ăsta l-ar scăpa de grija formalităţilor. Numai turcii să nu se supere, să primească cadavrul străin şi să-i dea o palmă de pămînt pentru odihna cea veşnică, să-i dea chiar două, că n-o fi foc... De puţin foc ar avea nevoie, focul l-ar încălzi, uscîndu-i pînă şi hainele astea îngheţate şi bătoase ca scîndura. Repetînd cuvîntul simţi chiar căldura focului, o sjmţi venind de undeva din miezul corpului său, învăluindu-I plăcut. Amăgirea îi trase pleoapele

peste ochi, îndemnîndu-l la somn, un somn care-i adormise deja simţurile... Spre norocul lui, sirena remorcherului care saluta vasul, urîndu-i mare calmă şi vînt de pupa, îl trezi din amorţire, limpezindu-i şi mintea. Lumina zorilor care mijea undeva la babord şi trepidaţia elicei îi dădură de înţeles că se terminase manevra şi vasul pornise într-adevăr la drum. Sărutînd bordajul bărcii, sări bucuros în picioare. Dar, tot atunci, se poticni ca secerat. Numai furnici simţi că-i mişună sub tălpi, un fel de furnici ca nişte ace înroşite în foc care-i muiasera genunchii. Scara dunetei o coborî pe brînci, de-a bu- şilea. Avea nevoie de adăpost, de patru pereţi încălziţi de calorifer. Cunoscînd vasul se gîndi că şi magazia de tenzi şi parîme vechi ar fi bună. Drumul spre ea i-l lumină sclipirea farului. Era un ultim salut trimis de pe pămîntul românesc celui care pleca clandestin, un fel de urare prietenească. în patru labe mergea spre magazie, nu îndrăznea să se ridice în picioare, îi era teama să nu-l zărească vreun marinar. Dinţii continuau să-i clănţănească de frig, strînsul fălcilor era o iluzie. Ieşind de sub dunetă, văzu o umbră venind spre el. Era timonierul care venea să arunce lohul la pupa, aparatul de măsurat distanţa parcursă de vas. Lui Dinu îi sclipi ochii ca la o fiară încolţită. Marinarul îşi făcu cruce şi strigă speriat :

— Drace ! Cine eşti ? Stai !

Vorbise în spaniolă. în spaniolă răspunse şi Dinu : —‘ Miguel... eu, eu sînt, nu ţipa.

— Dino !... se uimi Miguel, recunoscîndu-l.

N-a mai fost nevoie să întrebe cum de-a ajuns aici şi pentru ce, ştia că-l mînase foamea şi frigul şi, să nu dea careva peste ei şi să-l prindă înainte de timp, îl împinse din spate spre atelierul marangozului, turuind : Cînd <te-o vedea meşterul... o să se frece la ochi şi-o să creadă că visează.

Dinu nu ştia ce-ar putea să-l sperie sau să-l bucure pe marangoz, prezenţa unui clandestin ? Doar nu e vorba de sicriu, n-au de gînd să-l ucidă ! Şi cînd colo, marangozul, meşterul lemnar al vaporului, nu era altul

jdpc^aijoiţaszlAoiiiJjiJtuiţijisGJpiiW’iW uifulz<0‘'^ldjlţa^fe âmtvrqf^arelyzsinmnţitdu-iseofiiitaţftepiniijl ¡smu/l .juiaoaz £i32BHjf©â-innlt adlştiuuBăogîwt ^îfibafâifit Jpt i^SăţV^Jâ^h^l’ -ud Ntftştii?nÎMl sfiaiipd'iâiie j3&^[3]sbăft# pWÂ^WtSRg i$H£<foC373WvfoJ$ii s^se^^Îb^l^ăsS[1] [f]dî2fld£fti ¿-.ctSWi oîxpbsfigbwiip.fipîifenşi

iul[î]^9fift'^u^^'[1]jd[£]^oî?,
Isi (SsrbUfiffj frnsftiJe‘tigaia‘[J]H«iWu^ dp¥lP4 sqgţbajeţniliditdfit, r^6l'iritfcdă3.şi'[u]<liîi5â W«fi8^sff[l][A]fb'A hâ tiracusojil^oblil fth^We'îâ dU^>? ozonumoi Itnnîmsq -£[Ş]£H1 QqbaSg^aiaăy^ egăS^ig/bi^xP^qfle^&^pîA ^eTu^ăiU^pbăîdtfe.[3]^[1]?) 3a-ff '&-
teSAuVQitfibe^inU^iQ să[r]’DPdsRi W'Ai^f^^edHibj^ bayzri-aonnd'Hcop'Şi't.ioliolăl luznîuz ,gnl ob sozfionfijnulo -omb-rŞil cincbifl[ăl^re»ifităt flfffîiâ.rfdl»fului?enub duz ob ob kftiMab tfirqhq pfe iMtdireianaş ;®h AîKîdg cesâsdtlîwlfl îqîkd ife-oniiîdeaJDzky căpiâzăuo'Speraadjirtdbcauftftftftfâ 33uib)iaunîi Rlivist!
KşI‘:diipEa;i^ăcmiţaqjEdfcspr<i.IKjefaE©Aj0.
lacob găsi soluţia pentru fiecare. Pe facăucDqşzorglHliştăj îi va expedia o radiogrfcrfojjgde il^alsţftfibUloŞfc-JÎihi-urziu ŞjiF^Qi^-sAuq^ralofeg^e qUd.ăfe>inaf^ ide oUdiWian- dant ce clandestin ^1^0^ 93 .Yft 93fi%iîl£ ¿udă, RI'AI w .taazMsY^ift? w <$i T -B-?™!

MirMSSXS fiil?[a]^[3]-W[c]§2 «A
înapoi laYvlla. ^...^. [A] , „
EVS'IED £90 un £Z ,1? lu§nl *Iţ* £9ffl£ÖI ozfinim l-£0 £1J? nib azniqmî lî ,qmii ob oiniunt ăbniiq l-uz i? io olzoq O-OJ bnîD : bni¡i©q4 lft?oiloJ£ oiqz orcqa
£9 Sbcoio £z o-i? irfoo ui 00911 oz fiz o ...IinoişMn fiobov

•

fixcoziv **oiulnd**at-ea dimineaţa ÎHtEduDinji iseăpaser?dencîiniişbnia janjdarnrilbH şi mur^eanlpe BtEadăcxrp^băqut,xi^™îfiiţnKsq falonibis© îiţVîrEiaoual-ua heEţţirptpiifi-rîuiiiag«-ieb Affafttf dăjDinua ajhbe^ucăqadeAlărarnkifiipbjrşoiprnişiuisvgsq săntii adăpostit în..xs^3DDi'a[l]liiririnb; ¡saornul ¡daeăna iirvttoîhlina rtte-'n Ihjtjxemî aorqid, nîjtctalt <da prÎBtetEisedrprşiSi-făcuse ttşmpreax-iţtai'iăj ŞEVHUIÎO aics-lihcăijconţinqă'2 prieusiiaucn tfinÎMîaaJiSpw^qâjutot ăcw-iazi^eaooînnjcalo şin-sş păţJopHlţi iiflunlloţ! qrnit mcb i-un £2 .njaotzi domol ob *m* cotnim asud— uDauin.îăceai itefihawvila <««risă|£lişi/ocQMiJ'a aserăt jandarmul de la Agigea, scăpăm de grija pezevenginîal, 4bj* Prlaa ^dsrtinîlih JţHfttitfn^CJSt i-pîrafis îficMbidiyvâ? Înv

— De ce să scoţi castanele dfifPffite Cfl[1] rtfînăP-

8<
D0)
7

meâi, .atjbSfaJelodiunnjtiatpIiniircjriioiaracrăjs e isuuieţiqîndrăirleaţă crăîţrrruoileinp'jşjm'r.’dacăiqplffiîeal dîtatfbce.’irdacăcrjiilfeBi tţ;4ftt ¿lijlâiqieiuiij Hatlffi^afiniDqiăcjeaE djtevaăfnlí, quln®Ÿ-.odboifc^cignţiiîoipndţurmişlujojăefjcrarlej l-ai! îiMopac.dnqo un tfialevul) trfită Jpfpăî'ftdti^iapŢliţi^ag'JOU^fiîQgăq’âeJbSKi -îiii§sXt(ims<f.i4fifţ!3AWăn(ili «rîliACiiioicfU cffiltieîuha[33]l-â[n]‘ţiŠffl.

— Numai bani îmi ceri şi tu, de bani nu qS‘ rft'ăîi işabnfcbatbÎDjbqhiv lăvMwififtl ’• ţtfSfîWd ^pâ^d «Sftstra. cu aşeasj®SRilti”'/'. í^nurşi^iwlîGâ^cîHcf. a” iîpDiRc <'şii? PfhtV^BHt iîţebfenr? t^ăPbeţiVÎ/PîAtfr'ehflifelLşî^-al^ori duF^a-li ’8ârB?i'aţwSp7dîh¡P A^'tiibâie^’; tJPa^ch'idîV^H çel iz. BtauWZQ’ia rin^nuic £2 .¿aio nio . lobaocL nu £i şf£a

mtenpa k^^?c^^^j.^a%3^aHtj ajd^^. 3q tsr.fes®

-mtf Msf WHHIJOT ?î Fdl RfWI w 3P4o-fhşft#ffl. -E3 W’ln^dfc alia ăoaCI .aoiioquz bnid arp Jof^&ifiitflr'îrSu!yîI "«J^HrrfelRă^diî^ittcdniSrphBie sa înţelegi că eu vrpftyrj j^(^I^enfat^^ia^B îihIvife,Bn^, aWIcf/fiiMrboîWdjW-:?£ifiioţÎD^e gfioînyJ^d^ci.ofBSl/napoj, ori nu te mai hrănesc de pomană şi te gonesc dinliqasă. ojfioq—,fi5ăf», oaBoqaijaaîromzjazcx'zniăo .sperii ?...îE<Iîrrffu

8<
D0)
7

ntă ixdiH&triila AHn aăîSiîincioplm şindura:/ Qanutni-ţirâhăiini-

cătărească, altă slugă proastă ca mine, altă sora de caritate să-ţi maseze burta şi slăninile de pe...

—Stai, bre Tasula, n-o lua în cap ca înecatul, n-am vrut să te supăr, zău ! M-am enervat şi ^u, ca omul păgubit, şi-am crezut că ai să mă ajuţi, şă intervii cu mintea ta de femeie isteaţă, să nu-i aăm timp golanului să se culce cu fata, s-o borţeze şi să rămîn cu buza friptă.

— Şi ce să fac eu, cu ce să te ajut ? întrebă Tasula pe acelaşi ton înţepat.

Un timp vorbi numai levantinul, numai el clădea, dărîma şi iar o lua de la început. Tasula însă, scumpă la vorbă, îl lăsă să se perpelească pe toate părţile, să-şi epuizeze ideile, planurile, şi aşa încîlcite, neghioabe, apoi, diplomată, repetă acelaşi „ce pot face eu, fata nu mă iubeşte, cumnata nici atît", iar dumneata eşti zgîr- cit foc. ,

Da, dar e minora ! accentuă vulpoiul trecînd şi peste acel „zgîrcit foc". Tu, fiindu-i mamă vitregă, s-ar putea s-o^reclami ta poliţie c-a fugit de acasă, s-o aduci cu forţa înapoi, să te plîngi că golanul are intenţia s-o bage la un bordel din oraş, să ajungă prostituată şi sa-i mînînce banii. Pezevengiul e şomer, n-are unde munci, e un element primejdios societăţii...

— Mă crezi chiar atît de proastă, kir lani, tot pe mine vrei să mă bagi în, foc ? îl întrerupse Tasula zîm- bind superior. Dacă află golanul şi mă snopeşte în bătaie, cine mă apără, dumneata ? Eu, cu mintea mea, mă gîndesc 1a alte căi, am alte planuri.

— Care, Tasula, care, spune mai repede ! o imploră naşul.

— Păi... peste cîteva săptămîni, poate două, poate trei, vine iama, viscolul, sărăcia... Pînă una alta da-mi

cîteva mii să-mi cumpăr palton, şi pc urmă, îţi spun eu căile, planul la care gîndesc.

— Na, lacomo ! pufni boierul numărîndu-i două mii. Zi-i, vorbeşte !

— Cumnata n-are lemne, n-are nici bani să cumpere. Cu ceea ce scoate unde munceşte... n-o să mai reziste mult. Nici golanul n-are bani, spuneai că e şomer...

- Şi?

— Păi... foamea şi frigul o să le moaie ifosele. Las’pe mine. Eu o aduc aici. De data asta... nu mai scapă.

i - -l i < ‘ d

AL DOILEA EPISOD

CAPITOLUL XI

S ir

Trecuseră patru' zile de la plecarea ' din Qonstanţa. Vaporul „Sân-Juan” era pe Mediterana, se îndrepta spre Levant. Era o zi frumoasă, cu marea calmă, cerul senin şi aerul cald. Cronometrul arăta orele 11,45. Cartul secundului Dik era pe sfîrşite. Timonierul ieşise din camera comenzii să anunţe sfertul, dar se opri curios, îl văzuse pe nostrom tîrînd după el un tînăr necunoscut ce părea speriat, şi-l auzi cotcodăcind ca o găină după ce se ouă :

— Stai, iasă sfertul, nu plesneşti dacă mai ţii cîrma zece minute. Du-tc de-l anunţă pe comandant că i-am adus un clandestin. Eu l-am descoperit, l-am găsit la afterpik, era însetat şi mort de foame, abia se ţinea pe picioare. O rupe puţin spaniola dar nu vrea să vorbească. Cred că e din Constanţa, e din naţia secundului, şi dacă vorbesc acelaşi grai nu se poate să nu aflăm ce-i cu el.

— Ajunge, boţmane, mi-ai împuiat capul ! i-o reteza timonierul. Dă-l pe mîna secundului. Eu o să-l anunţ pe comandant, dar sfertul e sfert, nu stau nici un minut peste oră.

Dinu, îmbrăcat în haine albastre, marinăreşti, înţelesese ceva din ceea ce spusese nostromul, dar ştia ca trebuie să joace teatru, aşa îl învăţase lacob şi Miguel şi,

epuizat, speriat, tremura din toate mădularele, ina- întind anevoie. Pe Dik se prefăcu că nu-l cunoaşte. Acest lucru îi uşura mult sarcină secundului.

— Treci în camera hărţilor, vagabbndule ! îi striga -furids, exprimîndu-se în limba engleză, limba oficială

bordului.

în timp ce apăru comandantul, de pe teugă provei şi^iWzi un strigăt de alarmă[1]!^

ja mare f ntîmplare, cel care strigase era chiar marango- w&w tot în limba engleză, iar comandantul uda la por ta-voce :

— Stop .maşina !

înt îm plase, ce-l apucase pe nea ÎJ&?B°ni!c'easia ti'feîmă'lnu fusese prevăzută în planul Io?, J5ărE A'azmd JE agnaţii,[3] pricepu că alarma era ader yărată.. Un focar se aruncase A în mare de pe copastia IOQC -.itKslsria ■ uora • nio m?ii32 . 1 r ••

wa^™?as^rafa^ mar, cei .

dar > p%^goui

WWI „îu^WHitfoP'ffrb C S1HL carc sc \^ncase crq de văzut. Nostromul înjura de mama focului. Comandantul, ordo-

ş ifA iWWW caute haşiştll

pe fundijiÎ-jfegr^I $ sfi^EhăijjtqdioSapjA

— Şi ce trecer^ctjinihrp'.Hu^sdeubăbdlinîntrebă sefiun- fhdv .insjzixoni j3 lunbzobndo anim irunoS[1] ~

— E cartlilgjţăiii^irelpţiyhşţpjdfti-dajîjhîsâ

spălă engler
?Jli rSjă0Ijnb-2 .fixalgno nî Sznoz siudau £ nrr-sfc/ny gBŢIfcean^îilasfcccm. şi. pe el în
jazmalulmda HudorH i^ IDhjumaăbnEÎiitsIîhnadDuriJe. Dacă-1 wetqsm £J£ldt «¡dabibni/o^Jrti^ekxIfctftWă ^P^luaţi decla- flăţliacmaldoiq mibami ăbaodc ?IiG ^Inioilo

Comandantul deveni cinic :

— Care declaraţie, pentru ce ? Clandestinul e bele--' la bord şi fiind belea, e inexistent, înţelegi ?

— înţeleg eu dar... mormăi secundul arătîndu-şi dezacordul. Doi oameni „la mare" ar fi prea mulţi, ajunge unul.

— Hm !... îşi ieşi englezul din pepeni. Atunci pune-l pe marangoz să dea declaraţie. Clandestinul e român de-al vostru, fără ajutorul lui Steriade n-ar fi putut urca pe bord. Sper că la Beirut o să vă descotorosiţi de el, vă priveşte.

Şi totuşi, secundul protestă :

— Nu, skieper, marangozul nu poate fi amestecat în această belea. Din motive pe care Ie cunoaştem amîndoi, Steriade n-a coborît pe uscat, n-a călcat pă- mîntul Constanţei.

—^Afurisită zi ! scrîşni din nou englezul, apoi adăugă mai calm : Dimineaţă stăm de vorbă. Pînă atunci pune-l să dea declaraţie. între timp telegrafiază agenţiei să ne caute un focar priceput. Dar nu arab, toxicoman ca şi celălalt. Vreau un european, nu meridional.

— N-ar fi cazul să-l trecem deocamdată pe clandestin cărbunar şi pe cărbunar, focar, în

lööul lui Aii ? propuse Dik. Am completa carturile şi, la Beirut...

Comandantul dădu negativ din cap :

— Nu ! Pentru mine clandestinul e inexistent. Vom telegrafia mai întîi armatorului, el va hotărî.

Declaraţia trebuia scrisă în engleză, s-o poată citi comandantul, o declaraţie clară, detailată, de unde nu puteau lipsi intenţiile clandestinului şi felul cum urcase pe bord, lucru pe care îl făcu secundul şi, odată isprăvită treaba oficială, Dik abordă imediat problema lor personală. Din cîteva cuvinte, fiind singuri în camera hărţilor, îi povesti că trecuse pe la Valentina. Chiar din gura Sperandinei aflase despre încurcătura de la Agigea. Cu toate astea fata nu părea supărată, dimpotrivă, auzind că domnul Dik are intenţii serioase şi vrea s-o ia de nevastă, a zîmbit încurcată, cerînd timp să se mai gîndească...

„Asta s-o crezi tu, gîndi Dinu, numai de zîmbet nu-i ardea ei."

Dik, drept încheiere, îl avertiză categoric :

— Faţă de mine te-ai purtat ca un neobrăzat, i-ai zăpăcit mintea fetei. Pe viitor n-aş vrea să-mi mai tulburi apele, să-i scrii şi să reînvii ceea ce-a murit odată cu plecarea ta. Şi cu asta basta, am închis dosarul. Eşti prea inteligent să nu înţelegi ceea ce-ţi cer. Acum du-te la prova, şi la Beirut o să-ţi facem vînt. Ca să te poţi descurca o să-l rog pe comandant să-ţi dea cîteva lire. Cu banii şi cu carnetul tău de marinar pe. care o să ţi-l dau acolo...

— Carnetul e încă la dumneavoastră ? întrebă Dinu întrerupîndu-l.

— Asemenea acte nu s-aruncă, măi băiete. L-am păstrat pentru nevoile mele. Cred că eşti mulţumit ?

— Da, mulţumit, dar să ştiţi că eu rămîn pe bord, am unele socoteli cu armatorul, o răfuială care trebuie dusă Ia capăt.

— Te priveşte, dar să ştii că n-ai să rezişti să rămîi pe bord pînă ţi-o hotărî soarta armatorul nostru. Cu ideile tale politice, aici, în mediul ăsta, ajungi în mare. Cred că ţi-a spus lacob să nu te bagi în disputa politică dintre Fernando şi Miguel, să nu te intereseze soarta războiului spaniol. Cămaşa roşie pe care ai purtat-o cîndva, dă-o uitării, nu-ţi afişa crezul. Ibericii

^affiub-amerihiS3iiÎ2
sbfti^m<^tîuiᵘ^cH^iirîîn^r?p^Î£/iîP²'£fl ţfiilfâ
stftWJ foiţe/aitka³0a ^¿^daI^effiiy ⁽da i'Ai-
ţPvf&ifl dub.b AOttrfop^iiîpte^.'--'fPr^Bia-
^riin^f'i³3fliuhfi!.uî⁾Q^ tiriife «8>Wâi
c3J2fi 3JĖO1 . .cagigA
i? sîAgiîiaufãe^biP^iOL¹^^^ JiwîJiAii¹ w
gfWaŞ^fi^e^aştîwg«? ii -§®f .WrA °îÂ vinţa_A
Păunijei, dar ca^şa-l cpnsirîn^Ji²§-'<Trlifî.J)EI?k
³ntf-i H)^tn,Şrleb_niHîreF%su4,i¥Ş
^¿HSde^o^ŞPe^.tk^tf^&nise avertismentul.
El îi scrisese Piţunitqi, îi legramă db
ªi^&Şft*în^£t^lt?yi34%ţ'ufâPJ&e?¹¹4Am
{ri«cat£®fadd®3tifnr i^rtfcffiiq NtP¹
sgniSîitâ& Uj- rneazânwâscfâm/^faccd^ii^
ţftfJisei^tei cfivîî'ikT¹ eP/^fi* jiiofiruE-
szama^î)! iiUfâpipfeti«lJip³^eh6?u pcaffh
epiri&unfid^J^i^JZJ&rflariiânW
f^rîP^sRiheî^^î cîţbvâî-d?)liuâ?3
ci^îfifaiufiniât ³<yîicÎS^. -
Şî]
ţcxîşiaaubrli iSi&seiieJSiia&iJil ^nfefiiftSca^
râhAb ^ifeipii^acines iatrgml ^iSafgc«lteJ^S^
d^qse^^defcetfî pani^sra-jbatl2| &tfan^â
Ubi^itil,'^^ rigâlri^³¹#* l€gb la feljta legea
bombiştilor dePWt^Jr^cefeRiFte⁰^
dkfeiCSo^^eiiUii 't^r^xfinr^yfe ^e^llc³
¿yJ3DlR? Tâcol} nu-i ^pomenise nimic^despre
o aşa-zisă dispHuPSBlfîîiS,¹ rabei'H¹ zeLvJRe,
^¡¿/ despre raraViWiIe dpucaturile(
3-LCO sbiiunri o Jiriojcmix în HOJQDQZ plano w
.OT/JU echipajului lacob se mulţumise fena® >
wVw?!-»-¹
95^y?j 1 HEtdlPta? Ş^WidQti IM

4ai/<?hboitfl i^i^bdŞiifecâdâihoşi^zc^jîăip&ţ-ia edxrn WiibiWnHouautfll&eJscigalMorji dfa&nxntăriisTdinbrăabjloq bHnttţnkşDTÎh^raibişî^^^Q^b^'^iilţişbaitWcl aiffiifiîiyiăî int»mHiaiuiă?3ci4»i^piîs«iâ IWliu ¡£r^eiJ&î^[n]&e <pî£* ţevile fasciste, de Italia lui Mussolini şi de Germania lui Hitlcr.

lacob, văzîndu-l coborînd de la comandă, îi ieşi înainte, îi făcu cu ochiul, un fel de „bine că s-a terminat comedia", şi-l încurajă, dîndu-l pe mîna nostromului : ' ' .

• t.

— O să vă înţelegeţi bine. Boţmanul e spaniol din Gibraltar, vorbeşte şi franceza, limbă pe care tu o rupi binişor. El o' să te prezinte echipajului inferior, chiar acum la prînz.

Din prima clipă, Dinu şi-a dat seama că echipajul vaporului e un adevărat babilon, cum spusese şi Pă- uniţa, o duzină de seminţii îşi împiestriţau'graiurile în cazarma provei. Dintre toţi, doar spaniolii păreau mai prietenoşi, ci formau grupul cel mai numeros, încolo, Fernando, un portughez din Brazilia, împreună'tu alţi patru metişi, erau muţi şi cărpănoşi, cartofori însă, mari amatori de pocher şi alte jocuri unde se putea trişa[1]. Bucătarul era suedez. Tot suedez şi focarul Stiv, un suedez care se împăca mai bine cu paharul decît cu compatriotul său/ Un alt focar era finlandez, om masiv, violent şi rău la beţie. Printre cărbunari era un estonian spălăcit şi doi senegalezi mărunţei care se considerau

cetăţeni francezi, cetăţeni cu aceleaşi drepturi ca orice cetăţean al Republicii Franceze. Mai erau şi cîţiva greci, marinari de punte. Doar chelnerul comandantului, care era şi cambuzier în acelaşi timp, era .parizian veritabil, de unde[1] şi porecla de Pariziana. Francez şi telegrafistul, francez după numele de Napoleon pe care-l purta, în fond era un rus fugit din Odesa în timpul revoluţiei bolşevice. Mai toţi rupeau binişor engleza,' limba bordului.

Prin lacob, în acea zi, Dinu îi cunoscu şi pe ofiţeri. Mecanicii, cu pretenţii de ingineri, erau de trei naţii diferite. Şeful mecanic era olandez, un bătrm morocănos, tăcut, dar bun meseriaş, prieten cu comandantul. Ca mecanic doi, era îmbarcat un belgian simpatic, comunicativ, vesel, care se recomandase Carol, atît, nimic mai mult. Mecanicul trei era un grec pişicher şi lacom de bani. Grec era şi ofiţerul doi de la punte, un cretan guraliv şi mare politician. îl chema Stavru, un nume pe care nu i-l stîlcea nici comandantul. Ultimul ofiţer de punte era sicilian, un sicilian care nu se ferea să-şi afişeze duşmănia împotriva regimului fascist condus de ducele Benito Mussolini.

Cam asta era familia în care nimerise Dinu, o familie condusă ferm de către comandantul englez, un comandant care nu se sfia să scoată revolverul ori de cite ori era nevoie. în echipaj mai erau şi doi maltezi, ammdoi făceau rîndăşie la bucătărie şi munceau ca indienii,. doi pe o singură leafă. Dinu zîmbi amar şi-i aminti lui lacob :

.— [Noi], am fost mai indieni ca ei, am muncit

amîn- doi^pe. o jumătate de salariu, salariu care în ultimă lună mi l-a mîncat administratorul.

Aşa trecu prima zi pentru Dinu, ca un vis încurcat. Acum era noapte. în cazarma provei, o cazarmă spaţioasă cu douăzeci de paturi suprapuse, zece pe dreapta, zece pe stînga, echipajul, liber din carturi, dormea. Numai el n-avea somn, stătea întins pe pat, ţintea tavanul şi judeca la rece. Dik a fost sincer, a fost cavaler, din punctul lui de vedere avusese dreptate să-i spună ceea ce i-a spus. Păcat că nu i-a putut vorbi şi el cu aceeaşi sinceritate. Dar cum s-o facă din moment ce-i amintise de „intenţiile lui serioase" ? De atitudinea Păuniţei nu se îndoia. Cît zbucium o fi fost în sufletul ei, cîtă durere o fi adunat văzînd că nu mai apare, cîte lacrimi o fi vărsat pînă în ziua cînd a primit telegrama, cît de nerăbdătoare trebuie să-i aştepte scrisoarea. Şi domnul Dik a încercat să-l constrîngă, să-i impună să rămînă mort pentru ea. Nu. Scrisoarea o va scrie chiar mîine, imediat ce vor ajunge la Beirut. Va avea el grijă nea lacob să o trimită cu avionul, să ajungă mai repede. La soarta care i-ar putea-o hărăzi armatorul nu se gîndea. în mare nu-l putea arunca, îl asigurase chiar Miguel, întrebîndu-l în acelaşi timp : „Nu cumva secundul are ceva cu tine" ?

Chiar în acea seară, înainte de a intra în cazarma să se culce, lacob îi povesti spaniolului toată tărăşenia dintre Dinu şi secund.

— Şi eu am iubit o fată – mărturisi Miguel înţe- legînd despre ce-i vorba. Am fost măgar

că am lăsat-o să aştepte fără să-i scriu nici un rînd. Tu n-o părăsi pe puştanca din România, nu-i da ascultare secundului, dă-l dracului cu „intenţiile" lui cu tot. în caz de ceva, noi o să te ajutăm. Ca să nu se prindă Dik, spu- ne-i fetei să expedieze scrisoarea pe numele meu, explică-i motivul. Cred că lacob e de acord. Acest secret al nostru te va feri de necazuri, de răzbunări.

lacob îi povesti şi despre crezul politic al tînărului său prieten, despre păsărelele care-i umblau prin cap. Miguel îl şi îmbrăţişă pe Dinu :

— Bravo, măi frate, acum ne cunoaştem. Spune-i şi tu marangozului că numai comunismul va întări demnitatea omului şi va schimba faţa lumii, spune-i, să nu-l mai aud că utopia rămîne utopie.

în ziua următoare, vasul, în loc să se îndrepte spre Beirut, primi ordin de la agenţie să schimbe drumul
către PwrjzSâitJ} ©raţuii^îldspoîSialttibfiraiiiaihilflnni daşiSucS Pe marinariunuri) ihfnsisa ţBinîbh uibds ananubicajiai^iasfoa erau afaceriiâaairoffionîlul/ipj: erzîiăintcbesa ¿¿tcerEÎ, mîu întîi natura i-&ări&ndiar aşEopcbdănrna aHesîn^nuuigbÎM era punctul novfaăgio^adostiîiaşiittţliCăbânamsqlîinâŞilăfiai nade vor acosta. DeMamtfatBatmqscuTpwmerrcîrnBsninz,
ămiqtai ceau şi aşteptau/î iov so jribsmi taniîm arirlo siioz BV în dimineaţa dnd ăastdoqfrfco'HÎn îiiqisgrd^Kn^afi petrului

egiptean, aşt^tfeod icStl Carol stăteau pe teufea.^ftbrti®, îăifSsuiiidtoPranfiez^&’Jffirl- bită de Dinu era atfeâgijîfîilăfiifctl aţgaţigiizoşK şasţu«^ belgianul, acest belgianltj&rnpa>acsviap® pjâaini?cii .aceeaşi uşurinţă în maiataiutaîIţmhik bsirilonuliaifldle pe bord. Amănuntele, în legăhibvoep ¡DiiaocIlqaalSlasaz din gura lui lacob şi, auzind că bajhtMjbee ipapi^fepuiniîji tainele marinăriei, îi făgădi#} ţpari$0£ofti^v^3 s^l -apere de relele celor răi, să-l. fer^stălide-păoatelţzehiifcriilgak putea tenta. în acea dimîneaţHnnz vorbi ăîreltnEUţărţcd®- pre sinuciderea focarului Aii şmâesprl/iSbităW^fayanŞa. care cad pradă viciilor fără Hţiv-ş??

tu Î n j . măruţe er rz o ion t £voo

— Pipa de haşiş nu-i bună. 3f?acaŞguşt^-2 dir?3ea/ ¿şti un om pierdut, oo lepădătură--Pe&f ele oameni. Unu, ştjmdu-te fara sa te tragă în afacerile Io;-, să te încuţ^^y^1 it991bi-^np^- bandelor necinstite, sa te întrebuio^^fnf^ fund dublu. Cred că ai înţeles despre.g^i ypqbpq?_____

— Vă mulţumesc mult de tot, .sÎH^ţitfpiGftpi Jjinjţ- vnitor, dar un lucru tot nu-l înţeleg.uJ^nepflftfaHisl’P fac şi contrabande cinstite ? întrebă Dinu->ourif)&i I-un ăz

— Narcoticele şi armele sînt în afaraulagiLorniima- ne, în astea să nu te bagi,

încolo, fleacuiiiq pirijnfi-

Qî&zo^’^nâ^ifiV^bfiu^jJopyqnmccărоDÎrSjffo
Q. Şi Sa cJry^-itSrifiEttiS-io^iŞiiCi
Jţpeăglßraniîl ioHmkona, ‚IEÎ i£?
rînîÎ0y[a]^Wirfi<îrflift’i&AigŞipje5de.L2 nnideo nî
sJriix
sbeMFWrlltlS.hdBibHi^o^iÎŞnÎnpftiboEdszÎîup
sidYeiTifieaTca ŞligSSllPaif&ksBŞ&til[le]Sz d&
Hbgfr, .iimohioÎMl xdevean
41£SaraniipdDşid®apbrnfl jatltuft
spynoRtirfeSaijd. IBearrţalăl
¿ţi'[a]K"[r]£d[n][ţ]I$^’d‘dPÎiÎ liPihzStiăpfeia liAataujx)
¡»¿iaco^hji piao ridichrţaţi arăta
3Eftf[n]ât^u^igniÎ’ŞŞi.waiepiut&jjşiq tedni
jnatoarde §|szP^O i:£t)®/i§3ţft|enh|
fenGftrqhidâi*mu* paprnmdeaubifiistsq ticul
canalului.[2]jM4d^îx^6sai£§iu3Wtciv&oaa,.
£CTJ>3rfncuixie KJEnP.ÎBP-
(Ja^S^ă^jştfcMWtiaatehn ici- flîfciîpiŞq
^^^oJgipjgnijilaiâffP^iiaaxStaAwgl reuşind sa
sape istmul şi ftp.'îfej^S^ARâi
M<Le [3]aJ[e]ix^[dlt][3][e]z[r]®sI [sc]jOmPWB

pomenesc ca intenţia „ae a sapa, aici, run-
^anal. tl-a iWhM Wci^. tfiiP [b]±f
feil(îP[c]¥QipftîipcPîn'&
expediţiei din anii 17? şP[3]feftml9oH[D]
lî&mtiSpffl, expediţiei
din anii 17?S^W? «W?[2]li^fl[3,]p^
R^OYsernlî/iSiSlwu^ctf&n^^&cifpiftwui^a „?
i3?iaP qabîiT în Jry^[)]£3£tta[ndiOi!În'd>
fe^iŞjtfel’î'ifiâi i4^eS^(l^[rt%’[II]diW[3]Iffl6e[0]
nlîljJDtnananni, KnudIu9uhamE)inituP{ilelo
%şa9'Sn^âtWRiAt&^ af>rQ^e,i3ît±
[siuTJtonpilalDojshiaEarfiJiuţi} dopăîz<iOiî9a?
8 efe ÎB«Îă> infflete» <lfâlftfiWQ»itl

iNjirJaliţiudim g^sitn aHiia im ifr<X<rfi. â^ia^I vremii ^>[Ut]'io®ă-î[n]Siy£ cgropogijtOfiB^itgKîiBsfGiji^i^ I&a%il£ PI3P .SBg59q^olg^y%OTifliî^^ ffenjrtjujpeimaa dar&bpg Qnf[c]SB^-%iiţ£^2[u]Mb <ifojÎH3&o>şi-<'b3idn^ taisjoimligiihoinH gi^gry^/^sţ^tftfmEl^atBasigrpe &ce^ii/cqi^iî liţngfxlor *W-aiik* ^iişPâffiki [S]£1 ^rgja^lr^pnheQC «¡onQapffiuoepq® spre nord, şi spre £ţţ<|[n] [3]q mqeojşe gj ao ¡nş 2z .qoozoiorf

Odată cu comanda „funda ancora” rostită de pilot, secundul îl strigă pe Dinu, ordonîndu-i să se prezinte în cabina sa la terminarea manevrei. Tonul cu care[7]i vorbise fusese distant şi poruncitor. Dinu nu ştia ce vrea de la el. Ca să se liniştească alergă într-un suflet la Iacob. Ce putea să-i spună omul ? De unde să ştie el cu ce intenţii îl chemase secundul ? De obicei, vapoarele care au clandestini la bord, ca să nu aibă neplăceri cu autorităţile portuare, îi mai bagă uneori şi la puţul de lanţ. Iacob ştia că statul la puţ, pe căldura asta, e un chin, transpiri şi te usuci de sete nu altceva. Ca să-l încurajeze, zîmbi fals :

— Deocamdată şterge-o Ia manevră şi roagă-te lui Dumnezeu să nu fie aşa. Roagă-l şi pe Alah, frăţioare, aici, la egipteni, el e la putere.

Totuşi, după manevră, Iacob se repezi pe puntea trebe pe Dik despre ce-i vorba. Secundul vasului se întrebe pe Dic despre ce-i

1
2
3

vorba. Secundul vasului se întreţinea cu pilotul şi cu păhărelele de coniac. Ciocnind prieteneşte se informau reciproc :

— Nu cred să- facem Spania. Bumbacul vostru n-are căutare acolo. Mai curînd cred că vom pleca spre Sud-America. Pe acolo pe unde se tulbură mereu apele se găseşte şi ce caută armatorul nostru. Dar pe la voi cum merg treburile, ce face Sfinxul, ce mai zice ?

— Prost. E secetă şi foame. Faruk domneşte şi Sfinxul plînge. Bătrînii spun că vom avea război, că Sudanul s-a săturat de stăpînirea anglo-egipteană. Cititorii în stele prevăd că lăcustele din Spania vor invada şi Egiptul, că englezul nu mai are puterea să-i oprească. Dacă ai timp, treci pe la mine să te duc la horoscop, să ştii ce te aşteaptă pe mare.

Dik rămăsese pe gînduri. Poate se gîndea într-adevăr la ceea ce l-ar putea aştepta pe mare, la o eventuală cursă de Spania. Văzîndu-i pe Iacob şi pe Dinu, le făcu semn să intre amîndoi în cabină. N-au stat mult de vorbă, neliniştit cum era, trecu direct la subiect :

— M-am gîndit să-i uşurez lui Dinu ieşirea în oraş, să calce şi el uscatul, să bea o bere cu noi.

— Şi cu autorităţile egiptene ce facem ? întrebă Iacob încă nedumerit. Cum îl scoatem fără îmbarcare legală. El e clandestin, n-are voie în oraş. Eu cred că tu urmăreşti altceva, tu vrei să-l dai legat pe mîna poliţiei, să scapi vasul de bucluc. Nu-i frumos, frate Dik. Ca român, nu-i cazul să faci jocul comandantului.

Poate faci şi jocul armatorului. Cred că între timp aţi luat contactul cu el ?

— Mă învinuieşti ca prostul. Cum să-l dau pe mîna poliţiei ? se necăji Dik înmînîndu-i carnetul lui Dinu. Aştia nu controlează dacă marinarul e îmbarcat sau nu, se mulţumesc să se uite doar la fotografie, leşiţi după plecarea comandantului. Eu o să vă aştept în scară.

Purtarea şi propunerea secundului îl uluise pe Dinu. Pe Iacob, însă, îl nelinişti şi mai rău. Aici se ascunde ceva, nu e sincer, şi, ca să evite o eventuală surpriză, îl anunţă pe Miguel şi pe Carol, vor pleca împreună. Numai împreună vor forma o pîine care nu se va lăsa tăiată în patru.

' Cu poliţistul din scară n-au avut nici o neplăcere, arabul s-a[1] uitat într-adevăr numai la fotografie, urîn- du-le „good-bye". în schimb, controlul vamal a durat puţin mai mult. Pînă la piele i-au controlat. Şi în pantofi au fost căutaţi, nu cumva să fi ascuns acolo

ăcum, pri Ali carț va ieși mai târziu. M — Mă-ntorc imediat, domnule Ali, dar ne cheltuiți ochii, doar ne cheltuiți ochii. Mulțumesc frumos pentru cafea. Ce mai face Mare-șalul Ion Antonescu? Dacă e bolnav, îi trimit o rețetă

alcj- ¡JiÎiefnuVrârdâl pndtdxăinbuiMtă^Pftişţş ^t^săţţaţiaiîcn mirodenii orientale nu văd prin apropietlencfioiâiiău^ăi J)tlgiamilj.z33no3 lij-ir.gulEO inţîioz ! CSJED ab iu[c]Ī —

Secundul şi mecanicuK sanîi^alîisiş^e iras-IuaelT. .£{¿3 ayftjl ^fiat^SâîieiEPxjfejŞQşycfnggs^îi^ţrtjrbamstois tjngj- rt^ne-'jpj95o£[lll]nî[·lt]feşteţflu^g2i>i[Î^iîile32Ciyfifîii'aH ul'j£^r9fii9ne2^ Canalului. La umbra unor palmieri, cu frunzetegdfttfi SniîfâÎWe.Ieftine Ş&n&ar&n^e y^foîtfrfc^y^stignit pe o cruce de abanos masiv. La j^igasbl^ufăsWÎqfe? RF'ijMi [3]¥[n]ă£!T£b$[e]IW[ari] ^VÂSÎftof[n]ite^tf[r]^n^QB[u]^[I]?ixife-3£[r]<ro5fâ barbaţi cran şi^oiteva- remcn albe, turiste din„Statele Unite car? [u]ăscuj¥ai tac[z]ft[9]e[nZB]preâica[B2][kz]rni?K^ia^ilur, o ^ftdiefiOroŞfJfă [x]ln -Kn«l[3]?gĂgfeS. «IHcdl?, ^ŞgWdaM pe Dinu după el, se aşează în genuA6R^^c58tW-il[3]yâ™4 $ «ft?a?fiiafeis?ă 4^irhft!g?^Mă?rPe cWgtiel^şi Gtrrpl, ştiindu-i atei, îî lăsă[>f]5&^îbh ^$[î]^§i<ferl<?l'iă-Jw ^Vlbrli^dfiÎiŞriQiîlJV^âwÎe^în- ¿^9sdf3ft? £ffi£ld/[3] ăjuosu sil & ăhdixiv caiq £13 snsil '^îîd^Wva^ffla^fci^XSrufe tIWîbd?^^[c]e9 dica, se aşeza şi eU în genunchi. Cr singura privire -ol £?u aâ jurniăq maum ¿Iid ia Totfg:M .ÎOTED

că aici e vorba de dat, şi nu de căpălfttnpftfriaoftjî ^fl^UASnîbi[a]5?«H[c]iiic[ele]

âniilfoii$ErflÎ§QqliIÎ iiliBiinqn nfcrfef^a Spifeiicfci jj0& ŞÎlttigj la picioarele Iui Crist. Şi tocmai cînd se .nrci^tan«» nulnsseiifinnoiuascdfffâkşităpiBan bănui jaxunnât seStlaJăfcob, focnpmoaniBcii apţăndouris aEab?xvîdjo8?I îmiljiSniţtKqoţicDţît deoblef^niilofiiîşujcailalii sftîăsSl^isa&aţliGzdâî rrlinwidz tăb mîiei şi, cit ai scăpăra un chibrit, ii înjumătăţi tale rul misionarului.

— Pui de căţea ! scrîşni călugărul congestionat la faţă. Tot n-am scăpat de tine ?

În spaniolă se exprimase preotul, iar cel care ciupise din farfuria milei se hlizi, răspunzînd în aceeaşi limbă :

— E ultima cîrdăşie, prea sfinte cardinal. De mîine scăpăm unul de altul.

Miguel rîdea să se strice. La fel şi Car ol. Numai lacob se repezi spre hoţoman, bombănind româneşte :

— Fulgerul să te trăsnească, păcătosule 1

— Noroc că nu te-a înţeles – îi zise Dik, .iar Miguel strigă prudent:

— Nu te băga, marangozule ! Nu te priveşte, e găinăria lor. Noi să căutăm circiuma.

N-au căutat-o prea mult. Firma unei locante italiene era prea vizibilă să fie trecută cu vederea. Dinu o . văzuse primul, el avea slăbiciunea firmelor, obiceiul de a le înregistra.

Carol, Miguel şi Dik intrară primii pe uşa locantei, o uşă larg descjiisă pentru a primeni aerul îm- bîcsit cu fum de ţigară. Cînd să intre şi lacob, urmat de Dinu, arabul care-l jecmănise pe călugăr, strigă din urmă, făcînd semne cu teancul de ziare pe care le ţinea în mînă : >

— Hei, românaşilor ! Decît să mă trăsnească fulgerul, mai bine să bem un păhărel împreună, să ne cunoaştem.

Vorbise în cea mai neaoşă limbă românească. Apoi, păşind în local, aşează ziarele pe masa ocupată de spaniol, îi salută englezeşte pe toţi, înclinînd doar
capul fără să dea mîna cu careva şi strigă să vină patronul. Cu patronul vorbi în italiană, un patron care auzind comanda se ploconi pînă la pămînt. Dinu încă nu-şi revenise. Surprinşi şi ceilalţi, mai ales Mi- guel, care văzîndu-i îndrăzneala, vorbi în numele tuturor :

— Chestia cu blidul popii nu ne interesează, dar, ca să te acceptăm la masă, am vrea să ştim cine eşti, adică meseria, dacă ai vreo una, dacă nu... aeriseşte locul.

— S-o şteargă cît mai e timp ! bombăni lacob privind curios ziarele de pe masă. Erau şi englezeşti, şi spaniole, şi italiene, şi nemţeşti, unele de dreapta altele de stînga. Cele franţuzeşti erau de stînga.

— Bravo, amigos ! exclamă străinul. Se vede că ai uitat ospitalitatea românească. Despre meserie vorbim mai tîrziu. Acum, la început, e cazul să ştim cum ne cheamă. Eu sînt Pedro Braziliano ! Voi ?... şi aflînd numele fiecăruia mormăi mai mult pentru el : Hîhî... doi români, un grec care m-a blestemat, un spaniol puţin curios şi... Carol, un Carol care poate fi şi evreu şi rege al României.

— Şi ce-i cu asta ! se sesiză belgianul. Evreii nu-s oameni ?

—■ Ba da, pentru mine, toţi pămîntenii sînt

oameni, dar numai atunci cînd omenia le este credinţa şi fală, altfel...

în spaniolă se vorbea. Tot în spaniolă îl aduse şi Iacob la masa judecăţii :

— Stai aşa, domnule. Mie să-mi răspunzi scutit şi la obiect. Să furi din farfuria milei, e omenie ?

— S-o luăm metodic, pe rînd. Mai întîi o să-i răspund lui Miguel. Sînt marinar ca şi voi, asta mi-e

meseria. Şi acum lui Steriade. Ce găseşti tu imoral în faptul că flămîndu! s-a lins şi el dm prisosul călugărului ? Cînd n-ai ce mînca nu-i păcat să-l uşurezi pe cel care profită de ignoranţa mulţimii. Asta e.morala naţiei mele! Dar să bem, am vorbit destul.

— Care ţi-o fi naţia, domnule ? îl iscodi Dik golind însetat paharul cu bere. După trăsături numai arab nu cred să fii.

— Şi nici brazilian cu şalvari şi cu fes pe cáp n-am văzut ! se miră Miguel.

—[L] Român nici atît ! trînti lacob părerea. Doar ţigan turcesc din mahalalele Constanţei, din piaţa Chir liei.

— N-ar fi mai bine să ne spună dumnealui ? sugeră Carol.

■— Numai dacă vrea, dacă nu... interveni Dinu – nu-i obligat s-o facă. Şi nici nu-i corect să ne băgăm fn sufletul altora.

7 – Bravo, amigos, cu tine voi vorbi mai tîrziu – îr mulţumi Pedro. Mai întîi să le răspund dumnealor. Eu... s-ar putea să fiu un cetăţean al lumii exact aşa cum a spus-o şi Socrate pe vremea lui. S-ar putea, dar ^r[u]$tiţi că Braziliano e un nume, nu o dovada a naţionalităţii. Fesul, şalvarii, sínt amintiri. Amintiri

: Jnu se expun pe tarabă ! Şi, pentru că fusese d: omenie, eu zic să mai bem cîtc o bere. Cine comandă ? Care-i la rînd ?

Sétkmdul era la rînd, el îi invitase încă de pe bord la o bere. în timpul ăsta ceilalţi răsfoiau ziarele. Era^Pâîal ca discuţia să alunece brusc spre spinoasa spaniolă, subiectul la ordinea zilei. Şi aici ideileo etdăii împărţite. Miguel se înfierbîntase, Carol S-iţnufitfifcohul, iar lacob,

încercînd să-i tempereze, îi
¿DqŞuy/puS*rftfiJ^rfDâj
QjSrc—sud, mai spre interesele lor imediate. Interveni şi PtfduQ «Xy’cqfîi^u-brfiffn «Jq c$fi^3MQ^eatt3iim{^ jăt&aSil-spa- niol : ,u3 iş nucjz
~ – .Tf^ăe,$ax;tfpMjWîUi, rifciTiiafls.ijSiWÎzatisb c|n(îl numit mă’G^Jplujyr^JxfjîcXRgmbleiob^nfoskBiîJŞqa mi gflyŞncwaţii muşca tăfiînq.c,Jfebsşjptejii nj.aiăy.u bf,?iri5qi-i...«fcuk7SH[ams ţA^erv^Sni^Hhcî^nIdlb§iiv^e-a^I4fiBîi,iţi,, %rfiiit^an^b»ifni^ai_bine Imga tiqgui^eb/cmyas;h’o^3nmub ...23ibA .zinolfils?! îl: intiajri^fosejJJ^flUsi) zuqzsn auaud sm itb <biod şi – O ’tfi, 3Uimuffnidinaffia®cna£iil37£Qi Intdsuica saenuâţq că fascismul poate fi lovit.oopaîndpTjajţnÎHlîiîşrnca' coaie armele. \ ¡navob iusvls? *uo* lumo sqila £33£ nî
.-— Zău !..’.£ fariifp nii&Jii^.nMbitfdoîidonfcb f$8 U?idcI(^14îJ placa, de la Joslfţetnciani.hficawi lifttu Jţ'lisqitalîrR^ddfr? pîinea deziluziilxttiimEvSgînii M^t.i&niyîqjţrdifn rului îi stă ina'iT'|?ftfe Jiîn^Îi>liilntîi3ffii7dP^fcrfi&îl?-2Îi Jt/fl A1dî' femeia te face să uiţi §ăHţHÎbrfi’Imffiîi,J.nU \4^bX. DS& vreri adresa unui.J?'I5,oFd£l! eJi^lipeiW11 v’-15I°dHîi ’wfflâc Pînă atunci aş. vrei Îă Ş?iji jâfd‘ c<?°Vlpor,r? înifeţi1 un$ar- caţi, poate ne mai înA'ffl'i«^.OS °2-
r, ~ im?.idA nx zimiiJ i? nfidiy.1 Icnoii
- Parca tu ne-aj^ug Pc%cf van?f cşy^ u^jny,

marangozul caruia n
nu Im. . r I 0Î2?BIs2 slifiH misqrnî iulinoid
, . ~ De mune, voi fao?(pP(?^ r^.^^^y^caxgou-lui „San-Juam, un vas pya^ aL_ccggggv^ &efaJ^i& al unui bandit levantin pg2 cai#} l£aş ^gî^zi^a cted§^F tarK- _ _ . vonivon i? ijfiîoqfinî inornno

Cei' cinci marinari rămăsgfipr&; idOiţiSaJiuimoi oc^oWi mâţii se auzeau, nu se aşteptftseinş căbP^fc) da lcnrfş«j coleg de bord. Dinu era şi mai siAcpniţiVS dfi Qiaaj cp.sijH Zise, întrebînd neîncrezător : î sm alhiniod tsnaid

— Pe „San-Juan" aţi spus ?... Interesant, domnule Pedro.

— Fără „domnule", spune-mi pe nume cum vă spun şi eu.

— Da, dar sînteţi mai în vîrstă ca noi şi...

— Ştiu, am patruzeci şi doi de ani, însă nu înghit eticheta. Şi... pentru ce-ar fi interesant, mă rog ?

— Pentru că şi noi sîntem pe vaporul banditului Kefalonis. Adică... dumnealor. Eu... eu sînt clandestin la bord, dar mă bucur nespus de mult că voi fi împreună cu omul care a pomenit numele lui Socrate, că ne vom înţelege româneşte.

în acea clipă omul cu şalvari deveni simpatic tuturor, şi ca de obicei, în situaţii din astea, paharul cu bere le păru mai necesar, mai plăcut la gust şi discuţia mai aprinsă, mai largă, mai apropiată. Vorbind despre războaiele locale şi despre dictatorii Europei, Pedro îi trecu în revistă pe toţi. Asupra lui Mussolini se opri mai mult. în urma unor împrejurări nefericite şi mult, prea încîlcite să fie povestite la un pahar cu bere, se pomenise înrolat în Corpul Expediţional Italian şi trimis în Abisinia. îl trimeseseră să lupte orbeşte pentru gloria ducelui fascist care-i promisese regelui Victor Emmanuel, coroana de aur al bietului împărat Haile Selassie I.

— Atunci am văzut că omul înarmat e o fiară – îşi depănă el povestea – că dictatorii merită streangul. Trebuia să scap, să fug, să nu lupt împotriva unor oameni înapoiaţi şi nevinovaţi, să dezertez. Şi dezertorul e o fiară. Ca să scap

de pe linia focului, l-am uşurat de zile, de şalvari şi de fes pe musulmanul libian care ne aducea apă. Prin desiş alergam ca o hienă, hoiturile mă îndestulau, şi după trei zile de chin am ajuns într-un sat cu oameni albi, care vorbeau ebraica. Faptul că învăţasem cîndva să descifrez ieroglifele talmudului, i-a convins pe cei mai vechi evrei din lume să mă salveze. Toţi erau bărboşi, murdari, puturoşi, ignoranţi, dar fiecare avea cîte cirici- şase femei în casă, cinci-şase neveste după o anumită lege veche. Femeile munceau, ei trîndăveau, femeile m-au întreţinut cu rîndul şi, drept mulţumire pentru c-am fost adăpostit, am trăit cu mai toate muierile lor, călcînd în picioare legea ospitalităţii. Noroc c-am reuşit s-o întind la timp, să scap de ciomegile bărboşilor, să mă aleg doar cu blestemele lor. Atunci le meritam. Altă dată însă, nu contează cînd, am suferit pe nedrept şi în Germania Iui Hitler şi în Rusia Iui Stalin.

Localul se golise, luminele se stinseseră. Socoteala însă era simplă şi capul limpede. Fiecare şi-a plătit partea Iui. Pentru Dinu a plătit Pedro. S-a scuzat însă, zîmbind :

— E din pomana adunată de misionar. Păcat că nu vă pot povesti cîrdăşia dintre noi, ăsta e secretul meu. Şi... parcă era vorba să scrii o scrisoare, Dînule ?

— O scrisoare şi o vedere. Vederea aş vrea să i-o trimit mamei.

— Atunci vă invit la hotelul meu. Acolo se găseşte şi hîrtie, şi timbre, şi vederi, şi lumină.

Pe drum, Dinu îi povesti pe scurt cine e fata, cum o cheamă, în ce situaţie s-au despărţit, ce-a

urmărit Kefalonis şi, pentru că fetei îi dăduse numele de Păuniţa, Pedro îl consolă prieteneşte :

— Sînteţi tineri. Dacă vă iubiţi o să vă reîntîlniţi. Numele pe care i l-ai dat fetei îmi place, sună frumos. Dar... tu ştii cîte ouă depun păuniţele în cuibul lor ?

_PŢu, n-am de unde sa ştiu. în gospodăriile oamenilor săraci nu există paumţe.

— Douăsprezece, amigos 1 il informa competent Braziliano. Nu cumva să-i faci doisprezece copii că populăm pămîntul prea repede şi n-avem ce le da dc mîncare. Hai, am glumit, zămisleşte numai doi şi gata, pe unul îl botez cu, pe celălalt lacob.

CAPITOLUL XII

Acum, să ne întoarcem Ia Păuniţi, Ia ziua cînd în casa Valentinei numai bombăneli se auzeau. Afară era frig, ninsese şi primul mesaj al iernii Ie găsise cum era mai rău. Mirosul sărăciei se simţea de la prima vedere. N-aveau lemne, cu vreascurile adunate de prin gradină nu se puteau încălzi. Nici cu alimentele nu stăteau mai bine, nimic nu reuşiseră să strîngă pentru nevoile casei, cartofii, ceapa şi fasolea erau pe sponci. Şj doar nu stătuseră de pomană în ultimul timp, munciseră amîndouă, la conacul moşiei ministrului Costi- nescu, de acolo nădăjduiseră să-şi asigure un ban pentru pîinea zilnică, un ban pentru o căruţă de lemne. Din păcate, administratorul moşiei, un spîn voinic, viclean şi mare hoţoman, le . amînasc cu plata

pînă ce se va vinde recolta, porumbul şi floarea soarelui, la care munciseră femeile. Cu spinul se certase Valentina în acea dimineaţă, cu spinul care-i adusese un kil de zahăr să n-o mai audă blestemînd. Sperandina începuse să plîngă.

— Noi vrem banii, domnule, banii pentru ce-am muncit. Dacă ne dai astăzi măcar jumătate din ceea ce ni se cuvine, restul, cînd o vrea Dumnezeu. Eu n-o să ţi-l cer niciodată. Dacă n-ai bani trimete-n?
o căruţă cu lemne. Merg eu s-o încarc, fie-ţi milă de mine.

— Bine, o să vă trimit lemnele – se învoi spinul încercînd să pară milos. Vi le trimit după prînz.

Cînd să iasă pe poartă, mulţumindu-i spinului pentru lemne şi pentru zahăr, se lovi nas în nas cu Tasula. Cearta izbucni chiar acolo. Şi slavă domnului, Valentina avea ce-i aminti, ce-i ' imputa nedoritei, însă neobrăzata, care nu venise cu mîna goală, o înduplecă pînă la urmă s-o primească în casă, turuind:

— Doar sîntem cumnate, ce Dumnezeu, vrei să ne certăm s-audă vecinii, să aibă ce trăncăni toată mahalaua ? Şi aşa s-a dus vestea că naşul e hain la suflet şi că nu vrea să vă ajute cu nimic.'

în timp ce Valentina bombănea, amintindu-i în continuare minciunile şi purtarea naşului, Tasula tăcea deşertîndu-şi coşul pe masă. Numai bunătăţi scotea la iveală : franzelă „albă, mezeluri, sardele, icre de ştiucă şi, drept capac, două sticle cu untdelemn de măsline şi un borcan cu miere de albine.

Sperandina, cu toate că era lihnită de foame,

nu îndrăznea să se apropie de bunătăţi, în sinea sa ştia că darurile naşului sînt alte momeli cu care vrea s-o prostească. Le îndepărtă cu dosul mîinii :

— N-am nevoie de pomana voastră. Voi aţi asmuţit jandarmii împotriva lui Dinu. Pentru răul pricinuit vă voi blestema toată viaţa. Vă voi blestema chiar şi-ri ziua cînd va scăpa Dinu. Şi va scăpa, nu se poate să nu scape, e nevinovat.

Tasula era o femeie care ştia să iasă din încurcătură. în loc să-i răspundă fetei, i se adresă Valentinei, acolo era aţa mai subţire :

•— Nu-i adevărat, cumnată, mă jur cu mîna pe sfînta cruce că boierul n-are nici un amestec în arestarea bietului băiat. Dacă domnişoara – arătind spre Sperandina – ar fi lăsat încăpăţînarea şi-ar fi venit sa-l roage, poate că s-ar fi interesat de soarta celui învinuit...

— Hei 1... Sperandina Arghiropol ! se auzi vocea factorului poştal care bătea cu bastonul în poartă. O telegramă, fata moşului, o telegramă venită tocmai din ţara turcească.

Toate trei femeile o zbughiră spre poartă. Valentina credea că telegrama e de la domnul Dik, la altcineva nu se gîndea. La fel şi Sjierandina, nici ea nu se gîndea la altcineva şi, îmbufnată, îi zise mătuşii :

— Citeşte-o tu, cu tine a stat de vorbă. Eu i-am spus să mă lase în pace că nu-mi arde de măritiş.

— Cum s-o citesc, fata mamei, ai uitat că nu ştiu carte ? îi aminti femeia răsucind hîrtia pe toate feţele. Citeşte-o tu şi spune-mi ce scrie, că de răspuns...

Sperandina nu mai avu încotro şi doar ce-şi

aruncă ochii pe textul telegramei că începu să-i tremure mîinile. Recitind-o încet, mai mult ca să se convingă de adevăr, izbucni fericită, sărind într-un picior:

— E de la Dinu, tanti Valentina ! A scăpat, e liber!... Dumnezeule, ce bine-mi pare !

Bucuria fetei era atît de mare îneît uitase de prezenţa Tasulei şi de ameninţarea că-i va blestema chiar şi-n ziua cînd va scăpa Dinu. Ea recitea telegrama cu glas tare şi săruta ameţită, fiecare cuvînt în parte : „Am plecat clandestin. lartă-mă. Nu se putea altfel. Urmează scrisoarea. Al tău, Dinu."

Cu lacrimile fericirii pe obraji nu mai ştia ce să spună.

— Urmează scrisoarea, tanti, abia aştept s-o primesc, să-i scriu mamei bucuria, să afle şi ea unde e
Dinu. Pîriă atunci nu mai vreau nimic, nimic. Să plece Tasula, să-şi ia momeala de pe masa noastră, să se ducă-n plata domnului ! ,

„Neobrăzata", auzind invitaţia, şe învineţi Ia faţă dar nu se dădu bătută

— Pentru ce. să plec tocmai acum cîrid v-aţi convins că boierul n-are nici o vină ? Dacă-asmuţeam noi jandarmii, mai îndrăzneam să vă calc pragul, să vă aduc de mîhcăre şi să vă invit la vilă, să nu muriţi de frig în bordeiul- vostru ? Ce zici, cumnată, mă goneşti şi tu ? Nici tu nu vrei' să-i dai ascultare naşului ca să huzuriţi la căldură pîriă ce-p 'veni vara ? Ea n-are minte, e încăpăţînată, pe cîrid .tu'..."

— N-am ce căuta la yilă ! – strigă Sperandina îh- trerupîndu-i tirada. Eu stau acasa şi aştept scrisoarea. Nici tanti n-are ce căuta acolo. Nu-i

aşa tanti, nu-i aşa că nu te duci ?'

Doar că tanti Valentina nu era de aceeaşi părere cu fata, dimpotrivă, auzind că e vorba de căldură şi de farfuria cu mîncare asigurată pîriă la vara, o lăsă mai moale şi intră tăcuţă în casă. Bucatele care-i îndestulau masa, •'parcă-i făceau cu ochiul. Privindu-Ie, simţi un gol în stomâc şi un leşin la inimă. Tasula intuise că aşa va fi şi, indiferenta, continuă să turuie :

— Unde mai pui, dragă cumnată că boierul are de gînd să plece, zilele astea la Atena,,sa ne lase numai pe noi la vilă. Mi se pare că duduia Venus i-a telefonat cerîndu-i să facă.-, sărbătorile.. îri Grecia. De asta se grăbeşte boierul, să nu-şi supere fata.' Acum, după ce v-am spus şi acest secret, eu zic să nu mai faceţi nazuri, să mîncaţi ce' v-am adus şi dimineaţa veriiţi la vilă. Eu o să vă pregătesc camera. Chiar în seăra astă o sa vă fac focul. Hai, deschideţi sardelele şi gustaţi din mezeluri.

— Nu, nu gust nimic şi nici nu mă întorc la vilă ! se încăpăţînă Sperandina. Eu stau aici şi aştept scrisoarea, stau şi aştept...

— Şi scrisoarea o să-ţi dea bani să trăieşti, s-avem ce mînca pînă la vară ? se burzului pe neaşteptate Valentina. Mai bine să facem ce spune cumnata. Dacă boierul pleacă la Atena, nu mai e nici o primejdie. Şi pe urmă, eu nu sînt acolo, nu te apăr ?

Fata izbucni în plîns, un plîns a durerii de data asta, un plîns încrîncenat.

— Atunci te duci singură. Eu rămîn aici să descarc lemnele. Nea Ibrahim n-o să mă lase să

mor de foame, o să-mi aducă el o sticlă de lapte ca să-mi ţin zilele.

— Dacă-i aşa n-am încotro, cumnată – îi vorbi Valentina, Tasulei. Stau şi eu acasă şi dacă s-o răz- gîndi fata, o să trec să te anunţ.

Numai în certuri au ţinut-o pînă în ziua cînd sosi scrisoarea de la Dinu, o scrisoare care, în afară de explicaţii, de jurăminte şi promisiuni că într-o zi se va întoarce în braţele ei, nimic altceva mai pe placul mătuşei Valentina, nici un cuvînt despre banii pe care-i cîştigă cei care fac Spania. Şi, din moment ce era împreună cu Dik, nu se putea ca vaporul să facă altă cursă. în zadar încerca fata să explice, că Dinu nu putea vorbi despre bani atîta timp cît nu era îmbarcat legal, atîta timp cît situaţia lui rămînea neclară, Valentina o ţinea morţiş că numai naşul Kefalonis le-ar putea ajuta.

— Acolo avem de toate, draga mamei, de ce să nu batem fierul cît e cald ? Tasula mi-a spus să venim astăzi. Boierul pleacă Ia noapte. Dacă nu venim astăzi, să ne ştie c-am răspuns chemării, mîine nu mai avem ce căuta Ia vilă. Lemnele trimise de administrator n-o să ţină toată iarna, şi pe urmă ce facem, la ce ne încălzim ? Chiar tu spuneai adineauri că Dinu n-are parale, de unde să ne trimită şi nouă cîţiva dolari. Nici despre căsătorie nu scrie nimic. Cu poveşti de dragoste nu se poate trăi, draga mamei. Tu nu vezi că n-am dc unde să-ţi dau cîţiva Iei ca să-i răspunzi băiatului ? De unde vrei să împrumut, de la cel de sus ? Mai bine lasă plînsul şi hai să mergem.

— Şi dacă între timp vine vreo scrisoare de la mama lui Dinu ? întrebă Sperandina gata să

cedeze.

— O să-i spun factorului să ne-o aducă la vilă. Acum să ne grăbim, să luăm prînzul acolo, să ne...

Se auzi un ciocănit în uşă. Tresărită amîndouă. Nu ştiau cine poate fi. Crezînd că e vecina care le mai vizita din cînd în cînd, o invită să intre. în uşă însă, apăru un bărbat care nu mai ştia cum să se scuze :

— Eu sînt Trifu, domnişoară Sperandina, electricianul de la preverttoriu, omul căruia i-aţi lăsat pachetul Iui Dinu. Am bătut şi ieri, dar n-a răspuns nimeni, probabil că nu eraţi acasă.

— Ştiu, ştiu, vă cunosc, domnule Trifu – zise fata mirîndu-se că n-o găsise ieri. Sînteţi bine venit, luaţi loc pe scaun. Cu ce ocazie pe la noi ?

— Cu gîndul să mă interesez de Dinu, să aflu ce face, pe unde munceşte ? Prin port nu l-am găsit. Voiam să-i dau nişte bani, leafa ridicată de nea Pe- tricâ.

Un timp au vorbit despre Dinu şi despre necazul prin care trecuse, despre telegrama şi scrisoarea primite de Ia el, despre speranţa că va fi îmbarcat legal, apoi, vorbiră şi despre sărăcia şi greutăţile în care se zbă- teau amîndouă-ŞJ despre insistenţele lui Kel.ilonis, iar Trifu, înţelegînd situaţia, îi făgădui mai; întîi Valentinei că va vorbi pentru ea cu barba Spiru, bucătarul de la Restaurantul „Central" şi, :scoţîn,d banii, cei şase sute cuypniţi de la preventoriu, ii n[1]¿[nina] fetei, rugîrţd-o să-i considere drept împrumut pina ce-o veni Dinu.

— Sînt convins, că se va bucura nespus de mult auzind că banii nu s-au pierdut, că au ajuns în mîna Păuniţei lui. ■ b Iм

— Şi eu sînt sigură că se va bucura nespus de mult auzind că l-aţi căutat. Chiar mîine îi, trimit scrisoarea. . Ce aş putea sg-i mai spun din partea dumneavoastră ?.

— Oriunde, oricînd şi cu toate armele. Ştie el despre ce-i vorba. Transmiteţi-i şi salutări de la meşterul cizmar, cel care, i-^ pingelit pantofii. Acum vă las. O să mai trec poimîine. Cu . bine. , . '• '/! , ,

—- O clipă, domnule Trifu – îl reţinu .Păuniţa. Nu s-ar putea să vorbiţi şi pentru mine cu bucătarul de la ,/Central" ■ ? Să ştiţi că sînt vrednică, nu mă dau în lături de la treabă.- ' .. , .

— Biné, voi încerca. .-Te rog să ai toată încrederea.

Nici n-a mai avut cum să-i mulţumească Speran- dina, atît de repede a plecat .Trifu. Doar lacrimile ei spuneau ce'simte în acea clipă.

— Mare-i Dumnezeu, fata mamei, ai văzut de unde-a venit norocul ? se minuna Valentina. (

— Acum te poţi duce la Kefalonis să-i spui că vom veni acolo Ia paştele cailor. Nelegiuitul dracului ! îşi descărca. Sperandina tot focul din suflet.

în timpul ăsta tot despre scrisori şi sosirea fetei vorbea şi Kefâlonis. Chiar în abea zi primise scrisoarea comandantului de pe „San-Juan", scrisoare' în care-l anunţa pe armator despre clandestinul Dinu Podaru, urcat fraudulos pe bord, în timpul escalei de la Conştiinţa. Levantinul nu-şi mai încăpea în piele de bucurie. Făcîndu-i semn Tasulei să-i toarne

un păhărel cu mastică, îşi freca palmele, rînjeă diabolic şi repeta ca un nebun, anuriţind-o că s-au .limpezit apele.

— Care ape, domnule lani, apele în care se scaldă mucoasa aia neobrăzată ?

■— Alea sînt ale tale,. le limpezeşti zilele astea. Acum uite-aici, vezi ? şi-i arată, scrisoarea englezului.' Aici scrie că pezevenghiul e în inînă mea, e la cheremul meu. Drăcu'l-a pui să plece clandestin cu „San-Juan" ? îl sâtiir eu de telegrame,. de promisiuni că urmează scrisoarea. Chiar' acum îi voi s'cric englezului, îi Voi spune ce are' de făcut. Pînă ce termin eu de scris, tu acţionezi dincolo. Te duci $i-i ¿pui Valentinei că. o mai aştept pînă mîine. '

— 'Şi cu plecarea' bum rămîne'? întrebă muierea uitîndu-se la ceas.'Pregătesc valizele'?

— Nu. Mai întîi'să le[r]: convingă bobocelul de intenţiile naşului, să nu rămîriă cu impresia că am momit-o' din nou, înţelegi, Tasulache ?' şi izbucni într-un rîs înfiorător. ' ■ ' [1]

CAPITOLUL XIII

Două săptămîhi stătuse cargoul „San-Juan" la Port- Said. în acest timp-i se făcuse îmbarcarea lui Pedro, iar vasul încarcase o mic de tone de orez pentru ^Gibraltar. în acea dimineaţa cînd ridicară ancora, părăsind docul, peste canal sufla un vînt fierbinte. Furtuna de nisip lipicios şi fin adus din pustiurile Saharei, îmbîcsise cerul. Soarele nu se mai vedea. Echipajul,

bucuros că scapă de zăpuşeala oraşului şi de sîcîiala arabilor, se lungise pe teuga provei, glumind pe seama omului îmbrăcat în şalvari. Stiv avea poftă de vorbă şi, ştergîndu-şi sudoarea cu laveta pe care o vîntura mereu ca sa simtă adierea, îl întrebă daca n-are de gînd să lepede şalvarii nici cînd o intra de cart la călduri.

— îi lepăd, amigos ! răspunse Pedro ţinînd la glumă. Dar numai în cazul că lepezi şi tu chiloţii.

Rîsul îi împrieteni din prima clipă. Ridicîndu-se sa-şi strîngă mîinile, se angajară să tragă un chef zdravăn la prima tavernă care le-o ieşi în drum. Portul unde vor găsi taverna nu interesa, şi aşa nu se ştia încotro vor pleca după escala de la Gibraltar. Miguel le şoptise că nici comandantul nu cunoaşte destinaţia, că ordinul agenţiei va veni prin T.F.F. în privinţa proviziilor se aştepta ordinul armatorului, levantinul le drămăluia alimentele ce trebuiau băgate la cazan.

Cînd să iasă la Mediterana, tocmai atunci cînd Pedro îşi lua ziua bună de la Ferdinand de Lesseps, iar Miguel arunca scara de pisică să coboare pilotul, o şalupă a poliţiei le semnaliză „STOP MAŞINA”. Mai toţi ma-, rinarii făcură front la copastie. Englezul tuna şi fulgera. Cu el stătea de vorbă ofiţerul egiptean. Controlul fulger, un control direct la ţintă, dovadă că pontul fusese vîndut, se soldă cu confiscarea a doi saculeţi cu opiu, ascunşi într-un sac cu orez adus la cambuză. Parizianul e contrabandistul,

aşa credeau marinarii şi, deoarece nu-l aveau la suflet, ştiindu-l iuda comandantului, îl înjurau. Dar, spre surprinderea tuturor, ofiţerul poliţiei, în loc să se îndrepte spre cel care deţinea cheia cambuzei, făcu un tur pe punte şi-l înşfăcă de guler pe unul dintre cei doi maltezi care munceau la bucătărie, pe cel mai neînsemnat şi compătimit ins de pe bord. Marinarii, ştiind ce înseamnă a fi arestat de poliţia egipteană, începură să murmure. Păcat de bietul om, intră nevinovat. Parte din ei, ca să-şi arate simpatia, îi aruncau maltezului cîteva pachete de ţigări, asigurîndu-l că iuda care-l învinuise va fi descoperită şi va plăti tributul. La aceste vorbe privirile tuturor se îndreptară spre parizian, ca şi cum i-ar fi spus : pe tine te paşte răzbunarea noastră, băiete. Tot atunci însă, fulgerător de iute, arestatul se smunci din mîna poliţistului şi, scoţînd cuţitul din teaca pantalonilor, îl împlîntă adînc în pieptul celuilalt maltez, scrîşnind printre dinţi :

— Mori cîine, mori înaintea mea !

Echipajul rămăsese uluit. Cadavrul şi criminalul, debarcaţi în şalupă, se pierdură în zarea lăptoasă şi tulbure a portului. în aşteptarea anchetei, vaporul a rămas patru zile în ancoră. întîrziere inutilă, întrucît şeful poliţiei, citind declaraţiile secundului, întărită de semnătura comandantului, hotărî că nu mai este nevoie de anchetă, probele.de la dosar fiind suficiente pentru justiţia egipteană. Lucrurile deja limpezite, vaporul porni la drum. Dar liniştea nu ţinu mult. După cîteva învîrtituri de

elice, pe puntea de comandă urcă bucătarul suedez. Pe comandant parcă nici nu l-ar fi văzut. Nu se aveau bine. De cîte ori se făcea provizia, de atîtea ori se ciondăneau. „Cambuzierul e omul tău şi fură din alocaţia[1] de hrană bătîndu-şi joc de meseria mea". Legănîndu-şi hurta şi invirtind polonicul, i se adresă secundului :

— Dacă nu-mi dai imediat un ajutor Ia bucătărie, treceţi voi şi faceri mîncare.,, Din, clandestinul ar fi cel mai bun. Spune-i comapdantului să-i facă îmbarcarea şi să-l trimită la treabă.

Bucătarul îi prescurtase numele lui Dinu, pentru nordici, Din era mai uşor de pronunţat. Stiv atît aşteptase, pentru el, pînă şi prescurtarea numelui era un eveniment ce trebuia sărbătorit, aşa că nu scăpă ocazia să-l invite şi pe Dinu la cheful plănuit cu Pedro.

Comandantul, auzind pretenţia bucătarului, clătină negativ din. cap : , ;

— Pentru noi clandestinul e inexistent. Dacă-l vrei ca ajutor, te priveşte.

Bucătarul parcă n-ar fi atţzit vorbele englezului şi, continuînd să nu-l bage în seâmă, insistă'pe lîngă secund : .

— Spune-i că ajutorul pe care-l vreau eu există şi [nu] J[c]5[e]P[r] [s]ă muncească pe gratis. Fără■ el nu intru în bucătărie. Echipajul rămîne fără masa de prînz.

Secundul privi stingherit spre comandant. Comandantul însă se răzbtina pe pipa, care rămase fără tutun, uitase să mai scoată fum. După un timp bombăni :

— Din ţara tâ s-a urcat pe bord. Descurcă-te'! Eu, pînă nu primesc radiograma armatorului, nu mişc nici un deget.

Cum să se descurce secundul cînd răspunsul în doi peri nu-i dădea mînă liberă s-o facă ? Totuşi/ diplomat, încercă să împace şi capra şi varza.

— înţeleg pretenţia ta, bucătarule, dar pe mare nu-l putem îmbarca fără să fie ^trecut în rolul de echipaj. Eu zic să aşteptăm cu îmbarcarea pînă ce ajungem la Gibraltar. De lucrat poate lucra în bucătărie, noi nu ne opunem.

— Atunci, compania va plăti leafa ! conchise bucătarul. începînd de azi, Din va primi salariu.

Bărbătos şi categoric suedezul, mai înfipt decît se aşteptase comandantul, mai omenos decît îl ştia Dik. Datorită lui Miguel vestea celor petrecute pe puntea de comandă se lăţi pe bord. Pedro îl felicită primul pe bucătar:

— Bravo, amigos ! Dacă Suedia a ieşit din neutralitate şi a intrat în conflict, e semn bun. Ciocnirile verbale nu varsă sînge.

Dinu îl îmbrăţişă recunoscător pe suedez. Nu se aşteptase ca tocmai acest om cu care nu schimbase decît un bună dimineaţa şi un mulţumesc pentru masă, să intervină pentru îmbarcarea Iui. îmbarcarea însemna leafă şi leafa îl va ferici şi pe el şi pe Păuniţa.

Şi Iacob îi mulţumi suedezului, însă prin fapte, fără cuvinte. Chiar în acea zi îi confecţionă Ia repezeală o pereche de catroci, singura încălţăminte practică pentru mozaicul bucătăriei şi pentru tabla covertei. Tot în semn

de recunoştinţă se grăbi să tragă Ia tocilă toate cuţitele bucătăriei, făcîndu-le să taie ca briciul. Deoarece se pusese pe treabă, mai confecţionă două perechi de catroci, una i-o oferi Iui Dinu, iar cealaltă lui Pedro, să nu-l mai vadă cu picioarele goale.

De trei zile, Mediterana îi ţinea mai mult în bo- bîrnace. Carol, cu sfaturile lui împotriva răului de mare, numai reţete speciale îi recomanda lui Dinu : măsline, pîine prăjită, lămîie şi ceapă. lacob, pe de altă parte, îl consola, spunîndu-i să învingă răul gîndindu-se la Păuniţa şi la scrisoarea de răspuns care, desigur că e undeva pe drum, dirijată de agenţie către portul de destinaţie. Şi toate astea pînă în ziua cînd apăru Gibraltárul. Pietroiul, cum îl numeau marinarii, sterp, întunecat, cu tunurile camuflate în stîncă şi cu pavilionul britanic înălţat la catargul de pe ţărm, îi primi indiferent. Comanda „funda ancora" desmorţi liniştea din jur. Controlul sanitar şi controlul vamal se făcu mai riguros ca altă dată. Pedro era sigur că poliţia egipteană anunţase autorităţile locale-despre capturarea drogurilor şi arestarea contrabandistului. Comandantul, întrebat, parcă n-ar fi ştiut nimic atît de nevinovat dădu din umeri. „Pe vaporul meu n-au existat droguri, e o eroare". Agenţia, în afară de radiograma trimisă de armatori n-a mai avut altă corespondenţă de predat, echipajul vaporului „San-Juan" nu obişnuia să scrie şi să primească scrisori, era rupt de lumea de la uscat. Dinu se întristă. Trecuseră douăzeci şi două de zile de cînd expediase scrisoarea. După toate calculele, bazate bineînţeles pe

nerăbdarea lui, răspunsul ar fi trebuit să-l aştepte aici. Şi uite că nu-l aştepta. Tristeţea şi gîndujile negre cuibărite în suflet nu-l părăsiră nici cind^află din gura lui Miguel că i-ar fi sosit „sentinţa", adică hotărîrea armatorului.

— Dacă pot, o să trag cu urechea. Englezul şi se- secundul sínt în camera hărţilor.

în timp ce Miguel dispăru pe uşa comenzii, iar sti- vatorii agenţiei se interesau pentru descărcarea mărfurilor, pe bord îşi făcu apariţia' un preot catolic. Comandantul fiind protestant, îl- privi rece, vorbindu-i distant, ironic : '■■ ■■■

— N-avem nici un muribund, pastorc, Cu ce ocazie pe la noi ?

— Pentru credincioşii bisercii ' catolice, fiule. Sínt destui. Cred că nu te supără lucrul ăsta ?

Englezul mormăi o necuviinţă şi-i întoarse spatele, intrînd în camera hărţilor. Dar nici călugărul n-avea nevoie de atenţia sau bunăvoinţa lui, şi el îi întoarse spatele, căutînd ceva. Nu căută mult. Printre marinarii care priveau la exerciţiile unei nave de război, îl zări şi pe cel căutat. Se zăriseră reciproc şi, ca să nu-i dea timp să dispară, îi ieşi înainte, dojenindu-l smerit :

— Nu fugi de binecuvîntarea bisericii, fiule, înge- nunche, roagă-te, mărturiseşte-ţi păcatele – şi încet, abia auzit : Unde-i omul ? Ce s-a întîmplat ?

Pe Pedro îl dojenise, Braziliano era cel căutat, şi acum, prins la strîmtoare, trînti fesul de covertă, se aşeză în genunchi să nu atragă

atenţia celorlalţi şi scrîşni printre dinţi :

— Supus caznelor, şarpe, acolo unde ar trebui să fii tu.

— Şi celălalt ?

— Mumie. Te aşteaptă în poarta infernului.

În timpul ăsta Fernando, şeful de echipaj şi doi dintre metişi se apropiaseră de preot. Şi ei ar fi vrut să capete binecuvîntarea bisericii, însă călugărul, preocupat cu totul de altceva, îi îndepărtă, făcîndu-le semn să mai aştepte. Grăbit cum era, aşează patrafirul peste capul lui Pedro, continuînd şoaptele :

— Ciuleşte-ţi urechile, nelegiuitule, şi fii atent la mîna mea, Ia însemnul inelului de pe deget şi la plicul pe care-l ţin în mînă.

însemnul era capul de mori, puterea, îl ştia. Ştia şi ce însemnă să ţi se arate acest inel şi refuză lovindu-l peste mînă :

— Nu ! Am terminat cu cîrdăşia. Şacalul de la Port-Said o ştie, i-am spus-o. Dacă nu te-a anunţat nu-mi pasă.

Călugărul fără să ia în seamă protestele „nelegiuitului", îl înghionti brutal cu ^piciorul şi, printre cele bănuit sfinte, continuă ameninţător :

— Plicul îl strecori în sîn şi-l predai confesorului de la extremitatea continentului negru. Preotul e...

— A continentului sud-american poate a-i vrut să spui, acolo mergem – îl corectă Pedro, privindu-l pentru prima oară interesat.

— A continentului negru ! accentuă călugărul fără să-i dea alte lămuriri. Preotul e un om slab, cu monoclu albastru la ochiul stîng. El te

cunoaşte, dar pînă nu-ţi arată inelul cu însemnul pe care l-ai văzut, nu-i predai plicul. Sînt nevoit să-ţi amintesc că greşeala, refuzul, sau violarea sigiliului se ispăşesc pe lumea asta, frate Pedro. Acum închină-te şi pleacă. Raportul cu catolicii maltezi îl vei scrie acolo. Pentru fapta ta de la Port- Said aş putea să te ucid aici, pe vapor, dar dintre tine şi celălalt, tu eşti mai bun.

— Şi crezi că n-o să-l aflu pe „celălalt" ? întrebă Pedro care bănuise că pe vapor mai sînt şi alte legături. S-ar părea să fie chiar unul dintre cei patru care aşteaptă la rînd.

— Pentru intuiţia ta te-am ales – recunoscu şoptit preotul, apoi rosti cu glas tare, privind în sus, spre Dumnezeu ;

— Du-te, fiule. Eşti izbăvit. Pacea domnului cu tine.

Ultimile cuvinte erau gata să-i rămînă în gît. Ceea ce simţise în acea clipă, îl făcu să tremure. Holbîndu-se la degetul în care fusese inelul, slobozi un blestem scurt :

— Fiu de căţea ! Infernul fie cu tine !

în englezeşte blestemase călugărul, iar Pedro, cîn- tărind în palmă inelul cu semnul puterii, zîmbi ascuns şi bolborosi smerit, ca să nu priceapă ceilalţi ce se petrecuse sub patrafir :

— Iartă, părinte, iartă şi fii milostiv cu cel care îndemnat de Lucifer, s-a înfruptat din harul cel greu al Domnului.

Ce să mai spună preotul, ce să mai facă, să fugă după „nelegiuit", să se dea în spectacol ? Uşurat de inelul care valora mai mult decît titlul pe care-l purta, se simţea mititel, sărac şi şters

şi nu-i mai ardea de cele sfinte. Trecu crispat pe lingă cei care aşteptau binecuvîntarea bisericii. Pe Fernando, îl fulgeră cu o privire de inchizitor, scrîşnindu-i :

— înger adormit ! Satana a lucrat sub ochii tăi ! apoi, ca să nu le dea de bănuit celorlalţi trei, adăugă formula sacră : Grija şi bunătatea Domnului cu voi cei care plecaţi pe ocean. Păziţi comoara. Amin !

Acel „păziţi comoara" îi fusese adresat tot Iui Fernando, iar portughezul, înţelegînd mai mult decît i se spusese, se luă imediat după Pedro, bodogănindu-l :

— Tu l-ai gonit, păcatele tale, cîine ! Le limpezim noi.

Venise şi nostromul, iar Pedro se apăra nevinovat:

— N-ai ce limpezi. Preotul spunea că suferă de năduf. Nu l-aţi văzut că era gata să-şi dea duhul.

— Dar pe tine ce te-a boscorodit atît ? îl iscodi boţmanul.

— Sînţ păcătos, amigos ! recunoscu Pedro ridicînd ochii Ia ceruri. De cînd am îmbrăcat şalvarii, numai lui Alah m-am închinat, am uitat de sfînta noastră biserică catolică, de cei care păzesc comorile. Nu-i aşa Fernando ? . ■. J. .

Ün scrîşnet se auzi, atît, apoi, în uşa bucătăriei, pe Pedro îl întîmpină Dinu :

— Am impresia că preotul a plecat îngrozit. Probabil că i-ai mărturisit păcatul ele la Port-Said.i,

— Nu cel pe care-l ştiţi voi. Alta e cauza. încă nu-i timpul s-o afli.

— Nici nu insist, c secretul tău. Eu voiam sa te întreb cam cît va dura traversarea oceanului. Asta se poate spune ?

— Oceanul mînîncă timpul şi timpul trece oceanul, amigos. E clar ?

— De acord, filozofule, cugetarea e bună, însă eu mă gîndeam la răspunsul Păuniţei, voiam să ştiu cîte săptămîni o să-l mai aştept.

— Tot timpul va rezolva şi problema asta. Deocamdată, după spusele şacalului numărul doi, s-ar părea că traversada nu va fi traversadă, ci doar o alunecare pe meridian la vale.

— Nu înţeleg la ce „şacal" te referi şi nici la alunecarea pe meridian la vale. Nu mai plecăm spre Sud- America, s-a schimbat destinaţia ca şi cu Beirutul ?..

— Ne vom lămuri la timpul potrivit. Acum..du-te repede la comandă că te cheamă secundul. Uite-l că-ţi arată carnetul. E semn bun. c

Veni şi Miguel. într-o fugă venise spaniolul- •

— Gata, Dino, s-a făcut. Armatorul a fost de acord cu îmbarcarea ta. Mai mult n-am putut afla. Secundul a spus să-l aştepţi în şalupă. Vă duceţi Ia căpitănie.

Pedro îi strigă din urmă :

— Spune-i secundului să cumpere ziare şi pentru mine. Banii la leafă.

De la căpitănie Dinu se întoarse cu

îmbarcarea făcută, cu teancul de ziare şi cu vestea că vaporul a fost dirijat spre Setubal, de unde vor încărca pentru coloniile portugheze, Angola şi Mozambic.

— Hm !... gîndi Pedro mai mult pentru el. Cum de-a ştiut şacalul încotro mergem ? apoi schimbă vorba : Sînt sigur că la Setubal vei primi scrisoarea fetei. Dacă-i răspunzi imediat, în aceeaşi zi, în Angola te va aştepta altă scrisoare. Dar ce-i cu Fernando, cine i-a adus ziare ?

— Eu – zise Dinu. Dik i le-a cumpărat. Te deranjează lucrul ăsta ?

— Aaa... nu, nu, întrebam şi eu aşa, eram curios. Şi dacă i le-ai adus, ţi-a mulţumit cel puţin ? lungi vorba Pedro.

— Da de unde ! făcu Dinu. Nici nu m-a felicitat pentru îmbarcare.

O săptămînă a durat descărcarea orezului. Nici o veste de la Păuniţa. După alte două zile, ajunşi la Setubal, începu încărcarea cimentului, navlu serios, aproape şapte mii de tone. Dinu numai cu ochii la şalupă agenţiei stătea toată ziua şi, tocmai cînd îşi pierduse răbdarea, cînd îşi făcea fel de fel de gînduri, unul mai negru ca altul, din şalupă se auzi vocea stivatorului :

— Avem, poştă pentru Miguel Salvatore Caballero ! în atelierul marangozului a ajuns scrisoarea, acolo o lăsase Miguel. lacob, înlocuindu-l pe Dinu Ia bucătărie, îi făcu vînt spre pupa, şoptindu-i discret :

— Pe masă găseşti tot ce-ţi trebuie pentru

scris. Dar vezi, nu lungi pelteaua, nu citi scrisoarea de zece ori ca să se observe lipsa ta. Deseară ne spui şi nouă noutăţile.

CAPITOLUL XIV

Era noapte, bătuse ora zece. Chelnerii restaurantului „Central” nu mai pridideau cu servitul. Patronul, ca un cerber, supraveghea atent osteneala picoliţelor de a turna mereu în pahare. Clienţii localului, mai mult negustori înstăriţi, parte cu nevestele lor, parte singuri, în anturaj de burlaci, se cam în trecuseră la băutură, ciupind picoliţele care de unde apucau. Orchestra îi distra pe cei care, de fapt, n-aveau urechi s-o asculte.

Sperandina, propusă de Trifu şi angajată de patron, se ferea pe cît putea de obrăzniciile bărbaţilor, plîn- gîndu-se din cînd în cînd Valentinei, care, conform promisiunii lui Trifu, intrase ca ajutoare la bucătărie. Picoliţele nu erau plătite cu salariu, se mulţumeau fiecare cu cît scoteau din bacşiş, bacşişul şi eventual mărinimia chelnerilor, omenia lor.

în acea seară, cînd totul părea normal, în local îşi făcu apariţia Kefalonis. Era băut, venise să mai guste un pahar cu şeful agenţiei de vapoare. Aşezîndu-se la masa unor cunoscuţi şi condus de patron, un patron care nu mai termina cu ploconelile numindu-l cucoane lani, nu mică i-a fost mirarea zărind-o pe fină-sa aducînd paharele. Nici Sperandina nu se aşteptase să dea ochii cu naşă-su, şi ea rămăsese surprinsă, doar îl ştia plecat în Grecia. Pînă să se ferească, să dea înapoi şi să fugă în

bucătărie, levantinul o şi apucă de braţ, răsucind-o spre el.

— Ce cauţi aici, bobocelule, cine te-a adus ? N-ai ce căuta la circiumă. Locul tău e la vilă.

Strigase cam tare şi, deoarece se ridicase în picioare şi o strîngea turbat de braţ, trăgînd-o spre uşă, fatajl muşcă de mînă şi o zbughi speriată în direcţia bucătăriei. Kefalonis, înfuriat de gestul ei, se luă după ea, ce- rîndu-i chelnerului să pună mîna pe încăpăţînată. Cu patronul şi chelnerii în coadă intră în bucătărie. Acolo, zărind-o şi pe Valentina, începu tărăboiul, explicîndu-se celorlalţi :

— Mamă-sa plînge şi nu ştie unde i-a dispărut fata, iar fata se fîţîie printre mese şi serveşte lume străină. Numai netrebnica de mătuşă-sa e vinovată, ea o exploatează ca să-i aducă bani. Dar o vindec eu.

Valentina, deşi luată pe neaşteptate, vorbi calmă, fără să ridice tonul :

— Mai bine ţi-ai vindeca păcatele, nelegiuitule şi ai lăsa lumea săracă să-şi vadă de necazurile ei.

— Cu tine mă răfuiesc mai tîrziu – o ameninţă Kefalonis, apoi, se adresă fetei :

— Mergem acasă, fetiţo, acasă unde te aşteaptă mamă-ta. îmbracăte imediat, să nu te apuc de codiţe şi să te bag eu în maşină. Prinde-o, domnule ! îi zise chelnerului.

Aşa o văzu din nou în mîna lui, cu ajutorul chelnerului şi cu ordinul patronului, însă, cînd s-o împingă spre ieşire, Valentina îşi ieşi din calm. Cu polonicul bucătăriei, un polonic mare şi greu, îl pocni peste cot, strigînd să lase fata în

pace.

De durere, naşul slăbi strînsoarea. Fata, şi mai speriată, se smuci din mîna lui şi aşa, fără palton pe ea, ţîşni pe uşa din fund şi ieşi în stradă. Kefalonis, cu burta lui voluminoasă nu se putea ţine după o fată tînără, în schimb se răzbună pe Valentina, vorbindu-i patronului :

— Dacă n-o dai afară pe cotoroanţa asta, mă pierzi de client, să ştii.

Afară era frig. Ploaia de cu seară se transformase în lapoviţă. Sperandina, cu rochiţa învolburată de vînt, fugea ca o căprioară scăpată din ghearele lupului. Şi zloata prin care călca parcă-i plîngea de milă. în autobuz urcă zgribulită, gîfîind. Spre norocul ei, femeia lîngă care se aşezase era o vecină de la Kilometru 5. Văzînd-o cum tremură, cum gîfîie, îi dădu broboada să şi-o pună pe umeri, iscodind-o cum şi de unde a ieşit aşa goală. Fetei nu-i ardea de spovedanie, iar vecina, văzînd-o că tace, o lăsă în plata domnului. Din staţia lor, Sperandina pomi în fugă spre casă. Dîrdîind aprinse lampa. Aprinse şi candela, punînd-o pe prichi- ciul ferestrei. Aşa udă aţîţă focul, apoi, lepădînd totul de pe ea, se băgă în pat, înfăşurîndu-se în plapumă. Cînd soba începu să duduie, odăiţa parcă prinse viaţă. Atunci veni şi Valentina, venise cu al doilea autobuz şi prima grijă i-a fost s-o ia la rost:

— Nu trebuia să fugi aşa, dezbrăcată. Atît ar mai trebui să te îmbolnăveşti, să cazi la pat. Acum o să-ţi fac un ceai fierbinte, o frecţie cu puţin gaz şi mîinc vreau să te văd pe picioare.

— Şi ţie nu ţi-au făcut nimic ? întrebă fata sorbind absentă din ceaşca de ceai.

— M-au dat afară, dă-i dracului ! Ne descurcăm noi şi aşa.

în acea noapte, lipsită de somn, mai mult la geam a privit Păuniţa. Candela i-a luminat gîndurile, cu pîlpîirea ei slabă a stat de vorbă pînă în zori. Despre Dinu au vorbit, despre fericirea pe care o meritau amîndoi. Stai liniştită, aşteaptă-mă, îi scrisese el. Dar cît va avea de aşteptat ? Cîte zile va face pe drum scrisoarea ei de răspuns ? Dar răspunsul lui, cînd va veni ? Din ce port al lumii îi va trimite noua scrisoare ? Ce va spune Trifu cînd va auzi întîmplarea de la restaurant, urmările acestei întîmplări ? Frămîntată de gînduri aproape ca nu observă zorile. Ziua tot moho- rîtă însă. Mai stătu un timp în pat, apoi coborî, scapără chibritul, aprinse lampa, aţîţă focul şi se aşează la scris. Se gîndise să-i mai scrie o scrisoare lui Dinu şi alta mamei, în Moldova, să afle şi ea prin ce trecuse la serviciul pe care-l ocupase. Nu se simţea bine, îi venea să caşte, să se întindă şi să bea apă. La boală nu se gîndea, nu îndrăznea să se gîndească. Stropii de apă, prelingîndu-se pe geamul încălzit, parcă i se scurgeau pe şira spinării, înfiorînd-o cu răceala lor. Aproape mecanic, se trase lîngă sobă şi se aşează o clipă pe marginea patului. Valentina se sculase, repro- şîndu-i că n-are astîmpăr să stea liniştită la pat.

— Te-ai cam îmbujorat la faţă, fata mamei,

nu-i bine să te apuci de scris.

De afară se auziră paşii şi vocea lui Ibrahim. Turcul venise cu sticla de lapte, laptele pe care li-l aducea zilnic. Abia după ce bău o cană fierbinte, Sperandina se apucă de scris. Hîrtie după hîrtie cădea pe jos. Toate erau mototolite şi pătate de lacrimi. Nu ştia cum să înceapă, cum să-i justifice această necesitate de a-i scrie înainte de a primi răspunsul, ce să-i spună mai întîi, bucuria că datorită lui Trifu intraseră la servici amîndouă, sau durerea că după zece zile nu mai aveau nici una nici alta unde trudi ca să-şi cîştige pîinea. Şase pagini a scris. Nimic n-a trecut sub tăcere. în final, adăugă grăbită încă cîteva rînduri : „Am să rittrhăr zilele. Calendarul e lîngă mine. Ca să ştiu cîte foi am de rupt, te rog din suflet, spune-mi măcar luna cînd speri să te întorci în braţele Păuniţei tale".

Semnele fierbinţelii o mulaseră. Valentina pricepu cum stau lucrurile şi o goni în pat. Deocamdată îi va pune ventuze şi îi va face o frecţie cu „Diana". în cazul că febra se menţine şi mîin», va chema doctorul; N-ar fi rău să mai cumpere o căruţă de lemne, să nu vină zăpada. Noroc de banii aduşi de domnul Trifu, fără ei... cine ştie ce s-ar fi întîmplat.

Sperandina, înainte de a se lăsa somnului, rosti slab, abia auzit :

— Te duci tu la poştă cu scrisoarea, o exp<îdiezi cu avionul. Dacă dorm şi vine vreo scrisoare de la mama lui Dinu, trezeşte-mă, te rog. *'

CAPITOLUL X V

Apă, cer, singurătate. Asta e cartea de vizită a pustiului lichid clocotit de soarele care anunţa apropierea tropicului de nord. Prin pustiul acestor întinderi de ape sărate, cînd bune, cînd rele, cînd albastre, cînd verzi, cînd sinelii, întinderi schimbătoare ca şi sufletul omului, impresia de imensitate te cuprindea, te stăpînea, te pierdea, te înfiora fără să vrei. Valurile, ca nişte balauri fără cap şi fără coadă, se înălţau şi coborau după toanele măreţiei lor, înaintînd domol conform unor legi neînţelese şi veşnice. Rar se zărea cîte o dîră de fum la orizont, cîte o umbră stingheră plutind în nemărginerea oceanului. Vîntul încă* nu-şi afişase prezenţa, stătea ascuns şi pîndea, pregătindu-şi şuieratul. Singurul semn de viaţă pe luciul oglinzii lichide erau peştii zburători. în nopţile cînd bolta ce- ceaşcă gemea de stele şi peştii se jucau pe argintul lunei zvîcnind în sus şi plonjînd înapoi în apa care-i adăpostea, parte din ei mai aterizau şi pe puntea vaporului. Dinu îi aduna, iar bucătarul le cînta prohodul după reţeta vikingilor : saramură sau fiertură în ulei. Uneori, dimineaţa, se simţea adierea brizei. Tot atunci, norii apăruţi odată cu răsăritul soarelui, nişte nori firavi şi pufoşi ce mascau cerul ca nişte sperietori în forme ciudate, te vrăjeau, ademenindu-te. Mirajul era mincinos însă, îţi juca festa.

Pedro şi Dinu, pradă acestor halucinaţii, admise însă conştient, căutau amprenta unor realităţi pierdute în negura timpurilor.

În tribordul vaporului apăruse grupul insulelor Canare. Peisaj monoton, mai mult sterp, dar grandios prin vulcanii semeţi care nu mai strănutau ae mult. Pliniu cel Bătrîn le-a dat numele de Canaria. Pe aici, pe lîngă aceşti ciclopi care vegheau somnul nimfelor, au trecut şi cartaginezii şi arabii şi romanii şi portughezii şi spaniolii, stăpînii de azi ai insulelor, şi tot aici, ne spune Platon, ar fi fost controversatul dar posibilul continent Atlantida. Cel puţin Pedro ştiştinea sus şi tare că vede şi acum, undeva pe fundul oceanului, sub chila vaporului, cetatea atlanţilor şi zidul care înconjura templul iniţiaţilor, amprenta acelor realităţi pierdute în negura timpului. Doar secolul cînd s-a produs cataclismul, cutremurul nemaivăzut nu-l ştia, încolo, nivelul tehnico-ştiinţific la care ajunseră atlantiţii îl etala cu lux de amănunte, învidiindu-i pe şefii bisericii catolice că dosesc şi astăzi documentele antichităţii păstrate în beciurile Vaticanului.

— Şi ăştia, ca şi apologeţii libertăţilor pe hîrtie, vor să încorseteze mintea omului în tipare preconcepu- tc ca să nu cerceteze tainele trecutului îndepărtat, să nu scape omul viitorului din mreaja dogmelor bisericeşti. Şi preoţii templelor budiste din Tibet îşi au vina lor. Păcat că nu sînt dispus să lungesc pelteaua, să-ţi explic rădăcinile religiilor pămîntene şi ignoranţa mărjţiniţilor care le apără în interesul lor. Poate altădată, cînd vom scăpa de soarele tropicelor şi vom ajunge în zonele temperate.

Dinu ar fi vrut să-l readucă pe pământ, adică pe puntea vaporului unde în ultimul timp ciocnirile dintre Fernando şi Miguel ameninţau să ia proporţii, să-i vorbească despre acel „oriunde, oricînd şi cu toate armele”, însă Pedro dădu a lehamete din mînă :

— Nu, amigos, încă n-a sunat ceasul. Vaporul nu transportă arme. Nici muniţii. Atunci te voi pune la punct şi pe tine, îşi voi deschide creierii, făcîndu-te să înţelegi că ura naşte ură, că vrajba semănată de extremism înseamnă stnge şi moarte, jale şi durere, că cei care întrec măsura sînt duşmanii umanităţii, iar tu – şi zîmbi ameninţîndu-l cu degetul – avînd o păuniţă careţi va turna doisprezece pui, n-ai dreptul să aţîţi duşmănia celor două tabere. Problema Spaniei ar trebui lăsată pe seama poporului spaniol, fără amestec din afară, şi dacă ar fi fost aşa, atunci nici Fernando n-ar fi avut de împărţit nimic cu Miguel. Aici, pe vapor, cei „din afară” eşti tu, Carol, portughezul, metişii, senegalezii, italienii şi grecii. Exaltarea ta toarnă benzină pe focul lui Miguel. Prietenia n-ar trebui să se bazeze pe idei politice.

— Observ că nu ţi-a scăpat nimic – constată Dinu fără să se dea bătut.

— Din moment ce plutim pe aceeaşi mare, barometru e la îndemîna tuturor. Acum Ipsă-mă, du-te şi mai reflectează, eşti destul de inteligent ca s-o faci. Şi... apropo de fata din România, lacob spunea că i-ai promis să-i trimiţi o sută de dolari prin agenţia de la Luanda. Cred că te-ai pripit. Nu trebuia să-i promiţi nimic. Faptele, amigos, faptele vorbesc, şi faptele... sînt în

funcţie de intenţiile, încă necunoscute, ale armatorului Kefalonis. O să-ţi povestesc eu de unde şi de cînd îl cunosc. Şi află că îl cunosc mai bine ca tine. Nici în secund să n-ai încredere. Nu, nu mai am ce-ţi spune astăzi, lasă-mă.

Mai trecuseră cîteva zile. Fiecare cu gîndurile lui. Dinu se gîndea la tot ce-i spusese Pedro, iar Pedro, la Fernando, la şacalul numărul doi, la „păziţi comoara" şi la scrîşnetul „satana a lucrat sub ochii tăi". Nici o îndoială că portughezul făcea parte din confrerie. Şi atunci ? Depinde cine va fi mai iute, mai isteţ.

Insulele Capului Verde, cu conul vulcanului Pico, fumegînd alene, se topiseră în zarea depărtării ca o amăgire. După calculele celor de la comandă, mai erau patru zile pînă la ecuator şi şase pînă ce vor zări coastele Angolei. Dinu era ceJ mai nerăbdător. Scrisoarea Păuni- ţei aproape că o ştia pe de rost. Uneori o comenta cu lacob, felicitîndu-l pe Trifu pentru gestul făcut. N-ar fi rău să-i găsească Valentinei un servici, s-ar descurca mai uşor. Şi despre meşterul cizmar vorbiră un timp. S-ar părea că saluturile lui, transmise prin Trifu, sînt cu oarecare cîntec, altfel n-ar fi urmat după acel „oriunde, oricînd şi cu toate armele". lacob, ca şi Pedro, nu era de acord ca Dinu să se bage prea mult în disputa celor două tabere de pe bord. Purtarea levantinului îi dădea lui Dinu mari dureri de cap. Cum de-a fost de acord cu îmbarcarea lui ? Ce urmăreşte ? Ce i-o fi scris comandantului, ce ordin i-o fi dat ? Dar Pedro la ce se aştepta din partea aceluiaşi armator, de

unde şi de cînd se cunosc ?

în timpul ăsta, în babilonul de pe bord vorba se scotea cu cleştele. Şi, cum să fie altfel cînd ceea ce spunea estonianul nu era înţeles de finlandez, iar ceea ce spuneau amîndoi rămîneau f'ără ecou în urechile celorlalţi. Grecii plănuiau mici contrabande. Ca să le treacă timpul cîntau la mandoline, cîntau numai cîntece greceşti. Şi Dinu cînta în timp ce-şi ducea munca la bucătărie, înveselîndu-l pe suedez. Uneori, în cazarma provei, senegalezii jucau cărţi cu metişii. Jucau şi spaniolii, şi ofiţerul sicilian, şi cretanul Stavru, jucau cărţi, fumau şi beau cafele turceşti, cafeluţe cum le numea Parizianul. La jocul de cărţi nu era nevoie să pricepi limba partenerului, banul aruncat pe masă era un grai universal.

în dimineaţa zilei următoare, marinarii liberi din carturi căutau umbra, privind înciudaţi cerul şi cerşind ploaia. Dar de unde umbră şi de unde ploaie ? în emisfera sudică, în luna decembrie, vara era în toi. Soarele nu se dezlipea de la cruceta catargului cît era ziua de mare. Pînă şi umbra ta stătea ghemuită, călcată nemilos de talpa piciorului tău. Din această cauză echipajul devenise irascibil, gata de harţă, nimic nu-i mai era pe plac. Scînteia care a declanşat focul o scăpărase Fernando. Diavolul îl pusese să tune din senin, să le arate cu degetul articolul unui ziar portughez :

— Şi aici scrie că generalul Franco e omul predestinat să stîrpească erezia din peninsula iberică, să sape groapa celor care au îndrăznit să exporte comunismul în Spania. Europa n-are

nevoie de ciuma roşie.

Tot diavolul îl îndemna şi pe cel zis Parizianu să-i ţină isonul portughezului.

— Şi în Franţa s-a terminat cu Frontul Popular. „Crucile de foc" au dejucat alianţa dintre comunişti şi socialiştii lui Leon Blum, s-a terminat cu guvernarea lor.

Miguel clocotea. Izbucni violent :

— Nu ! Nu-i adevărat ! „Crucile de foc", aceşti extremişti de dreaptă, nu reprezintă Franţa. Reacţiunea, capitaliştii, bancherii, ei au profitat de slăbiciunea domnului Leon Blum şi au subminat alianţa proletară, fă- cînd-o să se destrame. Dar comuniştii noştri, conduşi de „La Pasionaria", vor fi mult mai vigilenţi şi vor bara calea fascismului înainte de a prinde puteri cel care a aprins focul războiului civil din ţara noastră, cel care se bizuie pe trupele marocane aduse din colonii şi pe ajutorul masiv trimis de Hitler şi Mussolini.

— Nu fi părtinitor, amice – interveni calm mecanicul Carol. Şi republicanii sînt ajutaţi de Rusia Sovietică şi de Brigăzile Internaţionale.

Domni o clipă de încordare. Fernando, mulţu- mindu-i din ochi celui care intervenise, îşi pregătea replica. Parizianul însă, şiret şi prudent, se grăbi să abată discuţia fulminantă pe alte făgaşuri, spre ceva mai la ordinea bordului, anunţîndu-i :

— De fapt eu venisem să vă anunţ că la masa de prînz nu mai avem portocale, cambuza e goală.

— Nu-i adevărat, minţi ! îl contrazise Dinu zvîc- nind în picioare. La cambuză mai sînt încă zece lăzi cu portocale.

Mincinosul, vrînd să dea înapoi, să evite o

înfruntare cu Dinu, călcă din nebăgare de seamă peste umbra lui Miguel. Spaniolul n-a mai stat pe gînduri. Pulberea din butoiul sîngelui trebuia consumată. Parizianu era ţapul, el i se alăturase portughezului şi, din cîţiva pumni repeziţi cu sete, îl tăvăli printre parîme. Semnalul se dăduse. Păruiala deveni generală. Grupul lui Fcrnando trecu de parcea cambuzierului, iar ceilalţi, printre care lacob, Dinu şi Pedro, trecură de partea lui Miguel. Intervenţia comandantului, a revolverului său care se descărcase în aer, potoli nebunia care-i cuprinsese din senin, apoi, englezul, privindu-l pe Dinu cam de la înălţimea catargului, rosti sentinţa :

— La Luanda, poliţia şi debarcarea ! Tu eşti vi$_{r}$ novat de instigaţie, tu le spui oamenilor ce am şi ce nu am în cambuză.

În aceeaşi zi, cu mult înainte de asfinţitul soarelui, parte din cei care se încăieraseră pe covertă, se adunară din nou pe teuga provei. Pe feţele lor aspre apăru zîmbetul. în definitiv, fiecare era om şi nu fiară din adîncuri. Din ziua îmbarcării şi pînă azi reuşiseră să se obişnuiască unul cu altul, să se accepte fără să mai ţină cont de metehnele lor. E drept că,' fiecare îşi avea tainele vieţii lui, în care nu se putea pătrunde, poate din această cauză îmbarcarea pe „San-Juan” o socoteau un refugiu. Mai toţi erau tăcuţi, frunzărind ziarele oferite de Pedro. Pînă şi Fernando veni pe teuga provei, aşezîndu-se la distanţă, cu ziarele lui sub braţ. Toate ziarele vorbeau despre războiul spaniol, şi cele de dreapta şi cele de stînga, şi cele tipărite în Anglia, şi celelalte din Spania, Franţa, Italia,

Grecia şi Suedia, toate împroşcau cu venin şi ură. Unele înfierau ajutorul militar acordat generalului Franco de către puterile fasciste, altele, şi erau destule, aruncau veninul peste dîrze- nia cu care luptau voluntarii Brigăzilor Internaţionale, considerîndu-i mercenari plătiţi cu aur moscovit. Nu-i cruţau nici pe soldaţii spanioli, fideli regimului republican condus de Juan Negrin, cel jcare-l înlocuise pe bătrînul Caballero, şi pe ei îi tăvăleau prin noroi, nu-
mindu-i o adunătură de bezmetici formată din anarhişti, nihilişti, troţkişti şi comunişti inconştienţi, manevraţi de puterea bolşevică. Comunicatele de război vorbeau numai de morţii şi raniţii căzuţi de o parte şi de alta, de atacuri aeriene, de atacuri pirat pe mare, de mişcări de fronturi şi de alte grozăvii provocate de acest război unde se experimentau armele viitorului. De lacrimile poporului spaniol nu se scria nimic, nu se vorbea nimic. Nici marinarii de pe „San-Juan" nu vorbeau de aceste lacrimi, dimpotrivă, fiecare, după temperament şi simpaţie politică, se înfierbîntau în contraziceri, gata să se ia din nou la harţă. Pedro încerca să-i tempereze, vorbindu-lc calm, spunîndu-le exact ceea cc-i spusese şi lui Dinu, strecurîndu-le. cîte ceva şi din experienţa lui, plus, un sfat inofensiv, care nu-l putea supăra pe nici un marinar de ocean.

—*r* Pe acest vapor, sub pavilion panamez, noi formăm o familie unde n-are ce căuta vrajba, pe noi ne interesează în special politica burţii, a lefurilor plătite la timp şi a navlului, un riavlu care să nu ne ducă să batem apele celor care se războiesc, să plătim cu viaţa afacerile armatorului, setea lui de cîştig. ■

Metişii şi Fernando continuau să-l privească pieziş, socotindu-l suspect şi periculos.

Părerea portughezului nu l-ar fi deranjat pe Brazi- liano dacă n-ar fi ştiut că-i poartă sîmbetele, că c unealta şacalilor ce meritau a fi desfiinţaţi şi, ca să limpezească lucrurile, să pună punct suspiciunilor, se hotărî să ia tuarul de coarne :

— Şi pentru ce sînt periculos, amigos, pe ce se bi- zuie afirmaţia ta ?

— Pentru păcatele tale, pricepi ? sări agresiv Fernando. Nici dincoace, chestia cu politica burţii nu ţine. Numai pe robul galerelor, din trecut, nu-l interesa ce se petrece în afara bordului. Aici, pe „San-Juan" nu se pluteşte în derivă : ori, ori, e clar ?

— Şi... afirmaţia cealaltă, povestea că aş fi suspect ? întrebă în continuare Pedro, convins că-l va trage de limbă.

— Faptele tale vorbesc ! se ambălă portughezul. La Port-Said ai fost văzut în dugheana unui evreu care vindea smirnă, tămîie, iconiţe şi luminări.

— Da, şi ce-i cu asta ? •

— Este ! Acolo nu erai singur. Omul meu te-a văzut scuturîndu-l de reverul hainei pe maltezul ucis pe bord. De unde-ai aflat ce învîrteau ? Cine l-a vîndut poliţiei pe celălalt ? în confesiunea făcută preotului din Gibraltar ţi-aî mărturisit păcatul ? Se pare că nu. Pe mine nu mă poţi duce, ştiu cine eşti, ţi-am pipăit bu- zunarul. Dar să ştii că nici eu n-am să am somn cînd tu vei fi treaz, că cuţitul pe care-l porţi în şalvari s-ar putea să nu te mai ajute. Ţine minte lucrul ăsta. Nu te bizui pe prietenia

clandestinului şi a marangozului, există leac şi pentru ei.

Pedro ascultase calm şi netulburat, calm şi de nepătruns ca un preot budist.

— Cam lung chestionarul tău, amigos. Dar tot a fost bun la ceva, m-a scutit de alte investigaţii, de substratul confreriei. N-ar fi rău să ţii şi tu minte lucrul ăsta. Şi cu asta, basta !

Fernando se înverzi la faţă, vorbise prea mult; Dacă n-ar fi auzit glasul comandantului, care-i strigase boţ- manului să adune echipajul pe puntea bărcilor, poate c-ar fi scos cuţitul.

Pentru marinari, ciocnirea dintre Fernando şi Pedro trecu pe planul doi. Mai toţi înţeleseseră că aici e vor-

ba de ceva tainic, şi taine de felul ăsta nu ieşeau la iveală niciodată, Ie înmormînta ori cuţitul ori alarma de „om la mare". Acum, fiecare era curios să afle pentru ce s-a dat adunarea pe puntea bărcilor. lacob credea că e ceva în legătură cu păruiala de pe covertă. Carol îl contrazise. Nu, ciocniri de felul ăsta au mai fost şi vor mai fi, probabil că e vorba de altceva, ceva mai grav. Stiv ştia una şi bună, convins că englezul, ţinînd cont do lipsa fructelor, a hotărît să dubleze raţia de whisky.

— începînd de mîine voi avea de băut patru pahare. Nu-i aşa Din ?

Aşa ar fi trebuit să fie, întrucît Dinu, nefiind băutor, îi oferise suedezului raţia sa de whisky, raţie care-l ajuta pe Stiv să-şi spele praful cărbunilor înghiţit la căldări. Pcdro zîmbi, amintidu-i lui Stiv un proverb bătrîn, obişnuit şi la nordici :

— Nu te grăbi să vinzi blana ursului pînă nu-i găureşti pielea.

Din întîmplare însă, tocmai despre whisky era vorba. Comandantul îi măsură pe toţi din cap pînă-n picioare şi le vorbi rece, scurt, răspicat :

— Ieri s-a furat o sticlă cu whisky de la cambuză. E primul furt pe vaporul meu. Cambuzierul are suspiciunile lui. Nu le împărtăşesc, nici nu întreb cine-i vinovatul, dar ţin ca fapta să nu se mai repete. Basta ! La lucru !

— Şi cu raţia de mîine cum rămîne, ne-am lins pe bot ? întrebă Stiv rotindu-şi privirile de la comandant la cambuzier. Eu cred că n-a existat nici un furt. Voi sînteţi cu prohibiţia. Voi vreţi să furaţi din drepturile echipajului.

Pedro interveni pe neaşteptate :

— Nu, Stiv, n-ai dreptate. În ceea ce priveşte sticla cu whisky e adevărat c-a dispărut. Eu am luat-o. Dar comandantul ştie pentru ce. Refuzul lui m-a determinat să recurg la această faptă necinstită.

Penibil moment. Numai murmure de dezaprobare şi nedumeriri. Apariţia telegrafistului Napoleon limpezi însă lucrurile. Povestea se întîmplase ieri, aşa cum spune comandantul, dar începutul se petrecuse cu două zile mai înainte. Se rupsese antena staţiei. Napoleon n-o putea face singur şi, văzîndu-l pe estonian umblînd teleleu pe punte, îl chemă să-l ajute. Din nefericire însă, estonianul, cînd să coboare scara coşului, alunecă din nebăgare de seamă şi căzu grămadă la picioarele telegrafistului. Din căzătură se alesese cu o vînătaie şi cu scrîntitura gleznei. Medic nu era la bord. Chiar comandantul, auzindu-l pe Pedro că se pricepe la scrînti- turi, îi ceru să se ocupe de accidentat. Pedro făgădui să-l pună pe picioare, însă ca s-o facă, avea nevoie de puţin alcool, pentru comprese, altfel, piciorul risca să să cangreneze. Englezul replicase dur :

— „Asta nu, nu dau nici o picătură. Dacă vă arde gîtul, vă priveşte. Eu nu sînt obligat să-l sting".

Piciorul se umfla văzînd cu ochii, vînătaia se lăţea şi, în dimineaţa de ieri, telegrafistul, şuşotind cu Pedro, găsi soluţia.

„Parizianu mi-e prieten. Eu o .să-l ţin de vorbă iar tu intri în cambuză, şterpeleşti sticla, o bagi în şalvari şi mi-o pasezi fără să vadă nimeni. N-aş vrea ca omul să-şi piardă piciorul din cauza mea".

Mărturisirea telegrafistului îi uimi pe

marinari. Pedro deveni un erou. O simpatie neaşteptată se născu brusc. Toţi îl felicitau pentru gestul făcut, toţi se repe- zeau să-i strîngă mîna, toţi îl bombăneau pe comandant.

— Zgircitule ! Neam de scoţian trebuie să fii !

Comandantul şi chelnerul său tăceau chitic. Abia atunci intră secundul în scenă. Mai întîi le făcu semn marinarilor să plece la treburile lor, apoi îl felicită şi el pe Pedro. Pînă seara numai despre sticla cu whisky se vorbi pe bord. Acest fapt parcă-i apropia şi mai mult pe oameni unul de altul, parcă-i făcea să-şi deschidă sufletul, să-şi amintească şi de alte fapte bune, ale lor şi ale altora. După căderea întunericului, odată cu apariţia pe cer a celor patru stele luminoase care formau Crucea Sudului, Dinu vorbea cu Carol, cu Iacob şi cu Miguel, pe teuga provei :

— Cine o fi acest om, zis Pedro Braziliano ? Să rişti un. furt ca să-ţi ajuţi un tovarăş de bord e mai mult decît omenie, e ceva sublim, zău aşa.

— Mda !... făcu Carol aprinzîndu-şi ţigara. Dar ceea ce-a făcut Pedro aici, e nimic pe lîngă ceea ce-a săvîrşit la Anvers acum un an şi cîteva luni.

— Cum vine asta ! se miră Dinu muşcat de curiozitate. Vă cunoaşteţi şi nu spuneţi nimic ? Interesantă descoperire.

— El nu mă cunoaşte. Nici n-are cum ! mărturisi Carol. Apoi, din cîteva cuvinte simple dar pline de preţuire şi recunoştinţă, le înşiră întîmplarea : în curtea casei noastre era un depozit de iută. Nu se ştie cum a luat foc şi nici n-are importanţă, dar cel care a sărit în flăcări să-mi salveze fratele, era un necunoscut îmbrăcat în şalvari şi cu fes pe cap. Toate ziarele din Anvers, luîndu-l drept arab, au scris pe larg despre fapta lui, iar cel luat drept arab, auzind

că e vorba de răsplata curajului, oferita de o asociaţie umanistă, a refuzat să primească banii. în aceeaşi zi, ca să nu-l mai sîcîie ziariştii şi asociaţia, a dispărut din cartierul unde stătea. Vă închipuiţi voi cu ce aureolă l-au...

Pedro fiind culcat în balul cu parîme de care se rezemaseră cei patru prieteni, interveni, întrerupîndu-l pe povestitor :

— Iartă-mă, amigos, dacă ţi-am auzit spusele; nu-i vina mea. Dar să ştii că Pedro Braziliano n-a sărit în flăcări ca să-şi facă publicitate. A salvat un om şi arita tot. Mă bucur însă că soarta m-a adus pe acelaşi vapor cu fratele celui salvat, un vapor pe care, dacă ar vrea Miguel, n-<tr mai alimenta vrajba. Ce părere aveţi, n-ar Iernai bine aşa, n-ar fi mai bine să-i lăsăm pe cîrcotaşi să vorbească singuri ?

Miguel oftă şi vorbi abătut, dar calm :

— Uşor de zis, dragă Pedro, dar tragedia poporului spaniol, cum ai numit-o tu, şi n-ai greşit deloc, e în mine, în sufletul meu. Nu ştiu ce-ai face tu, dacă ai avea ţară şi i-ai auzi pe alţii recomandîndu-ţi regimul politic care să te guverneze ?

Grea întrebare. Ceilalţi trei clătinată din cap. Toţi ştiau că un răspuns nechibzuit ar da naştere la altă discuţie fulminantă. Se pare că şi Pedro gîndea la fel, ocolind răspunsul precis :

— Da. Eu sînt un cetăţean al lumii, un om care iubeşte şi care respectă toate popoarele lumii, care n-ar vrea să mai audă de războaie, nici de guvernele care declanşează războaiele.

Dinu se entuziasmă, şoptind visător :

— Cetăţeanul ţării mele aş fi vrut să fii, un cetăţean frate de sînge cu mine, un mesager al păcii şi înfrăţirii...

— Te înşeli, amigos – îl întrerupse Pedro

devenind sceptic. Crezi că prin mine ar creşte fala ţării din oare aş face parte ? Planeta noastră, datorită unor filozofii greşite, numite ideologii superioare, e plină de ură şi duşmănie şovină. Să nu ne mire faptul dacă seminţia celor cu raţiune va dispare într-o zi prin însăşi răutatea omului rămas tot primitiv.

— Carturile ! se auzi o voce de pe punte.

Atît a fost în acea seară ecuatorială. După alte două zile, într-o noapte cînd zăpuşeala devenise insuportabilă cînd apa oceanului te moleşea şi atunci cînd stăteai sub duş, cei patru marinari se întîlniră din nou pe teuga provei. Mai întîi vorbiră despre ameninţarea comandantului că-l va debarca pe Dinu. Iacob era de părere că englezul, ascultînd ordinul armatorului, un ordin pe care desigur că l-a primit la Gibraltar, se va ţine de cuvînt. Miguel se frămînta, recunoscînd că el era vinovat, el îi dăduse englezului apă la moară.

— Dacă-l debarcă pe Dino, cer să mă debarce şi pe mine, să nu-l las singur.

■— Şi crezi că englezului nu-i convine? întrebă Pe- dro. Dar asta, nu-i o soluţie. Pînă la Luanda vedem noi ce-i de făcut, ne mai gîndim, vorbim cu suedezii, cu es- tonianul care-mi mulţumeşte mereu, arătîndu-mi piciorul sănătos, cu grecii care par oameni de treabă, cu ofiţerul sicilian care cotrobăieşte mereu prin radiogramele primite şi, în ultimă instanţă, cred că solidaritatea echipajului ar putea să-i dea de gîndit comandantului.

Carol clătină din cap cu neîncredere :

— Solidaritatea justifică, dar nu rezolvă cazul. Comandantul e suveran. E un fel de suveran pontif ca şi papa de la Roma, suveran pe teritoriul companiei Kefa- lonis, executant.

Venind vorba de suveranul pontif, discuţia trecu pe panta religioasă. Pedro evită să intre în amănunte, în schimb pomeni despre rostul cultelor religioase, nu- mindu-le nişte izvoare de cultură vlăguită, care nu mai au ce da omului secolului XX. în treacăt le aminti şi despre budism, despre preceptele lui Buda care arată omenirii că viaţa e suferinţă, începînd de la naştere şi pînă la moarte. Şi Buda a semănat resemnarea, şi el a vrut să potolească spiritele celor revoltaţi. Apoi vorbiră de toate şi despre toate : despre leafa pe care o vor primi la Luanda, despre tavernele care-i aşteaptă cu uşile deschise, despre dictatura Iui Salazar şi imensele colonii portugheze, despre frontierele dintre statele lumii, adevărate piedici în calea prieteniei şi fraternităţii popoarelor şi, mai ales, despre necesitatea unei limbi universale, care să apropie naţiile, nu să' le dezbine. Vorbiră şi despre tinerii care cred în povestea dragostei, despre fata care-l aşteaptă pe Dinu. Miguel, privind în van, oftă din baierele sufletului.

— Ce-i, amigos ? îl întrebă Pedro. Nu cumva povestea dragostei ţi-a amintit de oful inimii tale ? Hai, zi-i, dcschide-ţi sufletul. ■ i

— N-am oftat pentru ea, nu merită ! izbucni spaniolul spre surprinderea lui Dinu. Regretul că nu i-am scris e o minciună. (I se adresase lui Dinu). Fata nu-mi era logodnică, mi-a fost soţie legitimă. Eu am iubit-o. Ea însă, m-a înşelat cu un ofiţer: din trupele „călăului din Asturii”. E vorba de generalul Franco, aşa îi spunea poporul cu mult înainte de izbucnirea războiului civil. Pe mine m-a înşelat, iar pe tata, care, era

preşedintele sindicatului minerilor din regiunea bască,.l-a vîndut poliţiei. Din ordinul lui Franco a fost împuşcat la zid. Aşa ceva nu se uită şi nu se iartă niciodată. Dar şi eu le-am plătit trădarea. Pe ofiţer l-am lichidat pe loc, iar pe ea, tîrfa, am tuns-o numărul zero şi în cap şi dincolo, mai jos, ca pe criminalele din puşcăriile coloniale. Din pricina lor am ajuns pe „San-Juan", din cauza asta tînjesc de dorul Spaniei şi nu visez decît moartea „călăului din Asturii".

Povestea lui Miguel îi impresionase pe toţi- în ochii lui Pedro sclipi un fulger scurt şi, pe nesimţite, se trezi scormonind şi el în sacul amintirilor :

— Eu am fost laş, n-am îndrăznit să pedepsesc ceea ce trebuia pedepsit. O iubeam. Iubeam un şarpe veninos. Asta era după fuga din Abisinia. N-aveam nici un rost, eram lefter, rătăceam prin barurile Algerului căutînd o sursă de îmbogăţire, rătăceam în tovărăşia unui fotograf ambulant care mă îmbrăcase în uniforma de paradă a mercenarilor din Legiunea Străină. Din pozele pe care le făceam alături de turistele americane, scoteam atît cît să nu mor de foame. Şi, într-o bună zi, privirile unei femei mi-au săgetat inima. Era o fustă bine croită, o Afroditâ, pe care o stingherea poliţia colonială franceză. Nu mi-a spus pentru ce. Ea avea bani. Eu, paşaport valabil cu stema regatului belgian. Nu interesează pe ce nume era. Ca să nu scap minunea care-mi ieşise în cale, minune care-mi mărturisise că nu mai poate trăi fără mine, am însoţit-o la Anvers, acolo spunea că vom trăi fericiţi, acolo îşi avea, rostul ei. Eu i-am dus poşeta, în şalvarii mei am ascuns-o, în şalvarii mei am trecut-o şi prin vama belgiană şi, după

ce-am scăpat-o de hingherii care-i mirosiseră urma, Afrodită mi-a dat cu piciorul în fund, amenințîndurmă că, dacă n-o las în pace, mă denunță pentru trafic de droguri. înnebunit de ciudă că săvîr- şisem cea ,mai criminală contrabandă şi că n-aveam curajul s-o ucid înainte de a răspîndi otrava drogurilor, am ieşit tehui pe străzile oraşului. Atunci m-am aruncat în flăcări să-l salvez pe cel care strigase ajutor,. Pe mine n-avea cine să mă ajute, eram la pămînt, continuam s-o iubesc. Ca s-o uit, am fost. nevoit sa fug la Port-Said, să mă înhăitez cu alți criminali, cu nişte şacali îmbrăcați în sutană călugărească. Dar povestea asta nu vă priveşte, e taină de mormînt.

— Să mai zică unii că nu există destin ! se auzi, ca prin vată, vocea lui Carol. Tu, care mi-ai salvat fratele, prin femeia pe care ai adus-o la Anvers, m-ai nenorocit indirect pe mine. Din cauza ei am devenit spărgător, din cauza Afroditei. Cu gura de lup am spart casa de bani a unui negustor cunoscut. De fapt în casa lui o cunoscusem. Ea mi-a procurat unealta pentru spargere. Nu ştiam ce fur. Cînd mi-am dat seama că prin furtul meu i-am înlesnit acestei creaturi odioasa ei îndeletnicire, era prea tîrziu. Şi uite că ne-am întîlnit aici, amîndoi, pe acelaşi vapor, doi necunoscuți care trebuiau să se cunoască.

.Nu. se făcea ca această noapte a cugetărilor şi a amintirilor, care-i lega parcă şi mai strîns pe unul de altul, să se sfîrşească în pace şi voie bună, întrucît apăru Fernando, un Fernando îngîmfat şi plin de ifose.

— auz’r ce-aţi vorbit. Acum ştiu cine sînteţi şi ce urmăriți...

lacob îl întrerupse, încercînd să preîntîmpine

eventualul scandal. Cu duhul blîndeţii o începu :

— Sîntem marinari ca şi tine, nici mai răi nici mai buni, marinari care robim pentru aceeaşi bucăţică de pîine. Pedro ţi-a spus că pe acest vapor noi formăm o familie unde n-are ce căuta vrajba.

— Da, dar... continuă Fernando oarecum dezarmat – cînd se doreşte moartea generalului Franco şi se socoteşte religia ca un rest de cultură muribundă, vlăguită, e o erezie. Franco e prietenul lui Salazar, amîndoi susţin biserica şi biserica îi susţine pe ei. Numai crucea poate învinge duşmanii crucii ! Acest adevăr de netăgăduit e singurul adevăr care va izbăvi Spania de dezmăţul republicanilor, de. slugile bestiilor roşii care-au aşternut întunericul peste minţile oamenilor. Aici, pe vapor,, v-am mai spus : ori, ori, fără simpatii cu dictatura bolşevică !

Şi Pedro întrebuinţă duhul blîndeţii :

— Nu te înfierbînta, amigos. Dacă ai tras cu urechea cred c-ai aflat că noi nu părtinim pe nimeni, nu sîntem nici cu dictatura de dreapta nici cu dictatura de stînga şi din această cauză, nu putem fi de acord cu adevărul tău. în viaţă sînt numai două adevăruri, în- tr-adevăr, de netăgăduit : naşterea şi moartea. Omul însă, de cînd a apărut pe Terra, a luptat din răsputeri să lungească scadenţa, clipa păgubitorului dialog dintre el şi supliciul morţii şi, în discuţiile amicale cu semenii săi, n-a ţinut mîna pe minerul cuţitului cum faci tu acum.

— De unde să ştiu ce intenţii ai cînd te-am văzut ridicîndu-te în picioare ? mormăi Fernando drept scuză, dînd înapoi, cu spatele. Jos, Ia piciorul scării, îl aştepta Parizianu.

— Eram gata să te apăr, să-l anunţ pe comandant. Acum du-te şi spune-i ce-ai auzit, grăbeşte-te. Dacă scăpăm şi de ereticul ăsta cu şalvari...

Portughezul nu era în apele lui.

— I-ai spus să numere banii ? întrebă răstit, apoi continuă în şoapte : Dacă rupe din preţ, pe tine te crestez, tu m-ai îndemnat Ia păcat.

— Numai să fi aflat lucruri interesante – se feri chelnerul de privirile portughezului – altfel... nu mă puri chezăşie.

— Destul de interesante ca să merit preţ dublu. Du-te şi-i spune că iară suta de dolari nu duc păcatul pînă la capăt. Şi nici nu colaborez dincolo, la Luanda sau la Beira, să se 'descotorosească singur de ei. Acum du-te. Eu mai rămîn să mă închin, să-i spun Madonei că altfel nu se putea, numai aşa apăr credinţa lui Crist.

Toate astea le auzi Stiv şi fiind spuse în limba engleză, i le comunică lui Pedro şi celorlalţi care mai erau pe teuga provei»

— Ăştia vor să ne fure căciula, amigos – îi zise lui Dinu. Va trebui să fim cu ochii în patru, să le dejucăm planurile. ' , . ■

i

— Eu tot nu înţeleg ce vor să ne facă, ce ne-au pregătit în porturile pomenite de Fernandoj ?

— Şi crezi că eu sînt mai deştept, sînt Mafalda ?

Astea se petreceau în ultima zi a anului. Odată cu clopotul care anunţa miezul nopţii, cu ora cînd se schimbau carturile, sirena vaporului hăul în pustiul oceanului. Mai toţi ieşiră pe punte. Nici unul nu ştia ce se întîmplase, nici unul nu ştia că în acea clipă zilele anului

calendaristic 1937 se deşiraseră de pe mosorul timpului, pentru ei zilele lunilor nu erau marcate nicăieri. Englezul, văzîndu-i privind întrebători spre comanda, le strigă gutural, pe nas :

— Tuturor, un an nou norocos !

Atît, fără altă urare şi fără nici un pahar cu băutură. Nici o veselie pe chipurile oamenilor. .Pentru ei sărbătoarea nu era sărbătoare. Gîhduri bune pentru cei de acasă nici atît. Ei n-aveau casă, n-aveau rude, bucuria şi-o manifestau doar cînd erau la uscat, cînd aveau bani să-şi înece necazurile în poşirca barurilor. Singur Dinu rămăsese îngîndurat şi trist.' Chipuh Păuniţei, strigătul ei de dor, pluteau undeva departe. Lacrima

încremeni înainte de a-i împăienjeni ochii. Numai aşa putea să fie marinar de ocean, cum îi spusese Pedro.

CAPITOLUL XV f

Ţărmul românesc era bîntuît de furtună. Marea mugea. Zăpada viscolită noaptea troienise uliţele cartierului Kilometru 5. Copiii se hîrjoneau prin nămeţi, făcîndu-şi pîrtie pentru sanie. Sperandina, de la geamul odăiţei sale, îi privea absentă cu gîndul dus departe. Se obişnuise să stea singură în casă. Din ziua cînd Valentina fusese pusă pe liber numai după muncă alerga zilnic, alergătură fără noroc. Uneori, fata, împletea cîte ceva, alteori citea şi se ocupa de gospodăria casei. Singurătatea năştea gînduri, iar gîndurile o făceau să ofteze. Ofta şi rupea mereu filele calendarului. Ajunsese cu ruptul filelor la jumătatea lunii decembrie. De şase zile ieşise din spital. Cu certificat de pauperitate intrase. Trifu i-l scosese, el alergase pe la stăpînii primăriei. De pe urma congestiei pulmonare, contractată în acea zi de fugă prin lapoviţa iernii, se alesese cu o tuse seacă, o tuse istovitoare. Nopţile de cînd venise din spital erau aproape albe, cu aţipeli şi transpiraţie rece. Ce lungi erau nopţile astea şi ce prietenoasă îi părea pîlpîirea candelei care-i veghea somnul. Acum ştia că va veni altă noapte de sfat amăgitor cu cel care era departe, cu cel care încă nu-i răspunsese la scrisoare, nici Ia prima nici la a doua. Nu-l socotea vinovat, scrisorile se mai pierd uneori, mai ales cele trimise prin agenţiile străinătăţilor. Dar de ce să se piardă tocmai

scrisoarea ei... sau a lui, de ce ? Totuşi, zilnic, şi dimineaţa şi după-amiaza, i se părea că aude la poartă glasul factorului. în acea dimineaţă, cînd ştia că va veni Trifu s-o întrebe ce noutăţi mai are, ieşise în curte să lărgească pîrtia de zăpadă, zăbovind pe afară mai mult decît trebuia. Mînuirea lopeţii şi aerul rece o obosiseră, începu să tuşească. Linguriţa cu sirop o mai linişti. însă liniştea, adevărata linişte o simţi în clipa cînd de la poartă se auzi, într-adevăr, glasul factorului. Cu lacrimi în ochi şi cu batista la gură ieşi din casă.

— Na, uite şi scrisoarea ! îi zise factorul obişnuit cu permanenta ei aşteptare. Ţi-am spus că tot eu ţi-o aduc ?

Pînă seara, cînd s-a întors Valentina, Sperandina citise scrisoarea şi o recitise de zece ori. De cum păşi pragul, fără s-o mai lase să se dezbrace, fata îi sări în braţe: .

— Tanti !... mi-a scris Dinu. Cinci pagini mi-a scris.

— Prostuţo... şi-acum pentru ce mai plîngi ?

— De bucurie c-a fost îmbarcat, că îmbarcarea s-a făcut datorită bucătarului de pe vapor, un suedez scump la vorbă dar bun ca pîinea caldă, plîng că Dinu e fericit, că va primi leafă, că din Angola, unde se duc acum, ne va trimite şi nouă o sută de dolari.

— Şi unde-i Angola asta, în ce colţ de lume ? întrebă tanti-sa, sărutînd-o duios pe frunte.

— Nu ştiu. Dinu spune că Angola e undeva pe continentul african, o mare colonie portugheză pe unde trăiesc oamenii negri.

— Aoleu... măiculiţă ! Tocmai prin ţara harapilor se duce ? Rău l-a mai bătut Dumnezeu ! Destrăbălatul de naş-tu trebuia s-

ajungă acolo, nu bietul Dinu, care e băiat bun, necăjit, saracul.

Deocamdată Kefalonis era la Atena, se dusese să facă sărbătorile, cel puţin aşa susţinea Tasula, neobrăzata care nu înţelegea să le lase în pace, să nu se mai intereseze de soarta lor şi să nu-l mai scuze pe boier că la local nu intenţionase decît s-o scape de pierzanie. în ultima scrisoare trimisă de la Atena, o ruga pe Valentina să interneze fata la spital, asigurînd-o că toate cheltuielile vor fi suportate de el.

— Dă-l naibii de nelegiuit ! se enervă Sperandina. Mai bine fii atentă aici, ascultă ce scrie Dinu : banii îi vei primi prin agenţia din Constanţa. Tot pe numele lui Miguel sînt trimişi. Roag-o pe tanti să se intereseze de cursul dolarului la bursa neagră, să se ducă să-i schimbe la biroul lui Kalfaiani. Nea Iacob spune că armeanul e singurul zaraf cinstit, singurul om care nu va căuta să vă înşele.

— Bine, fata mamei, o să fac cum spune Dinu, dar cu o singură condiţie : începînd de azi vreau să te văd că dormi liniştită, să dormi şi să mînînci ca lumea, să nu te mai cicălesc mereu. Acum, pune mîna pe condei şi răspunde-i băiatului. Dimineaţă vreau să duc scrisoarea la poştă. Scrie-i şi maică-şi, întreab-o dacă a primit şi ea vreo veste de la el.

—• A primit, tanti, nu se poate, Dinu spune că i-a scris şi ei.

Ca bucuria să fie deplină, chiar în acel moment apăru Trifu. Aşa venea el, seara, cînd înnopta, numai seara era sigur că se poate fofila fără să fie văzut de nimeni. Sperandina citi din nou scrisoarea lui Dinu comentînd-o împreună cu Trifu, apoi, după ce mai vorbiră şi despre unele necazuri ale lui, o rugă pe fată să-i transmită din nou lui Dinu tot ce va crede de cuviinţă din

partea lui şi a meşterului cizmar şi adăugă :

— Spune-i c-avem nevoie de el aici, că-l aşteptăm să se întoarcă sănătos, spune-i că nea Dincă i-a pregătit altă pereche de pingele, mai bune şi mai tari decît celelalte. Se pare că noua orînduire cuzistă are de gînd să ne trimită la o casă de odihnă, dar nu vom sta mult. Ştie el despre ce-i vorba. Mai spune-i că politicienii noştri au semnat un pact de neagresiune cu Garda de fier, că situaţia e pe cale să se înrăutăţească, de asta e nevoie de el aici, să pună umărul, să fim împreună. Cred că pe acolo nu şi-a uitat ere-' zul, ştie ce are de făcut. Acum vă las, nu vreau să vă mai obosesc şi eu.

în acea noapte, fata dormi liniştită, un somn odihnitor şi atît de profund îneît nici visele n-au îndrăznit s-o tulbure. Balsamul pe care-l picurase Dinu în scrisoarea lui îşi făcuse efectul. Cu numele lui pe buze se trezi dimineaţă, îl rostise înainte de-a deschide ochii. Apoi, sărind din pat şi văzînd că mătuşă-sa făcuse focul şi plecase la piaţă^ deschise un pic fereastra. Vuietul mării, ţipetele pescăruşilor care zburau tehui pe deasupra caselor şi aerul rece, îngheţat, îi încreţi pielea, obligînd-o să închidă fereastra. Trebuia să-i răspundă lui Dinu. Aseară n-o lăsase tanti să se mai obosească, şi acum, cu scrisoarea lui în mînă, se aşeză în genunchi în faţa icoanei, rugîndu-l pe Dumnezeu să-i ferească de furtunile oceanelor pe toţi marinarii care le colindă apele, iar pe Dinu să[1] i-l aducă sănătos, adăugind :

— Să mi-l aduci, Doamne, odată cu rîndunelele şi cu toate păsările cerului tău care se topesc şi ele de dorul ţării noastre. - !

Totuşi, presimţirile, neliniştea din suflet şi ţipetele pescăruşilor nu-i dădeau pace. Păsările

mării continuau
să SC rotească şi să ţipe atît de strident ca şi cum ar fi anunţat sfîrşitul lumii. Pentru cine se va sfîrşi lumea, se întreba Păuniţa, ca răspuns gîndurilor ei zbuciumate, pentru cei de pe vaporul „San-Juan" sau pentru... Uf ! şi tuşea asta începu să bată toba, s-o oblige să mai ia o lingură cu sirop. Mai bine să se apuce de scris şi să se gîndească la lucruri vesele, să fie optimistă. .Văzu gustarea pe care i-o pregătise Valentina. Trebuia să mănînce, trebuia s-o asculte şi pe tanti, şi pe doctor, şi pe Trifu care-i recomandase acelaşi lucru. îi va pune un tacîm şi lui Dinu, iar el, ne- liind aici, va mînca si[n]gură din amîndouă farfuriile. Bău şi laptele adus de Ibrahim, îl sorbi cu plăcere fără să mai facă nazuri. Acum, la scris. Cu tocul în mînă şi cu hîrtia pe masă, stătu un timp gînditoare. îşi imagină oceanul, vaporul care se lupta cu valurile şi parcă-l văzu pe Dinu făcîndu-i semne : încă trei-patru luni şi mă întorc la tine. Ai răbdare, nu mai plînge, nu re uit. . v.

De fapt, acest termen de trei-patru luni era propriul ei gînd, atunci ştia că vor veni rîndunelele, iar plînsul... da, plînsul era lacrima care picurase pe hîr- tie, picurase peste titlul scrisorii şi cerneala se lăţise. Nu, iubitul ei nu trebuia să ştie că Păuniţa e cu ochii plînşi, el trebuie s-o ştie veselă, răbdătoare şi convinsă că' viitorul nu-i va aduce altceva decît bucurii. Schimbă hîrtia. Din superstiţie, schimbă şi titlul scrisorii îl schimbase pentru moment dar, iarăşi, reveni la cel iniţial :

• i ■ .

Iubitul meu scump

Nu ştiu cum sa încep, cu bucuriile sau cu

amărăciunile. De la ultima scrisoare, a doua la rînd, pe care (i-am trimis-o tot pe adresa agenţiei din Port-Said, au fost şi de unele şi de altele. Acum sînt bine, mă simt foarte bine, congestia pe care am avut-o mi-a trecut. De congestie mă îmbolnăvisem atunci, cînd am fugit speriată din local şi, dacă nu ţi-am pomenit nimic despre boală, am făcut-o pentru că nici eu nu ştiam că mă voi îmbolnăvi. Mîine o să-i scriu şi mamei. Şi ea ştie că am răcit puţin şi am stat la pat. Începînd de azi voi avea tăria să te aştept şi nu mă voi lăsa doborîtă de... Nu, nu te speria, nu e vorba de boală, doar ţi-am spus că sînt sănătoasă, e vorba de timpul care va trece pînă ce ne vom revedea. Şi tanti Valentina e nerăbdătoare să vadă că te-ai întors din ţara harapilor pe unde umbli acum. Nu înţeleg pentru ce mai întrebi dacă mai am încredere în dragostea ta I Crezi că aş putea trăi fără ea, fără speranţa că apele care te duc departe te vor aduce înapoi de unde-ai plecat ? Eu pe tine te vreau, nu dolarii care spui că-i vei expedia din Luanda, vreau să te întorci aici, să te întorci cît mai repede dragul meu.

Iartă-mă dacă am devenit pretenţioasă. Încă nu ţi-am spus cît de fericită sînt auzind că te-ai îmbarcat legal, nu ţi-am spus de cîte ori am citit scrisoarea şi cum am plîns de bucurie. Acum, dacă ţi-au dat înapoi carnetul de marinar, vei putea să te îmbarci ori- cînd şi pe vapoarele româneşti, să faci şi tu curse pe vapoarele Serviciului Maritim Român, să vii în ţară la fiecare două săptămîni cum fac cei de pe „Dacia" sau de pe „România", să nu mai existe nici o piedică în calea fericirii noastre. Alaltăieri te-am

visat din nou, te-am visat venind cu braţul plin de flori. Dar cînd nu te visez eu pe tine ? Pină şi doctorul mi-a spus că visele de fericire slnt cel mai bun medicament pentru sănătatea mea, numai aşa uit de suferinţa morală sau... psihică, parcă aşa spunea doctorul. Ce părere ai, nu-i aşa că medicul are dreptate ? Ce fericită aş fi dacă m-ai auzi cum te strig în vis, ce copilării îţi spun. Cred că n-ai mai sta pe „San-Juan", cred că te-ai întoarce la mine cu primul vapor care ar veni spre România... lartă-mă, nu te întrista dacă te strig şi tu nu mă auzi, e o copilărie, n-ai cum auzi strigătul meu, e un strigăt în vis. Şi tot în vis te sărut. Eu te sărut, tu... parcă n-ai fi lîngă mine. La această amăgire, uite că zîmbesc, nu mai sînt tristă, zîmbesc şi îţi urez cu ocazia anului nou...

Era imposibil să-şi oprească plînsul. Nu mai vedea ce scrie, îi tremurau şi pleoapele şi mîna. Emoţia îi provocă tuşea, aceeaşi tuse istovitoare. îndepărtă scrisoarea şi se rezemă de speteaza scaunului. O clipă stătu aşa, apoi, printr-un efort, se aplecă din nou asupra hîrtiei şi se grăbi să încheie ce mai avea de spus. Mai întîi îi vorbi despre Trifu, despre felul cum umblase pentru ea, spunîndu-i şi ceea ce-şi notase de cu seară, dorinţa lor de a se întoarce mai repede în ţară, apoi despre iarna de afară, despre zbuciumul Valentinei, despre vizitele neobrăzatei de la vilă şi reveni la ei, la ale lor :

... Sper să nu zăboveşti prea mult, n-aş vrea să mă cert cu foile noului calendar, să rup prea multe ca să obosesc, n-aş vrea să mă cert nici cu candela care şi ea da semne de oboseală. Să ştii că peste cîteva zile o să-ţi mai scriu o scrisoare, o să ţi-o scriu înainte de a primi răspunsul tău.

Pînă atunci te îmbrăţişează cu dor,

Păuniţa ta.

Se culcă în pat, cil plicul sub cap. Cînd să adoarmă sleită de puteri, de afară, din dreptul porţii, îl auzi stri- gînd pe grădinarul de la vilă :

— Hei, Valentina, sînteţi acasă ? M-a trimis Tasula cu nişte daruri, vă roagă să le primiţi, să nu le aduc înapoi. Boierul s-a interesat ce mai face fină-sa, cum se mai simte cu boala. A spus că se întoarce după bobotează.

CAPITOLUL XVII

În dimineaţa celei de a douăzecea zi de navigaţie oceanică, albastrul cerului tropical a fost săgetat dc cîţiva pescăruşi. Era prima solie a uscatului, prima urare de bun sosit. Pînă şi vasul parcă simţea chemarea portului, atît de iute gonea pe meridian la vale. Pe punte, în cazarmă, în pîntecele vaporului, acolo unde dudtiiau căl- dările, oamenii începuseră să dea semne de nerăbdare. Apa caldă, săpunada şi maşinile de ras intrară în funcţie. Fierul de călcat, al unuia dintre marinarii greci, al celui mai vîrstnic, netezea de zor pantalonii şi cămăşile celor care voiau să arate cît mai chipeşi. Numai despre taverne, bordeluri şi cîntăreţe se vorbea pe bord, posomorala, necazurile, oboseala carturilor trecuseră ca prin farmec. Pe nici unul nu-l mai interesa politica Europei, vrajba se stinsese. Metişii, spaniolii, grecii îşi trăgeau cuţitele la tocilă să nu-i facă de rîs în caz dc nevoie. Şi Pedro îşi ascuţise şişul. Preocupat ’de eventuala întîlni- re cu misionarul catolic, încerca să ghicească unde va arunca „zarul”, aici, la

Luanda, sau dincolo, în Mozam- bic. Fernando, care mai călcase porturile Angolei, era mîndru că naţia portugheză îi civilizase pe sălbaticii acestui ţinut african, descoperit de Diego Cam încă din anul 1842, furnizînd şi unele amănunte :

— Canibali erau. Triburile se războiau între ele ca
să-şi potolească foamea cu prizonierii măcelăriţi pentru ospăţ. Mulţi misionari de-ai noştri au plătit cu viaţa curajul de a răspîndi crucea şi adevărul religiei catolice. Şi astăzi, drept recunoştinţă că le-am clădit biserici şi i-am învăţat să cultive arborele de cafea, de cacao şi trestia de zahăr, ne ucid soldaţii pe la spate şi pretind să-i lăsam liberi. ?

Pedro îi făcu cu ochiul lui Dinu, un fel de : hai să-i oprim discursul.

— O fi, amigos, nu te contrazic, dar ai uitat un lucru esenţial : bieţii negri vor libertatea ca să poată munci pentru ei, nu ppntru puterea colonială. Se pare că triburile nu . prea au nevoie de preceptele bibliei creştine, ci vor fericirea pe lumea asta, nu pe cea de-apoi.

Dinu, ca să nu învenineze din nou atmosfera, adăugă imediat :

— Mai bine să ne spună Fernando unde găsim un bar cu muzică veselă. Istoria colonizării nu face cinste omului alb, nici nu-i cazul s-o discutăm între noi.

— Vă duc la spelunca „Reptila chioară", patronul mi-e prieten, fost marinar, şi are nişte prospături...

— Dac-or fi negrese, ţine-le pentru tine ! îi dădu cu tifla grecul care o făcea pe gospodina.

— Albe, mă, artiste de meserie, nu glumă.

— O. K... făcu Stiv. Pe cea mai artistă i-o dăm

lui Din. Eu plătesc taxa, îi plătesc paharele cu whisky care mi le-a dat pe ocean.

lacob mormăi ceva a dezacord :

— Şi doctorul tot tu îl plăteşti ?

— Pentru ce, e bolnav ? se miră suedezul.

— încă nu, dar artistele astea din colonii... conunuă lacob. Atît i-ar trebui băiatului, sa se pricopsească cu vreo boală lumească, să nu mai scape toată viaţa.

În acest timp vaporul se apropiase de port. Uscatul, care se vedea la travers, era mai mult un platou întins, o adevărată savană cu iarbă, tufe mărunte şi petece de pădure spre interior, pădure de cocotieri sau aşa ceva.

— Pregătiţi ancora şi tumbaţi scara de pisică ! se auzi comanda secundului.

— Faceţi cîteva sonde ! ordonă şi comandantul, apoi, cînd adîncimea era cea căutată, rosti sec : Funda dreapta!

Lanţul ancorei urui asurzitor. Vasul, clătinîndu-se puţin, înţepeni cu prova în vînt. La catarg se ridicară pavilioanele codului internaţional : numele vasului, compania, carantina şi pilotul. Şi bineînţeles, pavilionul portughez. Din obişnuinţă, secundul trase de sîrma fluierului şi sirena vasului hăui puternic de trei ori. La danele portului se zăreau doar trei vapoare : un cargou de mare tonaj, un pachebot care făcea curse regulate între metropolă şi colonii, şi un vas militar pe coşul căruia nu se vedea nici o şuviţă de fum. După un timp de aşteptare ca pe ace, în locul pilotinei obişnuite, marinarii văzură venind spre ei doar şalupa serviciului sanitar urmată de şalupa agenţiei. Medicul se interesă mai întîi de sănătatea echipajului. Auzind că nu există nici un caz de

boală suspectă, gustă un păhărel de coniac şi semnă patenta de liber. Abia atunci cînd pavilionul de carantină coborî de la catarg, urcă pe bord agentul şi un ofiţer al poliţiei coloniale. Printre ziarele şi telegramele aduse comandantului, agentul mai avea şi două. scrisori pentru acelaş Miguel Salvatore Caballero. Două scrisori îi trimisese Păuniţa lui Dinu, două la un interval de zece zile, după ştampila oraşului Constanţa.

Marinarii, îmbrăcaţi de oraş, urcaseră şi ei pe puntea de comandă, interesîndu-se de banii lor, de leafa pe luna trecută. Sicilianul, întreţinîndu-se cu ofiţerul colonial, îl întrebase ce rost are vasul militar ancorat în radă cu focurile stinse. Răspunsul veni imediat :

— E un vas dezarmat, vasul unor rebeli care-au protestat împotriva sprijinului acordat de guvernul nostru marelui general Francisco Franco, omul predestinat să salveze Spania de hidra comunistă. Voi, ce elemente aveţi pe bord ? De turbulenţi roşii n-avem nevoie aici.

— Oameni paşnici, beţivi şi curvari – îl informă sicilianul turnîndu-i alt pahar cu coniac.

— E mai bine aşa. Cu beţivii n-avem nimic. în ceea ce priveşte... Dar ce-i cu oamenii voştri, pentru ce fac gălăgie ? se sesiză poliţistul auzind echipajul vocife- rînd. ■ ,

Marinarii se dezlănţuiseră auzind că agentul nu le adusese nici un ban.

— Vrem plata, comandante ! Care-i situaţia, pentru ce nu vine pilotul ?

Poliţistul începu să dea semne de enervare, adresîndu- i-se secundului :

— Am impresia că spaniolii voştri sînt din banda comunistului Santiago Carrillo. Numai

asemenea elemente pot ridica tonul împotriva comandantului.

— Pardon, domnule ! îl întrerupse tocmai comandantul. Aici e bucătăria noastră. Serviciul dumneavoastră e pe cheu. Poftiţi vă rog ! şi-i arătă scara.

Era furios englezul. Vasul urma să plece spre Mo- zambic cu toată încărcătura, de asta nu mai venea pilotul- Cu echipajul însă, era mai greu de scos la capăt. Oamenii cereau leafa şi nimic altceva în plus. Leafa, plata orelor suplimentare şi reîmprospătarea proviziilor.

Jignit şi cumplit de furios părăsi vasul ofiţerul poliţiei coloniale, amenințînd cu degetul :

— Dacă ne mai întîlnim vorbim de pe altă poziţie. Aflu eu ce fel de turbulenţi ai la bord, îi strîng eu cu uşa.

Englezul nu-l luă în seamă. El se ciondănea cu oamenii, explicîndu-Ie că ofiţerul sicilian' va pleca la agenţie să lămurească problema lefurilor cu agentul general, averti- zîndu-i pe cei mai clonţoşi să-şi vadă de treabă.

— Şi dacă sicilianului îi plesnesc ochii pe drum, noi ce facem ? întrebă finlandezul arătîndu-i pipa goală.

— Aşteptaţi. Şi aşa n-aveţi ce face cu banii. Doar v-am spus că mergem spre Mozambic. Şi cu asta, basta, am terminat !

Stiv îşi făcd loc, se proţăpi în faţa comandantului, şi-i vorbi calm, gesticulînd cu amîndouă mîinile :

— Pentru tine e uşor să aştepţi, tu n-ai dus dorul băuturii. Dar ce fac eu, cu gîtul ăsta – şi-l bătu cu dosul degetului – pe care mi l-a uscat sarea oceanului,' nu vezi că nu mai pot vorbi ?

Secundul mustăci pe sub mustăţi şi interveni

glumeţ :

— Nu, Stiv, nu cred că ţi l-a uscat. Eu ştiu că sarea trage umiditate la mare, nu usucă.

Comandantului îi plăcuse intervenţia secundului şi zîmbi şters. Stiv însă, făcu o mutră resemnată şi clătină din cap :

— Ce ştii tu... aşa o fi,, dar gîtul meu n-a învăţat carte, nici eu nu sînt mulţumit de el. Dacă crezi ca găsesc altul mai bun, spune-mi şi-l schimb imediat.

Din nou zîmbi comandantul. Zîmbiră şi ceilalţi. în fond, Stiv avea dreptate, natura îi dăduse un gît rău, în schimb îi dăduse o inimă bună. O dovedi şi de data asta. îl auzise pe Pedro întoreînd-o glumeţ :

— Pentru moment, ca să poţi răbda pînă soseşte provizia, împrumută-l pe-al lui Dinu. Ei e singurul marinar care nu bea nici atunci cinci e supărat.

Suedezul pricepu unde bate „amigos" şi o făcu pe nedumeritul :

— Pentru ce să fie supărat, pentru decizia nedreapta din meciul nostru de box ? Comandantul s-a mîniat pentru că mu l-am chemat să ne arbitreze şi, ca englez, nu poate tolera abateri de la regulament. Asta a fost atunci, cînd ne ardea soarele ecuatorului, acum, aici...

— Ştiu, amigos, ştiu la ce te referi —■ îl întrerupse Pedro făcîndu-i cu ochiul. Decizia, dreaptă sau nedreaptă, a fost pentru Luanda. Din moment ce nu mai acostăm aicii rămîrie nulă. Cred că şi „arbitrul" e de părerea mea?

Atunci interveni Carol :

— Şi chiar dacă am fi acostat aici, debarcarea tot

nu se putea face. Poliţia colonială, nu admite debarcări suspecte pe teritoriul ei.'Secundul poate confirma acest adevăr. i •-

Comandantul făcu un gest de plictiseala, mormăi ceva nedesluşit, privi ceasul* şi'le întoarse spatele, lăsîndu-l pe Dik să se descurce singur. Secundul n-a mai avut încotro şi,, ca şă împace şi capra şi varza, o şcăldă diplomat : .

■

— Legea colonială e,.una. şi voinţa comandantului e alta. Eu zic să-I lăsăm pe Dinu să se apere singur, să nu-şi mai bage nasub unde nu-i fierbe oala şi pe viitor, să-şi vadă de necazurile lui..

Sicilianul yeni abia a. doua zi,'veni odată cu mahoana care le adusese cărbunii pentru boncăr, cu altă mahoană cu apă proaspătă, cu provizii şi cu vestea că agenţia n-are de gîna să le achite lefurile atîta timp cît nu cîşriga nimic de pe urma vaporului. Dinu, înmînîndu-i lui Miguel plicul pentrii Păuniţa, tremura de emoţie şi nerăbdare să vină mai repede trepăduşul agenţiei să ridice actele bordului şi odată cu ele şi scrisoarea lui. La ora prînzului, cînd vasul părăsi rada portului Luanda, echipajul începu carturile fără să mai pomenească despre leafă. în schimb îşi făureau alte planuri pentru pornii ce va veni. Dinu era cel mai fericit. Scrisoarea plecase fără nici un incident, secundul nu bănuia încă adevărul. Pe de altă parte, Stiv şi Fernando bufneau şi trăsneau, Suedezul rămăsese cu gîtul uscat, iar portughezul cu dorul „artistelor" de la „Reptila chioară". înţepăturile dintre Pedro şi Fernando începură chiar în acea zi. Bra- ziliano aruncă „zarul" :

— Găsim noi alte „reptile" şi-n Mozambic.

Poate chiar şi şacali care-i va îndemna pe cei slabi de înger la ură împotriva unor prieteni de bord, unor oameni paşnici...

— Oameni de soiul tău numai cu infernul ar putea lega prietenie, nu cu mine ! scrîşni Fernando furios, lepă- dîndu-se ca de satană.

– Şi tu cu tartorul infernului, minte slabă ■ ce ēşti ! ripostă Pedro înciudat că se lovise de zidul unei minţi obtuze.

Dinu auzise schimbul de amabilităţi dintre Pedro şi Fernando, ştia că aceşti oameni au ceva de împărţit, şi cu toate că insistă din nou să afle motivul duşmăniei, nu reuşi, dimpotrivă, Pedro îl repezi, amintindu-i că omului inteligent nu-i stă bine să se bage în treburile altora, apoi dîndu-şi seama că fusese prea aspru, întoarse vorba, între- bîndu-I despre noutăţile primite de la fata care-I aştepta în România. Dinu îi povesti pe scurt tot ce aflase de la Păuniţa şi povestindu-l, tristeţea din scrisorile ei se cuibărea şi mai adînc în sufletul său. Nu ştia cînd va sosi ziua să se întoarcă în ţară. Cu vaporul „San-Juan" era greu de ghicit cursa în care se va angaja, destinaţia cunoscută doar de armator şi comandant. Cel puţin să ajungă în Mediterana, undeva prin porturile bătute de vapoarele româneşti. Acolo, cu carnetul de marinar în buzunar, îşi face el loc, îl convinge pe vreun comandant să-l ia pînă la Constanţa. Deocamdată, numai norocul ar putea să-l ajute, să-i bucure inima fetei, norocul şi Dumnezeu dac-o fi acasă.

— Nu, amigos – îl descurajă Pedro. Nu-i cazul să crezi în mărinimia cerului şi în ajutorul norocului. Uneori chiar şi fericirea prin dragoste e o amăgire, nu-i bine să crezi în ea.

— Atunci la ce-i bună viaţa, în ce să mai

cred ? se răzvrăti Dinu. în tavernele porturilor coloniale, despre care se vorbeşte pe vas ?

Pedro tăcea şi tăcerea era apăsătoare, descurajantă. Veni şi Iacob. Cu Iacob vorbi mai mult Dinu, Iui îi spuse că Păuniţa e bolnavă, şi cînd veni vorba despre cele transmise de Trifu, marangozul mormăi nemulţumit :

— Eu ţi-am spus să te mai laşi de crezul tău, să nu te bagi în disputa celor două tabere, şi cînd colo, tu numai cu Miguel şoşoteşti, numai despre comunism vorbiţi, despre nu ştiu care Internaţională. Şi acum te văd cu ziarul L'Hhumanite în buzunar. Ce neghiobii mai scrie acolo, ce-ai să mai dezbaţi cu Miguel ?

— Scrie ceea ce spunea şi Trifu. Tineretul progresist de pretutindeni va fac front comun cu lupta poporului spaniol împotriva tiraniei.

— Aha... va face...

— Nu-i tocmai aşa, ţi-am tradus greşit. Tineretul face front...

— Ajunge, nu-mi împuia capul. Mai bine vezi că te cheamă suedezul, s-au ars anghinarele.

Zece zile a tăcut Pedro, zece zile a durat drumul pînă la extremitatea sudică a continentului african, şi-n ziua cînd vasul dublă – pintenul' numit Capul Bunei Speranţe, răspunsul datorat căzu pe neaşteptate : .

•— în omenie să crezi, amigos, în omenia celor care te vor ajuta efectiv la nevoie. Dar pînă atunci mai este, încă n-aitf depăşit Cabo Tormentozo, şi nici nu ştim pe ce drum ne vom întoarce. Dacă ne vom întoarce. Atunci te vei gîndi şi la dolarii pe care vrei să-i trimiţi fetei. De asta-ţi spuneam că te-ai pripit cu promisiunea.

„Cabo Tormentozo", aşa l-a numit navigatorul

portughez Bartolomeo Diaz/în ziua cînd, explorînd ţărmul Africii de sud, i-a zărit crestele înnegurate, şterse de vînturi reci şi biciuite de furtunile celor trei oceane. Abia mai tîrziu, prin anul 1497, compatriotul său, temerarul JVasco de Gama, căutînd drumul Indiilor, pe care-l căutase şi marele Cristofor Columb, dar spre vest, a avut satisfacţia să-l dubleze şi să-l însemne pe harta sub numele de Capul Bunei Speranţe-

Şi acum, oa şi pe vremea'lui Bartolomeo Diaz, un vînt rece, trimis din pustietăţile oceanului îngheţat de Sud, încreţise apele neospitaliere. Valurile, cu creste albe de spumă, începură să le dea bobîrnace, între- bîndu-i, în legea lor, ce caută pe drumul, lui Vasco de Gama. Era doar» un fel de uvertură, un singur semn de întrebare şi, deoarece eficea vasului' ţşi mări turaţia, sfidînd semnalul, şuierul vîntului .trecu duş-mănos peste puntea de comandă. Marinarii, liberi din carturi, se adunară în jurul coşului, acolo era şi căldură şi balansul mai lin. Mai toţi erau morocănoşi, intere- sîndu-sc de barometru şi meteorul staţiilor de coastă. La un moment dat, din cabina staţiei de T.F.F. un ţiuit Morse le sfredeli urechile. Era un S.O.S., un strigăt de ajutor lansat de pe bordul unui vas chinezesc. Doar ce se înregistrase coordonatele şi amănuntul că vasul făcuse explozie la căldări, că stridenţa semnalelor încetă brusc. Gîndul că echipajul care lansase S.O.S.-ul nu vă mai vedea soarele de pe cer şi nici constelaţia Crucea Sudului, seînteind în spaţiile siderale, îi încercă pe toţi, scoţîndu-j din apatie. Secundul, fiind de cart, se sfătui o clipă cu telegrafistul, apoi,

hotărînd de unul singur, îndreptă vasul spre locul sinistrului. Era o greşeală, o inversare de atribuţii, întrucît, comandantul, trezit de Parizîanu, pufni mînios :

— Nu ştiam că m-ai dublat şi pe mine, domnule secund 1 Nu sînt de acord să mă abat din drum ca să salvez viaţa unor chinezi, care, şi aşa, se înmulţesc ca iepurii. De unde ştii c-a mai scăpat careva ? şi către timonier : Banda stînga ! întoarceţi la drum.

Secundul, încercînd să-l înduplece, protestă respectuos : t.,

— E păcat, domnule comandant, şi chinezii sînt oameni, marinari, suflete care cer ajutor.

.'— La dracu.cu sufletele lor! Nu vezi că ne ameninţă uraganul ? Pielea e mai scumpă decît cămaşa.

Miguel, Pedro, Dinu şi 'boţmanul bombăniră înciudaţi, arătîndu-şi dezacordul. Englezul încercă să motiveze. Intenţia de a-i salva ar fi fost inutilă. Pînă la locul naufragiului era cale de j>atru ore, şi-n timpul ăsta cei sfîrtecaţi de explozia căldărilor nici în burţile rechinilor n-ar mai fi fost de găsit. Singura obiecţie o mai făcu. Pedro, dar vorbele lui nu le pricepură ceilalţi.

— Aş vrea să-ţi amintesc, comandante, că Herodot .a împărţit lumea în trei categorii : cei vii, cei morţi şi cei plecaţi pe mare. Dacă astăzi ai fost inuman, s-ar putea ca mîine, atît tu, cît şi noi, echipajul acestui vapor, să facem parte din cei „plecaţi pe mare".

Comandantul se prefăcu a nu înţelege maxima, şi nici reproşul, dar de mormăit tot mormăi un răspuns:

— Herodot ?!... Nu-l cunosc, n-a fost englez,

nu-i ascult spusele. Şi nici filozofia ta.

Cam pe la prînz, oceanul se linişti, o linişte neaşteptată şi suspectă pentru unii din marinarii cei bătrîni. Şi tocmai aceşti marinari ,îl blestemau pe comandant, spunîndu-le celorlalţi că pedeapsa cerului s-ar putea să-i lovească şi pe ei. lacob, vorbind cu Dinu, arătă îngrozit spre haitele de rechini care se ţineau după vapor şi parcă trăgeau cu coada ochiului să vadă dacă mai au mult de aşteptat. Atît catolicii cît şi protestanţii de. pe bord se închinau din obişnuinţă, nădăjduind că Dumnezeu va avea grijă de fiecare în parte şi de toţi la un loc, şi-i va feri de fălcile rechinilor. Aşa se rugau ei, privind cerul, însă Pedro, susţinut de Carol, afirmau convinşi că Dumnezeu nu e birou de contabilitate şi n-are registre cu evidenţa fiecărui păcătos în parte. De aici, alte discuţii, tari, aprinse, cu blesteme împotriva celui de teapa omului cu şalvari şi a celuilalt care numai creştin nu putea fi. Fernando fusese cu blestemele, dar marangozul îl linişti, dojenindu-l mai mult pe Pedro :

— Cel puţin acum, pe ocean, cînd se simte ceea ce nu se poate vedea, să nu-l mai supărăm pe Dumnezeu cu păcatul vorbei nechibzuite.

Pedro se apără prudent :

— Eu nu supăr pe nimeni, amigos, nu vă momesc cu altă religie şi cu alt Dumnezeu, nici nu mă frige dorinţa de a dezlega misterul creaţiei, poate din aceasta cauză las taina să rămînă taină chiar şi după anul 2000. Cu alte cuvinte, nu mă bag în tainele altora cum obişnuiesc unii dintre colegii noştri de bord.

Aluzia îl privea pe Fernando. Cînd să

riposteze, să deschidă altă paranteză pe temă religioasă, interveni Dinu, arătîndu-le ceva curios care plutea în înaltul slăvilor cereşti. Era un norişor stingher, plăpînd, neînsemnat, undeva în prova vasului şi foarte departe de ei. Nu mai era nevoie să se explice natura bănuitului norişor, pentru cei care-l mai întîlniseră, se recomanda singur. Oceanul încremeni, deveni oglindă. Rechinii însă, încurajaţi parcă de această linişte nefirească, începură să învîrtă hora în jurul vaporului. lacob, scuturat ca de un fior al morţii, scrîşni printre dinţi, arătând spre comandă :

— Numai cîinele ăsta e vinovat, buldogul englezesc, el n-a răspuns S.O.S.-ului.

„Cîinele", cu binoclul la ochi, scruta cerul. Atunci se auzi glasul telegrafistului :

— Taifunul ! Viteza 140 la oră. Tromba pe paralela 36 dinspre...

Alarma dată de sirena vasului acoperi glasul telegrafistului. Şuierul vîntului, trezit parcă din letargie, acoperi celelalte voci. întregul echipaj ştia că avertismentul trimis prin eter pornise de la meteorul din insula Reunion, verificat şi retransmis din insula Madagascar. Alte amănunte nu mai erau necesare, direcţia de înaintare se vedea după norişorul descoperit de Dinu. Vaporul giră spre nord. Numai aşa puteau să scape din calea trombei, să scape de izbitura apelor turbate. Carturile se dublară. Mecanicii primiră ordin să mărească turaţia elicei. Toată suflarea de pe bord era cu ochii la comandant, iar comandantul, calculînd distanţa şi poziţia vasului, părea un dirijor de orchestră. Rar scotea cîtc-o vorbă. Tot ce trebuia iăcut arăta cu mîinile. Dar şi marinarii cunoşteau la perfecţie

partitura, fiecare miş'care era drămăluită cu secunda. Mai întîi acoperiră trombele de aerisire de la hambare, răsucindu-le în direcţia opusa taifunului. Ofiţerul sicilian şi senegalezii întindeau funiile de comunicaţii numite „ţin-te bine", singurul mijloc sigur de a comunica de la prova la comandă şi de la comandă la maşină. Bucătarul făcea curse de slăbire, înşurubînd în viteză şuruburile fixe de la hublourile de siguranţă din cazarma provei. Gîfîia din greu bucătarul, dar nu se lăsa. Dinu, Fernando şi estonianul, conduşi de ofiţerul cretan, pregăteau centurile de salvare şi flacoanelc cu unsoare antirechin, un preparat japonez cumpărat de la Gibraltar. Prima rafală de vînt trecuse. O rafală scurtă, fierbinte, trecuse fluierînd printre şarturile . catargelor, ciupindu-le nervos, ca şi cum ar fi vrut să le încerce trăinicia. Sub chila vaporului oceanul se vînzolea, înccrcînd parcă şi el rezistenţa tablelor supuse balansului. Apoi, cînd sirena vasului se auzi hăuind din. nou, un fluier strident, prelung şi jalnic, pe punte parcă se prăbuşi cerul. Venise urgia. Uraganul mugea. Muntele de apă, rupt din ocean, se prăvăli peste comandă, amestecînd totul în spumă şi clocot, turbat. Marinarii, cu mîinile încleştate de balustrăzi şi de funia „ţin-te bine", se pomeniră plesniţi, turtiţi, daţi peste cap, ridicaţi de furia valului şi trîntiţi din nou de covertă. în vîrtejul şi învolburarea apelor sărate, care nu le dădea răgazul nici să respire, auziră o bubuitură înfundată, undeva în direcţia provei. Ancora fusese smulsă, ruptă cu tonii din cheia ei. Pînă să-şi dea seama ce se mai întîmplă, acelaşi val, care-i ţinea acoperiţi, le mătură şi bărcile din tribord, cu postament cu tot. Şi tocmai

atunci^ cînd credeau că le-a sunat ceasul, vaporul se scutura de povara care-l inundase şi se opri semeţ pe creasta altui val. Suflîndu-şi apa pe nări, aproape că nu îndrăznea să mai coboare în abisul căscat în prova lui. Oamenii respirară doar o clipită. Cînd ridicară capul să privească zarea şi cerul întunecat, veni alt val, alt puhoi de apă pustiitoare, alt vîrtej de vîmt bezmetic. Vaporul, înşurubat în aripa trombei, scîrţîi din nituri, trosni undeva, pîrîi în altă parte şi, gemînd ca şi cum l-ar fi gîtuit uriaşii, săltă în sus, împins de forţa turaţiei elicei. în mijlocul acestui infern, se auziră slab două strigăte, două ordine care trebuiau executate fără şovăire. Antena staţiei se rupsese chiar în locul unde fusese legată de estonian, iar capota trombei de aerisire, de la căldări, fusese smulsă de vînt. Boţmanul. nu aşteptase să fie numit şi, ştiind că un vapor fără staţia de T.F.F. e mort, se căţără la coş să lege sîrma în cel mai scurt timp posibil. Pe de altă parte, lacob. amintindu-şi de S.O.S.-uI lansat de vasul chinezesc .şi imaginîndu-şi ţipetele celor prinşi în explozia căldărilor, ţîşni fulgerător să pună capotul trombei, să nu-i lovească şi pe ei aceeaşi tragedie. Taifunul, înciudat parcă pe omul care-l înfruntase, sărind să salveze căldările de inundaţie, îşi înşfacă tributul din două părţi. Nimeni nu văzuse nenorocirea. Abia după scurgerea apei, în clipa de răgaz, se dădu alarma. Pedro o dăduse, mugind mai tare ca oceanul. Braţele nostromului; şi la mică distanţă centura de salvare fluturată de mîna marangozului, se zăriră doar o singură dată, cam la .20—30 de metri de vapor, apoi, nefericiţii se pierdură odată cu valul care fugea spre Capul Bunei Speranţe. Nici un ajutor

nu mai era posibil, nimic nu se putea face. Marinarii, impresionaţi, tăceau, conti- nuînd să lupte pentru a supravieţui. Pedro rămăsese la copastie, pe coverta de jos, în dreptul peretelui „sparge val". Cu stînga se ţinea de balustradă, iar în mîna dreaptă ţinea cangea cu care sperase să-l agaţe pe Iacob. Cu aceeaşi cange spinteca furios, înnebunit, apele oceanului care-l acoperiseră din nou. Cînd apucă să respire îl văzu pe Dinu lîngă el. Bănui că băiatul plînge şi se încruntă, răcnindu-i în urechi :

— Ce-ai căutat aici ? Vrei să fii şi tu din cei „plecaţi pe mare" ? Fugi ! Urcă pe puntea bărcilor !

— Dumnezeu a fost nedrept... îngăimă Dinu aş- teptînd să treacă valul. N-am să mai cred în el.

Uraganul, speriat parcă de vocea lui Pedro şi de vorbele lui Dinu, îşi potoli furia, debarasîndu- se de şuierul vîntului. După cîteva minute de încordare, întru- cît fiecare aştepta să vadă ce va urma, îi învălui întunericul. Cerul se învălmăşi de nori. Nimic nu se vedea pe covertă. Bucătarul, orbecăind prin beznă, ţinînd pasul cu balansul vasului, împărţea hrana rece. Un pesmet tare.^oa lava vulcanică, primi pînă şi comandantul. Ploaia cădea cu găleata. Odată cu ploaia începu şi muzica. Salve de tunete şi trăsnete zguduiau cerul. Fulgerele, o mare de foc, un scurt-circuit neîntrerupt, o pâlălaie de incendiu uriaş, care te orbea dacă ţineai ochii deschişi. în acel joc de întuneric şi lumină, oceanul părea o frămîntare de monştri preistorici, un fel de prăpăstii şi creste înspumate, încinse cu brîie de zăpadă. Dinu se înverzise de spaimă. Ca

să nu mai vadă fulgerele, se luă şi el după ceilalţi, intrînd în cazarma. Nimic, nici un lucru nu mai era la locul lui, nici perne, nici saltele, nici .veselă, toate erau pe jos. Oamenii se lungiră în paturi. Unii vorbeau despre taifunul prin care trecuseră, alţii vorbeau despre cei doi colegi care

se pierduseră în valuri şi despre lefurile înecaţilor care vor rămine comandantului. Cel puţin cîte o cruce şi cite o coroniţă de flori sa le arunce în ocean cînd vor mai trece pe aici. Dacă vor mai trece, dacă nu, florile şi crucea se puteau arunca şi-n altă parte, în ziua cînd va fi pomenirea după datinele bisericii.

La prietenul pe care nu-l mai avea se gîndea şi Dinu, la nea Iacob pentru care vărsase cîteva lacrimi, şi la Păuniţa care era departe. Departe, bolnavă şi cu gîndul la el. Dacă i-ar fi trimis banii ar fi avut cu ce se îngriji. Acum i-a trimis altă scrisoare cu alte promisiuni. Promisiuni, scuze şi regrete. Dar şi speranţe că nu va trece mult şi vor fi împreună, că viitorul nu le poate aduce decît bucurii. Acum, însă, era tare mîhnit. Oceanul îi udase scrisorile. în sîn şi le băgase, să Ie simtă aproape, lîngă inima lui, şi acum, cu toate că Ie despăturise să le pună la uscat, nimic nu se mai înţelegea din scrisul Păuniţei. Cu ochii minţii, o vedea aşa cum o văzuse prima oară şi parcă o auzi veselinduse : ce bine-mi pare 1 înseamnă că mîine vorn, fi trei fericiţi. Gîndind la ea, aţipi fără să vrea. După cîteva clipe, visul îl amăgi, aducîndu-i-o pe crestele valurilor. Era goală, aşa cum n-o văzuse niciodată şi parca-l chema s-o scape de furia talazurilor. La un moment dat, se făcea că zboară undeva, agăţată de ultima stea din constelaţia „Crucea Sudului" şi, cînd să pună mîna pe ea, s-o sărute, stelele se prefăcură în candelă, candela se stinse şi el dădu un ţipăt. Doar ţipătul ora real, îl scosese în clipa cînd se simţi înghioldit de Pedro.

— Scoală, să bei şi tu o cafea.

Cafeaua o adusese chelnerul comandantului, Parizi- anu. Ceilalţi marinari, stînd Ia masa unde se aşezase şi Dinu, vorbeau în continuare despre

7 – Clandestin la bord 208

furaţi de apele oceanului. Fernando le aprinse doua luminări, justificînd gestul :

— Să vadă drumul pe care-au pornit şi să se roage pentru noi.

În acea clipă comandantul intră pe uşa căzărmii, venise să le ofere, tuturor, cîte un păhărel de wiski în memoria celor care nu mai erau. Veni şi Miguel de la cîrmă. Venise la timp să guste din sticla cu wiski împărţită de bucătar, povestindu-le oamenilor despre schimbul de radiograme dintre vasul lor şi insula „Direction", din grupul insulelor Cocos.

— Telegrafistul a mai prins un S.O.S. Vasul care cerea ajutor era un norvegian, însă echipajul, salvat de şalupele de pe insula „Direction", mulţumea celor care le recepţionase semnalul, urîndu-le drum bun mai departe.

Fiind vorba de insulele Cocos, marinarul grec, cel cu fierul de călcat, ştiindu-se decan de vîrstă pe cargoul „San-Juan", le ceru permisiunea să le povestească o altă mtîmplare legată de aceste insule. Miguel aprobă imediat:

— Te ascultăm, bătrîne, dar dac-o fi vorba tot de vreun naufragiu, mai bine lasă-te păgubaş.

— De naufragii celebre, spaniolule.

— E clar. Dacă mai ştii altul în afară de naufragiul vaporului „Titanic", vreun naufragiu din care tu ai scăpat cu zile şi a fost consemnat în ziarele vremii, atunci, dă-i drumul.

Ştia grecul, iar povestea lui începea cu anul 1914, cu puţin înainte de izbucnirea primului război mondial, o poveste legată direct de insula „Direction" din grupul insulelor Cocos. Pe atunci, staţia de radiotele- gnafie de pe acea insulă, zisă

şi „sentinela Angliei în oceanul Indian", era şi locul pe unde trecea cablul submarin care lega Noua Zeelandă şi Australia de capitala Marii Britanii. în acel an, din flota germană a oceanului Pacific, pusă sub comanda amiralului Von Spee, s-au desprins două crucişătoare, plecînd spre oceanul Indian. Crucişătorul „Koenigsberg", sub comanda lui Loof şi crucişătorul „Emden", pus sub comanda comandorului Muller. Această „desprindere" fusese semnalată însă de spionajul britanic şi, imediat după izbucnirea războiului, cind oceanele deveniseră zone de luptă, escadra germană primi un ordin secret, transmis prin telegrafie fără fir : „Comandamentul suprem al armatelor navale, către toate vasele germane : Libertate de mişcare. Salvaţi-vă cum puteţi. Atacaţi vasele de comerţ inamice."

Crucişătorul „Koenigsberg" nu s-a mai putut salva, acelaşi spionaj englez îi luase urma, anunţînd pînă şi locul unde se afla. Pentru tunurile de pe nava engleză „Chathan" a fost o jucărie ca să-l dea la fund, chiar în bîtlogul unde-şi repara maşinile l-a scufundat. Cu „Emden" însă, a fost ceva mai greu. După cîtcva manevre de mare îndrăzneală, vasul lui Muller, supranumit cînd „ciuma" oceanului Indian, cînd „corsarul-nălucă", ajunsese spaima convoaielor aliate. Sute de vapoare comerciale, încărcate cu provizii pentru teatrul de război din Europa, încremeniseră în porturile Asiei de sud-est, iar altele, destul de multe, zăceau pe fundul oceanului. în căutarea „corsarului", apele erau brăzdate, zi şi noapte, de crucişătoarele Angliei, Franţei, Rusiei, Japoniei şi Australiei. Şi asta pînă

într-o zi, zi fatală pentru unii şi norocoasă pentru alţii.

Grecul se opri să mai soarbă din cafeaua care se răcise. Dinu îl îndemnă să spună mai repede ce-a mai urmat.

— în ziua de 20 noiembrie 1914, un convoi uriaş de aproape 40 de vapoare, încărcate cu armament, cai, provizii şi trupă, escortat de crucişătoarele „Sidney", „Melbourne" şi „Minotaur" se apropiaseră prudent de insulele Cocos. „Emden" nu prinsese de veste, spionajul german o scrîntise. De fapt,în acea zi, comandorul Miiller nici nu se gîndea la convoaie, dimpotrivă, în capul său clocea un plan mult mai îndrăzneţ, un atac pe uscat, în acest scop, venise să debarce un detaşament special pe insula „Direction". Ordinul era clar : „Veţi distruge staţia de T.F.F. şi veţi tăia cablul submarin". Spre ghinionul nemţilor, tocmai staţia vizată, staţie care tăcuse ca peştele pînă atunci, lansă un apel disperat : „Insulele Cocos către toate vasele aliate. S.O.S.... S.O.S...."

Escorta convoiului recepţionă apelul şi, marina britanică, nesocotită pînă atunci, porni atacul. Lupta navală, aprigă şi dramatică, se soldă de la început cu zeci de morţi şi sute de răniţi, căzuţi de ambele părţi. Crucişătorului „Sidney" – cu tirul lui mai precis şi mai puternic – îi reveni cinstea de a trage lovitura de graţie. Dar şi mîndria de a culege naufragiaţii şi a-i primi pe bord ca prizonieri de război. Crucişătorul „Sidney" i-a pus cruce vestitului corsar al marinei imperiale germane.

— Hm !... făcu Pedro surprins de amănuntele

relatării. Interesantă descriere. Dar de unde cunoşti faptele, din ceea ce s-a scris în ziare ?

Grecul oftă, clătină din cap şi, suflecîndu-şi pantalonii, le arătă piciorul unde se vedea o cicatrice cu un corp metalic sub ea :

— Nu ştiu dacă s-a scris aşa cum a fost, însă schija asta e o amintire din timpul luptei. Pe atunci aveam treizeci şi cinci de ani. în calitate de cetăţean britanic din dominionul Australiei, m-am înrolat şi cu ca voluntar pe nava „Sidney", să lupt pentru izbînda coroanei britanice.

— Şi dacă ai căzut rănit pentru coroana britanică, cum de nu ţi-au dat pensie, pentru ce mai navighezi şi astăzi ? se indignă mecanicul belgian, scuturîndu-l de braţ.

— Sînt decorat – şi le arătă o medalie de bronz. Poate c-o să-mi dea şi pensie, dar mai încolo, la bătrî- neţe, nu uită ei luptătorii.

— Care bătrîneţe, amigos ? îl întrerupse Pedro şi mai indignat decît mecanicul belgian. Crezi că vei trăi cît Matusalem ? Coroana britanică a şi uitat de cei care şi-au sacrificat viaţa pe fronturile de luptă, nu mai visa pensia !

Grecul făcu un gest de resemnare :

— Atunci mă va răsplăti Dumnezeu. Ca bun creştin trebuie să cred în mila lui.

— Altă amăgire şi asta – continuă Pedro şi mai înverşunat. Boţmanul şi marangozul nu erau buni creştini, nu se închinau în fiecare zi ? Şi care le-a fost răjplata cerului, unde-au găsit mila, în moarte ? Eu văd că Dumnezeu face casă bună numai cu stăpînii noroadelor şi cu cei care se pricep să strîngă averi de pe spinarea robilor, nu

cu de-al de noi !

— Cu şnapani de talia armatorului ! pufni Miguel trîntind o înjurătură englezească, apoi, privind luminările care mai ardeau încă, îşi aminti de Dumnezeu şi scrîşni altă înjurătură, dar, de data asta, în limba spaniolă, să ajungă la ţintă, să nu se rătăcească pe drum, o înjurătură în limba lui maternă. Dumnezeul de la care aşteptăm milă şi răsplată i-a ucis pe năpăstuiţi ca să-i

umple punga englezului, să i-o umple cu dolari nemunciţi, ăsta-i dumnezeul la care ne închinăm !

— în infern cu bestiile roşii ! tună Fernando, săge- tînd aerul cu pumnul. Parizianu, văzîndu-l că e gata să dezlănţuie alt meci de box, îi făcu semn cu piciorul pe sub masă, determinîndu-l să stea liniştit. Portughezul, oprit din elan, schimbă tonul şi tactica, adresîndu-i-se numai spaniolului : Amîndoi am fost botezaţi în dreapta religie catolică, amîndoi avem datoria să apărăm credinţa, să nu ne dedăm la erezii ca să le fim pe placul paginilor, să-l mîniem pe Tatăl Creator, pavăza noastră pe acest ocean furtunos. în infern cu nelegiuitul !

— E o neînţelegere, amigos ! rosti Pedro, simţindu- se fulgerat de ochii portughezului. Miguel n-a făcut altceva decît să-şi manifeste nemulţumirea împotriva stăpînului de pe bord şi al „Tatălui Creator" cum l-ai numit tu. în fond, n-a înjurat decît năluca creată de însăşi mintea omului, de mintea omului ignorant şi înfricoşat de tot ce vedea în jurul lui şi' nu înţelegea, de fulger şi trăsnet, de potop şi secetă, de cruzimea împăraţilor, de foame, boală şi moarte, şi tot orbecăind prin întuneric şi căutînd o forţă supranaturală care să-l apere, a născocit religia şi l-a creat pe Dumnezeu. în cohorta tiranilor a lovit omul sărac* prima oară, cum a făcut-o şi Miguel, lovind în comandant, apoi, văzînd că nu se întîmplă nimic şi nici Dumnezeu nu-l ajută să-şi schimbe soarta, a mers mai departe, îndrăznind să-l înjure, să-l ia

la * rost şi să-l blesteme pe însuşi creatorul, pe aşa-zisul creator. Nu ştiu dac-ai înţeles ce-am vrut să spun, dacă ai separat adevărul de legendă, dacă indignarea lui Miguel ţi se mai pare erezie, daca mai ai unde-l trimite pe nelegiuit ?

Cu toate că era tîrziu şi oamenii erau obosiţi de furtuna prin care trecuseră, paranteza deschisă de Pedro nu se putea epuiza atît de repede. Părerile se rosteau şi de unii şi de alţii, controversa era în toi. Ca să-l înjuri pe Dumnezeu mai mergea, fiecare o făcea, dar ca sa-i negi existenţa, asta era prea de tot. Fernando era cel mai revoltat, dar, în acelaşi timp, era şi cel mai priceput în a mînui cuvîntul. Cu toate că argumentele debitate erau arhicunoscute şi uniforme pe întreaga arie a religiilor pămîntene, în gura lui, în acea noapte, după taifun, răsunau în cazarmă ca într-o catedrală. Nimic nu scăpase din teza pe care o susţinea, de la lumina şi căldura soarelui trecu la firul de iarbă, la frunza şi fructul copacilor, Ia mirosul florilor şi la coloritul lor, la bobul de grîu şi la izvorul apelor cristaline, izvoare pe care le găseşti pînă şi în insulele pierdute în imensitatea oceanelor, la puzderia fiinţelor vii care au culminat cu făptura raţională numită OM şi toate astea, fiind create de mintea atotputernicului încă de la începutul începutului, s’nţ mult mai presus de mintea şi puterea celor care încearcă să afle ceea ce nu se va afla niciodată. Pînă şi Carol bătu în retragere.

— Eu nu mă bag în sosul vostru. Problema arejtrea multe necunoscute. Decît să greşesc

mai bine ramîn la ideea că taina genezei nu va fi dezlegată nici de omul viitorului. Poate Dinu ar fi în măsură să mai adauge ceva, l-am auzit vorbind despre Voltaire, despre părerile marilor gînditori.

Dinu fusese luat prin surprindere. E drept că ascultase disputa dîntre Pedro şi Fernando, dar tocmai acest subiect îi amintise de Păuniţa, de crezul ei neclintit, de ruga cu care încheiase scrisoarea : „Numai Dumnezeu ne poate ajuta să ne reîntîlnim şi să trăim fericiţi, aşa cum spui tu, numai Dumnezeu ne poate da sănătate şi răbdare...” Această rugă, plus remuşcările că şi el se răz- vrătise de multe ori împotriva tatălui ceresc, nesoco- tindu-i existenţa, iar azi, în durerea pricinuită de moartea lui Iacob, cînd se jurase să nu mai creadă în nimic, simţi alte remuşcări şi recunoscu, stînjenit, neputinţa de a cita din Voltaire pasajul la care se referise Carol :

— Nu-l ştiu pe de rost, doar ideea mi-a rămas în memorie.

— Spune-o ! Ce mai aşteptţi ? îl zori nerăbdător Miguel.

— Voltaire spunea că Universul, din care face parte şi pămîntul cu toate minunile lui, ar fi un mecanism de ceasornic a cărui uimitoare precizie dovedeşte prezenţa raţiunii şi a voinţei creatoare a unei fiinţe supreme, că Dumnezeu e necesar omenirii pentru a-i stăvili pornirile spre rău, că dacă n-ar fi existat în minţile tuturor l-ar fi inventat omul epocii noastre, sau aşa ceva. Nu ştiu dacă n-am adăugat nimic şi din propria mea fantezie, n-aş vrea să par un prooroc

mincinos şi nici mai deştept ca alţii. Chiar şi pe Pedro l-am văzut făcînd semnul crucii cînd ne-a buşit valul de peretele comenzii, pe Pedro care susţine că viaţa pe pămînt se datoreşte hazardului şi unor împrejurări pe care le va lămuri doar omul viitorului.

Fernando era satisfăcut şi, zîmbind, îl întrebă pe „păgîn" cum se simte cînd e strîns cu uşa. Pedro mărturisi calm, fără rîcă :

— în faţa primejdiei şi eu sînt om, un om tot atît de vulnerabil ca şi semenii mei. însă, în sinea mea, închinîndu-mă din obişnuinţă, am vrut să-mi insuflu tăria de a fi lucid, de a dibui scăparea, fără să-i pretind cerului să mă ajute, să mă scape printr-un mi
racol supranatural. Nu ştiu dacă pricepeţi ceva din felul meu de a gîndi lucrurile, de a-i da Cezarului ce este al Cezarului. În ceea ce priveşte spusele lui Vol- taire, eu, ca om simplu, n-am curajul să afirm că n-ar fi existat o raţiune în planurile celui care a creat viaţa pe pămînt. Cea mai clară dovada a înţelepciunii dumnezeeşti este taina morţii pe care nu i-a dat-o omului spre ştiinţă. Asta nu înseamnă că omul nu ştie că e condamnat la moarte încă din clipa cînd s-a născut. Singura amăgire în îndeplinirea sorocului e generozitatea ursitoarelor care i-ar fi înfăşurat aţa pe mosorul vieţii. Dar... e tîrziu, ar trebui să ne culcăm, să nu ne prindă ora cartului stînd la taifas în- tr-o discuţie interminabilă. După balansul vasului s-ar parea că furtuna a slăbit, că vom ajunge cu bine în Mozambic, în portul unde-ar trebui să

ne întîlnim cu toţii la un pahar cu bere, o bere pe care aş vrea s-o bem frăţeşte. De acord amigos ? îl întrebă pe Fernando.

Cîteva zile nu şi-au mai spus nimic. După ce trecură din nou tropicul de nord şi vasul intră pe canalul Mo- zambicului, ţinînd direcţia insulelor Comore, marinarul grec le povesti că în acele insule, unde vestitul Vasco de Gama îşi găsise un pilot care să-l conducă, la sigur, spre mult căutata Indie, îşi găsise şi el, cu treizeci de ani în urmă, o femeie de culoare, care merita s-o fi luat de nevastă din cauza tinereţii ci şi a supunerii faţă de bărbat, adăugind :

— Tare aş vrea să mai dau pe acolo, s-o caut, sa aflu dacă mai trăieşte şi să-i spun că am greşit, că n-am avut noroc în viaţă.

— Dacă s-o fi măritat cu altul şi acum are o fată de etatea ei de atunci, ce-ai face ? întrebă Pedro.

— M-aş însura cu fata. Numai aşa mi-aş răzbuna anii irosiţi şi i-aş da inimii puţină tinereţe.

— Te amăgeşti, ofilitule. Pe trunchiul bătrîneţii tale nu mai poţi altoi mlădiţa născută din scrumul amintirilor irosite.

Din ochii grecului se prelinse o lacrimă bătrînă, coaptă în spuza suferinţelor îndurate pe apele globului. Oftă cu obidă :

— Eşti prea dur, Pedro, nu trebuia să mi-o spui.

— De ce, amigos ? Pentru că la etatea ta ai început să preţuieşti rostul vieţii, să numeri fiecare răsărit de soare şi să plîngi ziua care trece pentru că e ziua care-ţi împuţinează

viaţa ? La etatea cînd omul nu mai poate îndeplini funcţia de cocoş, ar trebui să se mulţumească ori cu ideea morţii, ori cu deşteptăciunea sau prostia care-l caracterizează. în marea grădină a vieţii încape şi una şi alta.

— Fîntîna ta e prea adîncă, Pedro, dar din păcate în loc de apă dulce e plină cu sodă caustică, îl doboară pe cel însetat.

Aceste vorbe le spusese Dinu.

CAPITOLUL XVIII

înnoptase cînd vaporul termină manevra de acostare la una din danele portului Beira. Fiind duminică, hamalii erau liberi, nu lucrau. Descărcarea urma să înceapă în dimineaţa zilei următoare. Cu toate că vaporul sosise în zi de sărbătoare, agenţia, prin omul ei de încredere, trimisese banii, lefurile echipajului, iar secundul le împărţi cît ai bate din palme. Toţi oame- nîî erau grăbiţi să calce uscatul, să guste din plăcerile lui. în şir indian coborîră scara. Pe străzile oraşului, sticlîndu-le ochii după femei, se pierdură unii de alţii. Dinu se ţinea de Pedro şi era tare mîhnit. Nu primise nici o scrisoare. Şi nici n-ar fi avut cum, distanţa era prea mare, cursele aeriene nu cuprindeau tot teritoriul Africii, poşta mai venea şi cu vanoarele. Necăjit şi pentru alt motiv. Agenţia fiind închisă la acea oră de sărbătoare duminicală, nu putea expedia banii, suta de dolari făgăduită Păuniţei. Pedro însă, bucuros că nu văzuse nici un călugăr

aşteptîndu-l Ia scara vaporului, nici cu monoclu la ochiul stîng nici fără monoclu, mergea furişat, evitînd străzile aglomerate.

Fernando şi Miguel mai zăboviră pe bord, aşa se înţeleseseră cu Pedro. Spaniolul îsi făcea de treabă în camera hărţilor, iar Fernando tăinuia cu comandantul în cabina alăturată. Nimic nu se auzea, nimic nu răzbea prin peretele de care-sî lipise urechea Miguel. Poate că n-ar fi încercat să afle ce se vorbeşte dincolo dacă ofiţerul sicilian, cu o zi înainte, nu i-ar fi strecurat binevoitor : „Portughezul şi englezul au de gînd să-i lase pe Dinu şi pe Pedro în voia curentului, fără busolă. Mai mult nu-ţi pot spune." Acum, dacă de auzit nu auzise nimic, se gîndi să-I urmărească pe portughez, să aibă ce-î raporta lui Ppdro. .Ca un jaguar se ţinea după el pe străzile oraşului necunoscut, urmărindu-l de la mică distanţă. Uneori înjura în gînd. Prea multă aglomeraţie pe unde trecea, prea mulţi negri, prea mulţi mulatri şi prea mulţi tuciurii veniţi de pe coastele Indiei, probabil din Goa, altă posesiune portugheză de peste mări. Albi' mai puţini. Datorită acestui fapt, nu-l putea pierde din vedere pe Fernando. După cîteva ocolişuri îl văzu opririduse într-o piaţă de fructe şi zarzavaturi. Cîţiva chinezi, zîmbăreţi şi cu atitudini umile, îl împresurară pe portughez, oferindu-i insistent din mărfurile aşezate pe tarabă. Dar nu-l văzu cumpărînd nimic, dimpotrivă, îmbrîncindu-i pe pieţari, şuşoti ceva cu un bătrîn, îi strecură în palmă o monetă, poate două, şi, mulţumindu-i pentru informaţie, opri o ricşă, îşi aprinse o ţigară, se uită la ceas

şi porni pe o anumită stradă. Miguel urcă la repezeală în altă ricşă, spunîndu-i indianului să ţină cît mai aproape de prima. Nu trecu mult că-l văzu pe Fernando în- trînd pe uşa unei biserici catolice. Spaniolul era înciudat, se înşelase. Omul venise să se închine, iar el îl urmărise de pomană, dîndu-i crezare ofiţerului sicilian. Probabil că binevoitorul a vrut să rîdă de el, de asta i-a spus că nu-i poate spune mai mult. Şi dacă e aşa, el pentru ce-a tăcut, pentru ce-a fost nătărău şi nu i-a povestit lui Pedro cele aflate din gura sicilianului ? Poate că împreună ar fi descîlcit şarada şi n-ar mai fi alergat prin oraş urmărind stafiile, l-ar fi lăsat dracului şi s-ar fi dus direct la tavernă. La vapor îşi închipuise că iuda se va duce la poliţie, că numai cu ajutorul poliţiei vor rămîne prietenii săi „fără busolă". Acum, abia aştepta să le povestească şi lor teribilismul care-i furase minţile, să le spună că n-a ^aflat nimic prin peretele cabinei şi să rîdă împreună de felul cum a sfîrşit cariera de detectiv amator. însetat şi nerăbdător să-i întîlnească mai repede, cutreieră mai multe taverne. Pînă la urmă îi găsi acolo unde se aştepta mai puţin, într-un fel de „bombă", situata la subsolul unei clădiri cu două etaje. Larma, zăpuşeala, stridenţa trompetelor şi fumul ţigărilor te înnebunea, te înnăbuşea, te făcea să crezi c-ai coborît treptele iadului. Rîsul gîdilat al femeilor, robusteţea sinilor goi şi tăieturile rochiilor înflorate, despicate pînă sus, pe şoldul negru ca abanosul, trezeau poftele şi dezlănţu-iau instinctele. Pe chipul unora, violenţa

dorinţelor şi graba neînfrînată a pasiunii îi făceau să despoaie femeile cu care dansau înainte de a ajunge în camera hotelului. Sărutul brutal şi mistuitor, dictat de clocotul sîngelui, lăsa urme, vînătăi. Fel de fel de bărbaţi erau pe la mese, de toate vîrstele şi de toate rasele. Taverna, decorată cu ghirlande multicolore, cu lampioane chinezeşti din hîrtie grofată şi cu măşti caraghioase, unele sinistre, care te făceau să rîzi sau să te îngrozeşti, plutea într-o lumină de budoar intim. Goliciunea femeilor fără pudoare şi izul dulceag şi înecăcios al fumului de opiu recomandau taverna ca o sursă de plăceri multiple.

Miguel îşi văzu prietenii aşezaţi la o masă nu departe de acel podium al orchestrei. Lăsîndu-se obosit pe scaunul adus de chelneriţa îmbrăcată cu o fustiţă de balerină, sorbi însetat din sticla cu bere, apoi le povesti pe nerăsuflate tot ce-i spusese sicilianul şi felul cum se încheiase urmărirea. Drept încheiere, i se adresă lui Pedro :

— Nici tu n-ai avut dreptate, m-ai făcut să rămîn la vapor de pomană. Acum mă mir cum de nu te pufneşte rîsul de neghiobia mea ?

Pedro însă, socotind că Miguel făcuse o treabă bună, îşi pipăi buzunarul unde ascunsese plicul călugărului, recunoscu că vorbele sicilianului merg paralel cu ceea ce-i spusese Stiv, îl îmbărbătă pe Dinu, se ridică de la masă, se îndreptă spre ieşire şi le strigă din mers :

— Dacă nu mă întorc aici, ne întîlnim la vapor.

Stiv, Carol, Miguel şi Dinu rămăseseră mai mult decît surprinşi, urmărindu-l tăcuţi cum urcă treptele localului. Oare încotro se duce ?

Pedro doar ce urcase treptele şi ieşise în stradă că se Iovi de portughez şi-l auzi amintindu-i :

— Nu ţi-am spus că n-am să am somn ?

în aceeaşi clipă, Pedro se văzu încadrat, în dreapta de un bărbat de culoare şi în faţă de însuşi preotul cel cu monoclu albastru la ochiul sting, iar preotul mozambican... nu era altul decît misionarul din talerul căruia se înfruptase la Pord-Said. Bine că se lămurise misterul, că ştia cu cine are de-a face şi, cunoscîndu-i laşitatea, plus păcatele, era convins că treburile nu vor merge chiar aşa cum cred ei.

— Tocmai veneam să mă închin şi eu la mănăstirea voastră, să mă interesez unde l-aş putea găsi pe cuviosul cu monoclu albastru Ia ochiul stîng.

— Prea bine, fiule, sîntem cu maşina mănăstirii, urcă te rog – îl invită amabil ..şacalul".

Urcară toţi trei. Bărbatul de culoare era şoferul maşinii, un şofer bătrîn şi pipernicit, uşor de doborît la primul bobîrnac sub bărbie. După primul colţ, pe o străduţă lăturalnică, fără aglomeraţie şi fără lumină, şoferul opri maşina şi coborî pe trotuar. Acolo urma să se încheie socotelile. Jumătatea lunii, trăgînd în jos spre perdeaua unei păduri întunecoase, lumina pieziş chipul călugărului. Ca treburile pămînteşti să nu fie privite nici de lumina cerească şi nici de vreun trecător întîmplător,

Fernando trase perdeauna, iar preotul, fără vorbe de prisos, arătă inelul din deget şi Pedro îi înmînă plicul, spălîndu-se pe mîini ca Pilat din Pont:

— Blestemul să cadă pe capul vostru. Eu nu mă consider complice.

Călugărul, ca şi cum nu l-ar fi recunoscut şi nu i-ar fi auzit glasul, continuă cercetînd plicul.

— Sigiliul e dezlipit, fiule.

Scuza fiind pregătită, glasul lui Pedro se auzi tot atît de calm ca şi a misionarului catolic.

— Apa oceanului l-a dezlipit, ciclonul de la Capul Bunei Speranţe. Tu, ca preot, crede şi nu cerceta.

— O fi, dar ai fost prevenit, fiule. Tu cunoşti canoanele bisericii, ştii că – mîrîi „şacalul" făcînd o pauză – violarea secretului se plăteşte pe lumea asta, se plăteşte după orînduielile stabilite chiar şi atunci cînd pretinzi că nu eşti vinovat.

— în noaptea asta nu cred să plătesc nimic – îl exasperă Pedro sigur pe ceea ce spune. E vorba să mă tăvălesc puţin cu femeia care mă aşteaptă la bar. Aici, îmi pot permite luxul, nu sînt nevoit să mă pretez la cîrdăşii perverse cu bărbaţi purtînd rasa călugărească.

— Rîtu ! se înverzi misionarul astupîndu-şi urechile. Nu răscoli păcatul că pute.

— Atunci ne putem despărţi, mi-am terminat misiunea.

— Nu. Eu sînt pus să pedepsesc violarea secretului. Voi respecta canonul chiar şi-n cazul că laşitatea te va sfătui să minţi că furtuna oceanului nu ţi-a şoptit mesajul.

Pedro se îmbăţoşă, înfruntîndu-l :

— Ba mi l-a şoptit, padre, ciuleşte-ţi urechile. „Cu două culturi veţi plăti darul nostru pentru biserica mamă de la Burgos”. Ceva asemănător i-aţi spus şi maltezului care a dat cu cuţitul, şi, cu toate astea, biserica „mamă” (accentuînd cuvîntul) a rămas fără dar.

Călugărul, cu un calm diavolesc, recunoscu adevărul :

— Ne-ai păgubit amarnic la Port-Said, fiule, fapta ta e blestemată de clanul nostru. Dacă pe Mediterana, îngerul n-a cunoscut vinovatul şi nu te-a trimis să guşti din fructul adîncurilor, aici, în Mozambic, vei gusta din fructul de mango al copacului fără fructe. Acolo, în marginea junglei, la umbra clopotniţei fără clopot şi a bisericii fără altar, te vom lăsa să te tăvăleşti cu femeia care te aşteaptă, dar nu cu cea de la bar, cu alta, cunoscută omenirii de cînd e omul pe pămînt.

— Şi dacă osînditul, recunoscîndu-se vinovat, mai are o singură dorinţă, i-o îndepliniţi ? întrebă Pedro scotocind discret în buzunarul şalvarilor.

— Da. Numai să nu tragi de timp.

— Cam unde vin toate minunile astea, copac fără, clopotniţă fără, biserică fără ? Jungla e mare. Vreau să ştiu locul, să ştiu unde mă aşteaptă femeia cu coasa.

— Undeva în apropierea fluviului Zambezi, pe şosea tot înainte. Te va însoţi fratele Fernando.

Portughezul tăcea şi asculta cu mîna pe minerul cuţitului, aştepta semnalul, încuviinţarea celui în sutană. Pedro,

prefăcîndu-se resemnat, mai ceru un scurt răgaz, o favoare, rostind şi motivul :

— Mă gîndeam să-i dau iscălitură fratelui Fernando să poată ridica leafa ce mi se cuvine, să n-o las comandantului care nu crede în biserica „mamă" – şi, fără să aştepte răspunsul, îl înghesui puţin pe „moştenitor", îi şopti o glumă la ureche, făcu haz de ceea ce spusese, întrebă dacă o să-i prindă, bine banii, dacă va aprinde şi pentru el o luminare şi se răsuci spre călugăr, vorbindu-i răspicat, biruitor :

— Credeai că voi muri ca prostul, că Pedro Bra- ziliano nu ştia cu cine are de-a face ? Află că m-am pregătit din timp. Dacă vrei să te convingi, întreabă-l pe Fernando de sănătate.

Portughezul nu mai auzea şi nu mai vorbea nimic, înghesuiala, iscălitura şi gluma şoptită la ureche nu-i priiseră. Misionarul, zgîlţîindu-l de umăr, se îngălbeni la faţă şi bîlbîi speriat:

— Cecece... ce s-a întîmplat cu el ?

— O înţepătură de cuţit. Probabil că şişul a nimerit inima – îl lămuri Pedro fără să ridice tonul.

— Asasinule ! rosti călugărul abia auzit. Cum de-ai îndrăznit ? Ce fac cu cadavrul ? Dacă află episcopul ce s-a petrecut în maşină, mă, mă... rade.

— Dar cu fesul meu ce-ai fi făcut, bestie degenerată ? scrîşni „asasinul", ţinîndu-l sub ameninţarea cuţitului.

în şoapte se vorbea, în limba engleză. Uneori, se mai schimonosea şi cîte-un zîmbet de faţadă, să nu se prindă şoferul.

— Tu şi aşa erai sortit ispăşirii. Dar nu în maşină, să ne aibă de nas omul de culoare, ci

dincolo, departe, unde ţi-am spus.

— Şacal împuţit ! zise Pedro scuipîndu-l între ochi. Cum de ţi-ai închipuit că mă voi lăsa înţepat de cuţitul acestei omide scîrboase ? Dacă aş fi din aluatul tău, ţi l-aş lăsa aici, să ‘te speli pe cap cu cadavrul.

— Nu, fiule, să nu faci aşa ceva, scapă-mă dacă poţi ! se văicări „şacalul” tremurînd ca varga.

— Cu o singură condiţie. îmi spui cu ce transportaţi darul ?

— E secretul agenţiei, fiule. Noi ne rugăm pentru cei care ajută biserica mamă.

— Şi agenţia vă ajută ?

— Aşa s-ar părea.

— Atunci, ce mai aştepţi ? Spune-i şoferului să deschidă uşa, maschează cum ştii lucrurile şi pe portughez lasă-l în seama mea.

Atît de grăbit era preotul să se descotorosească de cadavru încît îl împinse chiar el cu piciorul pe trotuar, bombănind indignat, în limba portugheză, ca să mascheze lucrurile, să înţeleagă şi şoferul :

— în infern cu voi, beţivanilor !

Maşina demară imediat şi călugărul plecă fără să se mai uite înapoi.

Pedro, rămas pe trotuar, îl apucă pe Fernando de picioare şi-l tîrî pînă ce-l rezemă de peretele unei case cu geamurile larg deschise şi cu perdelele trase. Poate că l-ar fi lăsat acolo, să-şi revină singur, narcoza administrată fusese în doză mică, dar zări un poliţist oprit în mijlocul străzi, nu departe de ei, pîndind să vadă ce se întîmplă. Pălmuindu-l pe adormit şi buşin- du-l de perete, striga tare,

stîlcind portugheza atît cît o ştia :

— Beţivan ordinar, whisky ai vrut, whisky ai găsit ! Apleacă-te, vomită, mişcă fălcile, păcătosule !

Fălcile i le descleştă Pedro, iar poliţistul, apropi- indu-se şi pricepînd despre ce este vorba, rînji prostește, mormăi ceva şi, lăsîndu-se în genunchi, cît mai aproape de capul lui Fernando, îi urină în gură. Apoi, tot rînjind, se îndepărtă văzîndu-şi de drum.

— Padre... gemu „beţivanul" simţind gustul medicamentului administrat de poliţist. Şi tot atunci, des- chizînd ochii şi văzîndu-l pe Pedro, se chirci înfricoşat, dădu să ţipe, icni ca orice beţiv şi îşi goli stomacul, vomitînd şi fierea din el. Uşurat şi cu mintea lim pecie, zvîcni în picioare, încercînd să se orienteze, să ştie unde se află. Scrutînd întunericul străzii şi căutîndu-l pe „padre", îl văzu pe poliţist, care se întorcea să vadă ce se mai întîmplă cu pacientul său. Abia atunci Fernando deveni agresiv, îmbrîncindu-I pe Pedro, amenințînd :

— Vei plăti pentru figura care mi-ai făcut-o. Tot acolo vei ajunge.

— Dar nu escortat de tine, boule ! îl scutură Pedro de piepţii cămăşii. Cere-i scuze poliţistului c-ai vomitat pe trotuar şi nu complica lucrurile. Eu te aştept la bar, să vorbim despre femei. E mai bine.

în tavernă se dansa bolero. Scaunul lui Pedro era ocupat de o negresă tînără, cu buze cărnoase şi cu dinţii înroşiţi de mestecatul betelului, negresa lui Stiv. Alte negrese erau tolănite în braţele celorlalţi doi prieteni. Nici Dinu nu scăpase de ispită. Miguel îi bagase pe

gît o brunetă de pe malul Gangelui, care-şi plimba sînii pe sub nasul inocentului.

Inocent îi spunea femeia, îl ghicise, şi, avînd grijă ca paharul să nu rămînă niciodată gol, se lipea pătimaş de el, aprinzîndu-i sîngele.

— Camera e aproape. Mergem imediat. Pînă dimineaţă nu mai dormim deloc.

Nimic nu le spusese Pedro. Nici ei nu întrebară nimic. Doar indianca lui Dinu îl mustră pentru că-şi lăsase fata fără pahar plin şi acum uita s-o mai cheme înapoi. O chemă ea, împingînd-o în braţele Iui Pedro.

— E a ta, te-a aşteptat, păstreaz-o.

La al doilea pahar cu bere, pe uşa localului apăru Fernando. Miguel, mustrat de conştiinţă pentru că-l crezuse „iuda" comandantului şi-I urmărise de pomană, se grăbi să-l invite la masa lor, sttigîndu-i chelneriţei să mai aducă un scaun. Portughezul acceptă fără să se codească, sorbind primul pahar cu bere pe nerăsuflate. Apoi, turnîndu-şi al doilea pahar, şi rotindu-şi privirile prin local, zări o mulatra tînără, subţirică, acceptabilă, îşi aminti că e bărbat, i se făcu de femeie şi o chemă lingă el, îmbiind-o să bea chiar din paharul lui. Pilar, indianca lui Dinu, strîmbă din nas. Numai fraţii beau din acelaşi pahar, străinii niciodată. Pedro aprobă din cap. Era o vorbă înţeleaptă. în timpul ăsta, orchestra începu un tangou languros. Fernando, tandru cu femeia care-i plăcuse, o invită Ia dans, dar mulatra, înciudată că nimerise în braţele unui portughez, îi întoarse spatele, oferindu-se lui Miguel. Spaniolul nu aşteptă să fie rugat încă o dată şi, strigîndu-i celui refuzat, „n-am nici o vină", se avîntă cu

mulatra pe ringul de dans.

în mintea portughezului, rîca veche plus mărul Evei, întins duşmanului, făcu tovărăşie cu dracu. Aici, nu-i era teamă de nimic. El era din naţia stăpînitorilor, el avea puterea şi cuvîntul şi, după ce mai ceru o sticlă de bere, se aşează pe scaun cu braţele rezemate de spătar, îşi mută teaca cuţitului cît mai aproape de şold şi scuipă cu dezgust în paharul mulatrei. Lui Pedro nu-i scăpă nici un gest, intuia ce va ieşi. Pînă şi Dinu, ameţit cum era, pricepu gestul cu cuţitul, şi el ştia ce va urma. în schimb, Carol şi Stiv nu vedeau nimic, primul era ameţit de sînii negresei iar celălalt de paharele cu whisky.

Miguel se întoarse singur la masă, mulatra se lăsase păgubaşă. Pedro încercă să-l facă atent pe spaniol, însă omul îşi ştergea cu batista transpiraţia de pe ceafa şi mormăia absent :

— *E* cald al dracului, nu mai dansez.

Fernando parcă aiît aşteptase, să-l audă vorbind despre dans şi, convins c-a vrut să-l umilească, amin- tindu-i de muierea care-l refuzase, se ridică de pe scaun, arătă din cap spre paharul mulatrei şi-i şuieră printre dinţi :

— Bea-l tot tu. E plătit. Bea-l !

Dinu interveni fulgerător, prinzîndu-l pe portughez de braţul cu care intenţiona să lovească.

— Cum să-l bea cînd ai scuipat în el ? Gîndeşte-te că sîntem colegi, pe acelaşi vapor, nu primitivi puşi pe harţă.

Neaşteptata intervenţie a celui pe care

portughezul îl numea tot clandestin precum şi cuvîntul „primitivi" îl zgîriase pe Fernando, şi ca să nu pară fricos, înşfacă paharul lui Pedro şi-l trînti de duşumea de se făcu ţăndări.

— Asta Ia ce mai ajută ? întrebă Braziliano, mas- cîndu-şi printr-un zîmbet furia care-i dădea tîrcoale. Totuşi, din prudenţă, se trase doi paşi înapoi, făcîn- du-i semn lui Dinu să nu se bage, să stea liniştit.

Cîrcotaşul, descumpănit oarecum de calmul omului cu fes, se hlizi, mormăind o explicaţie :

— Ca să nu-ţi afle nimeni gîndurile păcătoase.

— Zău 1... se miră Pedro. Şi crezi că-s mai păcătoase decît ale tale, decît lăcomia de a suge din rodul celor două culturi ? Ar trebui să ştii că în jocul lor de şah, tu nu eşti decît un pion netrebnic.

— Ereticule ! scrîşni Fernando, scoţîndu-şi cuţitul. N-ai s-apuci s-ajungi la culturi !

N-a mai avut timp nă mînuiască cuţitul, să-l arunce odată cu vorba. Pedro răsturnă fulgerător masa, pu- nînd-o barieră între ei, iar Miguel, iute şi sprinten ca o gazelă, lovi cu vîrful pantofului braţul agresorului. Arma zbură slobodă şi se înfipse vibrînd în tăblia mesei alăturate. La masă erau trei marinari albi, din păcate, portughezi. Auzind că Fernando e din naţia lor, intervenită prompt, aruncînd cu scaunele. Un scaun îl lovi pe Pedro, altul pe Carol. Cucuiele, fără strop de sînge, nu impresionau. Localul vuia însă. Femeile ţipau.

Scandalul, molipsitor ca de obicei, lărgi taberele bătăuşilor. Nu se mai ştia cine-i prieten şi cine-i duşman, se loveau la întîmplare, cine cădea în raza pumnului acela o încasa. Sticlele zburau ca proiectilele. Una îl pocni pe Stiv. Suedezul auzea larma ca prin vis şi, neînţelegînd cine l-a umplut de sînge, dădu să se ridice de pe scaun. Nu reuşi să se mişte. Picioarele nu-l ascultau. Simţind că i se învîrte capul, se resemnă şi bolborosi încleiat:

— Suedia e neutră, nu face război.

Miguel şi Dinu, aşezaţi spate la spate, mînuiau cîte un picior de scaun, la nimereală. Pe Fernando îl scăpaseră. Nici Pedro nu reuşi să-I agaţe. în învălmăşeala, îl zăriră urcînd pe tejgheaua barului şi-l auziră stri- gînd să vină poliţia. Şi tocmai poliţistul care-i administrase medicamentul intră primul pe uşa barului. Fernando îl întîmpină, ca şi cum ar fi ştiut că el va intra primul, şi, după ce şuşotiră o clipită, i-l arătă cu degetul pe Pedro. îl arătă şi pe Dinu, dar nu primului poliţist, ci altuia, căci mai intraseră doi. Fetele dădură alarma :

— Poliţia !

— Păunii ! strigă alta repezindu-se să stingă lumina.

Negresa lui Pedro o stinsese, ea strigase „păunii”, în local nu mai rămăsese decît becul de pe peretele barului, şi acela ascuns într-un abajur roşu. Prin întuneric, Carol auzi vocea lui Pilar care trăgea de Dinu :

— Vino, inocentule ! Ieşim prin spate. Pe tine te caută poliţia, pe tine şi pe omul cu fes.

Carol auzi şi vocea lui Pedro :

— Du-te cu ea. Du-te că vin şi eu.

Pentru belgian totul se petrecea în frînturi de timp. O frîntură şi propria lui şoaptă :

— Afurisit sos, nu trebuia să mă bag. Ei, Stiv, mă auzi ? întrebă mai mult de formă, ştia că n-are cum să-l audă. Nici Miguel n-avea cum să-l audă, cu toate că-l strigase şi pe el.

Afară, la aer şi libertate, negresa vorbea cu Pilar şi Pedro cu Dinu.

— Mergem la mine, e mai sigur – propunea negresa.

— Văd c-ai încasat-o rău de tot, amigos ! Spune-i muierii să-ţi pună o compresă cu spirt.

Răspunsul lui Dinu se pierdu în spatele uşii după care-l trăsese fata. Negresa îl informă pe Pedro :

— Pilar vrea să fie singură cu inocentul. Tu mergi la mine. Cred că ştii că portughezul le-a spus poliţiştilor să vă aresteze numai pe voi doi. Pentru ce ?

Condus în baie şi readus în cameră, Dinu se prăbuşi pe patul străin. Abia atunci simţi aburii beţiei, atunci i se j>ăru ca pereţii se învîrt în jurul lui şi începu să rîda. Dacă ar fi fost treaz ar fi simţit mirosul sărăciei, ar fi văzut că singura mobilă din casă era patul, că pe cearşaf erau urme de sînge şi ploşniţe sleite chiar de mîna lui, că hainele şi Ie aruncase pe duşumea, cu rochia şi furoul fetei peste ele, dar el nu vedea decît braţele care-l înlănţuiau pătimaş şi nu simţea decît lava vulcanului tropical topindu-i fiinţa, trezindu-i sîngelc din somnul inocenţei.

Dezgustat de tot ce făcuse, sări din pat şi începu să se îmbrace. Remuşcările, gata să-l sufoce, se înmulţeau ca bălăriile. O noapte de amăgire, de nesomn şi beţie, o noapte plătită în dolari, dolari care, schimbaţi în Constanţa, la bursa neagră, ar fi fost o salvare pentru fata care-l aştepta şi credea în el. Acum, îi va expedia numai optzeci, şi asta imediat ce vor ieşi afară, imediat ce vor nimeri agenţia.

Indianca nu ştia şi nici n-o interesa ce gînduri îl frămîntă pe inocent, ea turuia, vorbindu-i cînd despre scandalul din local, cînd despre colegul lor portughez, care numai coleg nu le era, cînd despre doamna spaniolă, o anumită doamnă care o botezase dîndu-i numele de Pilar, cînd despre cursul dolarului, aici, în Beira, unde se caută ca iarba de leac, cînd despre camera fumătorilor de opiu din spatele tavernei lor, botezată şi ea de un american care a numit-o „Barul Limpopo”.

Dinu parcă nici n-ar fi fost acolo. Preocupat de ale lui se opri îmbrăcat, în dreptul uşii, întrebînd-o grăbit, unde-l poate găsi pe Pedro.

— Pedro e cu Lulu, te conduc eu – se oferi fata, dar tot atunci, un ciocănit în uşă, energic şi autoritar, îi făcu pe amîndoi să tresară.

— Poliţia 1 se auzi glasul celui care ciocănise.

Acest cuvînt, „poliţia”, îl făcu pe Dinu să-şi amintească fulgerător de Fernando, de ce-i spusese Pilar, de vorbele sicilianului, de cele mai vechi ale lui Stiv, care-l făcuse pe Pedro să spună „ăştia vor să ne fure căciula”, şi se îngrijoră brusc, uitînd să mai respire.

Pedro şi cu alt agent de poliţie erau afară, în

stradă. Poliţiştii, cu pantaloni scurţi, cu căşti tropicale pe cap şi cu bastoane de bambus agăţate de centură, păreau binevoitori. Cu toate astea, pînа la arestul poliţiei, cei doi prieteni n-au putut sta de vorbă, regulamentul nu admitea aşa ceva. Muţenia a ţinut pînă la comisariat. Acolo, ofiţerul de serviciu, prin gura unui gardian negru care vorbea spaniola, îi invită politicos să depună pe birou carnetele de marinar, banii din buzunare, cuţitele, de care nu vor mai avea nevoie aici şi, pînă la sosirea comisarului şef, să poftească amîndoi în camera musafirilor. Pedro, tot atît de politicos şi manierat ca şi ofiţerul de servici, mulţumi pentru că-i uşurase de ceea ce nu vor mai avea nevoie aici, mulţumi şi pentru camera de „musafiri" pusă la dispoziţia lor şi întrebă, aşa, din simplă curiozitate, cam pentru ce-au fost arestaţi, mă rog.

— Reţinuţi, domnule – îl corectă ofiţerul portughez, apoi se arătă mirat : şi chiar nu ştiţi pentru ce-aţi fost invitaţi Ia noi ?

— S-ar părea că pentru scandalul din tavernă, dar scandalul nu l-am provocat noi – zise Pedro privin- du-l cu coada ochiului.

— S-ar părea că nu pentru scandal – cîntări cuvintele ofiţerul de servici – asta e vina cea mai mică, fără reclamaţii deocamdată.

— Şi vina cea mare care-o fi, de unde a pornit reclamaţia, de la Fernando, colegul nostru de bord ? se interesă Dinu sperînd să-l tragă de limbă.

Poliţistul trecu peste numele lui Fernando, ca şi cum nu l-ar fi auzit, explicînd varianta lor:

— Există o plîngere împotriva voastră. S-ar părea să nu cunoaşteţi legile noastre, dar,

dintr-o curiozitate nepermisă, v-aţi uitat ieri seara pe fereastra unei case unde-aţi poposit întîmplător, a unei familii onorabile care, în acea clipă, se pregătea să procreeze un nou cetăţean portughez din provinciile de peste mări. Plîn- gerea va fi analizată de comisarul şef. Pînă atunci, veţi avea tot ce vă trebuie, gardianul care ştie spaniola e la dispoziţia voastră.

— Asta-i, amigos – zise Pedro intrînd în camera musafirilor. Piesa regizată de Fernando, după scenariul armator-comandant, a fost jucată. Cred c-ai înţeles cum stau lucrurile, cum se poate fura căciula chiar şi atunci cînd eşti pus în gardă, te-ai lămurit cum de-a fost de acord cu îmbarcarea ta, domnul armator, ca să te arunce la capătul pămîntului şi să scape de tine. Şi de mine a vrut să scape, sînt sigur că i-a scris englezul ce fel de focar au îmbarcat în locul lui Aii. Să sperăm că Miguel e liber şi fiind liber nu cred să nu se intereseze de soarta noastră... Acum să închidem capitolul şi să pornim la vînătoare.

Pînă seara au tot „vînat", omorînd sute de ploşniţe, nişte ploşniţe agresive şi flămînde care mişunau ca furnicile. încolo, nu se puteau plînge de nimic. Prosoape curate, săpun parfumat, ziare portugheze, mîncare specială adusă de la restaurant, fructe la discreţie, bere la comandă şi libertatea de a ţipa şi înjura pînă li s-o duce gura la urechi. Ca să nu mănînce singuri, să se simtă prost, gardianul le ţinea tovărăşie, înfulecînd ca la pomană. în ziua următoare, la fel, aceeaşi tratajie. Deoarece comisarul şef nu-i chemase să-i întrebe de

sănătate nici pînă la căderea nopţii, Pedro se zburli la gardian, întrebînd ce face comisarul şef şi cînd are de gînd sa cerceteze plîngerea cetăţeanului onorabil. Omul negru, golind tacticos sticla cu berc, dădu nevinovat din umeri :

— Comisarul şef e la vînătoare de rinoceri.

— Şi cine-i ţine locul, cine e mai mare aici ?

— Comisarul ajutor, locotenentul de servici.

— Şi locotenentul unde-i, ce are de gînd ?

— Joacă pocher cu şeful.

— Parcă spuneai că şeful e la vînătoare ! se enervă Pedro, ridicînd tonul. Ai spus, sau nu, aşa ?

— Am spus, dar aşa am primit ordin.

Pedro se scărpină în cap, vorbindu-i lui Dinu :

— Să mă ia naiba dacă mai înţeleg ceva ! apoi, i se adresă din nou gardianului de culoare : Pentru ce, domnule, pentru ce-ai primit asemenea ordin absurd ?

— Ca să nu-i deranjeze nimeni de Ia jocul de cărţi, se joacă pe dolari.

— Hm, dolari ! Mormăi Dinu gîndindu-se la dolarii pe care avusese de gînd să-i expedieze în România, apoi izbucni : Va trebui să-i deranjezi ! Du-te şi **spu-** ne-le că n-au dreptul să ne ţină arestaţi fără motiv.

—• Regret, dar nu vă pot ajuta. Ei sînt albi, eu sînt negru, n-am voie să intru în birou decît numai atunci cînd sînt chemat.

Pedro trînti fesul de duşumea şi izbi cu piciorul în pămînt.

— Ce facem, amigos ? îl întrebă pe Dinu care

rămăsese plouat ca o curcă. Spargem uşa, rupem gratiile, îl gîtuim pe ăsta sau...

— Să anunţăm agenţia, să le cerem hîrtie să trimitem o scrisoare.

Sugestia era neaşteptat de bună, era singura posibilitate de a-i scoate din inerţie pe ofiţerii de poliţie şi, cerîndu-i hîrtie şi creion gardianului, bietul om dădu şi mai neputincios din umeri :

— Aaa... asta nu, nu prevede regulamentul. O scrisoare ar putea ajunge pe masa guvernatorului şi guvernatorul...

— La naiba cu guvernatorul vostru cu tot ! îşi ieşi Pedro din sărite. Noi vrem să anunţăm agenţia, vaporul, sa ştie unde să ne caute.

— Ştiu, înţeleg, dar nu se poate – se scuză gardianul dînd înapoi şi trăgînd zăvorul pe dinafară. Mai aveţi răbdare pînă duminică. E ziua cînd şeful face obişnuita inspecţie pentru curăţenie.

în zilele următoare, încă cinci, cîte au mai fost pînă duminică, au tot zguduit uşa şi-au urlat printre gratii, cerînd să vină şeful, pînă ce-au răguşit. Pedro devenise atît de ursuz încît nu mai vorbea nimic. Dinu era şi mai amărît. Să fi ştiut ce-l aşteaptă în taverna unde-l trăsese Pedro, s-ar fi lăsat păgubaş de aşa-zisa destindere necesară marinarului după o lună de singurătate pe ocean. Dacă ar fi rămas la vapor, cuminte şi îngrijorat de ale lui, a doua zi s-ar fi dus cu Miguel la agenţie şi i-ar fi expediat banii Păuniţei, dar aşa, zilele trec şi cine ştie ce încurcături îi mai aşteaptă, ce le mai pregăteşte „pionul netrebnic'* în legătură cu „rodul celor

două culturi". Şi Pedro nu voia să-i spună nimic, nimic din taina care a dezlănţuit războiul dintre el şi misionarii catolici, dimpotrivă, se adîncea şi mai mult în mister.

— Dacă ridic cortina înainte de timp, îmbătrîneşti prea repede, amigos. Să aşteptăm faptele.

Pînă şi purtarea lui Miguel îi trezea mirarea lui Dinu. Cum de n-a venit pînă acum la poliţie să se intereseze de ei ? Dar domnul Dik, fiind român ca şi el, cum de nu s-a interesat de dispariţia unor oameni din echipaj ? Nici telegrafistul, pe care Pedro, prin furtul acelei sticle de whisky i-a dovedit omenia, nu s-a interesat de. el. Dar Carol, căruia i-a salvat fratele...

— Ce spui, bre, omule, ăştia sînt marinarii de ocean ? Aşa ştiu ei să-şi arate recunoştinţa ?

— Nu toate razele soarelui încălzesc pămîntul, ami- gos ! răspunse omul cu fes.

— Scuteşte-mă de filozofii ! se enervă Dinu. Scu- teşte-mă de nepăsarea ta prost deghizată. Parcă eu nu te văd că-ţi rozi unghiile ?

Pedro o întoarse glumeţ, un fel de haz de necaz :

— Fiecare cu pofta şi cu slăbiciunile lui. Eu îmi rod unghiile şi tu ai ros o ladă cu portocale, ca şi cum dărnicia poliţiei nu te-ar costa nimic.

— Ce vrei sa spui, ce vorbe-s astea ? se îngrijoră Dinu, bănuind că „dărnicia", în limbajul Iui, are un anumit tîlc.

— Vorbe. Vedem noi duminică. Pînă atunci mai omoară o coloană de ploşniţe şi lasă-mă să dorm.

Numai inspecţie a visat Dinu toată noaptea, numai comisari şefi, vînînd rinoceri a visat, şi duminică dimineaţă, după ce-a venit frizerul să-i ferchezuiască, iar chelnerul de la restaurant să le aducă gustarea, apăru şi comisarul şef. Surpriza însă, era alta. în spatele comisarului, la mică distanţă, îl văzură pe secundul lor, individul pe care-l blamaseră amîndoi. Comisarul, zîmbăreţ şi extrem de politicos, nu mai ştia cum să se scuze, cum să aleagă, din engleza pe care o vorbea, cuvintele cele mai indicate :

— Sînt surprins, căpitane, declar pe cuvînt de onoare că nu mă aşteptam să-i mai văd pe reţinuţi în camera musafirilor, îi ştiam plecaţi. Reclamantul şi-a retras plîngerea, a recunoscut că a fost o eroare, şi-n situaţia asta, domnii nu mai aveau ce căuta aici. E drept, că la noi nu Ie-a lipsit nimic, îi puteţi întreba. Dacă ofiţerul de servici le-a permis să se mai odihnească două-trei zile în plus, voi fi nevoit să-l sancţionez, a călcat legea, nu trebuia s-o facă. Acum voi dispune imediata lor eliberare. Piei, Alfonso !

Doar că Alfonso, ofiţerul de serviciu, nu era acolo, fiind duminica lui de liber, n-avea ce căuta la birou, lucru pe care-l ştia destul de bine şeful, însă şeful, continuînd să joace teatru, să se arate cînd indignat de indolenţa subalternilor, cînd plin de regrete că e pus în situaţia să nu-şi respecte cuvîntul, întrucît nu-i poate elibera pe reţinuţi înainte de a-şi primi, fiecare, obiectele lăsate spre păstrare, turuia mereu, fără întrerupere, adăugind :

— Mîine la prînz vor fi liberi. Pînă atunci, dacă vreţi să staţi de vorbă, să le povestiţi noutăţile de pe vapor, n-am nimic împotrivă, regulamentul permite aşa ceva. Puteţi servi şi cîte-o sticlă cu bere. Dacă mă onoraţi şi pe mine, nu refuz, noi sîntem înţelegători cu străinii, cu oamenii albi bineînţeles, cu ceilalţi...

Patru sticle cu bere a adus chelnerul, reci de la gheaţă, capsulate în Olanda. Numai aşa au aflat Dinu şi Pedro că datorită tărăboiului făcut de Miguel, Carol şi bucătarul suedez, comandantul a cedat, ordonînd să se deplaseze secundul pînă la poliţie şi să limpezească lucrurile, aşa au aflat că, la propunerea englezului, armatorul a fost de acord să-l avanseze pe Fer- nando şef de echipaj şi să-i plătească resturile băneşti ale fostului nostrom.

— luda ţi-a primit arginţii, amigos – rosti Pedro referindu-se la portughez, apoi întrebă cum merge descărcarea şi cîte zile mai au de stat.

— După spusele agenţiei... o scaldă secundul – s-ar putea să plecăm mîine, sau poimîine, să descărcăm în continuare în alt port, habar n-am unde. Acolo vom monta şi ancora smulsă de furtună şi bărcile cu postament cu tot. Pînă mîine la prînz trebuie să fiţi pe bord. Aveţi grijă, nu întîrzîiaţi pe undeva, veniţi direct la vapor. Eu... nu mai am ce sta, vă las cu bine.

— Vă rog să le spuneţi oamenilor că noi n-avem nici o vină – îi aminti Dinu privindu-l în ochi – că totul a fost o înscenare regizată de cineva, numai aşa dovediţi că meritaţi stima

noastră.

Privirile secundului spuneau că n-ar prea avea nevoie de stima lor şi-i părăsi fără să mai adauge nici un cuvînt. Tăcuţi au rămas şi ei. Tăcuţi şi-n ziua următoare şi-n celelalte două zile care s-au mai scurs. Comisarul şef uitase să-i mai pună în libertate. Dinu, într-un acces de furie, spărsese tot ce-i căzuse în mînă : farfurii, pahare, sticle. Pe vizorul uşii le aruncase, de duşumea le trîntise, înjurînd legile coloniei portugheze şi pe cei care le aplicau. Gardianul negru nu mai ştia cum să-I calmeze şi, auzindu-l pe Pedro vorbind despre culoarea dolarilor, îşi plecă fruntea, şoptindu-i la ureche :

— Căpitanul vaporului vostru i-a adus un plic comisarului şef, un plic cu salutul, atenţia şi mulţumirile comandantului de pe „San-Juan".

— Şi atenţia asta... la cît se ridică ? se interesă Pedro muşcîndu-şi unghiile.

— Cred că la o sută de dolari. Mai puţin ar fi o jignire pentru comisarul şef.

— Atunci te jignesc şi eu cu doi dolari dacă-i spui comisarului că mîine ne vom plînge guvernatorului.

După cîteva clipe, aceeaşi mirare ipocrită şi la domnul Alfonso, acelaşi repertoriu teatral :

— Nu mă aşteptam la asemenea surpriză, ştiam că aţi plecat duminică, auzisem că v-a eliberat comisarul şef, şi cînd colo... Să ştiţi că agenţia s-a interesat de voi, colegul spunea că a trimis un funcţionar să vă ridice carnetele, să se convingă de adevăr. Acum, să nu mai lungim vorba, luaţi-vă în primire cuţitele şi sînteţi

liberi.

— Dar banii, dolarii ? întrebă Dinu gesticulînd cu amîndouă mîinile.

— Aaa... nu ştiam că sînt ai voştri, scuzaţi-mă. Poftim, cred *că* asta-i totul, nu-i aşa ? şi le numără şaptezeci de dolari. Acum puteţi pleca.

Dinu era gata să urle, să se repeadă la şarlatan şi să dea cu cuţitul cum nu dăduse niciodată, însă Pedro îi şopti româneşte .

— Mulţumeşte cerului că ne-a restituit ceea ce vezi. Pune mîna pe toţi banii şi ieşi înaintea mea.

Nu-şi termină vorba că apăru chelnerul care le servise masa de trei ori pe zi. Pînă la pămînt se ploconi în faţa lor :

— Le cer iertare distinşilor mei clienţi. Desigur că au scăpat din vedere modesta mea notă de plată. în dolari a fost calculată. Patronul a dispus să nu vă pună la socoteală vesela pe care, din păcate, a spart-o vîntul, curentul cînd s-a deschis uşa.

Pe nota de plată era trecut tot consumul, tot ce consumaseră ei, plus berea şi aperitivele servite comisarului şef în timp ce juca pocher cu ajutorul său.

Bineînţeles şi ceea ce consumase gardianul care Ie ţinuse de urît.

Dinu să turbeze nu altceva. Patruzeci şi opt de dolari aveau de plată, patruzeci şi opt de pumni i-ar fi tras comisarului Alfonso, patruzeci şi opt de înţepături de cuţit merita pentru că le oprise o sută de dolari, pentru că-i furase de o sută de dolari. Pedrd, ca să nu-l mai audă ţipînd indignat şi înjurînd româneşte, se încruntă, împingîndu-I spre uşă, bodogănind :

— Ieşi, deşteptule ! Ieşi acum că pe urmă nu mai ieşi de aici. •

Ca o confirmare a părerii exprimată de Pedro, comisarul Alfonso le aminti binevoitor :

— Dacă ne mai întîlnim prin Bcira, unii vagabon- dînd pe străzi, alţii păzind ordinea, s-ar putea să ajungeţi Ia beci şi acolo n-are cine vă hrăni.

Fluierînd a pagubă, cu cîte unsprezece dolari în buzunar, ieşiră afară, la aer şi libertate. Cu toate că nu mai aveau nici o speranţă, alergară într-un suflet spre port. Ajunşi pe cheu, văzură dana goală. Vaporul plecase, probabil luni, aşa cum spusese Dik, plecase fără ei, şi despre acest lucru, poliţia, respectiv domnul Alfonso, ştia foarte bine. Dar carnetele unde-or fi ? lot într-un suflet, făcură calea întoarsă, spre agenţie. Dur şi aici nimeriseră ca Eremia cu oiştea-n gard, bi.ourile erau închise, programul de lucru încetase de mult.

— Acum ce facem, unde stăm pînă mîiiie cînd s-o deschide agenţia, unde dormim ? întrebă Dinu trecînd peste deznădejdea care-i

schimonosise chipul. Cel puţin să ne căpătăm carnetele, actele de legitimaţie, şi pe urmă...

— Pe urmă trebuie să părăsim oraşul, n-ai auzit ce-a spus comisarul ? Dacă ne prinde vagabondînd...

— Şi unde vom locui, unde vom dormi, în lună ? Pedro ocoli răspunsul direct, întrebînd la rîndu! său dacă prin liceu a învăţat ceva despre flora şi fauna pădurilor tropicale. Dinu se necăji, dînd a lehamite din mînă :

— Nu ştiam că vrei să mă faci profesor de geografie. Mai bine lasă aiurelile. Zii ! Unde mergem ?

— Deocamdată acasă la fete, la Pilar şi la Lulu, le spunem că sîtem la ananghie şi... cum Ie-o fi obrazul, vedem noi.

Au avut „obraz" fetele, nici ntîncarea nu i-au lăsat să şi-o plătească, mîncarea din acea seară, preparată de Pilar. Dimineaţă, cînd s-au dus la agenţie n-au găsit decît un singur funcţionar, cel care le adusese lefurile la vapor. Omul îi compătimi pentru necazul care-i lovise şi le înmînă carnetele, anunţîndu-i că debarcarea făcută de comandant a şi fost vizată de căpitănia portului, adăugind :

— Cu menţiunea trecută în carnete nu cred să mai găsiţi vapor. Nici o agenţie n-o să vă angajeze. Şi poliţia o să vă vîneze, obligîndu-vă să părăsiţi oraşul.

— Care menţiune ? se încrîncenă Pedro răsfoind la repezeală carnetele. Citind tare „debarcat pentru trafic de stupefiante şi agitaţie comunistă", îi venea să urle, să

turbeze, să rupă foaia din carnet şi s-o înghită nemestecată. Asta e prea de tot ! Minciuna ar trebui demascată. Dar cum, unde să protestăm, Di- nule ?

Dinu rămăsese zdrobit, fără glas. Nici el nu se aşteptase la asemenea mîrşăvie. îl întrebă, totuşi, pe omul agenţiei cînd şi cine adusese carnetele la agenţie.

— Secundul vasului. Duminică dimineaţă. Atunci am aflat noi că sînteţi arestaţi. Dar omul nu-i vinovat. Ordinui de debarcare şi menţiunea respectivă a fost telegrafiată de armatorul vostru. Radiograma a venit înainte de sosirea voastră.

Dinu se lămurise.

— Era de aşteptat. Netrebnicul a lucrat mina în mină cu armatorul, nt-au măturat din calea lor.

Se lămuri şi Pedro.

— Asta-i moara, amigos, chestia cu „fără busolă", dar socoteala lor de-acasă, nu se va potrivi cu cea din tîrg, îţi promit ! apoi, ştiind că discuţia pe această temă ar fi de prisos, schimbă macazul, întrebîndu-l pe funcţionar de portul spre care plecase vaporul. Din păcate se lovi de un refuz neaşteptat. Deplasarea vasului era un secret al agenţiei, iar agenţia nu-l trîmbi- ţează nimănui, argumente întrerupte de Pedro :

— Şi funcţionarul, omul agenţiei, ce părere are, nici el nu ştie secretul, nu’ vrea să-i ajute pe cei nevi- novaţi ?

— Dacă „nevinovăţii” ştiu să se poarte atent cu un biet funcţionar amărît, s-ar putea să afle cîte ceva.

Pedro nu-i lăsă timp să se răzgîndească şi,

dosindu-i sub mapă două bancnote de cîte un dolar, îi făcu cv ochiul, aşteptînd efectul.

— S-ar părea că un anumit vas – se derulă efectul – încărcat cu ciment, s-ar fi îndreptat luni seara spre portul mozambican subtropical Laurenjo Marques.

— Pariez că omul de omenie, bietul funcţionar amărît, ştie şi ce va încărca acel vapor necunoscut ? îl îmboldi Pedro.

— Conserve şi cafea, domnule, patru mii de tone.

— Patru mii de tone !... se miră Braziliano mi- jindu-şi ochii, le pomeneşti că vor pleca spre India, să hrănească posesiunile portugheze din regiunile bîn- tuite de foame.

Funcţionarul zîmbi şi dădu negativ din cap :

— Nu. S-ar părea că vasul n-are ce căuta în Extremul Orient. Navlul pregătit e pentru Spania, pentru soldaţi! care se bat acolo.

— Spre care Spanie, amigos, pentru care soldaţi ? îl iscodi Pedro uşurîndu-se de alt dolar.

— Aşţa nu mai ştiu. E secretul agenţiei de dincolo, ei deţin conosamentele.

— în regulă, aiunge, dar mai avem o singură rugăminte – continuă Pedro. Nu cumva aţi primit zilele astea vreo scrisoare pentru Miguel Salvatore Ca- ballero ?

— Da. Chiar eu i-am dus-o luni dimineaţă la vapor.

În birou se auzi un oftat. Oftase Dinu. Şi tot el întrebă nerăbdător, făcîndu-i semn lui Pedro să-i mai dea un dolar :

— Şi i-ai predat-o personal ?

— Da. Miguel e marangozul vaporului. Cînd i-am dat scrisoarea m-a invitat în atelierul lui

şi mi-a oferit un pachet de ţigări americane, rugîndu-mă să nu-i spun secundului.

Pedro, nervos, îşi frecă palmele şi-l întrebă pe Dinu :

— Ai văzut, amigos, ai văzut ce transformări s-au petrecut pe vaporul „San-Juan" ? Ai văzut pentru ce n-a venit Miguel să se intereseze de noi, pentru ce ne-a uitat ?

Dinu se prefăcu a nu-l auzi, întrebîndu-l, din nou, pe funcţionar :

— Şi despre noi n-ai vorbit nimic cu marangozul ?

— M-a întrebat doar dacă e adevărat că v-aţi fi dat la marijuana. Ce puteam să-i spun eu, nu vă cunoaşteam.

— Lasă prostiile astea, nu te mai interesa de Mi- guel ! se zborşi Pedro pe neaşteptate – şi, împingîndu-i un scaun, îi făcu semn să se apuce de scris. Funcţionarul, împăturindu-şi dolarii, deveni şi mai amabil, ofe- rindu-le pînă şi timbrele necesare pentru Europa. Dinu, emoţionat cum era, nu-şi putea aduna gîndurile. Tare ar fi vrut să ştie ce i-a scris fata, cum se simte după congestia avută şi dacă mai crede în el şi în promisiunea că din primul port îi va trimite dolarii. Din această cauză nu ştia cum să înceapă scrisoarea, cum să se justifice că nu i-a expediat banii, nu ştia ce trebuie şi ce nu trebuie să-i spună despre situaţia în care se găsea, despre felul cum acţionase Kefalonis, cum se răzbunase pe el, cum lovise indirect şi-n ea, în fericirea lor, însă Pedro îl îmbărbăta, sugerîndu-i singura soluţie posibilă :

— Adevărul, amigos, nimic altceva decît adevărul. Un adevăr, minus Pilar, bineînţeles. E clar ?

— Şi unde să-mi răspundă, pe ce adresă ? mai întrebă Dinu.

— Pe aceeaşi adresă ca şi pînă acum. Să nu crezi că „San-Juan" va pleca spre Spania fără noi. îl fac eu pe englez să joace pe plită. Acum dă-i zor, scrie. Amănuntele o să ţi le spun altădată.

Au scris, au pus scrisoarea la poştă, au schimbat la „negru" doi dolari, au luat treizeci de escudo, apoi au mîncat la o locantă din piaţă cîte o strachină de orez cu salată verde, au băut şi două cafele fără zahăr, ca să le taie setea şi, cu burta plină, au mai stat un timp să chibzuiască şi sa analizeze faptele. Angrenajul era simplu, exact aşa cum îl bănuiseră ei, o mîrşăvie de care nu era străin nici Dik. Fernando, iuda, care se linsese şi el pe degete de cîţiva dolari, dintr-o singură lovitură îl slujise şi pe comandant şi pe un anumit misionar local despre care vor discuta pe parcurs. Dinu nu mai insistă să afle taina, pentru el problema era culcuşul şi hrana zilnică pînă ce vor pleca spre portul unde ancorase vaporul. Dacă vor pleca, dacă vaporul va mai putea fi găsit de ei. Pedro avea însă alte planuri. • . •

— Nu, amigos, încă nu-i vorba de vapor, cu paisprezece dolari în buzunar nu putem ajunge la el. E vorba de flora şi fauna pădurilor tropicale. Ce zici, mă urmezi în marginea junglei ?

— Nu înţeleg ! făcu nedumerit Dinu.

— Jungla e salvarea, numai aşa scăpăm de beciul poliţiei, pădurea de la marginea fluviului Zambezi..

în legătură cu această pădure din marginea fluviului Zambezi, Pedro nu dădu alte amănunte, se feri să povestească despre întîlnirea cu „şacalul" din maşina mănăstirii, despre ceea ce aflase din gura lui dar încă nu ştia nimic. Nici cum se vor descurca în junglă nu ştia. în orice caz, la umbra palmierilor vor avea timp să chibzuiască din nou şi să hotărască felul cum vor acţiona ca să-şi capete locurile de muncă pe vaporul plecat. Pedro susţinea că în această problemă are un atu la mînă. Dacă îl va prinde şi pe al doilea, şi nu se putea să nu-l prindă, atunci îmbarcarea e ca şi făcută. < t •

Atît aflase Dinu din gura lui Pedro, încolo, chestia cu atuurile rămăsese taină.

— Să mergem, amigos, să ne mai facem unele cumpărături, unele provizii şi pe drum s-ar putea să-ţi spun ce rost are Fernando în chestia cu „şacalii" despre care cunoşti cîte ceva, ce rost are acel loc anume de pe marginea fluviului Zambezi. .

Dinu însă, sătul de atîta mister, nu se dădu urnit de la masă.

— Stai, bre, omule, nu te grăbi. Pînă nu-mi spui şi mie despre ce marijuana a pomenit funcţionarul agenţiei nu te urmez nicăieri. Cred că am acest drept. Era vorba de amîndoi.

Pedro, decis să închidă capitolul, mormăi plictisit :

— Fleacuri, glume de marinar oceanic. Să mergem

— O fi ! insistă Dinu. Dar gluma e în legătură cu lipsa noastră de la vapor, cu poliţia. Cine-i marijuana, vreo artistă, vreo spioană sau...

— Hm !... făcu Pedro nemulţumit de întîrziere. O fi; mă, o fi vreo muiere cum spui tu, o muiere dată dracului de care nu mai scapi niciodată.

Răspunsul nu-1' mulţumi pe Dinu, dimpotrivă, îi trezi şi mai mult curiozitatea :

— Pedro, tu îmi ascunzi ceva, nu vrei să spui ca e vorba de spionaj. Dar nici eu nu vreau să mor prost Te scutesc de explicaţii numai în cazul că e ceva în legătură cu taina ta, altfel...

— Uf... cicălitor mai eşti, amigos ! se înciudă Pedro interesîndu-se cam cît e ceasul. Află că marijuana e o buruiană afurisită, adusă din Sud-America, o buruiană din care se extrage drogul cu acelaşi nume, un drog tot atît de primejdios ca şi sămînţa de opiu, sămînţă pentru distrugerea căreia te voi implică şi pe tine. Eşti mulţumit ? Ai priceput ? Acum să mergem spre brutărie.

Au cumpărat patru lipii din făină de orz, altele nu se găseau, au cumpărat şi un calup de brînză şi un coş de rafie împletită, ca să aibă unde le băga, apoi, ca să nu se usuce pe drum, le-au înfăşurat în cîteva foi de palmier, luate pe gratis de pe taraba negustorului şi au ieşit din oraş tăind-o direct prin desişul unei culturi cu trestie de zahăr. Greu drum alesese Pedro, dar din moment ce prudenţa îl sfătuise să evite şoseaua, Dinu n-a mai avut încotro, urmîndu-l bodogănind. După cîteva sute de paşi, văzînd totuşi că n-au spor la mers, renunţară la prudenţă şi ieşiră în şosea. N-o ghiciseră. Pe stînga era o plantaţie de cafea şi una de portocale, plantaţii păzite care trebuiau ocolite. Nimeriră din nou în desişul trestiei. Zăpuşeala şi efortul făcut le provocă

setea, o sete tot atît de duşmănoasă ca şi soarele care ardea nemilos. Obositoare şi panta care le apăruse în cale. Ca să scape de ea, ieşiră din nou la şosea. în marginea altei plantaţii cu portocali văzură un gard din trestie de bambus. Pedro îndrăzni şi reuşi să smulgă două beţe din îngrăditură şi să se fofileze din nou în desiş. Netezind beţele, mormăi satisfăcut :

— Astea ne vor fi şi unelte pentru procurarea hranei şi arme de apărare împotriva jivinelor care ne vor încurca socotelile. Acum să tăiem desişul în lat şi să ieşim dincolo.

După un timp de mers agale, mai mult tîrîndu-şi picioarele, călcînd ba iarba arsă de soare şi înţesată de scaieţi, ba vrejurile unor semănături de bumbac, lătratul unui cîine şi cumpăna unei fîntîni îi vesti că satul sau ferma cuiva e undeva în apropiere. Termi- nînd de urcat panta, văzură şi satul, un sat cu cîteva colibe ţuguiate, în jurul cărora se tăvăleau copiii indigenilor care nu învăţaseră încă să-şi acopere goliciunea. În praful drumului, răscolit de trompa unui elefant domesticit, se vînzoleau cîteva găini somnoroase, răsucindu-se cînd pe o parte cînd pe alta. Copacii, un soi de palmieri pitici şi cîţiva mangotieri umbroşi, cu frunzele albite de pulberea pămîntului însetat, cereau ploaie. Apa nu era departe. Numai bălţi şi mlaştini se vedeau în capul satului, mlaştini primejdioase, pline de vietăţi veninoase şi plauri înşelători, cel puţin aşa pretindea Pedro. Doi negri bătrîni, Cu gingiile vinete şi fără dinţi în gură, asaltaţi de roiuri de ţînţari şi de muşte sîcîitoare, îi

priviră duşmănos şi bănuitori. Ura şi amărăciunea, acumulate în decursul veacurilor de asuprire colonială, li se citea pe chip. Văzînd că oamenii albi nu vorbeau portugheza şi înţelegînd că vor puţină apă de băut, unul dintre bătrînii satului, cu vocea aspră, de om necăjit, vorbi în numele celorlalţi :

— Fîntîna am săpat-o noi, e pentru setea noastră. O oală vă dăm şi vouă, pentru că sînteţi străini. Beţi şi plecaţi, n-avem nevoie de musafiri.

Omul se făcu înţeles mai mult prin gesturile făcute decît prin aşa-zisa portugheză. Dinu şi Pedro băură apa din oală, îi mulţumiră şi, cînd să plece, îl întrebară pe bătrîn cam cît mai este pînă la malul fluviului Zambezi şi dacă era bună direcţia încotro mergeau, întrebare fără răspuns. Şi fluviul era al lor, al poporului din Mozambic, nu al albilor care l-au mutat pe plantaţiile unde robeau bărbaţii satului.

— E vorba de irigaţii, amigos – explică Pedro. Fermele, sau hagiendele, cum E se spune şi prin Brazilia, se construiesc de obicei în apropierea apelor. Pe acolo o să ne instalăm şi noi hotelul pînă ce nimerim mango- tierul fără fructe. îţi spun eu povestea. în caz că întîm- plarea mă ajută, şi trebuie să mă ajute dacă preotul' n-a minţit – o să-ţi spun eu despre care preot e vorba – atunci îi vom păgubi pe „şacali” şi, la aplicarea pedepsii, după cum. ţi-am mai spus, vei avea şi tu un rol... Nu, nu insista să afli despre ce-i vorba, amănuntele o să ţi le spun mai tîrziu.

Dinu zîmbi şiret, întrebînd pe neaşteptate :

— Şi cu ce se ocupă aceşti „şacali” care vor

fi pedepsiţi de noi, nu cumva cu o anumită „cultură” de „buruieni afurisite” ? Din moment ce am şi eu un rol de jucat e firesc să ştiu dinainte ce...

— Hm !... îl întrerupse Pedro amenințîndu-l cu degetul. Ştiam că eşti isteţ, inteligent, că pricepi mai mult decît ţi se spune. Chestia asta o discutăm mîine. Acum, să ne grăbim spre pilcul de cocotieri din spatele bălţilor, să scăpăm de: ţînţari şi de muşte.

Au mers un timp, poate două-trei ore pînă ce-au văzut cocotierii din dreapta lor. Abia atunci continua Dinu întrebările :

— Poate vrei să-mi spui şi ce fel de coji mestecau cei doi bătrîni care ne-au dat apă ?

— Trebuia s-o vezi, şi pe asta ! făcu Pedro pus pe explicaţii. Bătrînii tribului mestecau, din păcate, cojile unui anumit mac tropical din care musteşte lăptişorul de opiu. Asta e nenorocirea lor, numai aşa vor să uite de necaz şi de foame. încolo, chiar tu ai intuit cine se ocupă cu răspîndirea otrăvii, chiar şi cu controlul aşa- ziselor...

— Culturi de mac din care se extrage opiul – complectă Dinu înţelegînd sensul disputei dintre Pedro >i Fernando, taina cîrdăşiei cu misionarii catolici. Acum m-am lămurit cine sînt „şacalii”, acum te voi urma cu inima deschisă.

— Atunci, hai să lungim compasul, să nu ne apuce noaptea, să găsim din timp ceea ce caut eu.

— Şi dacă găsim ?

— Dispare învinuirea cu „trafic de stupefiante". Odată cu ea cade şi menţiunea cealaltă, mult mai gravă pentru noi, chestia cu „agitaţia comunistă". Numai mintea banditului de armator a putut născoci aşa ceva. Pe tine a vrut să te distrugă.

! ': »7 . ¡i. ,i; ti.,..? ic : ' . . . > sq

ULTIMUL EPISOD

CAPITOLUL XIX

— După ce cade scara e uşor să dai sfaturi, amigos !

Aşa sunase proverbul latin în gura lui Pedro la primul contact cu pădurea tropicală. De atunci trecuseră şase zile de primitivism, şase zile rupte din caierul vremii. Prima zi fusese mai grea şi mai trudnică pentru ei, ziua uceniciei, ziua cînd şarpele luat drept liană îl făcuse pe Pedro să rostească acel proverb latin. Dar, să luăm firul de la început.

Teama de necunoscut îi îndemnase să poposească la marginea junglei. în apropierea unei ape curgătoare se opriseră, la umbra unui mangotier singuratic. în faţa junglei, cît vedeai cu ochii, se întindeau culturile unor fermieri. Cîţiva cocotieri, aliniaţi şi pe dreapta şi pe stînga unui hat destul de lat, marcau, probabil, despăr- ţitura dintre două proprietăţi de pămînt. Piatra de hotar era mangotierul, însă mangotierul fără fructe indicat de misionarul cu monoclu albastru la ochiul sting. Dincolo de pîrîu, de undeva din direcţia fluviului Zambezi, se auzeau lovituri de topor şi bufnituri de copaci. Din vîrful mangotierului, în care se urcase Pedro ca să scruteze depărtările, văzu o

echipă de negri lucrînd la defrişarea unei porţiuni de pădure. Copacii, curăţaţi de ramuri şi liane, erau împinşi spre malul apei şi de acolo trimişi, plută, pe fluviu în jos, pînă la Bcira. Cu toate că punctul de lucru era departe de ei, Pedro păru nemulţumit şi, coborînd din copac, îi zise lui Dinu :

— Să-i dăm zor să nu ne-apuce noaptea neprcgă- tiţi. Deocamdată, desfă coşul de rafie.

în timp ce Dinu despletea coşul de rafie şi înoda firele ca să fie cît mai lungi, aşa cum i se ceruse, Pedro se ocupa de beţele de bambus. Mai întîi, le scurtase atît cît era nevoie, apoi, crestîndu-le Ia capăt, decupase bucăţica de prisos, fixase mînerele cuţitelor în crestătură şi, legîndu-le zdravăn cu firele de rafie răsucită, exclamă satisfăcut :

— Gata, amigos ! Acum avem şi unelte pentru procurarea hranei şi arme de apărare împotriva jivinelor care ne vor tulbura liniştea.

Din alt curmei de rafie îşi răsuciră o chingă cu aiutorul căreia urmau să se caţere pînă în vîrful coco- tierilor, să poată doborî mai uşor nucile de cocos. Numai aşa vor gusta şi ei din laptele şi miezul acestor fructe dolofane care le va ţine de foame. Cu „armele” gata pregătite, îndrăzniră să intre în pădure. Aveau nevoie de liane şi de cîteva braţe cu frunze veştejite să-şi pregătească patul. Dinu era nedumerit, încă nu ştia unde-şi vor face patul.

— în mangotier, amigos, acolo sîntem apăraţi de jivine.

— Păi... protestă Dinu socotind că muncea de prisos – dacă e vorba să dormim în copaci, pentru ce nu ne culcăm în pădure, de ce să mai

cărăm lianele şi frunzele pînă aici ?

— Ca să ai pentru ce pune întrebări – o scurtă Pedro.

Cam laconic răspunsul, dar, neavînd încotro, Dinu porni încet pe urmele prietenului său. întunecoasă pădutea, un petic de cer nu se zarea cînd priveai în sus. Aerul era umed, greu de respirat, cu pronunţat miros de putregai. Lupta sălbatică pentru viaţă o vedeai şi o simţeai la fiecare pas. Plante, gîze, păsări, fiare, toate luptau ca sa trăiască, să doboare ce-i slab. Unele trăgeau spre lumină, altele spre întuneric, unele rodeau nevăzut, altele se repezeau spre pradă ţipînd înfiorător. I.iane, ferigi, cactuşi aerieni şi alte plante din neamul agăţătoarelor, înfipte adînc una în tulpina alteia, se încolăceau ca[1] şerpii, urcînd spre lumină. Copacii uriaşi, unii cu tulpinile găunoase, alţii nevătămaţi de vreme, hrăneau din belşug sumedenia plantelor parazite. în stratul frunzelor şi buruienilor pipernicite, piciorul ţi se îngropa ca în nisip. La fiecare pas tre- săreai. Pe sub covorul de frunze mişca viaţa, mişca primejdia. Chiar şi foşnetul frunzelor moarte, care cădeau de sus, din coroana copacilor, te înfiora fără să vrei. Dinu se opri o clipă locului şi oftă fără să vrea, cuprins de nostalgia locurilor natale. „Ah. Dumnezeule !, ce minunată e ţara mea, ce hlîndă e clima, ce primitori sínt oamenii şi ce răcoroase şi prietenoase sínt pădurile noastre !” Apoi, nemaivăzîndu-l pe Pcdro, se simţi singur şi strigă din răsputeri :

— Pedroo ! ‘ „

Ecoul numelui strigat şi ţipătul unor păsări alarmate parcă de ceva, îl făcu pe Dinu să alerge spre locul de unde orimise răspunsul. Pcdro trăgea cu amîndouă mîinile de vrejul unei liane încolăcite pe trunchiul copacului. Doi paşi mai avea Dinu ca să-şi aiute prietenul, dar tot atunci, o umbră neagră, ieşită ca din pămînt, apăru lingă el. într-o frîntură de secundă ridică „arma" să se apere. Umbra însă, mai iute ca el, îi smuci băţul de bambus şi lovi fulgerător în adevărata primejdie. Capul şarpelui căzu retezat de mina salvatorului. Pedro încă nu se clintise din locul unde-l înţepenise groaza. Dinu bîlbîi un reproş : „trebuia să te holbezi, să nu iei şarpele drept liană şi să tragi de coada lui", reproş care-l determinase pe imprudent să rostească proverbul latin. După cuvintele de mulţumire adresate salvatorului, mulţumire exprimată şi de unul şi de altul în engleză, franceză şi spaniolă, omul negru întrebă curios :

— Voi... nu portughez ?

— Nu ! îngăimă Pedro pradă aceleiaşi spaime uşor de explicat. .. i

— Englez, francez ? continuă întrebările salvatorul.

— Nu, amigos – -îşi reveni Pedro – nu sîntem din naţia posesorilor de colonii.

Răspunsul fusese dat în limba engleză. Pedro nu ştia ce resort îl împinsese să se exprime chiar în limba insularilor şi, cînd s-o întoarcă în spaniolă, sperînd că aşa va fi înţeles, renunţă imediat întrucît mozambicanul pricepea engleza. Cei doi prieteni, bucuroşi

că se puteau înţelege cu omul care răpusese jivina veninoasă, îl îmbrăţişară frăţeşte lipindu-şi obrazul de obrazul lui, mulţumindu-i încă o dată că le salvase viaţa. îmbrăţişarea celor doi europeni şi cuvintele lor de recunoştinţă, încheiate cu „te rog să ne consideri prieteni", îl impresionaseră pe omul negrii, obligîndu-l să-şi sţnină la rîndul său numele şi să treacă la' mici confesiuni. Se numea Rino Zambcza şi se născuse pe malul fluviului Zambezi. Acum lucra la defrişarea pădurii, mai bine zis lucrase, căci de două zile fugise ca să scape de cîinoşenia colonului portughez. Engleza o învăţase la Durban, unde robise cîţiva ani într-o mină exploatată de cealaltă putere colonială.

Atît le spusese deocamdată Rino Zambezi, apoi, ridicînd cadavrul şarpelui şi-l aruncă pe umăr, porni încet spre lizieră şi-i întrebă de unde sînt şi cum de-au ajuns în pădure, în ce scop.

Dinu se grăbi cu amănuntele. Pentru el, apariţia acestui om în acel moment cînd moartea întorsese capul să muşte, era un adevărat miracol. Cine-l trimisese sa-i apere ? Cum de ajunsese la cîmp ? de unde-i pîndise şi cum de-i văzuse înainte de a-l zări ei ? Faţă de acest străin, fugit de sub controlul stăpînului portughez, nu se făcea să ai secrete. Dar cum să explice poziţia României pe harta Europei cînd cunoştinţele geografice ale omului negru nu depăşeau o anumită zona a continentului african. În mintea sa, după ce-au vorbit destule, România rămăsese undeva în împărăţia duhurilor de dincolo de coloniile franco-belgiene, undeva spre hotarul cu ţara arabilor, despre

care bătrînii tribului povesteau că, pe vremuri, aceşti călăreţi de cămile le pustiiseră satele, trimiţîndu-i în sclavie pe strămoşii strămoşilor lor. în schimb, auzindu-l pe Dinu vorbind despre necazul cu arestarea de la Beira, cu motivul debarcării de pe vaporul panamez, cu lipsa de bani şi cu ideea lui Pedro că numai în junglă s-rar putea trăi liber cîteva zile, poate chiar două săptămîni, Zambeza se indignă, spunîndu-le că prin aceste necazuri trecuse şi el. Poliţia din Laurenţo îl arestase anul trecut şi-l schingiuise pentru că îndrăznise să lovească un colon portughez.

— Şi cel puţin l-ai pocnit cum trebuie ? se interesă Dinu, privindu-l admirativ.

— L-am pocnit şi cu vorba, asta l-a durut. Noi, oamenii negri, sîntem stăpîni pe acest pămînt. ¡Omul alb, venit cu corăbiile lui, va părăsi într-o zi Mozambicul, va fugi în ţara lui gonit de populaţia băştinaşă. Şi englezul va fugi acasă, şi francezul, şi belgianul, şi toţi ceilalţi coloni care n-au ce căuta în Africa.

— Şi cînd va veni ziua asta, arnigos ? întrebă Pe- dro, dîndu-şi seama că Zambeza merită atenţie şi stimă.

— Cînd soarele se va învîrti de trei ori prin sîn- gele oamenilor albi care se războiesc în Spania.

— Şi asta de unde-ai mai scos-o ? se interesă Pedro din ce în ce mai curios.

— De la vraciul tribului nostru.

— Interesant, arnigos, foarte interesant. Dar vraciul tribului vostru de unde-a auzit de Spania •’

— Știe. E om deștept. Citește ziarul englezilor, „Times”. El ne-a spus că războiul din Spania unde se bat cele două căpitănii : Hitler şi Stalin, pregăteşte celălalt război care va scăpa popoarele africane de jugul puterilor coloniale. Jur pe tatăl meu că aşa va fi.

— Nu cumva chiar tatăl tău e vraciul care citeşte „Times” ? îl iscodi Pedro.

— Tatăl meu a fost căpitănie de trib. Dacă nu-l ucideau portughezii într-o luptă de hărţuială...

Multe a mai spus Zambeza despre vraciul acelui trib misterios, despre omul care nu recunoscuse încă stăpînirea portugheză, despre luptele de hărţuială în care cădeau zilnic şi parte din oamenii lor şi parte din soldaţi! trupelor coloniale, despre armele capturate în luptă şi despre un anumit talisrrian înzestrat cu puteri magice, care-l scăpase de rafala „trăsnetului” mînuit chiar de ofiţerul portughez.

Se opriseră la marginea pădurii, acolo unde se mai simţea puţină umbră. Auzindu-l pe Pedro că are de gînd să înnopteze în mangotierul singuratic, Zambeza clătină negativ din cap. Aşa ceva nu era indicat pentru sănătatea omului alb, noaptea era umedă, plina de primejdii, te poate muşca un păianjen veninos, un şarpe de copac, iar din cauza ţînţarilor, fără polog de apărare ar fi imposibil să poţi dormi pînă la ziuă. O colibă curată e mult mai sigură şi mai sănătoasă, iar coliba era undeva dincolo de şuviţa de apă care se vărsa în Zambezi, apa lor, limpede şi bună de băut din zori şi pînă în amurg.

Pe pajiştea dintre pîrîu şi fluviu numai smocuri de iarbă şi mărăciniş ; iarba păscută de o cireadă de bivoli, iar mărăcinişul de cîteva turme de capre păzite de doi negri înarmaţi cu beţe de bambus. Un cîrd de antilope sperioase păşteau pe liziera pădurii. Coliba nu era departe. Ca să poţi intra prin deschizătura ei, care ţinea loc de uşă, trebuia să te apleci de spinare. Pe jos, în loc de saltea, era întinsă o rogojină. Altă rogojină, ceva mai subţire şi mai mică, servea drept perdea pentru noapte. Rino Zambeza, cu aerul unei gazde primitoare şi modestă, le oferi patul, adică rogojina de pe jos. El urma să doarmă în dreptul uşii, pe aceeaşi rogojină. Văzîndu-l pe Pedro că-l invită să înfulice din lipiile şi brînza scoase din buzunarul şalvarilor, îi făcu semn sa mai aştepte şi dispăru din colibă.

Afară începuse să bată vîntul, batea dinspre răsărit, dinspre albia fluviului Zambezi, bătea în rafale scurte şi zăpuşitoare. Cu toate că fluviul nu se zărea, apele lui inundaseră o mare porţiune de teren. În mîlul apelor se planta orezul. Băştinaşii, numai bărbaţi, în- covoiaţi tot timpul, trebuiau să se păzească şi de crocodili şi de hipopotamii care ieşeau la păscut atît ziua cît şi noaptea. Se păzeau şi de gîrbaciul administratorului portughez, omul fermierului.

Zambeza apăru zîmbitor cu puţin timp înainte de a se înnopta, venise cu doi pepeni verzi, cu o turtă de mămăligă făcută din făină de manioc, cu un peşte afumat şi cu cîteva frunze de manioc, bune pentru salată, întinzînd

totul pe rogojina, se scuză stingherit :

— Un prieten mi le-a dat, i-au prisosit. Mîine seară s-ar putea să ne ospătăm în altă parte, vă spun eu secretul.

Prima noapte a fost un chin pentru Dinu, numai şerpi a visat. Pedro dormea dus. Zambeza sforăia. De afară se auzeau răgetele fiarelor, rîsul înfiorător al hienelor şi grohăitul hipopotamilor ieşiţi la păscut. Dinu, cu urechile ciulite şi nemişcat pe rogojina colibei, bănui că trecuse de miezul nopţii. Tot ascultînd zgomotele pădurii, ceva nedefinit îl înfioră. Nu numai teama, dar şi presimţirile nii-i dădeau pace, visul de-atunci, cînd o văzuse pe Păuniţa plutind în năvodul Iui Kefalonis, îl retrăia parcă din nou. Remuşcările şi dorul de ca îi pîrjoleau inima. Setea de a se răzbuna pe armatorul vinovat de toate relele îi măcina mintea, întunecîndu-i raţiunea. Aici, la distanţă, i-o întuneca, dar dacă va ajunge acolo, ce va fi ? Şi dacă nu va mai ajunge niciodată ? Dacă e scris să n-o mai vadă nici pe ea, nici pe mama, căreia nu-i scrisese de la plecarea din Setubal ? Două făpturi dragi care-l iubeau şi-l aşteptau. Şi Pedro speră să se reîmbarce pe „San- Juan". Cum, cînd, în ce mod ? Care-i atuul ?

Spre dimineaţă începu ploaia, o ploaie torenţială, cu fulgere dese, orbitoare, ca şi în noaptea furtunii. Zambeza dispăru imediat ce răsări soarele : „Aştepta- ţi-mă lîngă mangotier".

Acolo l-au aşteptat pînă seara, pe malul p'rîului, la umbra copacului. Pedro îi destăinui lui Dinu toată tărăşenia din maşina mănăstirii

şi, obsedat de gîndul că acea clopotniţă fără clopot şi acea biserică fără altar e undeva în preajma lor, păzind „culturile”, hotărî să înceapă investigaţiile chiar în ziua următoare.

— Tu vei face lucrul ăsta, te vei căţăra în coco- tieri şi vei scruta depărtările.

Cînd apăru Zambeza, făcîndu-le semne să se grăbească, să ajungă mai repede la locul „ospăţului” făgăduit, Dinu sări primul în picioare. Pe drum n-au prea vorbit, nu le ardea de taifas. Mai ales Pedro care se zbuciumase toată ziua preocupat de necunoscutele problemei ce trebuia dezlegată, nu întrebase măcar încotro se duc. în apropierea unei ferme s-au oprit. Cul- cîndu-se pe burtă şi înaintînd în patru labe, îl ascultau pe Zambeza. Colonii portughezi, tot atît de ignoranţi şi superstiţioşi ca şi băştinaşii pe care-i stăpîneau, obişnuiau să pună seara, înainte de apusul soarelui, în dreptul porţii principale, o oală cu mîncare gătită pentru îm- bunarea duhurilor. Cu aceste ofrande sperau să fie feriţi de lăcuste, de gîzele dăunătoare culturilor, de sălbăticiunile care le atacau vitele şi de pîrjolul focului izbucnit din trăsnete. Aşa şi-au amăgit foamea şi-n ziua următoare, mîncînd toţi trei din aceeaşi oală, mîncînd cu mîinile, căci colonii nu puneau şi tacîmuri. Abia în noaptea următoare, pe un cer cu lună plină, tolăniţi în pragul colibei, cu oala de apă lîngă ei, începură un taifas general, oprindu-se mai mult asupra problemelor care frămîntau populaţia asuprită de jugul colonial. Zambeza conchise scurt :

— Vom scăpa de el.

— Cum ? întrebă Dinu.

■— Smulgînd trăsnetele din mîna soldaţilor portughezi.

„Trăsnetele" erau armele, şi Pedro, la un moment d:.at, ca să-i simtă pulsul omului negru, abătu discuţia şiâ asupra drogurilor din care se înfruptau băştinaşii mărăviţi de anumiţi preoţi catolici, care se ocupau cu aasemenea culturi pe undeva, poate chiar pe întinsul aacestor cîmpii cu lanuri de trestie de zahăr şi cu alte [plante necesare vieţii. Zambeza nu admitea pipa de •opiu şi nici nu auzise de asemenea culturi în perimetrul 'dintre fluviu şi oraşul Beira. în schimb, era pornit atit împotriva misionarilor cît şi împotriva metodelor de a-i nărăvi pe băştinaşi cu drogul care le slăbea puterea de luptă, ura şi setea de rezistenţă. Pedro, decepţionat în sinea sa că Zambeza nu-l putea ajuta în depistarea locului căutat, îl întrebă dacă n-a auzit cumva măcar de existenţa unei biserici, a unei capele sau schit catolic prin împrejurimi. Nu, nici de aşa ceva nu auzise. Pedro începuse să se îndoiască de existenţa celor căutate şi, înciudat; se lăsă somnului. Dimineaţă, Zambeza, nemulţumit şi el că nu-i putuse furniza lui Pedro nici un amănunt în legătură cu ceea ce căuta, îi părăsi să-şî vadă de treburile lui, treburi pe care încă nu le mărturisise nimănui.

— Asta-i, amigos, asta-i viaţa. Tot noi vom găsi ceea ce căutăm.

Dinu era de acord să caute, dar în sinea sa tot nemulţumit. Pedro nu-i spusese toată tara misterul legăturilor dintre el şi misionarii catolici Ţ^Hia' nu sunase ceasul, poate că amicul său mai ave ' oate reţineri şi, ca să nu-l sîcîie, îşx pregăti chinp^ uJle^e îndreptă, pe hat la vale, către primul cocotie$_{r}$ Ţ SE pe tulpina dreaptă ca luminarea i se păru g$_{reu}$ ^rcuşul

lung

al naibii, mai greu decît urcuşul omului sărac pe cărarea vieţii. Deocamdată, din primul cocotier nu văzu nimic care să-l intrige, nimic care să-i dea de gîndit.

— Atunci doboară cîteva nuci să ne împrospătăm forţele – îi strigă Pedro făcîndu-i semn să coboare – şi după prînz, cînd trece soarele spre asfinţit, ne că- ţărăm în celălalt cocotier şi gata pentru ziua de azi.

— Poate „te caţeri" ai vrut să spui, nu „ne că- ţărăm" – bombăni Dinu sleit de puteri.

— Cînd eram tînăr ca tine mă căţaram şi eu, acum, gimnastica o fac la sol, în fiecare dimineaţă. Dar să lăsăm mofturile. Treci la umbra mangotierului şi aşteaptă să deschid nucile.

— Cu alte cuvinte – continuă Dinu să-l tachineze – am rezolvat' şi problema cu diviziunea muncii. Asta nu-i socialism, amice.

— Laşă teoriile. Mai bine spune ce părere ai de Zambeza ? > ...

— E mai inteligent decît vrea să pară. Pînă şi chestia cu vraciul îşi are tîlcul ei. Cred că e băgat direct în problemele pe care le-am discutat.

— Atunci să-l ajutăm.

— Cum ? Oricînd, oriunde şi cu toate armele ?. Să-i vorbim despre bănuielile tale în privinţa navlului pe care urmează să-l încarce vapoul „San-Juan" ?

— Mă aşteptam să intuieşti şi lucrul ăsta, să gîn- deşti la fel cum am gîndit eu. Dar să revenim la ale noastre.. în anumite împrejurări,

da, sînt de acord cu lozinca ta. Mă refer la problema africanilor, problemă care, mai devreme sau mai. tîrziu, cu anumite limite, se va întinde de-a lungul şi de-a latul pămîntului. în cealaltă problemă, referitoare la unele sisteme de gu- vernămînt, fii mai temperat, amigos, nu te avînta spre
himera din care n-ai gustat niciodată, nu te repezi sa dărîmi zidul fără să tc întrebi cu ce-l poţi dărîma şi ce vei găsi dincolo. Un exemplu e necesar. Germania bîntuită de foame şi contradicţii a căzut în capcana dictaturii hitleriştе căutînd fericirea. Şi crezi că a ’ găsit-o după ce a spart zidul democraţiei ? Eu am trăit acolo, am văzut realitatea, de asta am fugit în lume. Voiam să scap de haos şi sărăcie, de minciună, demagogie, teroare şi căluş, să scap de teoriile cu superioritatea rasei ariene, cu pretenţiile lor de a domina lumea^ batjocorind omul. Aceleaşi motive m-au îndemnat să fug şi din Italia fascistă. Ajuns acolo, ţi-am spus, hibridul era încă amar, cel care semanase măslinul nu apucase sa stea la umbra lui, să guste din fructele lui. Şi în italia lui Benito Mussolini sînt .oameni care luptă împotriva metodelor absurde de guvernămînt a celor care se pretind arhangheli ai fericirii, ca şi cum părerea minorităţii ar însemna singurul adevăr posibil, acel adevăr pe care, marii gînditori ai lumii, în modestia lor, s-ar fi mulţumit numai cu un singur bob, un bob care să strălucească şi să rămînă etern, un bob de lumină pe masa tuturor... Ti-am spus toate astea ca să ştii că‘şi-n ţările de dictaţufă

fascistă sînt oameni care rostesc aceeaşi lozincă: oritînd, oriunde şi cu toate armele. Ar fi bine să-i cunoşti, să afli' din gura lor că şi eu am făcut cîndva parte dintre ei. Dar şi acolo, ca şi-n alte părţi, oamenii inteligenţi nu-i lasă pe alţii să'gîn- dească' pentru ei, nu de altceva, dar n-ar vrea să li se lenevească mintea... ■■ ■ ■ .

Atît de mult îi prinsese discuţia din acea zi, discuţie care, printre picături, s-a învîrtit şi în'jurul scrisorii Păuniţei aflată în buzunarul lui Miguel, îneît apariţia lui Zambeza nu-i deranjă cu nimic. Abia după un timp, dîndu-şi seama că nu se făcea să vorbească într-o limbă pe care n-o înţelegea omul negru, Pedro răsuci macazul cerînd unele relaţii despre Beira şi despre celălalt port unde se găsea „San-Juan". De fapt nu porturile mozambicane îl interesa pe Pedro, ci ceea ce se putea încărca la danele lor. Zambeza, auzind despre tonajul şi părerea omului de la agenţie în privinţa navlului, zîmbi neîncerzător :

— Peste două zile mă întîlnesc cu un prienten din Laurenţo. O să-l rog să se intereseze şi să-mi spună ce se simte. Dar voi ce bănuiţi ?

— Credem că e vorba de ceva „trăsnete". S-ar putea să-l intereseze şi pe vraciul vostru. Noi acolo vrem s-ajungem, în portul subtropical, şi chiar dacă o fi să pornim pe jos, plecăm zilele astea fără să ne pese de greutăţi.

— Pentru ce să porniţi pe jos ? se miră Zambeza. Prietenul meu, cel care se va

interesa ce se simte la Laurenţo, vă poate duce pînă acolo într-o anumită zi. Numai să terminaţi de căutat ceea ce căutaţi. S-ar părea că... Nu, încă nu, vorbim altă dată.

— îţi mulţumesc, amigos ! îl îmbrăţişă Pedro, emoţionat. Nu m-aşteptam să ne fii de folos în această problemă grea. Te vom anunţa cînd vom găsi ceea ce căutăm, acel bob de lumină despre care am vorbit cu Dinu pînă la sosirea ta.

Chiar în acea noapte dispăru mozambicanul. Grăbit ca niciodată şi misterios ca de obicei, nu le spusese decît că e vorba să se întîlnească undeva, cu nişte şlepari din tribul vraciului lor. între timp, la noapte, după ce va adormi pămîntul, un alt prieten de-a lui le va aduce cîte ceva de ale gurii.

în dimineaţa următoare, după ce-au mîncat un pepene verde cu mămăligă de manioc, ciugulind ultima bucăţică de brînză, plecară să-şi continue cercetările. Nu trecu mult şi Dinu, cocoţat în ultimul cocotier, începu să se frece la ochi, să nu-i vină să creadă minunea. Tot uitîndu-se cu mîna streaşină la ochi, sfîrşi prin a fluiera un marş. Uitase că e ars nemilos de soare, că din cauza setei i se lipise limba de cerul gurii, că-l zgîrîiaseră cîteva frunze din craca uşurată de nucile ei greoaie, el fluiera şi tremura de emoţie. Nu, nu se înşela, se pare că descoperise ceea ce căutau. La oarecare distanţă văzuse un fel de foişor, desigur clopotniţa fără clopot, iar în faţa foişorului, o casă sau o baracă joasa cu o cruce pe acoperiş.

în apropierea casei se zărea un cimitir cu vreo patru-cinci cruci, nrobabil nişte morminte năpădite de buruieni, neîngrijite. Coborînd la repezeală din copac credea că nu mai ajunge lină mangotier, unde-l aştepta prietenul. Citindu-i bucuria pe chip, Pedro nici nu-l lăsă să deschidă gura, luîndu-i-o înainte .

— E departe ? Cît avem de mers ?

Cam două-trei sute de paşi au avut de mers pînă în apropierea „minunilor", cum le numise Dinu. în dreptul casei se opriră şi se culcară pe burtă. Ca să aibă cîmp de vedere retezară cîteva trestii de zahăr. Aşa-zisa biserică părea mai mult o magazie, o baraca dreptunghiulară cu uşă masivă de lemn şi cu o singură fereastră. întîi au suspectat casa de la distanţă, prudenţi şi gata de apărare, apoi i-au dat ocol de două ori, întîlnindu-se amîndoi în acelaşi punct. Văzînd ca nu se simte nici o mişcare, Pedro împărţi rolurile. Dinu urma să rămînă pitit în marginea plantaţiei, cu trestiile retezate şi puse cruciş ca să poată pîndi uşa, iar el.

strecurîndu-se ca p felină, porni tîrîş să verifice fiecare colţ, fiecare scîndură din pereţii casei, fiecare cruce şi fiecare mormînt. Căsoaia era construită din trestie de bambus cu umplutură din scîndură vopsită maro. La fel şi uşa, tot din scîndură. încurajat de liniştea din jur, Pedro se opri în dreptul ferestrei, o fereastră întărită cu gratii, mormăi ceva neînţeles, clătină din cap ca şi cum ar fi spus „mă aşteptam eu la aşa ceva", apoi cercetă clopotniţa, crucile din cimitir, mormintele şi, mustăcind satisfăcut, reveni lîngă Dinu.

— Am ghicit-o, amigos. Clopotniţa e fără clopot, biserica fără altar,. crucile din cimitir fără morminte şi culcuşul de sub fereastră fără dulău de pază. Dar asta nu-i o dovadă că dulăul nu există. Aici e sursa puterii în care va trebui să lovim cu mult tact şi cu destulă inteligenţă.

— Cum ? Cînd ? Ce fel de sursă ? La ce dulău te referi ? întrebă Dinu,- vorbind în şoapte ca şi cum duşmanul ar fi fost în spatele lor.

Pedro, învîrtindu-şi inelul pe deget, porni spre ultimul cocotier de pe hat şi continuă tot atît de misterios : .

— La dulăul care păzeşte laboratorul şacalilor. Cînd ar şti păgubitul – şi iar se uită la inel – ce bucurie îi pregătesc clanului,' şi-ar pune unghia-n gît că nu i-a spus „îngerului" să mă lichideze pe ocean.

Dinu dădu semne de nerăbdare, se săturase de atîta mister. , .. t

— Ascultă frăţioare, nu crezi c-ar fi timpul să tragi capacul de pe oală şi să-l arunci dracului ? Spune-mi şi ce nu mi-ai spus şi gata.

Pedro zîmbi şi dorinţa lui Dinu de a trage „capacul de pe oală" nu mai găsi nici o amînare, obligîndu-l s-o

înceapă cu începutul aventurii, cu cîrdăşia de la Port- Said, povestindu-i totul în afara de rădăcina legăturilor dintre el şi banda tralicanţilor îmbrăcaţi în sutană. Zărindu-l pe maltez în tovărăşia misionarului şi ştiind cam despre ce poate fi vorba, l-a urmărit pînă ce-a băgat haşişul .pe bord. De la negustorul evreu a aflat că lirul reţelei trece prin Gibtaltar. Cu maltezul nu se putea trata, maltezul era doar unealta călugărilor, era un traficant înrăit şi mult mai periculos decît căpitanul Faic care alimenta banda din Levant cu stupeliantul procurat >de oamenii lui Kefalonis. Dik nu era străin de afacerile maltezului şi el ştia ca marfa armatorului ajunsese pe bord. Denunţul îl făcuse Pedro, dar complicaţiile care-au urmat au fost în afara programului notării. Reţeaua nu se putea distruge în felul acesta, lovind orbeşte într-un pion fără importanţă^ Ca să stîrpeşti răul, trebuia să descoperi, mai întîi, sursele puterii, culturile, apoi să loveşti, fără milă, şi în trafi- canţii mărunţi şi în cei mari.

La acest punct, Dinu ar fi vrut să-l întrerupă pe Pedro şi să-i ceară cîteva amănunte în plus referitoare la trioul Kefalonis-Faic-Dik, însă prietenul său trecu mai departe, vorbind despre preotul din Gibraltar, despre unele legături tainice care existau între el şi acest preot, despre bucuria că aflase, fără să se aştepte, cine e veriga principală a reţelei, despre mesajul din plicul sigilat şi poposi la şacalul din Bcira, înnodînd firul cu ce-i spusese înainte. Acum, după ce iscodise prin •geamul

barăcii cu cruce pe acoperiş, era sigur că aici e laboratorul unde se fabrica pasta de opiu, iar cultura de mac nu putea fi decît în apropierea acestei clopotniţe. Crucile, din cimitirul fără morminte, aşezate într-un anumit fel, nu puteau arăta decît drumul spre parcela, sau parcelele cultivate, parcele pe care desigur că le inspecta „dulăul" şi, nefiind în „coteţ", trebuia descoperit tot de ochiul lui Dinu.

— Hai, amigos, urcă din nou în copac şi nu coborî pînă ce nu-l vezi pe călugăr apărînd de undeva.

Chircit pe două crăci stătea Dinu. Numai la „sursa puterii" se gîndea şi, după vreo oră de transpiraţie în soarele care-i cocea creerii, care-l ameninţa cu insolaţia, zări un om în sutană ieşind din desişul trestiei de zahăr chiar prin punctul marcat de braţele celor două cruci puse pe diagonală. Cu arma de vînătoare pe umăr venea călugărul. Cum depăşi crucea, se şi făcu nevăzut, dispăruse ca o arătare din vis. Părerea că l-ar fi înghiţit pămîntul, îl făcu pe Pedro să rîdă.

— Nu, amigos, pămîntul nu înghite asemenea spurcăciuni, o să te convingi şi tu că nu-l vrea. Hai să mergem. Discutăm mai încolo, Ia umbra mangotierului.

La umbra mangotierului îi aştepta Zambeza. Se întorsese cu veşti scurte şi precise. Vaporul „San-Juan" încă nu terminase descărcarea cimentului, mai avea la două hambare. Mărfurile pentru Europa se vor încărca direct din mahoane. Cîteva barje cu lăzi de conserve au şi tras lîngă vapor.

— Vom fi şi noi acolo, numai să ne ajute

omul tău – hotărî Pedro. Acum fii atent că vreau să-ţi povestesc ceva.

Scurt şi la obiect a fost şi Pedro. Nimic nu i-a ascuns lui Zambeza, însă surpriza cea mare a fost auzindu-l că, între timp, un om din tribul vraciului l-ar fi informat că ştie despre existenţa unui schimnic portughez venit să-şi ispăşească păcatele într-o chilie undeva. Despre acest schimnic şi despre posibila lui îndeletnicire vorbiră pînă ce căzu întunericul. Planul acţiunii îl făcu Pedro mestecînd calm miezul nucilor de cocos. Din moment ce „dulăul" era înarmat, ziua nu se putea întreprinde nimic. Deocamdată ştiau că în trestii există o cărare, că această cărare nu poate duce decît la cultura căutată, iar uşa laboratorului, cum îl numise Pedro, se deschidea înăuntru. Ca să evite surprizele, se gîndiră să lege mînerul uşii de stîlpul clopotniţei, dar nu înainte de căderea nopţii şi de stingerea eventualei luminări pe care s-ar putea s-o aprindă călugărul. Dacă totul va ieşi bine şi socoteala de acasă se va potrivi cu cea din tîrg, atunci, încă în noaptea aceasta, vor şti unde c cultura, cît e de mare şi în ce stadiu de coacere se află măciuliile de mac. în orice caz, omul care va desăvîrşi distrugerea nu va fi altul decît Zambeza. El e omul acestui pămînt, el e în drept sa aplice pedeapsa şi să stîrpească răul din rădăcină, el va fi pionul principal care va uşura matul în partida condusă de Pedro. Singura necunoscută rămăsese doar ziua pedepsei, şi această zi era în funcţie de culesul plantei halucinante, de coacerea ei.

în acea noapte, o dată cu răsăritul lunei,

fiecare ştiind ce are de făcut, coborîră pe hat în jos şi nu se opriră decît în dreptul clopotniţei. Baraca era cufundată în întuneric, nici o lumină nu se zărea pe fereastra călugărului, Pedro şi Dinu îşi dezlegară cuţitele, apoi, cu firele de rafie legate cap la cap, răsuciră o funie solidă şi, trecînd-o pe după stîlpul clopotniţei, înţepeniră mînerul uşii. Fără vorbe şi fără pierdere de timp trecură la pîndă, Zambeza în dreapta uşorului iar Dinu în stînga. Pedro, ţinînd direcţia crucilor, intră în tres- tiiş şi nimeri imediat cărarea. După cîţiva paşi prudenţi, dar mari şi iuţi, văzu un luminiş cu o cultură de mei. Trecu peste semănătură, trecu şi peste alt rînd de trestie şi, în noul luminiş, ceva mai lung şi mai lat decît primul, văzu două parcele semănate cu ceea ce căuta. Bucuros că-i va pl'ăti clanului toate poliţele neachitate, că biserica „mamă" din Burgos va ramîne fără o parte din sursa ei de putere, dar şi fericit că reîmbarcareâ lor va fi un fapt împlinit întrucît vaporul nu va termina încărcarea înainte de a-şi termina ei treburile, reteză la iuţeală opt măciulii de mac, din opt locuri diferite, şapte le strecură în buzunarul şalvarilor şi ultima o analiză din mers. Macul încă nu era copt. Crestat uşor, nu mustea laptele, ci doar un lichid verde şi cleios, amar ca veninul. Cu „corpul delict" în mîn'ă, le făcu semn celor doi prieteni să părăsească locul de pîndă şi să-l urmeze tăcuţi pînă în spatele bisericii. Aici, culcaţi pe burtă în iarba tunsă mărunt, şuşotiră cîteva minute despre marea partidă ce se va juca peste cel

mult zece zile. Lui Zambeza îi reveni rolul principal, el va desăvârşi pîrjolul, din acest punct va scăpăra scînteia.

— Pînă atunci – continuă Pedro directivele – vom face cu rîndul, stînd cu ochii pe schimnicia schimnicului. Nu vom acţiona decît în ziua cînd întreaga cultură va fi adusă în laborator. Numai aşa vom lovi în aceşti şacali, care se îmbogăţesc răspîndind drogul pe tot cuprinsul lumii.

Plecară spre colibă. Pe drum, Zambeza vorbi primul :

— Cînd fumul focului, plănuit de rine, se va ridica pînă la mai marele duhurilor, tata, ucis de soldaţii puterii coloniale, va fi răzbunat de mîna fiului său.

— Prin scrum va fi răzbunat, amigos. Atunci se va convinge şi Dinu că pămîntul nu înghite un anumit soi de spurcăciuni.

Au mai tăcut un timp, apoi Zambeza vorbi din nou.

— Să ştiţi că peste zece zile, într-o noapte fără lună, cînd flăcările se vor ridica în slăvi, fiul vraciului va trimite şoferul colonului portughez să vă ducă de la Beira pînă la cheiul portului unde vă aşteaptă vaporul,

— Rino, frăţioarc !, izbucni Dinu, îmbrăţişîndu-I fericit la gîndul că va ajunge, în sfîrşit, în posesia scrisorii expediată de Păunița. Şi asemenea veste tocmai acum ne-o spui ? Meriţi, meriţi... şi-i oferi în dar cuţitul său de la şold, cu tot cu teacă.

Mozambicanul refuză darul, spunîndu-i că singura amintire care nu se va pierde niciodată e prietenia. Cu aceste vorbe simple, dar

sincere, intrară împreună pe uşa colibei, pregătindu-şi culcuşul.

CAPITOLUL XX

Era în seara cînd Dinu se pregătea să se întoarcă la colibă după altă zi de pîndă în jurul aşa-zisului laborator. Din locul unde stătea, îl văzu pe „dulău" că apare din trestiiş, urmat de o negresă care-i vorbea ceva. Negresa, o copiliţă neîmplinită, cam de 10—11 ani, îmbrăcată cu o fustiţă lungă de două palme, intră pe uşa bisericii ca la ea acasă. Intră şi călugărul, trîn- tind uşa după. el. O curiozitate firească, mai tare decît voinţa Iui, îl mîn'ă pe Dinu pînă în dreptul ferestrei, în biserica fără altar şi fără icoane ardea o singura luminare. Cei doi, călugărul şi fetiţa, despuiaţi şi unul şi altul, cu pipele de opiu fumegînde încă, se îmbrăţişau, tăvălindu-se pe rogojină. Dinu se retrase şi o luă la fugă înnebunit. Mai bine nu s-ar fi uitat pe geamul păcatului. Din acea seară numai vise erotice îi tulburau somnul. Ba o visa pe Pilar, ba pe Păuniţa, ba pe negresa preotului. Cu toate se drăgostea şi lac de sudoare se trezea dimineaţa. Nici scăldatul, în apa rece a pîrîului, făcut înainte de culcare, nu-i linişteau simţurile. Pcdro îl compătimea, glumind piperat, dar Dinu, sîcîit de clocotul sîngelui, îl repezea :

— Cît mai avem de stat aici ? Mîine se fac şase zile de aşteptare, şase zile de chin.

Şi, tocmai în a şasea zi de chin, „dulăul” începu recoltatul macului. Pedro ţopăia de bucurie. După socotelile sale era sigur că în cel mult trei zile plantele vor fi depozitate în laborator. Bidonul cu petrol şi chibritele care se aprindeau fără cutie, urma să le procure Zambeza. Doi dolari i-a costat petrolul. Nimica toată pe lîngă valoarea drogului care se va preface în scrum.

în acea zi, cînd Pedro şi Dinu se sărutaseră de numărat paporniţele cu mac tăbîrcite de călugărul laborant, Zambeza le aminti că mîine seară, la căderea întunericului, vor porni spre Beira, spre locul unde-i va aştepta şoferul. Numai despre drum şi despre ceea ce vor face acolo vorbiră în acea noapte. Pedro parcă nu mai era atît de sigur că-l vor obliga sau îndupleca ne comandant ca să-şi recaoete locurile de pe vaporul lor. Dacă vasul ar fi fost la Beira l-ar fi şantajat pe şacal să intervină la poliţie şi îmbarcarea ar fi fost sigură, dar aşa, e greu de ştiut cum va ieşi.

— Şi atunci ce facem, cum vom proceda ca să ne vedem ne vas ? se zbuciuma Dinu.

— în cel mai rău caz vom repeta figura pe care ai făcut-o tu la Constanţa. Acum ne va fi mai uşor, îl avem pe Miguel. El e marangoz în locul lui lacob,

el e cu cabina la pupa. Acum sa ne culcăm şi să visăm rolurile pentru piesa de mîine seară. Ce zici, arnigos – îl întrebă pe Zambeza – pornim cu dreptul mîine seară, sau cu stîngul ? E vorba de şoferul şi de autocamionul care ne va duce dincolo.

— Dacă respectăm ora plecării, da.

Cu dreptul au pornit la acţiune în seara următoare, toţi trei au pornit cu dreptul. Faptul că orbecăiau prin întuneric nu-i stînjenea cu nimic, fiecare ştia ce are de făcut. Bidoanele cu gaz, două la număr, le ducea Zambeza. Pentru forţa lui, cei douăzeci şi cinci de litri cu petrol erau floare la ureche. Nici o lumină nu se zărea în „cuşca dulăului". „Şacalul", trudit probabil de munca de peste zi, întărit şi c-o pipă de opiu, dormea fără griji. Totuşi, Pedro rămăsese să păzească în dreptul uşii. Cu mîna pe minerul cuţitului păzea. în timpul ăsta. Zambeza şi Dinu, furişaţi în spatele bărăcii, numărată fiecare cîte o sută de paşi din locul unde se despărţiră. Se pare că bidoanele cu gaz le ridicară amîndoi o dată Damful se simţi prin aer chiar în clipa cînd începură să împroaşte pereţii pînă după colţuri. Şi chibritele le scăpărată amîndoi în acelaşi timp. Pălălaia şi dogoarea focului îi făcu să se topească fulgerător în direcţia şoselei. După cîteva secunde apăru şi Pedro. Fără să se mai uite la limbile de foc care se ridicau la „mai marele duhurilor", porniră, în pas viu, direct spre bariera Beirii. Dar nu pe şosea, ci pe o cărare cunoscută numai de omul negru. Pînă la miezul nopţii au mers pe această cărare, pînă ce-au ajuns în marginea unei plantaţii din apropierea oraşului. Acolo, Zambeza dispăru.

După un timp, cinci sau zece minute de aşteptare încordată, Dinu, nerăbdător şi nervos, vorbi mai mult pentru el însuşi :

—^S-ar părea c-arn pus-o de mămăligă. Cred ca ne-a lăsat maşina, am întîrziat, şi-n situaţia asta vom fi nevoiţi s-o pornim pe jos. Cel puţin sa vină Zambeza, să ne luăm rămas bun.

— Sst !... N-auzi nimic ? întrebă Pedro ciulindu-şi urechile.

De fapt în acea clipă nu se auzea nimic, însă tot Pedro, după cîţiva paşi făcuţi cînd la dreapta cînd la stînga, îl zgîlţîi de umeri pe Dinu.

— Nici acum n-auzi nimic ?

Ca la un semnal dinainte convenit, Zambeza apăru pe dreapta, iar maşina, cu motorul duduind, apăru pe stînga, oprind chiar în dreptul lor. Atît Pedro cît ş' Dinu se repeziră să-l îmbrăţişeze pe mozambican, să-i mulţumească şi să-şi ia rămas bun, însă Zambeza, poto- lindu-i, le făcu semn să urce mai repede, împingîndu-i din spate :

— Nu prieteni, noi nu ne despărţim. Am şi eu unele treburi în oraşul unde-am fost arestat pentru înstigaţie şi activitate subversivă.

— Bravo, amigos, ai început să mă uimeşti, să întrebuinţezi cuvinte noi, „instigaţie. activitate subversivă", halal de tine ! Ce zici, Dinule, ce părere ai de fratele Zambeza ?

Maşina pornise, mergea cu toată viteza, iar Dinu era într-al nouălea cer, Pedro îi spusese pentru prima oară pe nume.

— Ce să mai zic ? Acum sînt convins că fratele Zambeza, în exsitenţa lui anterioară epocii pe oare o trăim, a fost căpetenia celor mai inteligente vietăţi din junglă, vraciul

vracilor.

Cu toate că Dinu nu se aşteptase la vreun răspuns pe linia aşa-zisei „existenţe anterioare", Zambeza îi uimi clin nou, dovedindu-le că nu-i chiar atît de înapoiat :

— Eu nu cred în metempsihoză. Eu am fost şi sînt liul tribului meu, un trib condus de un vraci descurcăreţ care nu se teme de trăsnet, dimpotrivă, îl caută după miros şi-l întrebuinţează după caz.

— Bravo, amigos, mi-ai luat perdeaua de pe ochi 1 exclamă Pedro, bucuros că ignoranţa mozambicanului iusese doar o mască. Acum ştiu cine-i vraciul care citeşte ziarul Times. Şi, din moment ce vraciul în persoană a plecat în căutarea „trăsnetului", tare aş vrea să „miros" şi eu cam unde e ascuns acest „trăsnet", în ce ungher al portului Laurenţo.

— Cine caută, găseşte ! căzu răspunsul omului negru. Şi voi aţi găsit ce-aţi căutat. S-ar putea să ne ajutăm reciproc. Apoi schimbă vorba : Voiam să vă spun că mîine, cînd vom ajunge la destinaţie, veţi dormi în mahoana unui cunoscut. E o mahoană încărcată cu lăzi de conserve pentru vaporul panamez. Cred că acolo veţi sta de vorbă cu marangozul despre care mi-aţi vorbit.

— Bine judecat, amigos ! îl lăudă Pedro. în mahoană e locul cel mai indicat pentru a ne putea întîlni cu Miguel.

Multe au mai vorbit ei pînă ce-au ajuns la destinaţie, dar despre sursa care-l informase pe mozambi- can că vaporul începuse încărcarea, n-au pomenit nimic. Foamea şi-au amăgit-o cu cîteva lipii şi miezul cîtorva nuci de cocos oferite de şofer. Direct în port au tras

cu maşina, un port prost luminat, cu majoritatea becurilor, de la reţeaua electrică, sparte. Vaporul era tras cu pupa la cheu şi înconjurat cu mahoane. Mahoana căutată de Zambeza încă nu intrase la descărcat, aştepta să-i vină rîndul şi era trasă chiar la pupa, în dreptul hambarului patru. Mahonagiul, un negru pipernicit şi jerpelit, le oferi culcuş şi apă de băut pe săturate, apoi, întinzînd prelata peste golul dintre două rînduri de lăzi, prelată care-i apăra şi de ochi străini şi de intemperiile nopţii subtropicale, tăinui un timp cu Zambeza, clătinînd mereu din cap, cînd afirmativ, cînd negativ. Toate informaţiile căpătate de la el erau pe placul celor doi marinari albi. Marangozul răspundea de încărcarea hambarului numărul patru şi tot marangozul răspundea şi de lăzile cu conserve din mahoanele de la pupa. După cîteva şuşoteli au căzut de acord ca întîlnirea dintre Miguel, Pedro şi Dinu să aibă loc chiar în acea noapte.

—■ Şi cine o să-l cheme, cine o să-l cheme aici, tu sau omul tău ? îl întrebă Pedro pe Zambeza.

— Eu n-am ce căuta pe bord – glăsui categoric mozambicanul. Eu sînt la defrişatul pădurii, la Beira, nu aici, înţelegi ?

Seara, în aşteptarea spaniolului, Dinu îşi rodea unghiile şi nu mai termina de oftat. Numai la Păuniţa şi la scrisoarea ei se gîndea, la iarna care bîntuia în România, la eventualele momeli ale naşului şi la intrigile Tasulei. Pedro, ştiindu-l pe Miguel avansat maran- goz, îşi făcea fel de fel de gînduri şi nu mai ştia de ce lada să-şi trîntească fesul. O fi tot ca înainte sau s-a schimbat, l-a înstrăinat funcţia ? Zambeza, preocupat de ale gurii, se învîrtea

printre lăzi, încerca sa le clintească, să le simtă greutatea şi, dornic să deschidă măcar una, vorbea de unul singur :

— Cîteva cutii din lăzile astea ne-ar prinde bine şi nouă. Numai să fie de acord marangozul vostru.

Gîndul că şi-ar putea potoli foamea cu puţină carne gătită în suc propriu îl făcu pe Pedro să aprobe ideea :

— O să-l rugăm să deschidă o ladă, că doar n-o fi foc,

— O face el şi fără să-l rugăm – adaugă Dinu. Numai să ne-audă că n-am mai mîncat carne de cînd am ieşit de la poliţie, dă joi capacul şi gata.

— Şi o ladă cu cafea ar trebui să deschidă – sugeră Zambeza. E cafea gata pregătită, made în U.S.A.

— Asta de unde-o mai ştii ? se miră Pedro.

— Mahonagiul a aflat-o din gura stivatorului. Lăzile cu cafea poartă litera B pe capac. Olelalte litera T şi sînt stivuite în rîndul doi.

— Care 1 amigos, T de la „trăsnet" ? insinuă Pedro mai mult ca să-i dovedească mozambicanului că şi el e obsedat de aceleaşi bănuieli.

Apariţia lui Miguel îi făcu pe toţi să tresară. Dinu, gata să răstoarne felinarul care le lumina culcuşul, atît de iute sări să-l îmbrăţişeze. Doar că efuziunea lui se lovi de oarecare răceală, spaniolul părea stînjenit şi lipsit de bucuria revederii. Nici faţă de Pedro nu se purtă altfel. îi întinse mîna, îngăimă un fel de „n-ar trebui să se afle pe vapor" şi se aşeză pe colţul unei lăzi, ştergîndu-şi sudoarea de pe frunte. Un

timp domni tăcerea, apoi, Pedro, ca şi cum n-ar fi observat răceala cu care-i întîmpinase cel avansat marangoz, începu să deşire mosorul întîmplărilor de după scandalul din tavernă. Mulţumindu-i că se agitase pentru ei, că se solidarizase cu bucătarul suedez, trecu la mîrşăvia lui Fernando, întrebînd în acelaşi timp ce părere are despre purtarea secundului, care-i debarcase chiar în aceeaşi zi cînd îi vizitase la poliţie, prefăcîndu-se îngrijorat să nu întîrzie cumva pe drum şi să se prezinte la bord pînă luni la prînz, cum şi pentru ce lansase zvonul că arestaţi! s-ar fi dat la marijuana.

Miguel nu găsea cuvîntul potrivit să explice curioasa purtare a secundului şi zvonul cu marijuana. Totuşi, ca să n-o scalde în neadevăr, ocoli problema, interesîn- du-se daca au n] încât şi dacă nu li-e foame. Dinu sări ca ars, întrebînd şi mai categric decît Pedro :

— Miguel, ee-i cu tine, pentru ce te porţi atît de rece şi nu vorbeşti nimic despre scrisoarea fetei ? Unde-i ? Ce-ai făut cu ea ? Nu cumva i-ai dat-o lui Dik pentru că te-a avansat marangoz ?

— Stop, amigos, nu te înfuria de pomană ! interveni subtil Pedro. Avansarea lui Miguel n-are nici o legătură cu scrisoarea fetei. Spaniolii respectă prietenia şi cuvîn- tul de onoare. Deocamdată n-ar fi rău sa urce pe bord, să aducă o daltă şi un ciocan, să ne deschidă o ladă cu conserve, să ne putem ospăta şi noi după atîtea săp- tămîni de post. Cu aceasta ocazie sper să-ţi aducă şi scrisoarea, să nu te mai văd oftînd.

— Uff!... făcu Miguel, bucuros de

intervenţia şi calmul lui Pedro. Mă duc să aduc sculele.' Cînd mă întorc o să vă spun eu mai multe.

După cîteva minute, nespus de limgi pentru Dinu, spaniolul coborî" din nou în mahoană cu sculele şi cu plicul Pauniţei în mînă. în timp ce se ocupa cu deschiderea lăzii arătate de Zambcza, o ladă cu litera T, îi vorbea lui Pedro despre satisfacţia portughezului că „păgînul‘‘ şi „clandestinul" fuseseră prinşi de poliţie în timp ce tocmeau o anumită-cantitate de opiu, că aduşi în faţa justiţiei îşi recunosiuseră păcatele şi fuseseră condamnaţi la cîte doi ani fiecare. Minciunile boţmanului, confirmate de secund, care adăugase că mu era vorba de opiu ci doar de marijuana, îi amuţiseră pe prietenii lor, încît nici bucătarul nu îndrăznise să mai deschidă gura. Pînă şi. armatorul, printr-o telegramă fulger, se spune că ar fi condamnat -fapta celor doî pezevenghi care an compromis compania, forme- lînd, cu mina Ini, motivul debarcării. Acum, soluţia mai indicară pentru a putea părăsi continentul near' ar fi îmbarcarea clandestină, să-l sature pe comandant de sperietoarea cu agitaţia comunistă. Amănuntele planului însă, urmau să le discute împreună cu Garol şi cu Stiv mîine seară, în oraş, cînd se hotărîseră să meargă la o ghicitoare, să-şi facă horoscopul. în magazia unde stătuse Dinu se vor ascunde şi de data asta. Bineînţeles că toată povestea va trebui făcută cu o zi înainte de ridicarea ancorei, în ziua cînd mahoana, în care erau acum, va trece la încărcare.

Pedro, după ce-l. ascultase în tăcere, întrucît Dinu se refugiase să citească

scrisoarea, izbucni satisfăcut!

— îţi mulţumesc, amigos, mă aşteptam să ne ajuţi. Dar să ştii că la soluţia asta ne-am gîndit şi noi. însă tu vei hotărî momentul, tu ne vei aproviziona cu de-ale gurii pînă ce vom ieşi la ocean. Acum să cotrobăim mai repede prin ladă, să scoatem cîteva cutii de rezervă, să avem ce mînca pînă atunci.

Zambeza, calm şi de nepătruns în gînduri, dar dezamăgit că în lada indicată erau într-adevăr conserve, propuse să se deschidă alta cu cafea, lada cu litera B. în timpul ăsta, Dinu, atît de absorbit era în citirea scrisorii, îneît nu' vedea şi nu auzea nimic. Citind şi recitind paginile, uitase pe ce lume se găseşte. Nici atenţia dată de mahonagiu anunţîndu-i că vine boţ- manul n-o auzise. Pedro se repezi, împingîndu-l din spate, şoptindu-i :

-— Topeşte-te între lăzi. Nemişcat, în întuneric să stai.

Se ascunse pi Zambeza, cu scule eu tot. încă au deschisese lada cu cafea. Fernando vorbea tare :

— Te-am văzut, marangozule, te-am urmărit. Să nu-ţi închipui că ai să dai lovitura la sticlele cu wiski fără să-mi spui şi mie. Dacă le găsim facem juma-juma.

— Atunci nu le mai caut – se prinse Miguel. Am răbdare pînă ce le-om vedea în hambare şi gata, lucrăm împreună.

Miguel dispăru ca să nu bată la ochi, iar Zambeza, cotrobăind şi lada cu litera B pe capac, nu găsi decît ceea ce scria în acte, cafea gata preparată. Resemnat, vorbi abia auzit:

— M-am înşelat, dragi prieteni, „trăsnetul”

nu-i aici. O fi în alte mahoane, pentru alt vapor, tot panamez însă. Vă las cu bine ! şi plecă fără să se mai uite înapoi.

— Minunat om ! exclamă Pedro emoţionat de felul cum decursese despărţirea. Văzîndu-l pe Dinu că stă pleoştit, cu plicul fetei în mînă şi cu privirile pierdute în van, îl şi luă la rost :

— Pînă azi mi-ai tot oftat, voiai scrisoarea. Acum ce-i cu tine, ce s-a întîmplat, pentru ce-ai rămas împietrit ? Ai uitat că eşti marinar de ocean, că oceanului nu-i plac oamenii care nu ştiu să înfrunte furtunile ?

Dinu nu auzea nimic. El vorbea cu durerea lui :

— Cum să zbor pînă la ea, cu ce ? Distanţa e prea mare să mă pot lua la întrecere cu timpul. Şi lunile trec, trec, se duc...

Pedro, ca să nu se molipsească şi el de durerea care se citea pe chipul lui Dinu, se încruntă la faţă şi deveni aspru, brutal chiar :

— Nici valul care se naşte în larg nu trăieşte s-ajungă la ţărm, nici el nu se ia la întrecere cu timpul ! Mai bine spune-mi ce scrie acolo, despre ce-i vorba ?

Dinu, printr-un gest mort, arătînd mîna în care ţinea scrisoarea, bolborosi abia auzit :

— Nu. Eu... eu nu pot, citeşte-o tu, încet, aici, la urechea mea.

Ridicînd fitilul felinarului, Pedro începu să citească, încet, aşa cum ceruse prietenul său :

Iubitul meu drag,

Mă doare sufletul că acest cuvînt sfînt ţi-l spun de unsprezece săptămîni doar pe hîrtie. Am obosit să tot număr zilele, am terminat

vechiul calendar, am cumpărat altul nou şi tu te îndepărtezi mereu de ţărmul dragostei tale, un vînt duşmănos te mină să rătăceşti pe oceanele lumii, de unde nu mai nădăjduiesc să vii înapoi. Şi mama ta, mama noastră, mă tot întreabă pe unde mai eşti, cînd ai de gînd să te întorci în braţele celor dragi ? Azi am privit harta globului şi mi-am dat seama că eşti tare departe, eşti la capătul lumii. Cred că mi-ai scris din nou din portul oamenilor negri, cred că scrisorile noastre se vor încrucişa pe drum... (aici era o pată care lăţise cerneala, probabil o lacrimă). Ştiu că nu eşti vinovat, că nu vrei să mă vezi plîngînd, dar iartă-mă, Dinule, sufletul meu nu mai poate îndura, presimt că se apropie clipa cînd va zbura spre tine, doar el te va găsi, eu n-am avut norocul, norocul meu a murit înainte de a se naşte... Să nu te superi dacă nu-mi pot stăpîni lacrimile, n-aş vrea să te întristez, dar nu mai pot să fiu tare, să fiu demnă de un marinar de ocean cum mi-ai scris tu... (aici altă pată, mai rotundă şi mai sărată parcă). Am tot sperat că te vei întoarce din acel port numit Luanda, dar nenorocul nostru te-a dus mai departe, şi acum, văzînd că aşteptarea se prelungeşte, dorul de tine îmi macină răbdarea încît nu mai am poftă de nimic. Tu mi-ai dat bucuriile, împreună cu tine am fugit din casa celui care pretindea că mi-e naş, pentru tine am fost frumoasă, tu m-ai sărutat prima oară, cu tine m-am plimbat fericită pe faleza cazinoului, dar astăzi, din Păuniţa de pe •vremuri, n-a mai rămas decît un suspin, o umbră care-şi tîrăşte paşii mereu spre malul mării, chiar şi acum în plina iarnă. Ce mult a trecut din ziua cînd te-

am căutat la Agigea şi nu te-am găsit, de cînd nu te-am mai văzut... o sută şaptezeci şi nouă de zile... {altă pată, altă lacrimă). Ce mult a trecut de cînd ai plecat clandestin,'de cînd m-ai readus la viaţă cu telegrama'ta... Cît o să te mai pot aştepta ? Cînd o să-mi vină izbăvirea de pe apele astea fără sfîrşit ţ Nici un v'apor care se apropie de Constanţa nu-mi vorbeşte de tine.' Cînd mă întorc de pe ţărm, singură şi fără curaj, drumul e sfîşietor de lung, lung şi mai trist decît cerul plumburiu care-mi chinuie respiraţia. Poate că aşa a fost scris şi, dacă aşa va fi să fie, eu sînt totuşi convinsă că sufletele noastre nu se vor despărţi niciodată. Şi tu trebuie să crezi la fel, riu-i aşa dragul meu scump ? Nu prea am somn, mai mult stau îngenuncheată în faţa candelii. Cînd tanti Valentina, sătulă de dat în cărţi, mă goneşte la culcare, atunci te visez pe tine, nişte vise înspăimîn- tătoare. Cînd mă trezesc din coşmar sînt lac de sudoare şi mă întreb : cine va rezista mai mult, candela sau eu ? N-aş vrea să te întristez cu aceste vorbe, spuse poate din egoism, dar nici să te mint n-aş vrea. Nu pot s-o fac. Tu mi-ai spus că n-ai să mă minţi niciodată. A fost cel mai frumos jurămînt. Nici pe Dumnezeu nu pot să-l mint, de asta mă răzvrătesc împotriva lui şi îl blestem. Mă zguduie această purtare pagină, această nelegiuire, dar nu sînt vinovată cu nimic, durerea e mai tare decît teama de pedeapsa cerului. Se pare c-am obosit din nou, Dinule, poate m-a obosit şi lumina candelii, nu mai văd literele, mă sîcîie tuşea, amin pe mîine ce mai*

am de spus, insa... nu uita, eu nu vreau banii tăi, cu ceea ce cîştigă tanti ne descurcăm binişor, eu aş vrea să te văd măcar o zi, o zi să-mi alini dorul, să-mi asculţi glasul, să mi-l asculţi acum cind candela mai arde încă, mai pîlpîie, că dacă s-o termina untdelemnul, mi-e teamă că n-ai să mai vezi drumul spre, căsuţa noastră, lumina din fereastă. Mîine o să-ţi scriu şi despre Trifu, şi despre el tot veşti proaste vei auzi. însă el e tare, crede în reîntoarcerea ta şi. în libertatea lui şi a celorlalţi. Cred că e vorba de meşterul cizmar. ' A fost pe la mine, l-am cunoscut, ,m'-a încurajat, a spus că să sărăcia pentru cei sărăci va dispare într-o ă zi... Nu, nu mai amin pe mîine. Mîine o' să-ţi scriu Păun iţa altă scrisoare. Acum vreau ţi-o trimit aşa, să zboare cu poşta de dimineaţă, te îmbrăţişeze cald.

Sărutînd slovele 'şerisdrii, Dinu ridică pumnii la ceruri, dînd glâs durerii, răzvrătirii

— Să nu mi-o iei, cîine, că-ţi dărîm piedestalul ! Mă auzi ? Pricepi puţinul pe care ţî-l cer ?

în mahoană nu se mai auzea nimic. De pe puntea vaporului se auzea o melodie cîntară la mandolină. Ginta grecul, bătrînul, cînta' o melodie tînguîtoare, nostalgică, o melodie de aleaji şi inimă albastră. Se auzi şi vocea Iui Miguel, i se adresase portughezului :

— Mîîrie seară ies în oraş. Acum şterge-o de unul singur, şterge-o că te aşteaptă stivatorul.

Pedro, rămas', în continuare în apropierea lui Dinu, nu îpdră^neă să deschidă gura, era

convins că vorbele de încurajare ny i-ar fi ajutat cu nimic. Se război în schimb c.tf comandantul :

— Curvă englezească ! Află că vom pleca cu vaporul tău chiar dacă vom fi nevoiţî să ne ascundem într-o Iadă cu conserve ! şi către prietenul său : Mai avem trei dolari, Dinule. Cred, nu cred, dar mîine seară îl vom însoţi pe Miguel la ghicitoarea lor, ne vom face şi noi horoscopul.

CAPITOLUL XXI

De dimineaţă viscolea. O perdea de nori cenuşii acoperiseră cerul. Cărarea din ograda căsuţei de la Kilometru 5 era troienită. Şi geamul odăiţei, unde aştepta Sperandina, era acoperit cu o pojghiţă de gheaţă. Lemnele se terminaseră. Aerul din casă tremura de frig. Fata continua să stea la geam, cu paltonul pe umeri şi cu pătura pe picioare. Plicul de la Dinu, cu ştampila poştei din Beira Mozambicului portughez, îl ţinea pe genunchi. Era scrisoarea care se încrucişase pe drum cu scrisoarea ei, o scrisoare sosită cu mare întîrziere. Acum regreta că nu avusese răbdare să aştepte şi se grăbise să expedieze acele pagini pătate cu sarea lacrimilor pe care nu Ie putuse opri. N-ar fi trebuit să-l întristeze şi ea, să-i scrie ceea ce i-a scris, acel adevăr care se mai putea ascunde, dar de unde să ştie că Dinu, între timp, fusese arestat şi debarcat din ordinul făţarnicului armator Kefalonis, debarcat la capătul pămîntului. Prinsă de

remuşcări, nu mai plîngea, nu mai avea lacrimi, durerea şi-o consuma în muţenie şi oftaturi surde. Valentina, ştiind că va veni lăptarul, aprinsese larrţpa de gaz, o aprinsese de la fitilul candelii. Lăptarul Ibrahim, turcul care-l învăţase marinărie pe taică-su, ţinea foarte mult la fată, aducîndu-i laptele zilnic fără să-i ceară bani. „O se dam tu cînd o se trimite baiatu dolarii".

în acea dimineaţă, turcul intră în odăiţă, puse laptele la fiert şi, văzînd că Sperandina stă nemişcată, absentă la ceea ce se întîmpla în jurul ei, o dojeni blînd, repetînd vorbele cu care o încuraja mereu :

— Rabdare, bre fata, nu facem jalea de pomană. Şi occanu are doi maluri, unul plecam, altul întor- cem. O se vine el la Rumania.

— Şi dacă nu va veni niciodată ? Dacă se va prăpădi de foame prin ţara harapilor ? Dacă atunci, cînd va veni, va fi prea tîrziu ?... se auzi suspinul Păuniţeî.

— Nu vorbi cu pacatu, bre fata ! se înduioşă turcul. Arghiropol şi mama ta o se roga la Alah se dam bucurie, se întărim sanatatca. O se roga se dam şi la naşu puţin mintea, se nu răzbunăm pe copilu, se dam ordin se îmbarcam înapoi la vaporu.

— Dumneata eşti om bun, moş Ibrahim, crezi în mila lui Alah, dar nelegiuitului care a vrut să-şi bată joc de mine nu-i pasă de Dumnezeu.

— Alah o se plătim la toţi după fapta şi inima lor.

Pînă cc-a fiert laptele şi s-a răcit puţin ca să-l poată turna într-o cană să i-l dea Sperandinei, moş Ibrahim numai despre vapoarele care fac oceanul i-a vorbit, despre tinereţea lui şî despre cadîna care-l aştepta acasă crezînd că n-o să se mai întoarcă.

— După doi ani ai întors, bre fata. Oceanele astea dîstanţa mare este. Şi baiatul o se întorce. Eu o se plecam acuma, lasam se bei laptele şi se culcam puţin.

Doar ce ieşi moş Ibrahim pe uşă că alţi musafiri apărură în prag. Păuniţa rămăsese surprinsă. Cum de se lăsase Valentina convinsă s-o aducă pe Tasula ? Neobrăzarea neobrăzatei n-o mira, dar slăbiciunea mătu- şii care-i făcuse asemenea surpriză o scosese din sările. Văzîndu-l şi pe doctorul care o tratase la spital, intră Ia bănuieli. Să ştii că l-a trimis Kcfalonis, numai el a putut să plătească vizita. Dar cu ce scop, ce urmăreşte ? Doctorul adulmecă aerul, simţi sărăcia, frigul şi se zborşî la Valentina :

— Aici n-o pot consulta, e gheţărie. Pentru ce te încăpăţînezi şi n-o duci la vilă ? N-o vezi în ce hal a ajuns ? Fata are nevoie de hrană consistentă, de cameră spaţioasă, de tratament. Kir lani e de acord să plătească onorariul ca s-o pot vedea zilnic, s-o punem pe picioare. Ori la vilă, ca să-mi pot face meseria. ori la spital. Dar nu aici, în Constanţa, sînt nevoit s-o internez la un spital special din Piatra Neamţ. Ce spui, domnişoară, unde crezi că c mai bine, la spitalul din Moldova, sau la vilă, sub îngrijirea mea ?

O luase tare pe Spcrandina. O speriase şi

pe Valentina. Numai Tasula era mulţumită. Doctorul, dîn- du-i ascultare boierului, se comporta aşa cum trebuia. F. drept că în ultimul timp, auzind că fina e din ce în ce mai rău, boierul nu mai avea linişte, remuşcă- rile îi măcinau inima. Din cauza lui se îmbolnăvise fata, el o speriase la restaurant, din cauza lui fugise în acea noapte friguroasă şi umedă, uitînd să-şi mai ia paltonul. Cel puţin aşa îi spusese medicului, asa motivase insistenţa de a convinge bolnava să vină la vilă, recunoscîndu-şi vina, căindu-se, rugîndu-l să facă tot ce se poate ca s-o salveze.

Acum, maşina era la poartă, şoferul aştepta hotă- rîrea fetei, iar fata, slăbită de boală cum era, văzînd-o şi pe tanti că-i face semn să se supună, să se încalţe şi să plece la vilă cu „domnu doctor", sc resemnă, ridicîndu-sc să-şi adune scrisorile şi să le pună între coperţilc volumului deschis şi azi la aceeaşi poezie. în timp ce se îmbrăca tuşi clin nou. Tuşea o lăcu să ofteze şi să gîndească departe. Se pare că aşa a fost sortit, aşa a fost scris să se întîmple şi, dacă ea e fiinţa care i-a adus nenoroc omului pe care-l iubeşte, atunci, începînd cu ziua de azi, tot ea va trebui să îmbuneze fiara. încă nu ştia cum va proceda, dar planul, ideea odată încolţită, îi dădu curaj să se întoarcă în cuibul nelegiuitului. De fapt, nu-i mai era teamă de nimic, ea nu mai arăta ca anul trecut, acum era aşa cum îi scrisese lui Dinu, şi singura ambiţie, dacă se poate numi ambiţie, era să-l convingă pe domnul armator să-şi scoată colţii din gîtul celui pe care se

răzbunase. De ea nu-i păsa, fitilul candelii şi aşa era pe sfîrşite, nu-l mai atingea untdelemnul, pîlpîia. Ca să plece înainte de a repara răul pricinuit fără voia ei, ieşi din casă fără sa se mai uite înapoi. Ieşise la braţul doctorului.

— Deocamdată, analizele, radioscopia şi tratamentul necesar se vor face sub stricta mea supraveghere – o asigură medicul intrînd pe uşa vilei.

Kefalonis, muştruluind-o pe Tasula pentru că nu montase al doilea pat în camera rotundă, pat rezervat Valentinei, îndopa soba cu lemne ca să fie cît mai cald. Consultul medicului nu ţinu mult. Părerea însă, era optimistă. Starea bolnavei nu-i chiar atît de gravă cît crezuse el.

— Daca o să ne hrănim suficient pînă la primăvară, ne punem pe picioare.

„Vulpoiul”, neîndrăznind să se arate Sperandinei, alerga prin casă, cu reţeta medicului în mînă, zorind-o cînd pe Tasula, cînd pe Valentina î

— Gustarea fetei, vă rog. Puţin unt, puţină şuncă de Praga, cîteva portocale şi cutia cu compot de ananas. Tot ce-i pofteşte inimioara să-i daţi.

— N-ar fi bine să-i dăm şi puţin vin de Samos, pentru pofta de mîncare ? întrebă Tasula.

— Pe ea s-o întrebi, nu pe mine ! ţipă boierul intrînd în camera fetei. Acolo, aşezîndu-se smerit în faţa icoanei, începu să se închine, să se roage, dar în aşa fel îneît să fie auzit şi de Isus Cristos şi de fină-sa : diavolul

m-a robit, Doamne, diavolul mi-a smintit mintea anul trecut. Numai aşa am uitat că e fina mea, că i-am jurat cumetrei mele să-i apăr fetiţa de răutatea bărbaţilor. Iartă-mă, Doamne, iartă-mă şi ţine-mă sănătos ca s-o pot vindeca şi răscumpăra păcatul, să se facă bine fata şi s-o găsească sănătoasă băiatul ăla... cum Dumnezeu îl cheamă, parcă...

Sperandina trecu peste făţărnicia naşului, ştia că aşa-zisa rugă nu fusese decît o minciună, că remuşcă- rile erau diavoleşti, că şi adineauri, în timp ce-o consulta medicul, o privea furiş, din colţul uşii, cu aceeaşi poftă neruşinată, că tremura ca un epileptic, dar din moment ce se hotărîse să nu-i mai pese de ea, de ceea ce eventual s-ar putea repeta, se agăţă cu disperare de cuvintele „...băiatul ăla, cum Dumnezeu îl cheamă..." întrerupîndu-l :

— Dinu Podaru, domnule Kefalonis, mă mir că i-aţi uitat numele !

— Aaa... făcu levantinul lovindu-se cu palma peste frunte – da, sigur, Dinu Podaru. Eu nu mai ştiu nimic de soarta lui. Cred că nici nu ţi-a mai scris, s-a dat la alte femei şi te-a uitat. Nu-i de mirare, să ştii că aşa obişnuiesc tinerii, să zboare ca fluturii din floare în floare.

Nici insinuarea voită n-o luă în seamă Sperandina, însă paranteza cu „cred că nici nu ţi-a mai scris", îi lumină mintea. Acum ştia cum trebuie procedat, ideea încolţită în pragul casei i se dezvălui clar. Va merge direct la ţintă, arătîndu-i şi citindu-i scrisoarea lui Dinu, încriminînd hidoşenia faptelor de pe urma cărora au avut de suferit doi marinari nevinovaţi. Drept condiţie ca s-o poată vizita zilnic, aici, în

camera rotundă, aşa cum îl auzise rugîndu-se de Valentina, îi va cere să expedieze de urgenţă o telegramă pe adresa agenţiei unde ştia că e dus vaporul, pentru a se anula ordinul de debarcare. Dinu îi scrisese că nu se vor da bătuţi, că Pedro e prea deştept să piardă în faţa comandantului, că şi pe acolo sînt legi care trebuiesc respectate, dar cine ştie care o fi situaţia acum, în clipa de faţă.

Kefalonis o întrerupse doar o singură dată, atunci cînd o auzi pomenind numele lui Pedro : „Nu ! Omul cu fes e mare bandit. E duşmanul meu şi al căpitanului Paie. Pe ăla nu-l iert nici în ruptul capului. Nici Dik nu-l poate ierta, şi lui i-a făcut o figură." în rest, ascultase rechizitoriul fetei fără să protesteze sau să nege, recunoscînd că, robit diavolului, se purtase urît şi faţă de Dinu, adăugind :

— Ca să-ţi fac pe plac, mă şi duc să scriu telegrama, o trimitem la agenţia unde e acum vaporul. Ţie ţi-o dau. Valentina s-o ducă la poştă, să te convingi de sinceritatea mea. Acum, cred că ne-am împăcat, că ai uitat păcatul meu, că am voie să te văd zilnic.

— Nu, încă nu ! accentuă Păuniţă. Pînă nu primesc scrisoarea sau telegrama lui c-a fost reîmbarcat, nu cred în vorbe.

N-avea încotro Keialonis, trebuia să-i satisfacă pretenţiile, chiar şi dorinţa de a-l ierta pe omul cu fes. Nu-i mare lucru să te arăţi că ai cedat$_3$ atunci cînd, de fapt, tu nu cedezi nimic. Nici de ultima condiţie cu confirmarea reîmbarcării nu-i păsa, se mai moaie ea, o prosteşte el. Trecînd în sufragerie,

se aşează pe fotoliu, ceru hîrtie şi stilou şi întocmi textul telegramei : Către agenţia comercială din Laurenţo Marques Mozambic. Pentru căpitanul vaporului „San-Juati". Vor fi reîmbarcaţi marinarii Dinu Podaru şi Pedro Brazi- liano. Li se va achita şi leafa. Semnat armator Kefa- ionis Constanţa. Apoi, împături telegrama, o introduse în piic, privi peste umăr spre camera unde era Sperandina, zîmbi satisfăcut şi, freeîndu-şi mîinile că un negustor care a cîştigat partida înşeiîndu-şi asociatul, pregăti altă coală de hîrtie, se felicită pentru deşteptăciune şi întocmi alt text, altă telegramă : Către agenţia comercială din Laurenţo Marques Mozambic. Pentru căpitanul vaporului „San-Juan". Se anulează prima telegramă. Contrabandiştii Dinu Podaru şi Pedro Brazilian© rămîn debarcaţi. Aştept confirmarea. Semnat armator Keialonis Constanţa.

Abia atunci o chemă pe Tasula şi şuşotiră un timp împreună :

— Cred că m-ai înţeles. Despre telegrama asta pe care ai s-o expediezi tu, poimîine după prînz, nu trebuie să afle nici dracu, nici Dumnezeu ; adică nici Valentina şi nici deşteaptă de fiică-ta.

— Lasă că ştiu ce am de făcut, nu mă mai lămuri. Mai bine vezi ca au ¡intrat în baie. Scaunul e acolo, ţi l-am pus unde-ai vrut.

Grăbit sa nu piardă „spectacolul" mult aşteptat, naşul cel smerit se furişă, prin zăpadă, pînă în dreptul scaunului aşezat lîngă

perete. Cu mare precauţie se urcă pe scaun. Văzînd că e bjne aşezat ridică mumie în sus, se prinse de cerccveaua oberlihtului, îşi săltă capul, simţi aburul cald din baie, îşi rezemă fruntea de gratiile ferestruicii şi făcu ochii mari. Sub duş văzu două corpuri goale. Valentina îi ajuta fetei să se spele, iar fata era cu faţa la el. Tot privind fascinat, îi venea să întindă mîinilc, să şi-o apropie. Nu era chiar atît de slabă, nu-şi pierduse nimic din frumuseţe. Cînd să schiţeze gestul, să trăiască amăgirea că şi-o apropie, o văzu că-şi pune halatul şi iese din baie. Totuşi, borţosului nu-i venea să se dezlipească din dreptul gratiilor, acolo, în baie, mai era un corp gol,o minunăţie pe care o descoperea abia acum. Dumnezeule, cum de nu-i dăduse atenţie pînă azi, cum de nu s-a gîndit la ea ? Nu, n-o iartă chiar dacă-î pretinde paltonul de blană din dulapul duduii Venus. Dacă va primi darul şi se va culca cu el, doboară doi iepuri dintr-un foc. Numai aşa o va avea la mînă, numai aşa o va obliga să-l lase singur cu bobocelul în ziua cînd va socoti că a sosit ceasul. Deocamdată, telegrama le va cîştiga încrederea, telegrama şi o bancnotă de cinci sute a cărui rest îl va refuza ca să-şi arate dărnicia. Numai să se termine mai repede cu radioscopia şi analizele, să vadă ce diagnostic pune medicul, să ştie dacă are sau n-are microbul primejdios, dacă se poate apropia de ea fără frică. Nu, de data aceasta, dacă o pune pe picioare cu hrană bună şi cu tratament medical, nici maica precista n-o mai scapă din ghearele lui.

Cu telegrama în mînă intră în camera Sperandinei, întrebînd :

— Eşti mulţumită, bobocelule ? Acum procedează cum vrei. O poţi trimite cu Valentina şi-n seara asta. Uite şi banii, pentru taxele de poştă.

Cinci sute îi dăduse, aşa cum plănuise. Ca să nu dea totul peste cap, ieşi din odaie şi trecu pe lîngă Valentina ca şi cum n-ar ii văzut-o. De dincolo de uşă le strigă ceea ce uitase :

— La poştă te poţi duce cu maşina. Tasula o să-i spună şoferului să tragă la scară. Pentru c-ai făcut baie o să te rog să-mbraci paltonul din dulap, cel de blană, îl găseşti. Trebuie să fim prudenţi, să nu ieşim aşa şi să ne-mbolnăvim. Şi încă ceva : dacă bobocelul vrea să-i scrie lui Dinu chiar acum, hîrtia, plicul şi timbrele le trimit cu Tasula. Şoferul va aştepta pînă ce e gata scrisoarea.

Purtarea „vulpoiului” o cucerise pe Valentina. As- cultînd şi textul telegramei citită de Păuniţa, se aşează pe marginea patului, o sărută pe frunte şi, mîngîindu-i obrajii, îi vorbi în şoapte, ca şi cum n-ar fi fost singure în cameră :

— Ai văzut, fata mamei, ai văzut ce om de treaba s-a făcut naşul ? Dacă a ordonat să-l îmbarce pe Dinu, ar trebui să-i iertăm şi noi, să uităm păcatul de anul trecut şi să-l înţelegem că la restaurant nu i-a venit bine să vadă ca fina lui serveşte clienţii la masă. Fel de fel de beţivi veneau pe acolo, avea dreptate.

Fata tăcea şi se pregătea de scris, iar Valentina adăugă :

— Ai grijă, să nu uiţi de bileţelul lui Trifu, să

i-l bagi în plic.

Cum să uite cînd tocmai bileţelul îl recitea : *„Tata m-a pricopsit şi pc mine cu o nevasta, Dinule, a vrut să mă vadă la casa mea, dar n-am avut noroc şi ne-am despărţit înainte de a ne lega la Starea Civilă. încolo, ce să-ţi mai spun, pe aici s-au schimbat lucrurile. Regele, după ce s-a săturat de guvernarea patriarhului Miron Cristea pe care-l făcuse prim ministru, a luat hăţurile conducerii în mîinile lui, încercînd să vadă cum îi stă ca dictator şi a trecut la fapte. De obicei, cei care schimbă sistemul sînt cam negri în cerul gurii. Totuşi, noi te aşteptăm nerăbdători, ajutînd-o şi pe Păuniţa cu ce putem. Nu se poate să nu găseşti vapor să vii spre Europa. Chiar şi-n ţara harapilor, cum spune Valentina, un om alb nu se poate pierde. Ne pare rău c-ai fost debarcat, dar aşa obişnuiesc patronii, să-şi bată joc de muncitori. Cînd o să te întorci n-ar fi rău să-i plăteşti poliţele lui Kefalonis. Şi nenea meşterul cizmar îţi trimite salutări, urîndu-ţi reîntoarcere grabnică. Te îmbrăţişează*

TrifuT

Pe adresa agenţiei de la Port-Said urma să trimită plicul, aşa îi spusese naşul, acolo se va opri vaporul pentru boncăr şi provizii.

C AP IT O LU L XXII

Două zile mai erau pînă la plecarea vaporului „San-Juan", patru mahoane mai

rămăseseră de încărcat, printre care şi mahoana păzită de prietenul lui Zambeza, mahoană rezervată de stivator pentru a completa golurile din cele două hambare de la pupa. Abia în acea seară, a şaisprezecea de cînd cei doi prieteni stăteau ascunşi în mahoană, Miguel se hotă- rîse să-i anunţe pe Carol şi pe Stiv să meargă împreună la ghicitoare. Pe spaniol îl mai rodea ceva şi ştia că numai în oraş, departe de vapor, ar putea sta de vorbă cu prietenii săi fără să-i deranjeze nimeni. În ultimul timp, cîrdăşîa dintre Fernando şi stivator îi dăduse de gîndit. Mereu îi vedea împreună, şi la localuri, şi prin bordeluri, şi uneori, noaptea, îi văzuse cotrobăind prin lăzile încărcate pe bord. Povestea cu sticlele de wiski n-o credea, în acte nu scria aşa ceva.

Pe de altă parte, în acea după-amiază, comandantul îl invitase pe secund la un pahar de coniac. în cabina lui venise şi Fernando, şi el fusese invitat. Motivul era telegrama adusă de omul agenţiei, o telegramă din România pe care Ie-o citi imediat.

— Asta e culmea, domnilor ! se enervă englezul. De unde să-i scoatem pe cei doi netrebnici ? Cum să-i reîmbarcăm atîta timp cît agenţia şi căpitănia din Beira nu ne-a telefonat nimic ? Dacă domnul armator şi-a schimbat părerea să vină el să-i caute, noi nu sîntem poliţie. De asta v-am chemat, să vă citesc telegrama şi să vă întreb dacă n-aţi mai aflat nimic despre ei.

Au mai discutat un timp, au băut şi cîte un

coniac, apoi, cînd să se despartă, timonierul din scară îi vesti că îi caută din nou omul agenţiei.

— Să vină, ce mai aşteaptă ! strigă comandantul nemulţumit că-l deranjase tocmai cînd voia să se culce.

Omul agenţiei, uitîndu-se cu jind la sticla de coniac, îi înmînă altă telegramă, spunîndu-i că e urgenta, că necesită răspuns imediat.

Comandantul o citi curios şi pufni pe nas :

— Poitim, ciţîţi-o şi voi ! La aşa ceva nu mă aşteptam. Asta e o nouă dovadă că armatorul e inconsecvent ca un politician francez. Acum ne ordonă să nu-i mai îmbarcăm, ca şi cum noi ne-am fi grăbit s-o facem. Să-l ia dracu şi pe el şi pe netrebnicii care ne-au dat destulă bătaie de cap.' Răspunsul să-l trimită secundul. Să-l trimiţi imediat, domnule. Şi cu asta basta, am încheiat discuţia.

Timonierul din scară era un spaniol şi, cu toate că îi spusese lui Miguel despre vizita omului de la agenţie, nici prin cap nu i-a trecut cam despre ce poate fi vorba. Seara, cînd ieşi în oraş, urmat de Pedro şi de Dinu, aproape că uitase de ceea ce-i spusese timonierul. în oraş ieşiră pe rînd, iar la locul întîlnirii, atît Carol cît şi Stiv încremeniră uluiţi, nu se aşteptaseră la asemenea surpriză. Abia pe drum, conduşi de Miguel pe străzile cele mai dosnice, Pedro le povesti pe suert şi celor doi, toată mîrşăvia portughezului şi odiseea lor din ziua arestării şi pînă azi. Vorbiră şi despre intenţia de a se îmbarca clandestin, intenţie aprobară' în totul de. Carol şi de Stiv. Cînd s-o cotească spre

ghicitoare, suedezul făcu altă pro punere :

— N-ar fi mai bine să mergem la circiuma, să sărbătorim evenimentul, reîntîlnirea, cu cîteva paharele de wiski ? ■

— Nu, amigos, nu e prudent să dam prin cîrciumi, sa ne zărească cineva şi să ne strice ploile. Chiar şi eu, care nu cred în fleacuri, vreau să mă con ving daca chi- romancia şi horoscopul sînt în stare sa pătrundă tainele viitorului. Tu vei fi primul, eşti suedez, neutru, cu tine vom începe experienţa.

Ghicitoarea, o femeie sulemenita, oacheşă şi grăsulie, cu brăţări la mîini şi cu cercei sclipitori în urechi, trecuta însă de v.îrsta cînd un bărbat s-ar mai putea uita la ca, le arătă tariful, îşi încasă taxa, cîte cincizeci de escuda de fiecare şi le făcu semn să se aşeze în jurul mesei. Un conaţional cu turban alb pe cap, apărut din umbră, presără mai întîi cîteva boabe de smirnă în talerul de la picioarele lui Buda, apoi veni cu însemnele sacre ale me-seriei de ghicitor : un papagal, un soi de şopîrlă cu coada retezată, o broască ţestoasă, cîteva beţişoare de bambus vopsite argintiu, un şoarece alb şi o planşă cu o parte din bolta cerească de unde nu lipsea „Crucea Sudului”. Ştiind că sînt europeni, ghicitoarea ceru şi cealaltă planşă din emisfera nordica, din care nu lipsea „Steaua Polară”. în cameră nu erau scaune şi nici lumina electrică, doar două opaiţuri în dreptul unei oglinzi. Pedro, Dinu, Miguel, Carol şi Stiv stăteau în picioare, toţi cinci cu palmele întinse pe masă şi cu coatele pe cele două planşe cereşti. Papagalul refuză

să se aşeze în palmele lor, şopîrla le ocoli, iar broasca le călări pe toate şi se opri în palma lui Stiv. Ghicitoarea aruncă doar o privire expertă în palmele lor, cercetă horoscopul stelelor, le dădu cîte un beţişor de bambus să-l plimbe pe obraz de la dreapta la stînga şi invers, boscorodi ceva într-o limbă necunoscută şi, scoţînd din sîn cărţile de ghicit, le întinse în faţa tuturor, rostind încet, ca şi cum n-ar fi vrut să sperie vraja, s-o gonească pe pustii :

— Tu vei muri primul – îi zise suedezului – vei muri înecat.

Stiv zîmbi şi-o întrebă în bătaie de joc :

— înecat !... Cu ce, cu whisky ?

Răspunsul căzu promt :

— Cu apele unei mări străine de ţara ta. Vei muri cu gîtul uscat, treaz, fără whisky, înţelegi? apoi, lăsîn- du-l pe Stiv să se gîndească la gîtul care nu se umezea niciodată şi la vorbele ei, continuă, adresîndu-se celorlalţi :

— Voi faceţi parte dintr-o singură familie. Acolo sînt şi oameni buni şi oameni răi. Cei buni au plecat dar s-au întors. Cei întorşi vor muri ultimii. Ceilalţi vor muri pe rînd, unul înaintea celuilalt. Moarte şi dincolo de bariera stelelor... (lui Dinu îi ghicea, pe cartea din faţa lui privea). Văd un talisman. Talismanul nu este al tău şi nici nu-ţi va rămîne ţie. în grădina fără flori văd sînge, sînge de migdal înflorit...

Pedro îşi retrase palma şi izbi furios cu pumnul în tăblia mesei, împrăştiind cărţile, fugărind vietăţile ce păreau adormite.

— Numai despre moarte ştii să ghiceşti ? Să mergem, amigos, ajunge ! le zise colegilor,

împingîndu-i pe uşă. Totul e şărlătănie, minciună prost ticluită. E normal să murim pe rînd, să ne ducem fiecare cînd ne-o suna ceasul !

Pe drum, spre vapor, nici unul n-a mai spus nimic. Chiar dacă nu credeau în „şărlătănii", spusele ghicitoarei îi tulburase pe toţi. Dinu era cel mai afectat, pentru el şărlătăniţa s-ar putea să ascundă un sîmbure de adevăr. Prea tristă şi disperată scrisoarea Păuniţei, prea multe temeri în legătură cu sănătatea şubrezită în urma acelei congestii pulmonare. Şi presimţirile nu-i dădeau pace. Avea o inimă neagră şi numai moarte vedea înaintea lui, „moarte şi dincolo de bariera stelelor, sînge de migdal înflorit". Pedro se opri la un chioşc de ziare, rugîndu-l pe Miguel să-i cumpere cîteva. Şi pe Miguel îl interesau ziarele, şi el ar fi vrut să afle care mai e situaţia din Spania, ce fac armatele republicane şi brigăzile internaţionale, au reuşit sau nu să stăvilească înaintarea trupelor franchiste ? Nu găsiră decît ziarul englezesc „Times", şi în ziar, pe prima pagină, cu litere mari o singură telegramă a agenţiilor de presă : Austria a fost invadată de armatele Germaniei hitleriste.

— De cina l-an asasinat pe cancelarul Dollfuss, din 1934, s-a ştiut ca Hitler va cotropi Austria – le aminti Pedro – şi cu toate astea, occidentul nu i-a tăiat poftele. Acum vor pretinde şî zona sndetă din Cehoslovacia Dacă n-o fi aşa, să ma scuipaţi între ochi.

— Dar despre Spania ce scrie ? întrebă Mîguel.

— O să-ţi spun mîine. Acum să mergem mai repede că n-am cum frunzări ziarul.

Din prudentă s-au despărţit. Cei trei au luat-o înainte, iar ceilalţi doi, direct spre mahoană, dar pe altă stradă. Tăcut şi îngîndurat se trînri Dinu pe scîndura covertei. Alături de el veni şi Pedro. Nu trecu mult că apăru şi Miguel. Era nelinişţit, agitat, vorbea în şoapte:

— Am impresia că Fernando şi stivatorul au coborît din nou în hambarul trei. Eu o să-î filez de sus, din uşa atelierului, şî cum îi văd ieşind o să semnalizez cu lanterna să urcaţi pe bord, să stăm de vorbă. Sínt tare curios să ştiu ce caută în hambar noaptea cînd nu se lucrează, cu ce se ocupă aceşti indivizi.

Cu toate că Dinu se înfăşurase în tristeţea lui şi nu-l mai interesa nimic, nici chiar ideea că poimîîne vor pleca clandestin spre Europa, sprijinul pe care Ii-l cerea Mignel nu putea rămîne fără ecou. Din spirit de solidaritate trebuia să fie oricînd alături de el. Aşa se face că la primul semnal de lanternă, luă felinarul mahonagîului şi urcă *pe* puntea vasului împreună cu Pédro. Spaniolul îi băgă în marangozerie, îi informă că Fernando ajutat de stivator a şi scos din hambar un pachet mare înfăşurat într-o muşama şi, amintindu-şi subit că ieri se întîlnise cu Zam- beza, care le trimisese un ziar portughez cu un anumit articol din pagina patra subliniat cu roşu, li-l înmîna cerîndu-şî scuze i

— Cu gîndul la ghicitoarea aia am uitat de ziar. Acum zic să ieşim pe punte, să vedem şî noi ce-au scot ăia din hambar, să verificăm la faţa locului.

Pedro împături mai întîi ziarul, îl băgă grijuliu în căptuşeala fesului, apoi, sfătuindu-se

cu ceilalţi doi, întocmiră un plan minuţios după toate regulile prudenţei. Tot în şoapte vorbiseră, atît de încet îneît Dinu repetă unele nedumeriri.

Ieşiră din atelier. Afară întuneric beznă. Luna apusese. Vardia din scară se schimbase la miezul nopţii şi acum moţăia. Pe puntea de comandă şi în cazarma provei întuneric şi linişte. Fernando se culcase, şi-n cabina lui era întuneric. Miguel porni spre hambarul trei, tîrîndu-se pe burtă. Fără zgomot şi fără teamă feri muşamaua hambarului, ridica bocaportul, agăţa felinarul de treapta scării- şi se îndreptă încet spre locul unde moţăia vardia, cu intenţia de a-l ţine de vorbă în caz că se trezeşte. O dată dispărut Miguel, spre hambarul cu pricina, veni Pedro şi cu Dinu. Unul coborî în hambar celălalt rămăsese pe covertă, chircit lingă gura hambarului. Pedro rămăsese pe covertă şi era numai ochi şi urechi. în sinea sa nu credea în povestea cu bănuitele sticle de wiski, dimpotrivă, era sigur că aici se ascunde altceva, o marfă care se putea vinde uşor prin porturile de escală, uşor şi pe bani grei. Nu trecu mult că din fundul hambarului auzi vocea lui Dinu, şoapta Iui :

— Ssst... am găsit „trăsnetul", ce facem ? şi fără să mai aştepte răspunsul, ieşi gîfîind pe covertă, îi făcu semn lui Pedro să tacă, să nu pună întrebări, să nu-i anunţe nici pe Miguel şi coborî fulgerător în mahoană. Pe capătul de socar de la macaraua bigei coborî.

— Ce l-o fi apucat ? se întrebă Pedro. Ce vrea să facă ? Nu cumva mi-a luat-o înainte ?

Ar fi interesant, merită să-i strîngă mîna. Şi tu, frate Zambeza, şi tu ar trebui să-i strîngi mîna, -să-i apreciezi iniţiativa.

Cu bandula pe umăr urcă Dinu pe vapor, în vîrfuri păşea pe covertă, în şoapte vorbi cu Pedro :

— Uu rînd e lipsă din ladă. Numai un rînd a scos Fernando. Mă duc să leg cîteva. Tu trage-le sus. Primul pachet i-l filezi mahonagiului. I-am spus, aşteaptă. Al doilea îl dirijez eu. Tu nu te bagi. Gata, am şters-o.

Cu mare repeziciune lucra Dinu în fundul hambarului, aproape că nu mai avea nevoie de felinar, degetele nimereau automatele şi pe întuneric. Nimereau şi cutiile cu cartuşe. Primul pachet format din opt pistoale şi două cutii, ajunse în mîna lui Pedro şi de acolo în mîna mahonagiului. Al doilea pachet ajunse pe covertă cam odată cu Dinu. Pedro, văzîndu-l cum le ia la subţioară şi cum dispare cu ele spre pupa, îl întrebă din mers:

— Pentru ce-ai mai scos încă un rînd, ce-ai plănuit ?

— Din moment ce clica portughezului e înarmată, ar fi o greşeală de neiertat sa rămînă alţii cu mîinile goale. O să le ascundem în magazia unde ne vom ascunde şi noi, le învelim cu nişte tenzi. Lui Miguel nu-i spunem nimic deocamdată, nu trebuie să afle ce transportă vaporul, aşteptăm evenimentele.

Repeziciunea cu care acţionase precum şi inteligenţa raţionamentului îl uimiră pe Pedro, făcîndu-l să exclame emoţionat:

— Bravo, Dinule, eşti demn de prietenia cetăţeanului Braziliano ! îţi mulţumesc şi în

numele oamenilor negri, al tribului al cărui „vraci" ne-a ajutat la nevoie. Acum hai să citim ziarul, să vedem ce-a subliniat Zambeza.

— Să-l chemăm pe Miguel. Dă-i semnalul şi treci în atelier. îi spunem că n-am găsit decît conserve.

Din articolul subliniat de Zambeza, au reuşit sa priceapă, fără să înţeleagă portugheza, că e vorba de un incendiu într-o anumită plantaţie cu trestie de zahăr. Din nefericire, cu ocazia incendiului, a fost mistuit de flăcări un schit şi un biet călugăr catolic care se îngrijea de sufletele oamenilor negri din tribul apropiat.

— Dă-l dracului ! făcu Pedro nepăsător. Bine că s-a dus. Cred că era ameţit de aburii beţiei reci.

Dinu parcă nu l-ar fi auzit pe Pedro, el se întreţinea cu Miguel explicîndu-i despre apucăturile acelui schimnic criminal pe care-l cunoscuseră în marginea junglei. în mahoană însă, deveni tăcut şi îngîndurat din nou. Scrisoarea Păuniţei îl obseda. Cum să răspundă acelui S.O.S. lansat de pe ţărmul românesc, cum ? Distanţa fiind atît de lungă şi piedicile atît de mari, aproape că nu mai credea în vorbele de îmbărbătare ale prietenului său, argumentînd :

— Chiar dacă urcăm pe vapor şi plecăm clandestin, cu ce-o pot ajuta pe Păuniţa mea, cu tăcerea altor zeci de zile cît va dura drumul ? Uneori nici cei sănătoşi nu pot rezista aşteptărilor astea îndelungate.

— Te înţeleg, dar pînă nu ne vedem plecaţi, nu-ţi pot promite nimic. Să nu mă întrebi la ce

mă gîndesc, o să-ţi spun cînd va suna ceasul.

După miezul nopţii următoare, cînd vasul era gata de plecare, Dinu urcă pe bord urmîndu-l pe Pedro. Miguel le pregătise culcuşul. Clandestinii se culcară cu capul pe tenda unde băgaseră cele patru pistoale sustrase din hambar. Patru sustrăsese şi o singură ladă cu cartuşe, un pistol pentru Miguel, unul pentru Dinu şi celelalte două pentru Carol şi pentru spaniolul ce părea mai temperat. Nimic nu se aflase pe bord, portughezul nu bănuia că între timp mai cotrobăiseră şi alţii în lada deschisă de el. Cu bidoanele de apă la îndemână şi cu două cutii de conserve, au stat ascunşi sub prelată pînă ce vasul a ridicat ancora şi s-a auzit turaţia elicei. Liniştea de pe punte şi trepidaţia vaporului le dădu curaj sa se mişte, sa se întindă şi sa se plimbe prin magazie ca să-şi dezmorţească picioarele. Din prudenţă, au continuat să stea ascunşi toată ziua şi toată noaptea următoare, au stat mohorîţi, iară să-şi mai spună nimic. Nici Miguel n-a avut ce le spune. Dar în dimineaţa zilei a doua, cînd trecu să citească lochul de la pupa, veni cu două veşti „bombă” :

— Sicilianul mi-a spus că s-au primit două telegrame de la armator. în cartul lui mi-a arătat jurnalul de bord şi mi le-a citit. Ghiciţi despre ce-i vorba ?

— Zi-i, frate Miguel, lasă ghiceala, zi-i mai repede ! îl grăbi Dinu bănuind că e vorba despre ei. Ce-a vrut armatorul ? Pentru ce te-a făcut atent sicilianul ?

— în prima telegramă armatorul a cerut să fiţi re- îmbarcaţi şi unul şi altul, să vi se

plătească şi leafa, iar în cealaltă, sosită în aceeaşi zi tot prin agenţie, Kefalo- nis a anulat primul ordin şi i-a cerut comandantului să nu vă primească pe bord, sau aşa ceva, n-am reţinut. Răspunsul însă, l-am memorat întocmai : „Confirm primirea telegramelor. Cei doi au rămas debarcaţi. Vaporul a plecat fără ei".

Ramaşi singuri, Dinu nu mai ştia ce să creadă. Cine-l determinase pe armator să ordone reîmbarcarea lor, ca imediat, în cealaltă telegramă, să revină şi să ceară anularea ordinului dat ? Era sigur că acolo, la vilă, se petrecuse ceva. Dar ce ? Cine intervenise pentru ei şi cum de dăduse înapoi ? Ce prelinsese Kefalonis şi ce refuzase persoana care intervenise ? Păuniţa, în scrisoarea ei,, nu pomenise nimic despre bestia levantină, doar un singur rînd despre Tasula, despre un anumit pachet cu alimente pe care-l refuzase pînă şi Valentina. Ce a mai urmat între timp ? Cum de s-a ajuns la aceste telegrame ? Ce fel de tîrguială s-o fi făcut acolo ? Unde s-o fi făcut, la
vilă sau în casa Valentinei ? Să fi intervenit cumva Trifu şi să-I fi ameninţat pe Javra de armator cu ceva..

Nici Pedro, cu intuiţia lui, nu reuşi să dezlege problema, sa pătrundă în miezul acestei încurcături. Ca să nu-şi mai frămînte mintea, hotărîră să se prezinte imediat comandantului, să nu-i dea timp să se scalde prea mult în iluzia ca scăpase de ei.

Miguel îl opri însă :

— Nu, Pedro, încă nu. Dacă apari pe

neaşteptate acum, cînd sînt la gustarea de dimineaţă, s-ar ptuea să-î rămînă în gît englezului. Mai bine să-l pregătesc eu, să-l anunţ că v-am văzut în magazie şi să-i recomand un medicament ca să nu-l apuce inima.

— De acord, amigos, pregăteşte-I. Cu ocazia asta transmite-î şi un mesai din partea noastră, spune-i că autorităţile căpităniei de port din I.aurenco au şi fost înştiinţate de îmbarcarea clandestină a marinarilor Pedro Braziliano şi Dinu Podani, marinari debarcaţi samavolnic în portul Beira.

— Pentru ce toate astea, nu înţeleg ? întrebă Dinu. Mesajul tău l-ar zădărî şî mai rău.

— De cît să ne trezim în ocean trimişi de... trăsnetul lui Zambeza, mai bine să-i luăm apa de la moară. Fer- nando abia aşteaptă să ne cînte psalmul veşniciei.

Miguel ciuli urechile şi ridică din umeri nedumerit i

— Eşti greu de înţeles, Pedro. Tnsă eu am început să te cunosc, ştiu că tu nu eşti omul care să arunci vor- be-n vînt de pomană, trăsnetul, psalmul veşniciei, n-au fost spuse la întîmplare, voi ştiţi ceva. O să vă descos deseară, în cabina mea. Acum mă duc să pregătesc fanfara ca să intraţi în arenă.

Comandantul şi secundul, în salonaş,, zăboveau la gustarea de dimineaţa. Auzind raportul spaniolului, englezul se congestiona la faţă. Ieşind din calmul său obişnuit, trînti de farfurie cuţitul şi furculiţa cu care se servea, lovi cu piciorul în scaunul înşurubat în duşu-

mea şi, deşirîndu-se cît era de lung, îl scutură de gulerul cămăşii pe omul care nu-i spusese decît adevărul :

— Tu le-ai înlesnit îmbarcarea ! Tu eşti prietenul lor !

Interveni şi secundul :

— Dinu te-a convins ! Voi bolşevicii sînteţi solitari, vă ajutaţi, nu meritai să te avansez marangoz. Ieşi ! Treci la timonă !

— Să vină boţmanul ! strigă ca un bezmetic comandantul, făcîndu-i semn chelnerului.

Parizianu alergă într-un suflet să execute ordinul. Portughezul însă, auzind ce i se cere, făcu ochii mari şi dădu înapoi :

— Eu n-am ce căuta la pupa, domnule comandant. Eu stau aici, lîngă dumneavoastră. Să-i aducă secundul, e mai autoritar.

— Iepure fricos ! scrîşni englezul şi, pînă să se întoarcă secundul cu clandestinii, se sfătui totuşi cu „iepurele fricos" în privinţa unor anumite măsuri ce vor trebui luate. Discuţie inutilă întrucît soluţia sugerată indirect nu se putea aplica. Era greu să-i arunci în ocean atîta timp cît parte din echipaj îi simpatiza şi ţinea cu ei. Şi peste toate astea, omul cu fes, deştept şi prudent, anunţase, prin cineva, căpitănia din Laurenço despre îmbarcarea lor. Cine ar îndrăzni să-i ucidă ar intra la puşcărie.

— Şi armatorului cc-i spunem cînd va auzi cu ce plocon am plecat la drum ? sc frămînta comandantul. Cum rămîne cu confirmarea că vaporul aplecat fără ei.''

— Să-i ucidă el, că e plin de bani, nu noi – se spălă pe mîini portughezul.

Apariţia celor doi şi salutul de bun găsit îl înnebuni pe englez. Pedro era calm şi, fără să-i dea timp să-l ia la rost pe careva dintre ei, luă cuvîntul :

— Eu şi cu Dinu ne-am reîntors pe vaporul companiei Kefalonis, pe vaporul celor care ne-au debarcat fără să avem nici o vină. Ca să ştergem cu buretele tot ce-a fost, vă propunem o soluţie de compromis : reîmbarcarea şi leafa Ia zi. Leafa o vrem acum, aici, imediat. Nu-i aşa Dinule ?

— Leafa şi cabina în care a dormit lacob, cabină de care n-are nevoie Miguel. în cazarmă nu ne convine, e întuneric şi bîntuie stafiile.

Să plesnească englezul, nu altceva. îndrăzneala clandestinilor de a pune condiţii îl făcu să se dezlănţuie ca o fiară turbată, amenin ţîndu-i şi insultîndu-i în toate felurile. Cînd să-i gonească din salonaş, Pedro îşi duse degetul la buze şi rosti încet dar apăsat :

— Şi dacă stafiile chinezilor, care n-au primit ajutor la S.O.S-ul lor, ne-ar sfătui să ne adresăm Comitetului de Neinterven ţie din portul unde vom face boncăr şi să-i raportăm că în hambarele vaporului sînt arme şi nu conserve, pe voi la ce tribunal v-ar judeca ?

O şoaptă nu se mai auzea în salonaş. Pînă şi Fer- nando încremenise. Secundul la fel, uluit şi cu gura căscată. în acea clipă se auzi doar vocea lui Dinu :

— Mai bine să ne înţelegem aşa cum a spus Pedro, îmbarcarea, leafa şi... chestia cu hambarele s-o lăsăm pe cînd vom ajunge în

Mediterana, cînd vom şti în care Spanie merg aşa-zisele dumneavoastră conserve. Atunci, întregul echipaj va avea dreptul să afle adevărul.

10 – Clandestin la bord 210

Comandantul îşi recăpăta vocea şi ridică tonul :

— Nu-i adevărat, insinuaţi ! Orice om poate controla hambarele. Boimqpul va aduna echipajul, va sălta bocaporţ'i şi-l va pune pe marangoz, chiar pe marangoz, să deschidă un rînd întreg de lăzi.

Dinu îi reteză elanul, spulberîndu-i siguranţa :

— Se vor deschide, de bunăseamă, dar numai lăzile din primul strat, cele stivuite deasupra, celelalte, de dedesubt,, cam patru mii de tone, acolo nu se poate umbla, pistoalele şi muniţia ar rînji hidos şi v-ar da de gol.

— Să terminăm bîlciul, corn an dan te.-, să nu facem circ şi să umblăm prin hambare, să nu dăm în vileag ceea ce sînt de acord să rămîna deocamdată secret, să nu-l obligăm pe Fernando să cînte la o vioară dezacordată – zise Pedro gustînd din şunca rămasă în farfurie, apoi, după ce-l invită şi pe Dinu la o gustare, continuă : voi ştiţi că vioara nu-şi cîntă singură melodia, are nevoie de arcuş. De .ce să apelaţi şi azi la- acest arcuş pe care l-aţi întrebuinţat la.Beira fără folos ?..Arcuşul vostru portughez, de data aceasta, ne-a dat pouă cîştig de cauză. întrebaţi-l ce melodie, personală, a cîntaţ. acum cîteva nopţi în hambarul trei .de la pună, ce fel de conserve a scos de. acolo? Ce .vrea să facă, cu ele?

Privirile celor doi duşmani erau ca săbiile trase din teacă, tăişul uneia la iin deget de .tăişul celeilalte. Lui Fernando i se auzea respiraţia, ca şi cum povara vinovăţiei, faţă de

comandant, î-ar fi strivit umerii. Nu ştia ce să spună, cum să se apere dar să şi atace în acelaşi timp, nu ştia de unde aflaseră cei . doi, consideraţi dispăruţi, despre mişcările lui şi despre natura pachetului scos din hamba*. Totuşi, trebuia să-î înfrunte, să-i acuze de şantaj făcut cu'intenţia de a se răzbuna pe el pentru bătaia din local. Doar ce deschise gura să verse veninul, că Dinu i-o luă înainte, dînd cărţile pe faţă :

— Să vă spun eu despre conservele care-i plac boţ- manului, cred că sînt în cabina lui. Cu permisiunea dumneavoastră, domnule comandant, mă reped la prova şi va aduc imediat o mostră de pistol automat, doar unul din cele patru care. le-a scos.

Dik socoti că e momentul să intervină, să nu se lăţească povestea şi să afle întregul echipaj. Comandantul încuviinţă din cap. îl obosise discuţia, adevărul pus pe taler, duelul cîşdgat de partea adversă. Cel care dăduse de gol natura navlului era chiar Fernando. Ei, în lăcomia lui, ajutase la demascarea jocului făcut de compania Kcfalonis. O făcuse fără să vrea, dar idioţenia era idioţenie. Ca să nu-l mai vadă îl goni la prova, făcîndu-i, în acelaşi timp, un semn secundului, uri fel de ; hai, acoperă oala. Secundul- se şi execută, vorbindu-i lui Pedro :

— Vom face pace dar cu o singură condiţie : voi nu vă mai băgaţi în treburile companiei, iar noi vă reîmbar- căm şi vă plătim lefurile. De acord ?

Dinu, văzînd că Pedro stă să rumege răspunsul, vorbi în numele amîndurora

— Şi noi avem de pus o condiţie : nu ne

băgăm în treburile companiei dar vrem şă ştim în ce Spanie mergem '? Alimentăm forţele Libertăţii, sau forţele Asupririi ? Dacă ar fi fost Miguel de faţa şi el ar fi pus aceeaşi condiţie.

-—■ *O* clipă, amigos, o clipă, mai era o condiţie, cum de-ai uitat ? se miră Pedro gesticulînd din mîini. E vorba de-o radiogramă, domnule secund, o radiogramă simplă pc care o va expedia telegrafistul chiar acum. Eu îi voi dicta textul. Nu are nimic comun cu treburile companiei, cu chestia navlului sau mai ştiu cu cu cc, e ceva personal, familial, se aprobă ?

— Se aprobă ! admise secundul mai mult mîrîind decît vorbind omeneşte. Ofiţerul de cart te va conduce în staţie.

Sicilianul era ofiţer de cart şi, achitîndu-se de sarcina primită, îi comunică lui Napoleon ordinul secundului. Textul dictat de Pedro era scurt şi concret :

„Sperandina Arghiropol. Strada... numărul... cartierul... oraşul... ţara. Sîntem în drum spre Mediterana. Clandestin şi de data asta. Clandestin şi Pedro. Din Spania mă întorc la tine. Te sărut. Dinu”.

— Şi pe tine te sărut, frate Pedro ! îl îmbrăţişă Dinu, ştergîndu-şi lacrima pe furiş. Cum de ţi-a dat prin cap aşa ceva ?

— Nu ţi-am spus în mahoană să nu mă întrebi la ce mă gîndesc ? La această radiogramă m-am gîndit, numai aşa te pot ajuta deocamdată.

CAPITOLUL XXIII

Trecuseră cîteva zile de la îmbarcarea lor clandestină. Echipajul îşi primise tovarăşii de bord cu un sentiment de împăcare şi satisfacţie. Bucătarul fusese cel mai voios, el îi întrebase de sănătate oferindu-le imediat cîte o porţie de berbec rumenit la cuptor şi împănat cu mirodenii exotice. Nimic nu se aflase pe bord despre discuţiile din salonaş, despre adevărata natură a mărfurilor din hambare, cei care cunoşteau taina o păstrau pentru ei. Pedro tăcea să nu dezlănţuie vrajba, Fernando să nu-i vadă şi pe alţii înarmaţi, Dinu de teamă să nu înceapă „hora", iar Miguel, nesigur pe ce auzise în atelier, renunţase să-şi mai cicălcască prietenii, lăsînd totul la voia întîmplării. Dar destinul oamenilor ca şi scînteia care dă foc şirei cu paie e în funcţie uneori tocmai de neprevăzutul unor întîmplări mărunte şi nedemne de luat în seamă, în cazul lor absurd de banale.

La început, vaporul ţinuse drumul lui Vasco de Gama, drumul spre Calicut. în dreptul insulelor Comore, grecul cel vîrstnic, trăind amintirea acelui vis de iubire, îi mărturisi lui Dinu că ar fi în stare să se arunce în ocean, să înoate pînă la ţărm şi să-şi caute femeia. Văzîndu-l pe Pedro zîmbind indiferent, nepăsător la spovedania lui, se resemnă, oftă, şi îngăimă mai mult pentu liniştea lui :

— Pentru dragoste sînt prea bătrîn, iar pentru moarte prea tînăr. Mi-am ratat viaţa,

asta-i.

După alte zile de drum, după ce trecuseră din nou ecuatorul, de data aceasta pe alt meridian, zăboviră cîteva ore pentru apă şi provizii în rada portului Dante. La ancoră stătuseră, cu maşina sub presiune apoi, văzîndu-şi de drum, dublară capul Guardafui, din extremitatea nord-cstică a Somaliei, girară la stînga şi se opriră la Aden să facă boncărul. N-au intrat în port, tot în radă au stat, tot la ancoră. Cărbunii i-au încărcat cu vinciurile. Arabii, gălăgioşi şi certăreţi, înconjurară vaporul cu bărcile lor sprintene transformate în tarabe de negoţ. învoiala era simplă şi veche de cînd lumea. în schimbul unui burduf cu apă, filat de pe puntea vaporului, căpătai din produsele lor : smochine, curmale, ţigări şi stiale cu ţiţei bun pentru vindecarea reumatismului. Aici doar ţiţeiul era ieftin, ţiţeiul care mustea sub nisipurile deşertului şi tămăduia singur orice muşcătură de cămilă sau înţepătură de cuţit, încolo, apa nu se găsea, era mai valoroasă ca aurul. Aici, unde sfî- rîia durerea şi mocnea revolta şi ura împotriva puterii coloniale britanice, unde-i auzeai pe mai toţi barcagiii „angluzu miş cois, fora de la Aden 4" numindu-l în acelaşi timp de Stalin, prietenul arabilor, rostind admi- rativ„Satalin cois chitir", se mai tăceau şi alte schimburi de care nu era străin Pedro. Poate din această cauză îl fila pe Fernando, suspectîndu-i orice mişcare. Din dosul balului cu parîme, de unde pîndea, îi văzu pe portughez şi pe Stiv tîrguindu-se cu nişte arabi. Portughezul şoşotea cu un arab care trăsese barca în babord,

iar suedezul, lingîndu-şi buzele, privea sticluţa cu rachiu din mîna altui arab care trăsese barca în tribord. Sticluţa, cu eticheta ei albastră şi cu marinarul care o ţinea la gură, o văzuse şi Pedro. Stiv bombănea. Nu reuşise să facă schimul. Văzîndu-l pe Dinu vorbind cu alt arab, i se jelui imediat:

— Toţi sînt nişte pungaşi, nişte terorişti. Unul mi-a arătat sticla cu rachiu de smochine, dar n-a vrut să mi-o vândă pe bani. De unde să Ie dau pistoale, revolvere, cartuşe, să le fabric jos^ la maşină ? Tu ce afacere ai făcut ?

— Le-am' dat o damigeană cu apă, iar arabul mi-a
mulţumit şi mi-a aruncat cîteva şiruri de smochine. N-aş fi vrut să le primesc, însă..-(i
■ .

tocmai atunci se anunţară carturile. Pedro auzise dialogul şi, pentru că prinsese un fir, aflînd barca unde erau amatorii de arme, era tare curios să vadă cum va proceda portughezul, însă ora cartului îl goni din locul de pîndă. Dar firul nu trebuia tupt şi, trecînd pe lîngă Dinu, îi împărtăşi la repezeală planul, dîndti-i-l în priniire pe Fernando :

— Nu-l scapi din ochi. .Din uşa bucătăriei îl pândeşti. Şi pe el, şi pe' metişii lui. La prînz îmi spui ce-ai văzut.

În cele nouăzeci de minute cît a mai stat vaporul la Aden, Dinu n-a putut face faţă şi portughezului, şi me- risilor, unul trata în babord, ceilalţi în tribord, fiecare cu arabul respectiv. Arabul oferea douăzeci, Fernando pretindea treizeci, apoi, după alte şoşoteli, metisul numit Jimbi coborî în barcă un burduf

cu apă, celălalt ridică un sac legat la gură, iar. Fernando, dirijînd piesa, le făcu semn să mute barca în dreptul şpiraiului de la cabina lui şi dispăru de pe punte. Dinu, dezgustat de tîrgul ruşinos, lipsit ¿./omenie, trecu să mestece în cratiţa unde-i spusese bucătarul, lăsîndu-i naibii pe ticăloşii care tocmiseră pentru puţină apă luată din tancurile vaporului.

— Fi, ce-ai făcut? întreba Pedro ieşind din cart.

— Nimic din ceea ce-ai crezut tu – zise Dinu poves- tindu-i pe scurt tot ce văzuse .precum şi părerea lui.

— S-ar putea să fie şi aşa, cum zici tu, dar eu nu
cred – rosti Pedro clătinînd din cap. Ce-au căutat arabii în dreptn] şpiraiului de la cabina boţmanului, pentru ce i-a chemat acolo ? Dacă s-ar fi terminat schimbul n-avea rost să-i mai cheme. ' • * m . n

— Manevra ! se auzi comanda. Vira ancora !

Cu toată viteza plecară la drum. Calmul, fără pic de adiere de pe strîmtoafea Bab-el-Mandeb, îi sleise pe marinari. Fiecare era nerăbdător să ajungă în Marea Roşie, să scape de iad. Dar Marea Roşie îi primi şi ea cu rafale de vînt fierbinte adus tocmai din deşertul Rub-el-Hali, un vînt care sfîrîia ca şi revolta arabilor împotriva nedreptăţilor coloniale.

Stiv rămăsese[f] pe punte, rezemat de balustradă. Privind înciudat spre ţărmul unde dispăruse Adenul, cu perdeaua lui de curmali, sub care se mai zăreau păscînd cîtcva cămile, văzu proiectîndu-se ceva prin aer şi căzînd în

mare. Curiozitatea se născu abia atunci cînd observă obiectul plutind pe oglinda apei. Dumnezeule, dar asta e sticluţa lui, sticluţă pe care a tocmit-o cu arabul şi n-a vrut să i-o dea decît în schimbul unui revolver ! Cum de-a apărut aici? Ce fel de schimb a făcut ccl care a căpătat-o? Pungaşul de arab nici n-a vrut s-audă de bani, de dolari, încă nu ştia de pe ce şpirai zburase în mare, în orice caz, de undeva din cazarma provei. Stătu ce stătu năucit, ţintind peretele vasului şi nu trecu mult că mai văzu o sticluţă proiectată din aceeaşi direcţie. De pe şpiraiul boţmanului zburase, zburase tot goală. Eticheta ademenitoare şi mirosul bănuit al băuturii, îi gîdilă nări'e suedezului. Trebuia să vadă, să se convingă şi, coborînd în cazarmă, se opri încordat în dreptul uşii pe care scria Bossman. Trase cu urechea şi auzi voci cunoscute. Vorbea portughezul, metişii rîdeau, făceau haz. Cum să nu rîdă dacă au cu ce-şi uda gîtul ? Cînd îi auzi ciocnind şi rostind urarea : „Pentru generalul Franco", să ameţească nu altceva bietul suedez. Asta e prea de tot. Unii să bea rachiu de smochine, să facă haz, să turuie, iar el să ofteze şi să înghită în sec. El văzuse mai întîi sticla, pe el îl îmbiase pungaşul purtîndu-i-o prin faţa ochilor, gîtul lui ducea dorul unui păhărel, nu a boţmanului care şi aşa mai gusta din băutura cambuzei şi, ca s-o termine cu chinul, să nu stea ca prostul la uşă, apăsă clanţa şi intră în cabină.

— Asta nu se poate, voi sugeţi şi eu, care duc greul la căldări, mă usuc. Dacă vreţi să rămînem prieteni, îmi daţişimie două păhărele.

Aaa !... şi se uimi subit văzînd ceea ce nu se aşteptase. Dar voi aveţi o ladă întreagă, toată lada arabului ! Nu mă interesează cum l-aţi prostit, ce fel de schimb aţi făcut, dar o sticluţă merit şi eu, o plătesc, vreau să uit ce-a spus ghicitoarea, o ghicitoare la care am fost cu Miguel şi...

Un brînci, un pumn sub bărbie, altul în ceafă şi Stiv, ateriză pe covertă, GU gîtul mai uscat decît fusese atunci cînd intrase în cabină. Ştia că nu se poate măsura cu

trei haidamaci deodată şi nici n-avea cum s-o facă, deş- teptii încuiaseră uşa. Mai bine să tacă, să înghită bum- băceala şi să stea de vorbă cu Pedro, să-i spună ce-a păţit-

Nimic nu-i păru curios omului cu fes, şi el văzuse sticluţele zburînd pe şpiraie'.e cabinei lor. Ca să nu mai lungească vorba, să nu-l mai audă vorbind despre gîtul lui, îl bătu pe umăr şi îi şopti la ureche :

— S-ar putea ca deseara...

— Deseară ne întîlnim cu toţii în atelierul meu – îi luă Miguel vorba din gură, Miguel care-l auzise pe suedez povestind întîmplarea din cabina boţmanului.

— Bine, amigos, din moment ce tot ai auzit povestea sînt de acord să ne întîlnim la noapte cînd ies din cart. Dar pînă atunci nici o vorbă nimănui.

Se risipiră. Dinu, aplecat la copastie, se certa cu rechinii. Prea mulţi şi prea lacomi pentru oasele rămase de la masa echipajului.

— Vezi că s-a aflat secretul – îi şopti Pedro. La noapte vom sta de vorbă.

Pînă la ora cînd urma să iasă din cart amicul său, Dinu se retrase pe teuga provei. Rezemat

apă parcă-i aducea puţină răcoare. Era doar o amăgire. Tot amăgiri erau şi imaginile şterse pe care le vedea plutind prin evaporaţia apelor din larg. Chipul mamei, aşa cum îi rămăsese întipărit în memorie în ziua despărţirii, se împletea cu crîmpeie dezordonate. Mama nu putea pluti pe ape tocmai aici, în Marea Roşie, mama era acasă, îl aştepta, îneeîndu-şi durerea şi dorul în lacrimi şi speranţe. Nici Păuniţa, pe care o vedea plîngînd, auzin- du-i chemarea

de şartul catargului privea absent cele două mustăţi de apă înspumată zvîrlită în borduri de etrava vasului. Boarea de Roşii. Că prindea forme şi contur, era explicabil. La ea st gîndea, la ultima ei scrisoare. Se gîndea şi la ceea ce-i spusese ghicitoarea. Cu toate că raţiunea îi şoptea să nu creadă în şărlatăniile acelei femei sulemenite, tristeţea şi teama că ar putea ajunge prea tîrziu i se lipiseră de suflet ca o boală fără leac. Undeva mijea speranţa. Credea în miracolul radiogramei expediate de pe bord.

între timp Pedro ieşise din cart şi urcînd pe teugă se aşează turceşte fără să spună nimic. N-ar fi Vrut să-l tulbure pe Dinu, să-i amintească de întîlnirea lor. Lîngă Pedro, rezemaţi de părîma făcută colac şi legată zdravăn să n-o ia valurile, stăteau şi spaniolii, şi ei erau moleşiţi de zăpuşeală. Luna, ca un taler neobişnuit de mare, lumina chipurile tuturor. Pe dîra ei argintie se zbenguiau delfinii. Rechinii dispăruseră în adîncuri.

Pentru Dinu, în acea noapte cînd se lupta cu amăgirile, singurele adevăruri erau scrisorile Păuniţei şi drumul vaporului spre Spania, o Spanie înşîngerată cu alţi morţi fără dric, Spania unde-i trimitea lăcomia armatorului Kefalonis. La acest gînd îl fură din nou amăgirile. Prin întunericul nopţii, în bordul ascuns de razele lunii, pe valurile puţin înspumate şi'dnroşite de sînge' imaginar, parcă dansa levantinul, trăgînd în urma lui un năvod (o fi acelaşi din vis ?) în cat'e se zbatea o[1] imensă nefericire. Dinu ştia că nefericirea e doar o noţiune, n-ai cum s-o vezi captivă în

năvod, dar- asociaţia din ceea ce ştia şi ceea ce auzise : „moarte şi dincolo de bariera stelelor, văd sînge şi...” îi întări convingerea că toate nenorocirile numai de Ia Kefalonis i se pot trage. Poate din această cauză se gîndi să debarce la Port-Said, să plece cit mai grabnic spre ţară. Dar cu ce să plece, cu ce vapor şi de unde bani, cu leafa promisă de comandant, dar nea- chitară ? Şi dacă vaporul nu va opri la Port-Said...

Din întîmplare, spaniolii şi Miguel, care venise între timp să i caute, tocmai despre destinaţia vaporului şi despre natura navlului din hambare vorbeau. Pedro asculta şi tăcea, făcîndu-i semn marangozului să nu depăşească limita într-un subiect şi aşa explozibil. Tuşind semnificativ, se apropie de Dinu, arătă cu mina undeva, în direcţia coastelor abisiniene şi încercă să abată discuţia spaniolilor spre al te subiecte, povestind despre evreii care-l ajutaseră şi mai vieţuiau şi astăzi pe acele meleăguri.

— Ascultă, Pedro, cît ai de gînd să baţi cîmpii ? întrebă Miguel, gesticulînd nerăbdător. Noi avem de lămurit unele probleme în legătură cu misterul de pe vaporul nostru. Mă interesează schimbul făcut de Fernando, adevărul în privinţa sticlelor de rachiu.

— Ştiu, amigos, ştiu, dar eu nu sînt Mafalda să ghicesc cum s-a făcut schimbul. Nu-i aşa Dinule ?

Ce putea să spună Dinu atîta timp cît

întrebarea lui Miguci mersese direct la ţintă. La ţintă şi celelalte întrebări care au urmat, atît ale lui Miguel cît şi ale celorlalţi spanioli. Pedro, om, câre nu şe avea bine cu minciuna, n-a mai avut încotro, dezvăluindu-lc, pc scurt, doar parte din secret, cel care-l privea pe portughez, a'dmiţîhd ipoteza- că schimbul cu arabul se făcuse aşa cum bănuia Miguel. Spaniolul, care făcea parte din grupul anarhiştilor madrileni, ceru imediat amănunte :

— Din ce hambare le-a luat, de Ia pupa, unde l-a văzut Miguel în acea noapte ? Cîte au furat ? Dacă punem ,şi noi mîna pe cîteva... vaporul e al nostru, îl ducem unde vrem.

-— Cum, amigos, cum ? întrebă Pedro ocolind primele întrebări. Ucigîndu-i pe cei care nu vor fi de acord cu voi ? Asta niciodată ! Nu admit şi nici nu mai am ce spune.

— Şi atunci ce facem, lăsăm vaporul să meargă la franchişti, acolo unde vrea armatorul ? se agită Miguel.

— De unde ştii că vom merge la franchişti, cine ţi-a spus ? întrebă Dinu prins de focul disputei.

Intră în vorbă şi spaniolul care părea mai temperat:

— Eu zic să nu ne certăm, să nu ridicăm tonul. Deocamdată, da, aveţi dreptate, încă nu se ştie unde mergem. Dar nici mie, ca socialist de stînga, nu mi-ar conveni să văd Spania la cheremul guvernului fascist de la Burgos. Părinţii mei sînt ţărani din Castilia, ţărani săraci, care au căpătat pămînt datorită decretului emis de guvernul sindicalistului Caballero. Dacă ar veni Franco la putere, atît

tata cît şi ceilalţi amărîţi, împroprietăriţi atunci, ar ajunge din nou robi la seniori. V-am spus asta ca să ne cunoaştem mai bine, să ne înţelegem unii pe alţii, să colaborăm frăţeşte. Acum să revenim la pistoale. Numai cinci dacă scoatem şi noi, şi asta discret, fără vîlvă, vă asigur că Fernando cade înainte de a trage el în noi. Eu îl lichidez.

Anarhistul madrilean îşi afişă poziţia :

— Eu îi lichidez pe ceilalţi, pe comandant, pe secund şi pe alţii care-mi vor sta în cale. Dintr-o singură rafală am şi terminat cu opoziţia, cu îmbuibaţii care au uns osia la poliţie să vă ţină arestaţi, cu troţkistul care a fugit din Rusia şi se înconvoaie în faţa englezului.

— Ei, ce spui, Dinule ? întrebă Pedro vorbind românește. îţi dai seama ce măcel ar fi dacă dumnealor ar pune mîna pe... trăsnete ? Apoi, răsucindu-se către Miguel, continuă în spaniolă, făcîndu-le semn celorlalţi să nu-l întrerupă :

— Sînt de acord să acţionăm împotriva piraţilor care transportă arme, dar fără violenţe. Noi n-avem nevoie de pistoale ca să ne impunem voinţa, mai sînt şi alte metode, o să vi le spun imediat ce ieşim la Me- diterana, după ce aflăm încotro mergem. E o copilărie să credeţi că s-ar putea umbla la hambare în timpul marşului, comandantul l-ar împuşca pe cel care ar îndrăzni s-o facă.

— Dar pe Fernando pentru ce nu l-a împuşcat ? ca să ne ţină pe noi ia respect ? sări ca ars al treilea spaniol. Dacă nu vreţi să colaborăm împreună, aflaţi că ne vom descurca singuri.

— Stop, amigos, nu-ţi pierde capul ! îl

temperă Pedro, păstrîndu-şi cumpătul. Pe boţman îl voi obliga să arunce pistoalele, atîtea cîte or mai fi, chiar în faţa voastră, ca să nu mai aibă cu ce vă ţine la respect. E clar, aţi înţeles ce vreau eu ? Pentru ziua de azi atît am avut de spus. Acum să ne vedem de treabă, să mergem la culcare.

Părăsiră teuga. Spaniolii intrară în cazarmă, iar Pedro şi Dinu porniră spre pupa, spre dormitorul din marangozerie. Abia în dimineaţa cînd se zărea Suezul, portul de unde urmau să ia pilotul ca să-i conducă pînă la ieşirea din canal, Dinu se dădu pe lîngă Pedro, vor- bindu-i îngrijorat :

— Sînt sigur că după ieşirea la Mediterană întregul echipaj va afla ce fel de conserve sînt în hambare. Am impresia că spaniolii au şi pregătit terenul şi, decît să pierd prietenia lui Miguel, mai bine trec şi eu de partea lor, a eventualului plan pe care şi l-au făcut.

— Dacă treci peste raţiune şi te Iaşi orbit de aventura care Ie urlă-n cap extremiştilor, te priveşte, amigos. Eu nu admit absurdul decît atunci cînd sabia lui Damocles e gata să-ţi scurteze viaţa. E clar, pricepi ? Despre pistoalele noastre vom vorbi mîine şi... Dar ce-i asta, ce-i cu namila aia care...

În prova cargoului „San-Juan" apăru un remorcher egiptean care traversa canalul de la un mal la altul. Beat să fi fost căpitanul şi tot ar fi văzut vaporul. Cei doi nici n-au apucat să se mişte din locul unde erau că se şi auzi un scrîşnet şi o scîrţîitură de fiare vechi. Vasul lor n-a mai avut cum să se ferească şi nici să înce- tinească viteza, trecînd cu prova' peste ruginitura egipteană. Nimic nu s-a mai văzut

pe oglinda apei, remorcherul sc scufundase cît ai. bate din palme.

— Afurisitul ! scrîşni comandantul prinzîndu-se cu mîinile de cap. Să vezi .încurcătură, anchetă, judecată. Stop maşina ! Funda dreapta !

— Ce facem, Îl anunţăm pe armator ? întrebă secundul.

— Da. Expediem radiograma înainte de a intra în port. Prezenţa iui e absolut necesara.

CAPITOLUL XXIV

Acelaşi cer acoperit în acea dimineaţă. Nourii din care cernuse ploaia toată noaptea mai spălau încă străzile Constanţei. Cu toate astea aerul nu mai era aspru şi rece, adierea vîntului de sud vestea prezenţa primăverii, îndemnînd pămîntul să-şi deschidă porii şi să rodească din nou. Viorelele îşi deschiseseră petalele scăldîndu-se în stropii ploii călduţe.

Privind cerul de la geamul camerei rotunde, Pău- niţa aştepta soarele." Şi ieri îl -aşteptase, şi dacă nici azi nu i-o zîmbi prietenește, îi va îngădui absenţa încă o zi. Ce lungi au fost zilele petrecute între cei patru pereţi, ce obositoare au fost nopţile. Uneori, feliile de pîine cu unt erau muiate în lacrimi, dar plînsul nu' i-1' vedea nimeni, şi-l ascundea. O mai sîc'ia şi tuşea din cînd ta cînd, tuse care-l ţinuse pe Kefalonis la oarecare distanţă. În ultimul timp însă, văzînd-o înviorată, zîmbitoare, începuse să-i dea tîrcoale şi ziua şi noaptea, plictisind-o cu aceleaşi întrebări :

ce^-vrei să-ţi mai aduc, boboce- lule, ce-ţi pofteşte inima ?

Fata nu înţelegea pentru ce dispare matuşă-sâ în clipa în care apărea naşul, sfătuind-o să se poarte frumos, să nu-l repeadă şi să aibă încredere în bunele lui intenţii. ■ „Atît cît trăiesc eu. te apăr şi nu ţi se poate întîmpla nimic rău." Pentru Pauniţa, comportarea mătuşii era ciudată, atît de ciudată încît se îndepărtase de ea, ferecîndu-şi în suflet neliniştea şi suspiciunile. Singurul duhovnic cu care stătea de vorbă, mărturisin- du-i temerile şi dorul ei, era. candela adusă de acasă. Amîndouă îl aşteptau pe Dinu, amîndouă pîlpîiau cu încăpăţînate, amîndouă prinseseră curaj şi poftă de viaţă din ziua cînd sosise radiograma expediată de pe ocean. Dar sorocul socotelilor, ’ făcute după foile calendarului, trecuse şi cel aşteptat tot'nu mai venea.

Toată ziua a stat la geam, toată ziua s-a gîndit Ia Dinu. Era sigură că, între timp, primise scrisoarea ei şi bileţelul lui Trifu. Qa, să nu se plictisească, a mai împletit la pulovărul adus de Ibrahim, a citit dintr-o carte de Victor Flugo şi a ascultat-o. p .’ Valentina care-i dădea mereu în cărţi. .., = [1] ■

■

— Pică bucurie, draga mamei, bucurie şi musafir de la drum lung. La timp de seară vine. O piedică hiai are şi trece apa. Pică şi lacrimi, fata mamei. Să ştii c-ai să plîngi de bucurie...

Sperandina zîmbi şters. Se săturase de minciunile^care căDeau în cărţi pentru ea, singura carte adevărată era volumul de poezii

cu care dormea sub cap. Autorul acelei poezii pe care o citise şi Dinu, cunoştea desigur ce înseamnă chinul aşteptărilor, poate chiar iubita lui fusese făptura care se sfîrşise atît de trist. Ca să-şi gonească presimţirea care-i înrourase ochii, se lăsă amăgită de ideea că o nouă scrisoare expediată pe adresa agenţiei din Spania l-ar putea găsi pe Dinu înainte de a pleca spre România. Pregătindu-şi hîrtia şi condeiul pentru scris, simţi că o strînge ceva în piept. Era tuşea, o sîcîise şi în acea zi, tuşea care-i aminti că încă nu e sănătoasă. Aşteptă să-i treacă accesul, respiră adînc de cîteva ori şi, simţindu-se sleita, amînă scrisul pe a doua zi, culcîndu-se alături de Valentina.

Soarele o trezi dimineaţă, venise să-i rîdă la geam, s-o întrebe dacă-l mai aşteaptă sau nu. Sărind din pat, nu ştia ce să facă mai întîi : să servească gustarea, să se apuce de scris, sau să dea o raită prin grădină, să culeagă cîteva viorele şi să i le pună în plic ?

Cu felia de pîine cu unt, începută dar neterminată, ieşi voioasă în grădină. Zîmbind şi vorbindu-i lui Dinu, puse florile la presat între paginile volumului de poezii apoi se grăbi să intre în casă, să se apuce de scris.

Iubitul meu drag

Din nou nu ştiu cum să încep, cu mine, cu radiograma ta, sau cu vestea că în acea zi i-am scris şi mamei noastre anunţînd-o să-şi aştepte băiatul care e în drum spre ţară. încă n-am primit răspunsul, dar sînt sigură că bucuria

mea a fost şi bucuria ei. Păcat că nu mă pricep la distanţele de pe mare şi la calculele marinăreşti, ca să ştiu cît durează drumul de pe ocean pînă în Spania şi din Spania pînă la Constanţa. După mine şi după cărţile de ghicit întinse zilnic de tanti, tu pici în casă la timp de seară. O să te aştept, îţi promit.

Ca să fiu cît mai aproape de 'tine şi să putem sta de vorbă, ca pe vremuri, voi ieşi din nou în grădină şi mă voi plimba pe sub brîul de salcîmi de la marginea platoului. Cred c-ai primti plicul expediat la Port-Said, ştii că m-am mutat la vilă şi, de cînd sînt aici, s-ar părea că mă simt mai bine. Datorită medicului şi îngrijirilor căpătate în ultimul timp, sper că voi rezista să te aştept pînă la înapoiere, sînt convinsă că voi înfrînge boala. Să ştii că Trifu n-a mai dat pe la noi, s-ar putea să se fi dus la altă „casă de odihnă", aşa mi-a spus ultima oară. Pentru că ţi-am vorbit iarăşi de boală, te rog să mă ierţi, să nu te întristezi, azi mă simt mult mai bine, crede-mă te rog, nu te mint, chiar şi tuşea...

...Şă ştii că plîng de bucurie. Şi soarele ăsta nu-mi dă pace, mă cheamă din nou afară, şoptindu-mi parcă să las scrisul pe mai tîrzʲu. Mă duc, Dinule, mă duc să mă plimb pe unde ţi-am spus, să te strig şi să-ţi vorbesc. Deocamdată te sărut şi te iubesc.

Păuniţa ta.

Valentina, văzînd-o că fuge ca o nebună, o mustră, îndemnînd-o să se îmbrace bine, să nu

răcească din nou.

— Pînă te întorci, o să-ţi pun şezlongul pe balcon. Acolo e ferit de vînt, de curent. Şi naşul e în grădină, l-am văzut cu grebla pe umăr.

— Nu mă încîntă prezenţa lui – se zburli Speran- dina, îmbrăcînd totuşi, paltonul de blană căpătat de mă- tuşă-sa în dar de la Kefalonis.

Spre boschetul unde o găsise Dinu şi o botezase Păunița, a mers mai mult prin pietrişul aleii, fără. să-l zărească pe boier. Mersese cam repede, se grăbise, uitase că n-are voie să alerge prin aerul dimineţii primăvăra- tice plină de capcane. Respiraţia greoaie îi zgîndari tuşea. Totuşi, semnalul trecu nebăgat în seamă. Nici păunul cu păuniţele lui nu întorseseră capul ş-o întrebe pentru ce tuşeşte. Fata zîmbi firav, şters şi se aşeză pe bancă. Aici stătuse cu Dinu, aici se refugiase şi în clipa cînd o gonise nea lacob, spunîndu-i că vine căpitanul, şi nenea lacob, astăzi, nu mai era. Pe ocean murise, îl furase apele, murise sub ochii lui Dinu şi a celorlalţi marinari de pe „San-Juan”. Acum banca era rece şi umedă, scîndura n-o mai îmbia să stea, nu mai avea sens. Mai bine să se plimbe printre straturi, sau pe sub brîul de salcîmi. Dar iarba şi florile straturilor nu mai trăiau, gerul iernii le ofilise, salcîmilor nu le dăduse mugurii, păreau nişte copaci morţi. Şi iarba şi florile mor, mor treptat, cîte puţin la fiecare - brumă, la fiecare fulguială. Numai marea nu moare, ea se zbate mereu. Şi omul se zbate, dar omul e ca şi floarea, şi el moare, moare cîte puţin în fiecare zi. Aşa, treptat, cîte puţin în fiecare zi s-a ofilit şi ea, s-a gălbejit. Oglinda îi spune zilnic cum arată, însă Dinu o ştie aşa cum era în ziua cînd a sărutat-o, în ziua cînd era veselă, proaspătă şi văzîndu-l venind de la. Agigea credea că toată lumea e a ei.

Se opri în apropierea serpentinei, privind duşmănos pustiul apelor care-i furase iubitul.

La un moment dat i se păru că mişcă ceva, că s-ar fi surpat o bucăţică de pămînt, că bulgărul ar fi căzut pe pietrişul plajei. La gîndul că ar putea fi un şobolan, fugi speriată spre vila şi nu se opri decît în balconul camerii rotunde. .

Nu.se înşelase Sperandina, cel care mişcase era Kefa- lonis, iar bănuitul bulgăr era grebla pe care o scăpase din mînă. Văzînd-o c-a fugit, ridică încet capul deasupra malului şi se tîrî ceva mai spre stînga, sa nu fie în cîmpul ei vizual. De unde se oprise vedea perfect terasa. Fata trăsese şezlongul în faţa uşii, se lungise pe el şi, cu ochii închişi, zîmbea soarelui. „Vulpoiul" îi privea mai mult picioarele dezgolite de poala paltonului. în fierbinţeala minţii n-o vedea decît aşa cum o văzuse în baie. Se furişă paralel cu curtea, spre poarta masivă de stejar. De acolo, tot .tiptil, trecu în sufragerie şi, aruncîndu-şi pardesiul, intră în camera rotunda şi căzu în spatele fetei.

Nici prin gînd nu-i trecea Păuniţei că paşii pe care-i auzise erau ai domnului naş. Doar în clipa cînd se trezi încolăcită de braţele lui şi-i văzu chipul desfigurat de mocneala patimii, se smuci şi strigă din toate puterile:

— Tantiii !... Vino !

Nu credea să mai aibă atîta putere încît să-l poată îmbrînci cu piciorul, să-l îmbrîncească şi să-i arunce în cap paltonul care şi-l scosese de pe ea. Ca să nu-i dea timp s-o mai atingă, strigă încă o dată, ajutor, un strigăt stins însă, un strigăt înecat într-o bolboroseala de sînge şi spumă însîngerată. în acea clipă, o pînză neagră i se aşeză peste ochi, pierzîndu-şi cunoştinţa. Scrîşnetul bestiei nu-l auzi :

— Eu trebuia să te sîngerez, încăpăţînate !

Sperandina nu auzi nici paşii şi nici vocea bătrînului Ibrahim care, ridieînd-o în braţe şi ştcrgîndu-i sîngele de pe bărbie, îl blestema pe Kefalonis :

— Alah ai ţinut prea mult pe pămînt, mergem se spînzurâm, păcătosule !

Fata nu auzi nici vacarmul, nici loviturile aplicate de Valentina în ceafa naşului.

— Cheamă doctorul, nelegiuitule, chcamă-l că-ţi crap capul !

Imbrîncindu-l spre telefon, îl lăsă în seama turcului şi se repezi să vadă de fată. Purtîndu-i pe la nas batista îmbibată în oţet, îi fricţiona în acelaşi timp fălcile, aş- teptînd să deschidă gura, s-o vadă respirînd. Uitase că era zi de vizită, că lăsase poarta deschisă şi, văzîndu-l pe doctor trecînd pragul sufrageriei, îi căzu la picioare, izbucnind în plîns :

— Scăpaţi-o, domnule doctor, scăpaţi-mi fata că nelegiuitul a vrut s-o necinstească, să mi-o omoare...

— Nu-i adevărat, domnu doctor, nu i-am făcut nimic. A tuşit şi s-a speriat singură, ca o proastă – minţi levantinul rămas lingă telefon.

Medicul se ocupa de bolnavă şi, văzîndu-i starea, îi strigă mincinosului :

— Anunţă spitalul, să trimită salvarea, cc mai aştepţi ?

Chiar atunci apăru factorul poştal, venise cu o radiogramă pentru armator. „Vaporul încurcături Suez Stop E necesară prezenţa dumneavoastră Stop Comandantul Stop”. în aceeaşi zi răspunsul zbura prin eter : „Sosesc urgent. Kefalonis.”

CAPITOLUL XXV

Trecuse echinoxul de primăvară, venise luna aprilie. Mediterana era calmă. Pe ţărmurile africane se culegea a doua recoltă de portocale. Echipajul vaporului „San- Juan” nu le mai ducea dorul, Parizianu se aprovizionase de pe piaţa Suezului pînă şi cu banane, aşa ordonase comandantul. Două săptămîni stătuseră la Suez, două săptămîni durase „încurcătura” cu abordajul remorcherului egiptean. Pe bord se zvonise că ar fi sosit armatorul, dar de văzut nu-l văzuse nimeni, doar englezul, cu el stătuse de vorbă la căpitănia portului, amîndoi aranjaseră ploi’e să plătească şi să plece în drumul lor, să nu mai zăbovească să se întîmple şi alte încurcături, mai grave de data asta, cu mărfurile din hambare.

Escala întîmplătoare de la Suez îl bucurase doar pe Dinu. Agenţia de la Port-Said expediase scrisoarea aici, unde ştia că e vaporul. Din bileţelul lui Trifu aflase despre situaţia din ţară, iar din scrisoarea fetei, destul de confuză şi laconică, numai două pagini de data aceasta, se lămurise cine-l înduplecase pe stăpîn să expedieze acea telegramă pentru reîmbarcarea lor. Pă- uniţa nici nu bănuia că bestia levantină mai expediase o telegramă cerînd anularea ordinului dat anterior. Tare mai era curios Dinu să ştie ce-o fi spus fata aflînd că ei se îmbarcaseră clandestin. Desigur

o fi crezut ca telegrama naşului se rătăcise pe drum. în orice caz, dacă la vilă e ţinută sub supravegherea medicului, s-ar putea să se facă bine. Tratamentul, hrana şi căldura, aceste trei elemente necesare însănătoşirii, nu le-ar fi avut acasă la tanti Valentina.

Pe bord, vechea dispută dintre cele două grupuri, rivale se măcinase în ciocniri mărunte, cu vagi aluzii la iminenta ciocnire majoră. Ştirile înserate în ziarele cumpărate la Suez îi consternaseră pe spanioli. Trupele generalului Franco, ajutate de corpul expediţionar trimis de Mussolini, tăiaseră Spania în două, ocupînd o mare parte din coasta Mediteranei. Cu toate astea, secretul navlului încă nu transpirase din oala de torţile careia ţinea şi comandantul cu grupul lui Fernando, şi Pedro cu grupul lui Miguel. în seara cînd se aflase că englezul trasase drumul pe ruta insulelor Baleare, opusă Barcelonei, parte din echipaj începu să se agite, bănuind că merg spre naţionalişti. Nu erau de acord să transporte alimente franchiştilor, Hitler, Mussolini şi Salazar îi îndo- pau destul. Parizianu, trimis de la comandă să potolească spiritele, le strecură subtil lecţia învăţată pe de rost :

— Nu cred să mergem spre porturile franchiste, ăia au ce mînca, sînt bine aprovizionaţi. Din ceea ce-am aflat eu, şi lucrul e aproape sigur, se pare că vom trasa spre Valencia. Comandantul spunea că acolo e sediul guvernului republican, acolo vom descărca mărfurile, să aibă cine le plăti.

Miguel nu-i dădu crezare. Din moment ce ştia că flota franchistă din insulele

Columbretes stinghereşte navigaţia şi controlează vasele care ţin această rută, un vas ca al lor, încărcat cu muniţii, nu purea risca asemenea aventură. Minciuna era cusută cu aţă albă. Convins că englezul, prin purtătorul lui de cuvînt,[1] încearcă să-i prostească, să le adoarmă vigilenţa, dezvălui secretul navlului, şoptindu-i mai întîi lui Carol ce fel de conserve sînt în hambare şi ce schimb făcuse portughezul la Aden. Pînă la miezul nopţii, vestea „bombă", şoptită din om în om, a şi dat ocoltil punţii. Pedro nu era de acord cu procedeul spaniolului. El, spe- rînd să-I convingă pe Dinu, tîcluîse alt plan. Nici la republicani nici la franchişti. Mai bine să pună mîna pe comanda vasului şi să-l îndrepte spre Gibraltar, să ceară protecţia autorităţilor britanice. Numai asa evităm o baie de sînge, un adevărat măcel pe bord. Dinu tăcea. Ideile lui Miguel erau şi ale lui. Din, spirit inter- naţionalist trebuiau să meargă pe acelaşi drum. Republicanii trebuiau ajutaţi. Dar aceste lucruri nu i le mai spusese lui Pedro, le ştia numai el. Dacă Fernando nu va putea fi dezarmat după metoda încă nedezvăluită de cetăţeanul lumii, atunci nu-i rămîne altceva de făcut decît sa-i arate lui Miguel pistoalele care le aveau în magazie.

Şeful mecanic, olandez conservator, speriat şi îngrijorat de agitaţia care mocnea pe bord, îl anunţă pe comandant, trezindu-l din somn imediat după miezul nopţii. Măsura de prudenţă căzu fulger. Hambarele vor fi păzite de metişii lui Fernando, unul va păzi la prova, altul la pupa. Carturile vor circula numai prin

tribord, şi numai la ora schimbului. Cel care se va apropia de hambare, sau de oamenii care fac de var- die, va fi împuşcat pe loc.

Metişii apărură pe punte cu automatele sub braţ şi cu lanternele în mînă. Miguel spumega şi se ciondănea cu Pedro :

— Nu trebuia să te ascult, să aştept metodele tale. Acum vom ajunge, nevinovaţi, pe mîna călăilor lui Franco, legaţi burduf, asta ni-e soarta.

— Fio... te agiţi de pomană ! se enervă Pedro înciudat şi el de situaţia creată. Dacă n-ai fi trîmbiţat ce averii în hambare ne-ain fi descurcat mai uşor. Deocamdată nu se ştie unde mergem. Tot eu şi cu Dinu v.om rezolva problema, nu tu cu oamenii tai, cu extremiştii ăia capabili sa dezlănţuie un adevărat război pe bord. Şi cu asta basta, ai răbdare.

Pînă dimineaţă cazanul fierbea. La ceaiul şi gustarea servită în cazarmă, întregul echipaj numai despre înşelăciunea armatorului vorbea, despre complicitatea englezului. Pînă şi estonianul pretindea că riscul acestei curse e mult prea mare în raport cu leafa plătită de companie. Boţmanul continua să susţină că zvonul cu armamentul din hambare n-are nici un temei, că oamenii lui fuseseră înarmaţi de comandant cu automate din inventarul comenzii. Miguel clocotea, înfruntîndu-l, numindu-l caiafă şi individ de duzină, fascist netrebnic. Pedro, la rîndul său, fulgerîndu-i din priviri pe amîndoi, îi numi oameni fără

conştiinţă şi bătu cu pumnul în masă :

— Indiferent în ce tabără mergem, armele n-aduc decît moarte şi suferinţă. Moarte şi pentru echipajul nostru. Care dintre noi nu ştim că flotele celor două tabere sînt cu ochii pe vasele suspecte, pe astea sub pavilion panamez ? Dacă te îndrepţi spre Valencia sau spre Barcelona te atacă fasciştii, iar dacă te îndrepţi spre porturile controlate de Franco, şi sînt destule, te dau la fund republicanii.

— Şi atunci care-i soluţia, cum ne scăpăm pielea ? săriră cîţiva cu întrebarea.

— Soluţia trebuie găsită – interveni Dinu prudent, fără să dea în vileag ceea ce ştie. Gîndiţi-o şi voi, că Pedro...

— Pedro e fiul diavolului ! pufni Fernando, tre- cînd la vechile lor răfuieli. Satana care a furat inelul puterii şi-a dat foc culturilor. Dacă credeţi că voi, clandestinii, veţi instiga echipajul împotriva intereselor companiei, vă arătăm noi „soluţia", vă trimitem pe corabia infinitului.

Spre surprinderea tuturor, care şi aşa nu înţele- seseră prea multe din spusele portughezului, dar şi spre uşurarea lor, Pedro şi Dinu, în loc să se lase provo- caţi de amenințare, ieşiră din cazarmă fără să spună nimic. De fapt, tot ce trebuia spus se spusese, acum să judece singuri, să hotărască. Şi ziua va veni. Taberele se vor înfrunta. Dinu va trece de partea spaniolilor. Pedro ştia lucrul ăsta, era sigur că aşa va fi. Ceea ce nu ştia încă, era momentul decisiv, momentul cînd va suna ceasul al doisprezecelea. Cum să evite ciocnirea ? Cum să-i convingă că singura

salvare e drumul spre Gibraltar ? De unul singur nu poate proceda cum vrea, cum gîndeşte. Metoda la care s-a gîndit e bună. Va trebui să i-o spună lui Dinu, să se sfătuiască împreună cel puţin acum, cît mai e timp. Şoptindu-i ceva, urcară amîndoi pe dunetă. Acolo nu-i deranja nimeni. în caz de nevoie puteau să şi ţipe unul la altul.

Metisul Jimbi dormea pe gura hambarului trei cu pistolul de gît şi cu mîna pe trăgaci. îi văzuse, dar nu-i luase în seamă, prefăcîndu-se că doarme mai departe. Pedro vorbea încet. Metisul va trebui dezarmat fără gălăgie. Ziua nu se putea, tot noaptea era mai bună. Dar nu va fi dezarmat înainte de a încerca să se ia contact cu Napoleon. Dacă individul îşi va aminti de întîmplarea de pe Atlantic, de furtul sticlei de wiski, s-ar putea să-i înţeleagă, să-i ajute.

— De obicei telegrafiştii sînt cinstiţi – gîndea Pedro – şi dacă e om de omenie, şi vrea să evite o ciocnire care s-ar solda cu morţi şi răniţi, o radiogramă spre Gibraltar ar putea fi expediată fără să afle nimeni.

Dinu părea mai înverşunat, mai intransigent, mai prins de aventură, de neprevăzutul ei.

— Eu ştiu că mai există şi excepţii de la regulă, n-am încredere în telegrafist, într-un transfug care mănîncă rahat despre ţara unde s-a născut, nu-s de acord să intri în vizuină, să-i spui ce-ai plănuit, să te vîndă englezului. Mai bine îl chemăm pe Miguel şi-i arătăm pistoalele noastre. Numai aşa ar putea da înapoi

portughezul. Şi... apropo de portughez. De unde-a aflat c-ai dat foc „culturilor” ?

— Din acelaşi ziar pe care-l avem şi noi, probabil i l-a trimis şacalul din Beira. Am impresia ca i-a şi telegrafiat că sîntem pe bord. îl trag eu de limbă pe Napoleon, depinde cum m-o primi.

— Va să zică tot de duci ?

— Da. Ca să ne salvăm de la peire nu dau înapoi.

— Şi cum ajungi în staţie ? Pe unde urci la comandă ? se îngrijoră Dinu ştiind că accesul echipajului pe puntea superioară e interzis.

— în cartul lui Dik. îl pun pe Miguel să-i spună că vreau să-i dezvălui ceva în legătura cu Faic şDcu un anumit cuţit care-i va spinteca burta înainte de a ¡ntra în apele spaniole şi nu se poate să-mi dea cu piciorul.

înnoptase. De cîteva minute începuse cartul secundului. Miguel găsi momentul să-şi ducă sarcina la bun sfîrşit. Dik se încruntă, bombăni ceva, un fel de înjurătură pe care spaniolul o etichetă drept cruntă, apoi, ieşind din camera comenzii, vorbi cu metisul de pe hambarul din prova şi-l • strigă pe Pedro. Omul cu fes urcă prin tribord, pe partea unde era şi staţia. Din cabina comandantului se auzea o muzică la aparatul de radio. Distrează-te, amigos, distrează-te şi nu-mi strica ploile. Tîrîş pe burtă înainta pînă în uşa unde-l aştepta fecundul. Nu i-a dezvăluit prea multe, doar chestia cu haşişul de la Port-Said şi misiunea lui Fernando de a-i potrivi cuţitul acolo unde-i ticăie ceasornicul.

— Şi Napoleon e băgat. De asta vreau să mă

duc la el, să-i zic că cuţitul meu zboară şi prin întuneric. Daca vrei să te convingi, uite aici măciuliile de mac din care a stors puţin lapte domnul telegrafist. Mai mult nu-ţi pot spune. Fă-mi vînt pe uşa staţiei.

în staţie, altă surpriză. Napoleon se întreţinea cordial au estonianul, vorbeau ruseşte. Curios lucru. Cînd cu accidentul, spusese că nu s-au putut înţelege şi cînd colo, dumnealor se înţeleg la perfecţie, tăifăsuiesc la o cafeluţă.

— Ce-i cu tine, Pedro, cu ce ocazie ? se miră transfugul văzîndu-l introdus de secund.

— Apropiata furtună m-a adus, amigos, şi dacă rnă inviţi să iau Ioc nu mă supăr. Nici o cafea nu refuz, dimpotrivă, mi-ar prinde bine. Ce mai spune Meteorul ? şi se aşează pe scaun în dreptul bloc-notesului de lingă manipulator. Văd că meteorul meu – arătîndu-i genunchiul – indică ploaie şi trăsnete.

Telegrafistul, aprinzînd. spirtiera, pregăti cafeaua şi, aşteptînd-o sa fiarbă, îl asigură că Meteorul e bun, nici semn de ploaie.

Pedro, încercînd să pară cît mai degajat şi preocupat de reumatismele lui, citi la repezeală textul unor radiograme notate în prima pagină a carnetului, conti- nuînd să turuie :

— S-ar putea, amigos, s-ar putea, dar barometrul ce spune, nici el n-arată vreo schimbare de timp ? apoi, ca să cîştige cîteva secunde,, să descifreze textele, unul mai confuz ca altul, începu să-l flateze pentru omenia de care dăduse dovadă în ziua cînd expediase radiograma pe adresa Sperandinci, să-l asigure că Dinu abia aşteaptă sa se revanşeze cu o sticluţă de Malaga şi, fiind

vorba de renumitul vin de Malaga, schimbă discuţia, rotind-o la IS'O de grade : numai tu poţi şti încotro mergem şi unde vom bea vinul. Ce părere ai, Valencia sau Malaga ?

Telegrafistul, văzîndu-l abia atunci pe ce scaun se aşezase şi unde-i umblau ochii, sări ca ars, iăsînd cafeaua să dea în foc.

— Va să zică ăsta ţi-a fost scopul, să te uiţi prin hîrtiile staţiei ? şi, împingînd bloc-notesul sub broşura codului internaţional, rosti prevenitor : Ar fi mai bine să uiţi ce-ai citit aici, să-ţi vezi de cartul tău şi să nu mă iei cu Valencia şi Malaga, cu republicanii şi cu franchiştii. Dacă n-aş fi aşa cum sînt, te-aş da afară.

— Tocmai, amigos, tocmai, şi eu mă gîndeam să plec, să-mi văd de cart, mai ales că radiograma, expediată lui Kefalonis, e o aiureală pentru care nu merită să-ţi toceşti creerii. Cum vine asta ? „Echipajul intoxicat alimente vechi. Aşteptăm medicamentul". Eu ştiu că echipajul e sănătos. Dacă englezul vrea să-l mulgă de ceva bani pentru aşa-zisele medicamente, îl priveşte. Dar celelalte două texte, da, acelea merită să le discernem cîntecul. Şi ştii de ce ?

— Nu discut secretele companiei şi nici nu mă interesează la ce cîntec te referi.

Pedro ştia că acum trebuia jucat tare, totul pe o singură carte. Profitînd de oscilaţiile telegrafistului, vorbi deschis, apăsînd pe fiecare cuvînt :

— La cîntecul celor două texte, înţelegi ? Primul, cel pentru Valencia „primit mesajul, ocolim uraganul" e aproape clar. Celălalt însă,

pentru Malaga, mi-a dat de gîndit, e tare afurisit ! „Peste două zile plouă, cerem umbrela”. Vasăzică armatorul nostru mizează pe două cărţi. Care tabără e minţită, cea de stînga sau cea de dreapta ? Nu m-ar interesa dacă n-ar fi vorba de soarta noastră, de viaţa tuturor, inclusiv a ta. Dacă Miguel şi Fernando află acest joc, şi voi avea eu grijă să-l afle, atunci furia tuturor se abate asupra comenzii. N-ar fi păcat să se verse sînge, sa te găurească şi pe tine ?

Telegrafistul schimonosi un zîmbet, luîndu-l peste picior :

— Ştiam că ai imaginaţie bogată, că te pricepi să născoceşti fel de fel de bazaconii, că...

— Nu, amigos ! îl întrerupse Pedro ca s-o scurteze. Imaginaţia, fără intuiţie, nu face doi bani. Aici de intuiţie e vorba. Acest transport seamănă moartea oriunde l-om duce. în plus, flotele celor două tabere ne vor urmări. De ce să murim şi noi cu el cînd s-ar 'putea să-l lăsăm să moară singur ? Un S.O.S. în numele echipajului pentru flota britanică de la Gibraltar şi evităm ciocnirea sau pedeapsa celor care se vor vedea minţiţi.

Telegrafistul înţelesese ce i se cere şi se făcu mititel, îngăimînd abia auzit:

— Cum să dezvălui secretul şi să-mi vînd stăpînii, să nenorocesc compania ? Cei din insulele Columbretes ne vor lua sub protecţia „umbrelei” chiar... se opri înciudat, vorbise prea mult, îl luase gura pe dinainte.

Pedro respiră uşurat. Ştia unde va descărca vaporul, aflase de unde va sosi „umbrela”, dar

asta era prea puţin dacă nu-l lămurea pe Napoleon să fie de acord cu el, şi insistă din nou :

— Dar la ciocnirea de pe bord nu te gîndeşti, la oamenii care vor muri ?

— Spaniolii n-au arme, nu se poate întîmpla nimic.

— Te înşeli. Pe bord mai e un om înarmat, şi glontele lui te va lovi mai întîi pe tine. Acum te las să chibzuieşti singur. Cînd ies din cart mă întorc să asist la lansarea acelui S.O.S. despre care am vorbit.

Eşti de acord ?

— Şi dacă ne împuşcă Fernando ? încercă să reziste telegrafistul.

— N-are de unde afla înţelegerea noastră. Nimeni nu ştie pentru ce-am venit la tine, nici măcar secundul. Şi pe urmă, paza mea mi-o face cel înarmat. El te va găuri pe tine daca mă vinzi comandantului.

— Atunci... cedă Napoleon – te aştept la ora patru. Nu întîrzia.

Pedro trecu mai întîi pe la pupa, să stea de vorbă cu Dinu, să-i spună încotro se îndreaptă vaporul şi felul cum au decurs tratativele cu Napoleon. Cu toate astea Dinu n-avea încredere, obiectînd prudent :

— Eu nu m-aş duce în vizuina ursului, ţi-am spus lucrul ăsta şi adineauri.

— Nu te îngrijora, am ştiut să-mi iau unele măsuri de prevedere, l-am avertizat că paza mea mi-o face cel înarmat, dar nu i-am spus cine. La patru, după ce ticluim radiograma, o să-ţi spun rezultatul.

— Şi cum vom proceda ?

— Tot la ora patru vei afla planul meu. E simplu ca bună ziua.

în timpul ăsta, Napoleon, luat la rost de secund, nu mai ştia cum s-o scalde, ce să-i spună şi ce să nu-î spună. Bîlbîielile n-au ţinut însă, povestea cu radiograma, trimisă în România cu asentimentul lor, îl turbă şi mai mult pe Dik : • ...

— Cum, domnule, n-a fost vorba de haşişul de la Port-Said şi de... Fernando ? Care-i adevărul ? Despre ce-aţi vorbit ? Pentru c-ai început să mă minţi, mă duc să-l anunţ pe comandant.

Şi englezul şi secundul intrară val-vîrtej în staţie.

Amîndoj treeură la atac :

— Care sínt dedesubturile vizitei ?

— Ce-aţi complotat împreună ? Ce legături aveţi ?

— Vorbeşte ca te trimit să pupi fundul mării.

— Te ia mama dracului dacă nu spui adevărul, întrebările căDeau ca grindina. Telegrafistul nu ştia cum s-o înceapă ca să nu iasă el vinovat.

— Ce-a vrut de la tine ? accentuă secundul, simţind dilema transfugului. Cu cît vei fi mai clar şi vei vorbi mai repede cu atît vom şti ce măsuri se impun şi vom uita c-ai încercat să mă minţi.

Comandantul, cu un picior ridicat pe scaun, privea necruţător şi batea un fel de tact cu degetul în tăblia mesei. în cască se auzeau ţiuituri Morse. Ţiuiturile se împleteau cu

mărturisirile telegrafistului care-şi recăpătase vocea. Mai întîi susţinu că el nu e vinovat, că şi aşa avusese de gînd să raporteze comandantului ce vînt îl adusese pe Pedro în cabina staţiei, apoi, cu lux de amănunte, adăugind cîte ceva pe ici colo, povesti ceea ce i se ceruse, precum şi învoiala la care ajunseseră.

Vocea comandantului se auzi neaşteptat de calmă :

— Estonianul sa-l aducă pe Fernando. în trei minute să fie aici.

Boţmanul, văzînd tot „statul major" adunat în staţie, bănui că s-a 'umblat la hambarele din pupa şi se grăbi să întrebe care-i soarta lui Jimbi, mai trăieşte sau l-au măcelărit anarhiştii. Englezul mormăi ceva, un fel de „nu fi piază rea" şi îi făcu semn să se dea aproape. Ceea cc au discutat împreună a fost scurt şi clar :

— La ora patru cînd o veni aici, tu şi estonianul îl duceţi pe sus la puţul de lanţ. Legat şi cu căluş în gură îl duceţi. Acolo, poate să urle cît o vrea. Totul se va face discret, fără gălăgie şi fără duritâţi. Cred că trei oameni sînt suficienţi ca să-l imobilizeze. Echipajul va afla totul din gura voastră : clandestinii au vrut să distrugă staţia de T.F.F. să nu mai putem comunica nici cu uscatul, nici cu vasele companiei noastre. Aştept să mi se raporteze de executare.

CAPITOLUL XXVI

Vîntul şi valurile Mediteranei, certîndu-se într-un limbaj vechi de cînd lumea, tăvăleau vaporul, băgîndu-l prin toate gropile „şoselei". în cazarma provei nu se putea sta, balansul te arunca din pat şi, dacă te luai la trîntă cu el, pierdeai. Marinarii, stînd mai mult prin jurul bucătăriei, înjurau. Şi aveau motive s-o facă. Vestea că Pedro fusese băgat la puţul de lanţ clocotise toată ziua în inimile lor. Nimeni nu credea în neroada acuzaţie lansată de portughez şi, convinşi că adevăratele motive sînt de altă natură, probabil ceva în legătură cu „soluţia" pe care încă nu le-o spusese lor, şuşoteau doi cîte doi, trăgînd cu coada ochiului cînd spre Mi- guel, cînd spre Dinu, cînd spre metişii care păzeau hambarul. Boţmanul îi anunţase că n-au voie să dea tîrcoale puţului de lanţ, cel care nesocoteşte ordinul comandantului va fi împuşcat de marinarul de vardie.

Venise noaptea şi Dinu încă nu-şi găsea locul. Ceea ce-i spusese Carol se rotea în mintea lui ca o nebuloasă. „O să văd eu ce-i de făcut. Tu nu te băga, eşti suspect". Pe de altă parte, Miguel îl întrebase dacă Pedro n-a sustras şi el vreun pistol din hambar, dacă nu l-a

ascuns undeva. înarmaţi, vor sta de vorbă altfel cu comandantul. în situaţia asta, ascunzătoarea din magazia de parîme nu mai era sigură, pistoalele trebuiau duse în altă parte. Doar în barca dc pe dunetă le putea duce, în barca sub care se ascunsese în acea dimineaţă cînd plecase clandestin. La risc nu se gîndea. Tînăr cum era şi dornic să rezolve încurcătura fără să complice lucrurile, nici prin cap nu-i trecea să se întrebe ce va ieşi dacă-l zăreşte Jimbi. Abia cînd păşi spre magazie şi auzi paşii celui care făcea de vardie, privi speriat în jurul său. Nu, Jimbi n-avea cum să-l vadă. Cerul acoperit şi noaptea neagră ca păcura parcă-i dădu ghes să coboare în genune. Pipăind scara şi duşumeaua cu vîrful piciorului, scotoci locul ştiut şi apucă un pistol. încărcătorul era plin. La gîndul că nu făcuse armata şi nu ştia cum să-l întrebuinţeze, regretă că nu-l întrebase pe Pedro cum se manipulează asemenea arme. Gîndul îi zbură la Miguel şi Ia anarhiştii lui. Dumnezeule, ce le-ar mai manipula ei, ce baie de sînge ar face pe covertă, şi boţmanul, şi metişii, şi comandantul, şi secundul, toţi ar fi la pămînt. Duşmanii trimişi morţii, iar Pedro pus în libertate, scos din bezna puţului. Obsedat de ghinionul carc-i urmărise prietenul, Dinu se întreba pentru a zecea oară : „Pentru ce nu m-a ascultat ? Cum de-a avut încredere în cel fugit din Rusia revoluţiei bolşevice ? Cum şi-a închipuit că transfugul va expedia radiograma ?" De fapt şi el crezuse în acea radiogramă. Prcdînd vaporul autorităţilor britanice din Gibraltar, era sigur că va răspunde cu un ceas mai devreme apelului lansat de Păuniţa, că se va răzbuna pe Kefalonis, va Iovi şi-n interesele companiei, plătindu-i şi

englezului poliţa pentru că-l debarcase la Beira. Aşa gîndise atunci cînd Na-

11 – Clandestin la bord *St i* poleon promisese s-o facă şi, pentru că se amăgise, judecind egoist, acum trebuiau îndreptate greşelile. Dar cum ? Să-i dea un pistol spaniolului, să-l lase să comită inevitabilul ? Nici Pedro n-ar fi de acord să se verse sînge pentru a-l scăpa de la puţ, dimpotrivă, i-ar spune să arunce peste bord armelele diavolului şi să aştepte hotărîrea echipajului. Doar că turma fără conducător, nu face doi bani. Şi totuşi belgianul a spus că va vedea el ce-i de făcut. Cum ? Cînd ? Capacul puţului e încuiat, cheia e în buzunarul portughezului, iar portughezul, ca să pună mîna pe inelul „puterii", l-ar spinteca şi pe Pedro şi. pe cel care ar încerca să-l scape..; îndoielile începuseră să-i înfierbînte capul, să nu mai creadă în nimic. Ca să n-o ia razna, înşfacă două pistoale, urcă prudent scara şi ieşi pe covertă. Balansul îl făcu să se proptească chiar de gura hambarului patru. Jimbi nu se vedea. Probabil că aţipise. Aşa credea Dinu, şi doar ce aruncă automatele .în mare, peste copastie şi se răsuci pe călcîie revenind în dreptul magaziei unde stătuseră ascunşi, că lanterna metisului fulgeră întunericul. Pentru prima oară Dinu simţi frica. La gîndul că l-ar putea ciurui, se rostogoli fulgerător în jos, pe treptele magaziei, ca un sac

cu nisip.

— E cineva aici ? strigă metisul vorbind englezeşte.

Dinu nici nu mai sufla. Ascuns în dosul unui bal cu parîme îşi pusese ultimele două pistoale lîngă el. Dacă n-ar fi fost grele şi incomode, le-ar fi aruncat pe toate dintr-o dată, dar aşa, uite beleaua, s-ar putea să-i prindă bine.

Metisul se oprise pe primele trepte ale scării, iscodind cu lanterna prin toate colţurile magaziei. Cu automatul sub braţ mai întrebă, încă o dată, dacă e cineva acdlo şi, văzînd că nu se simte nimic şi nu răspunde nimeni, crezu că i se păruse şi coborî scara să se convingă. Totuşi, înainta prudent, pas cu pas, cu lanterna aprinsă şi cu degetul pe trăgaci. Se opri în dreptul balului cu parîme, îşi ciuli urechile şi, prinzînd curaj, ocoli prin dreapta, trecu în spatele balului şi, cînd să iasă prin partea cealaltă văzu un pistol la picioarele lui. Surprins, dar şi fricos, se lipi fulgerător de peretele magaziei. Stătu aşa încordat cîteva clipe. Nimic nu se simţea, nici o mişcare nicăieri. înciudat că se speriase de pomană şi bănuind că arma e uitată de cineva, poate de stivator, trînti o înjurătură şi se aplecă s-o ridice. Tot atunci însă, simţi între coaste ţeava altui pistol şi-l auzi pe Dinu :

— Stop 1 Aruncă armele ! Acum treci doi paşi înainte, lipeşte-te de perete şi nu mişca.

Metisul se execută fără să crîcnească. Nici capul nu-l întorsese. Dinu îi smulse lanterna din mină, îl chiorî cu lumina ei şi şopti :

— Stai nemişcat pînă urc scara. Ai înţeles ?

Jimbi înţelesese ce i se cere, fără să priceapă spaniola. Lipit de perete şi cu ochii holbaţi de frică, clătină afirmativ din cap.

Dinu ştia că se apropie ora cînd se vor schimba carturile. Ca să nu-şi bage dracul coada tocmai acum, se grăbi să culeagă cele două pistoale şi să urce pe covertă. Uluit de uşurinţa cu care-l dezarmase pe metis, dar şi agitat de pe urma momentului prin care trecuse încă nu se întreba cum va proceda în continuare. Abia pe ultima treaptă îşi dădu seama că ecuaţia mai are o necunoscută. Trebuia dezarmat şi metisul celălalt. Dar cum, prin ce metodă ? Atît de febril îi umbla mintea trecînd de la o soluţie la alta şi atît de absorbit era, încît paşii pe cqre-i auzi pc punte, îl făcu să tresară şi să strige mai tare decît ar fi fost nevoie :

— Stai ! Cine-i? strigase în englezeşte.

Cel somat crezuse ca-l oprise vardia care păzea hambarele şi, calm, cu voce joasă, îşi declină calitatea :

— Ofiţerul mecanic Carol. Mă duc să-l scol pe Dinu şi să-l trimit la cart în locul lui Pedro. E ordinul comandantului.

Tot englezeşte vorbise, iar Dinu să ameţească de bucurie nu altceva.

— Aici sînt frăţioare. Dumnezeu te-a adus, vino repede.

În şoapte se vorbea, cu palma pîlnie la gură şi, din cîteva cuvinte scurte, Dinu povesti întîmplarea cu metisul şi-i arătă armele.

— Aveam de gînd să le arunc în mare, ca şi pe celelalte.

— Nu. Aruncă numai unul, cel al metisului, celelalte două le pui bine. Pedro va hotărî. Ai grijă să nu le găsească Miguel.

— Dar Pedro e...

Carol îi făcu semn să tacă şi să-l asculte.

După cîteva clipe, planul pentru eliberarea lui Pedro începu să le surîdă. Şi planul pentru dezarmarea celuilalt metis era bun. Totuşi, mai chibzuită puţin, apoi Carol trecu să se ascundă pe coridorul de la intrarea în sala maşinii, băgîndu-şi în buzunar ranga pe care o adusese înfăşurată în două lavete, iar Dinu îi strigă lui Jimbi, amenin- ţîndu-l cu pistolul :

— Ori faci ceea ce-ţi spun, ori te trimit morţii.

Metisul căzu în genunchi :

— Nu, Dino, nu mă împuşca. Am nevastă şi copil, fac tot ce-mi ceri.

Spre surprinderea lui Dinu, metisul îi vorbise în spaniolă.

— Hm... făcu Dinu, înghioldindu-l din spate. De ştiam că pricepi spaniola ne înţelegeam de la început. Acum treci înainte, te opreşti în capătul coridorului, îl chemi pe colegul tău, îi spui că boţmanul a ordonat să vă schimbaţi locul de yardie, să treci tu la prova, iar el la pupa. îi ceri şi pistolul. îi spui că al tău a rămas în mîna boţmanului care-l aşteaptă pe gura hambarului. Nu uita că eu sînt în spatele tău şi te curăţ la cel mai mic gest.

Punct cu punct se execută Jimbi şi, doar ce apăru celălalt metis, înmînîndu-i automatul şi întrebînd ce rost mai are şi acest schimb, că din umbra coridorului apăru Carol, înţepîndu-i ceafa cu vîrful cuţitului, somîndu-l :

— Ssst ! Direcţia pupa.

Metisul, luat prin surprindere şi simţind lama cuţitului sfredelindu-i pielea, execută ordinul fără să-şi dea seama ce se petrece. Abia cînd îl văzu şi pe Jimbi în aceeaşi situaţie, escortat de Dinu, întrebă speriat, bîl- bîindu-se :

— Vreţi să ne împuşcaţi ? Noi, noi nu sîntem

vi- novaţi. Fernando...

— Sst ! făcu din nou Carol; Taci !

Acel „taci” rostit în englezeşte, îi astupă gura metisului, făcîndu-l să păşească înainte, resemnat.

Jimbi îl încurajă, asigurîndu-l din spate .

— Nu ne omoară. Taci şi intră repede în magazia cu parîme.

Ca mieluşeii coborîră scara. Dinu le şopti prevenitor :

— Pîna ma întorc eu râmîneţî nemişcaţi. Dacă încercaţi ceva, mecanicul vă curăţă. El vă păzeşte.

— Ce vrei să faci, domnule, vrei să deschizi hambarul, să-i înarmezi pe spanioli, să ne ucidă ? se îngrozi Jimbi bănuitor.

— Nu. Nici noi n-avem nevoie de arme. Ca să te convingi saltă-ţi capul pe scară şi priveşte ce facem cu ele.

Sub privirile uluite ale metişilor, Dinu aruncă peste copastie cele două pistoale care le mai avea în mină.

— Şi celelalte ? se interesă Jimbi. Au mai fost cî- teva.

— Celelalte, în afară de unul pe care l-am pus bine, au avut aceeaşi soartă. Acum coborîţi mai repede să nu apară Miguel. Dacă vă zăreşte neînarmaţi, vă spintecă. Spaniolul nu iartă.

Numele lui Miguel îi făcu să coboare şi să tacă chitic. Cu aceeaşi repeziciune se topi şi Dinu. Discuţia dintre el şi Carol fusese scurtă. Dinu nu admisese ca acţiunea pentru eliberarea lui Pedro să fie întreprinsă de belgian. Din ceea ce chibzuiseră la început înţelesese că trebuie să lucreze cu multă prudenţă, să nu scape din

vedere nici cerul, care începuse să scapere cîte-un fulger slab, ca şi cum ar fi căutat vaporul, nici mişcarea din cazarmă. Cu ranga înfăşurată în cele două la- vete se topise Dinu, ranga şi patentul lui Carol.

Belgianul, rămas singur, se postă la iuţeală în deschizătura magaziei şi nu se putea spune că se simţea prea bine, dimpotrivă, gestul lui Dinu, care aruncase pistoalele în faţa metişilor, îl făcea să se gîndească Ia un eventual atac. Doi contra unu nu era glumă. Şi încă doi metişi, care ar putea să aibă cuţitele ascunse la brîu. Cum de nu-i controlase ? Pentru ce scăpaseră din ve-derc acest lucru ? Dacă ar fi avut măcar unul din celelalte două pistoale ascunse în barca de pe dunetă. Şi duneta e departe, nu poate părăsi locul de pază.

Dinu, adăpostit de întuneric, suspectă o clipă puntea bărcilor. Nu se simţea nimic, doar în cabina staţiei se auzea un ţiuit Morse. Se recepţiona o radiogramă. Caiafa de Napoleon lucra. Dik era de cart, împreună cu el Miguel şi castilianul. La gîndul că pe puntea de comandă erau şi prieteni, zbură ca o nălucă spre teuga provei. Tîrîş pe burtă a înaintat pînă în dreptul capacului de la puţul de lanţ.

Pedro auzi rîcîind ceva şi tresări speriat, ureînd la repezeală scăriţa puţului. Nu ştia dacă mîna celui care umbla la belciug era a duşmanului sau a prietenului, dacă-î sunase ceasul rău sau ceasul bun. Şi nici n-avea cu ce să se apere. Telegrafistul îi luase cuţitul. Doar cu dinţii şi cu pumnul de ţărînă miloasă, adunată de pe. zalele lanţului.

Scîrţîitul belciugului forţat de ranga învelită în lavete, se pierdu în noapte estompat de

bubuitul plesniturilor de val care loveau ancora şi etrava provei. Numai cu mîna stîngă lucra Dinu, în dreapta ţinea patentul şi lanterna, lanternă stinsă însă în acea clipă. Afurisit belciug, nu se lăsa rupt. Ca să-i vină de hac, se mai opinti o dată lovind ranga cu tocul pantofului. Lacătul se dovedi mai slab, şi cînd cedă smuciturii, un fulger lung brăzdă cerul. Comanda şi coverta scăldate în lumina lui violentă, îl făcu pe Dinu să rămînă nemişcat şi pe Pedro să dea înapoi. Ochii lui obişnuiţi cu întunericul puţului, lăcrămară abundent, dureros chiar. Ca să nu-i prindă alt fulger, stătută nemişcaţi şf cu ochii pe cer cîteva secunde. în acest timp sunase şi ora cartului, trecură şi timonierii de schimb, se auzi şi vocea secundului :

— Vardiaa !... Cine-i la puţ ? Tu, sau dracu ? Răspunde ! N-auzi ?

— Repede spre pupa ! îl zori Dinu pe cel eliberat. Şi din mers, din fugă, adăugă : N-are cine răspunde. Metişii au fost dezarmaţi. Sînt în magazie, păziţi de Carol. Nu cumva Dik te-a dat de gol ?

— Tîrfa ! scrîşni Pedro ajuns pe coverta pupei. îţi spun eu. Dar unde-i Carol ?

— Carol ! strigă Dinu crezînd că omul păzeşte pe treptele magaziei. Spune-le metişilor să iasă, să se ducă dracului !

Nici un răspuns nu se auzi şi nici o umbră nu se văzu mişcînd în capul scării. Din marangozerie ieşi Miguel, care venise din cart. Era în chiloţi şi în maiou şi părea mai mult uimit decît speriat. Nu se aşteptase să dea cu ochii de Pedro, să-l vadă liber şi, cînd să-l întrebe cum s-a produs minunea, Dinu, care cercetase

magazia, i-o reteză scurt:

— Lasă astea. Unde-i Carol ? Unde-s metişii ?

Miguel nu-i văzuse. Cînd se întorsese din cart i se păruse curios că nu-l zărise pe Jimbi, dar nu dăduse importanţă, credea că e ascuns undeva. Pedro înţelegea cam cum stau lucrurile, dar nu pe deplin, şi ştiind că timpul e preţios, că alarma dată de Dik va pune în mişcare întreaga comandă, întrebă scurt :

— Unde-s pistoalele ? Carol a fost înarmat ?

Tot atît de scurt şi Dinu în explicaţiile lui. Cel mai uimit era Miguel. Faptul că se feriseră de el nu-i plăcea. Nu-i plăcea nici gestul făcut de Dinu.

— Cum de-ai aruncat patru pistoale, pentru ce ?

— Sst ! făcu Pedro arătînd cu mîna spre puntea bărcilor. Ii vedeţi cum se agită ? Cinci cîini sînt acolo, în noaptea asta nu îndrăznesc ei să se apropie dar mîine...

Comandantul, secundul, boţmanul şi metişii erau cei cinci „cîini", iar Miguel, privindu-le siluetele, văzu că Fernando era înarmat şi îi şopti lui Dinu :

— Dacă-mi dai pistolul, îl curăţ imediat.

— Nu, încă nu, avem alte metode – îl lămuri Pedro. Deocamdată să ne interesăm de soarta lui Carol, să-i întrebăm.

Tot atunci se auzi vocea lui Dik :

— Comandantul propune un dialog între noi şi voi, vrem să ne înţelegem omeneşte, sînteţi de acord ?

—Depinde 1 se precipită Dinu. Mai întîi, vreau să aflu, din gura lui Jimbi, unde-i

mecanicul belgian ? Asta-i prima condiţie. Celelalte o să vi le spună Pedro.

Un rîs diavcje^c se auzi. Rînjise Fernando, şi tot el se grăbi cu răspunsul :

— A sărit în mare să caute pistoalele noastre aruncate de tine. Pînă' acum nu cred să se fi întors.

Urmă o clipă de tăcere, de linişte. Lui Dinu parcă nu-i venea să creadă ceea ce auzise. Pedro însă, sigur că nu se glumise şi convins că momentul psihologic era prielnic planului care se contura fulgerător, le şopti celor doi prieteni să aibă răbdare şi, subtil, diplomat, acceptă dialogul :

•— Să trecem peste gluma boţmanului, o glumă tîm- pită cu care nici voi nu puteţi fi de acord şi să discutăm omeneşte. Despre ce-i vorba ?

— Ştim ca aveţi două pistoale încărcate.

— Da 1 recunoscu Pedro. Unul e la mine.

— Şi celălalt ? îl chestiona nerăbdător secundul.

— Ii numără Dinu cartuşele. Şi ce vreţi cu ele?

— Să le depuneţi, pe gura hambarului trei şi să vă vedeţi de carturi. Comandantul vă promite că va uita incidentul.

— Şi cine le va ridica de pe gura hambarului ?

— Eu, cine să le ridice ? zise secundul ca şi cum ar fi fost sigur de reuşită. Eu le voi duce în cabina comandantului.

— O clipă vă rog, vreau să mă sfătuiesc cu prietenii mei.

Această clipă era grea pentru Pedro, pentru acţiunea pe care o plănuise. Vîntul care sufla din

prova babord începuse să gonească norii de pe cer şi dacă nu se grăbeau, însemna să se expună riscului de a fi uciși de portughez înainte de a-l dezarma. Odată cu portughezul trebuia imobilizat şi englezul, şi el avea revolver. Din această cauză şoaptele au fost scurte. Dinu şi Miguel intuiseră ce au de făcut, ştiau totul ca şi cum s-ar fi sfătuit dinainte. Cînd s-o şteargă fiecare unde li se spusese, Pedro îi -.opri şi se adresă secundului:

— Sîntem de acord cu propunerea voastră, dar aruncaţi imediat lanternele. N-am vrea să luminaţi ţinta lui Fernando ca să ne împuşte cînd vom fi dezarmaţi. Aşa... pe hambar, toate, nu numai două. S-o arunce şi boţmanul.

Aproape nici Pedro nu-i simţi pe cei doi care se îndepărtau. Număra însă secundele imaginîndu-şi drumul care-l parcurgeau, dar în sinea sa avea unele îndoieli. Nu în privinţa reuşitei. Pe cei de pe puntea bărcilor, care-i suspectau mişcările, îi ştia laşi. Se gîndea la Miguel. Va rezista spaniolul tentaţiei de a pune mîna pe automatul portughezului ? îi va da ascultare lui Dinu ? De fapt Dinu îl va soma pe boţman, şi cînd îi va auzi vocea, Pedro, dintr-un salt, va fi şi el acolo. Cu aceste gînduri, continuă dialogul :

— L-am trimis pe Miguel să-l aducă pe Dinu, să-l convingă să predea „jucăria", să nu-i mai numere cartuşele. în mare le voi arunca pe amîndouă odată. Pînă atunci, mai am o pretenţie. O primiţi sau nu?

Pedro lungea vorba intehţjonat, numai aşa le dădea timp celor doi să ajungă sus şi să Ie cadă în spate. Lungind vorba, fără să spună totul dintr-o dată, ştia să le capteze şi atenţia,

făcîndu-i să se întrebe ce pretenţie o mai fi avînd omul cu fes. Şi, într-adevăr, aşa sună întrebarea :

— Care pretenţie ? Cum s-o primim dacă nu ştim despre ce-i vorba ?

— Despre „jucăria" din mîna şmecherului care m-a băgat la puţ. Vreau s-o depui şi pe-a lui lingă ale noastre, în aceeaşi cabină.

De data asta, cu secundul vorbise româneşte. Pedro n-ar fi vrut să priceapă nimic Fernando şi să se.opună, de asta nu-i pomenise numele. Dik, înţelegînd stratagema, şuşoti ceva cu englezul şi acceptă condiţia, în- trebînd nerăbdător :

— Dar ce face Miguel, pentru ce întîrzie ?

— Se dondăneşte cu Dinu. Băiatul n-ar vrea să se despartă de aşa bijuterie. Dar... uite că l-a convins, uite că vine, îl vedeţi, sau vreţi să luminez cu...

în aceeaşi clipă, pe puntea bărcilor, chiar în spatele „dinilor", tună vocea lui Dinu :

, – Jos arma, boţmane, jos ! şi ţăcăni încărcătorul pistolului.

- – Nu mişca ! îi strigă şi Miguel, comandantului.

Pe punte era o învălmăşeală de imagini. întunericul se mai risipise. Apăruse un petic de cer senin şi un colţ de lună. Englezul înlemnise. Lama cuţitului îi gî- dila beregata. Ceilalţi, sub ameninţarea lui Dinu, se culcaseră cu burta pe covertă. Boţmanul tremura ca frunza-n vînt. în schimb Pedro mişca iute şi atent. Mai întîi, culese pistolul de la picioarele portughezului, apoi, buzunărindu-l pe comandant, îi luă revolverul, şi în bătaie de joc, ordonă ca la armată ;

— Pe loc repaos !... Aşa, bun, acum se poate vorbi. O începem cu Fernando. Treci lîngă bordaj, bestie ! Acolo, în pupa bărcii, aşa, în regulă. Dinule, dă-mi pistolul tău. Calm, Miguel, calm, nu protesta. Credeam că ne-am înţeles ? Apoi, văzînd că trei pistoale înseamnă prea mult, două le aruncă în mare, întrebînd „cîinii" : Ce părere aveţi, domnilor, vă place ? Acum fiţi atenţi la ce urmează ! şi se aplecă spre Jimbi, lovindu-l cu piciorul : Cine l-a ucis pe mecanic, tu, sau colegul tău ?

— Boţmanul l-a înţepat şi l-a aruncat peste bord. Noi... i-am astupat doar gura, să nu ţipe. Mă jur că eu...

Ca să nu-l mai audă şi să nu-l mai vadă, îl îmbrînci din nou cu piciorul, trecu în faţa portughezului şi se adresă spaniolului :

— Miguel, caută un colac de salvare şi dă-i-l catolicului care e plin de păcate. Aşa, bun, acum ai grijă de metişi, să rămînă culcaţi. Tu, Dinule, vezi de englez, dacă mişcă îl spinteci. Sau nu. Uite revolverul lui. Tragi la primul gest de protest. Ce mai aştepţi, bestie, ce te codeşti ? se repezi la Fernando care-şi punea colacul de salvare. Sări în mare şi caută-l pe belgian. Noi te aşteptăm pînă-l găseşti. Preotului de la Beira îi comunic eu sfîrşitul. N-ai auzit ce ţi-am spus? Număr pînă la trei şi dacă n-ai sărit te ciuruiesc ! Unu... doi... şi cînd desfăcu piedica automatului, se auzi plescăitul apei şi mormăiala englezului :

•— La catarg te voi spînzura, criminalule !

— Nu cred s-o faci, n-ai să ai timp ! ripostă Pedro. Apoi i se adresă secundului : '' •

— E rîndul tău, treci la judecată !

— Nu mă omorî, Pedro, te rog, ai milă ! şi se

trînti la picioarele lui, sărutîndu-i şalvarii.

— Eu nu ucid, tîrfă, eu pedepsesc ! Deocamdată îndreaptă vasul spre Gibraltar. Fuga marş ! Ai grijă de el, Miguel. Nici un contact cu Napoleon.

— Dacă mîrîi te spintec! îl ameninţă spaniolul înghioldindu-l cu vîrful cuţitului.

Pedro continuă directivele :

— Dinule, e rîndul tău. Te duci la forbig, cauţi un lacăt bun şi vii cu el pe teuga provei. Da, amigos, ce, nu-ţi vine să crezi ? Sîntem nevoiţi să trăim aventura de la prima pînă la ultima ei consecinţă. Ei ne-au forţat, înţelegi ? şi se răsuci către comandant:

— Direcţia puţul de lanţ. Dacă te opui, trag.

Secundul, auzind ce i se cere comandantului, îi mai aruncă şi el o piatră în spinare, vorbindu-i lui Miguel :

— Pînă la Gibraltar să-l ţineţi acolo.

Cu această scenă, înfruntarea de pe puntea bărcilor se terminase. Dialog, semne, ameninţări, acţiune, totul se petrecuse uimitor de repede. Echipajul, care dormea în cazarmă şi ofiţerii din cabinele lor, habar n-aveau de răfuielile celor două tabere. Englezul îşi muşca buzele. Muşcîndu-le nu putea vorbi. Aşa mut a intrat la puţul de lanţ. Cam strîmt pentru gradul şi importanţa lui, strîmt şi lipsit de aer. întunericul nu-l speria, ştia că aşa arată iadul. înainte de a încuia capacul, Pedro îl asigură că puţul e doar o măsură de prevedere, nu un coşciug care să-l ducă la groapă, că portughezul n-âr fi fost trimis în apa mării dacă nu l-ar fi ucis pe mecanicul belgian şi, dorindu-i carceră plăcută, îşi văzu de ale lui, desăvîrşind planul început.

— Mergem la comandă, Dinule. Vorbim cu Miguel, cu castilianul şi continuăm actul doi : botezul.

— Care botez ! se miră Dinu. Vrei să-l trimiţi şi pe transfug să-i ţină de urît portughezului ?

— Nu, ar fi o prostie. Eu nu caut răzbunarea. Rebo- tezăm vasul să nu nimerim în capcana „umbrelei". Din „San-Juan" îl facem „Dona-Juana". Raşchetăm literele care nu ne convin şi adăugăm altele. Dar treaba asta o fac eu şi cu spaniolii. Tu rămîi să-l păzeşti pe secund. Na, ţine revolverul englezului, c mai bine. Deocamdată voi sta de vorbă cu sicilianul care ştiu că e de partea lui Miguel.

Asta era socoteala de acasă, iar cea din tîrg se lovi de protestul lui Miguel :

— Eu n-am cum să-l conving pe anarhist. El ştia că vom îndrepta vasul spre Barcelona şi, cînd colo, tu ai hotărît să mergem spre Gibraltar. Pentru asta nc-am riscat pielea ?

— Lasă copilăriile, tu eşti om inteligent, ştii că altă soluţie nu ne putea salva pielea. Acum trecem să-l sculăm pe sicilian, să stăm de vorbă şi-pe urmă ne vedem de treabă, îţi spun eu ce-avem de făcut. Trebuie să ne grăbim ca să picăm şi peste telegrafist, să nu ne facă vreo bucată.

Totul a mers bine, şi cu sicilianul şi cu „botezul". Numele vasului scris la pupa şi în cele două borduri de la prova, a devenit „Dona-Juana".

— Şi crezi c-o să-i prostim pe franchişti dacă ne ies în drum ? se îndoia Miguel strîngînd schelele.

— Trebuie să-i prostim, amigos, trebuie ! Altfel ajungem în ştreang şi fluturăm la catarg, cum a spus comandantul. Din această cauză e nevoie de disciplină, de solidaritatea întregului echipaj.

— Şi cu Napoleon ce facem ?

— Lasă-l pe mîna mea. Va juca polca după muzica noastră. Tu ai grijă ce faci cu oamenii, cum le explici. N-ar fi rău să-l punem pe castilian să facă de veghe în gabia catargului. Ne interesează numai vasele militare. Cum le zăreşte, cum dă alarma.

Ajunşi pe puntea de comandă, Dinu îi informă scurt :

— Secundul mi-a spus că e vorba de două „umbrele", nu de una.

— Atunci e prost – gîndi Pedro. Şi cînd are loc întîlnirea ? Pe ce coordonate ?

— Le aflăm de la sicilian.

CAPITOLUL XXVII

Pînă la ora cartului de dimineaţă, întregul echipaj aflase că vaporul „San-Juan" devenise „Dona-Juanita", că navigau sub pavilion suedez, că mecanicul belgian fusese ucis de. boţman, că boţmanul plecase pe mare să-l caute pe Carol, că englezul medita la puţul de lanţ calculînd drumul vaporului, că vaporul. mergea spre Gibraltar şi nu spre zonele unde.se războiau spaniolii, că Pedro condusese acţiunea evitînd vărsarea de sînge şi că, din clipă în clipă, se

aşteptau să fie inter

ceptaţi de un vas militar franchist cu misiunea de a-i escorta către porturile controlate de ci.

— Sînteţi de acord să conduc eu dialogul cu vasul franchist, să nu ne supunem eventualului ordin de control ? întrebă Pedro postat în uşa comenzii. Sînteţi de acord cu schimbarea drumului? Vreţi să ieşim din încurcătură cu obrazul curat ?

— Daa ! răspunseră în cor marinarii.

Doar ofiţerul cretan mai avu de obiectat :

— Şi dacă franchiştii, anunţaţi de Napoleon, se conving că pe bord se petrec lucruri necurate şi ne atacă, pe unde scoatem cămaşa ?

— Vom vedea atunci ! rosti Pedro, dîndu-i dreptate. Atunci vom sta de vorbă din nou cu echipajul. Nici eu nu exclud riscul. Acum, fiecare la rostul său şi...

Pedro nu avusese timp să mai termine fraza căci, din gabia catargului, castilianul dădu alarma :

— Vas militar în prova tribord ! Semnalizează !

Telegrafistul, chemat în grabă, anunţă şi el :

— Ne cere să stopăm maşina, să arborăm pavilionul şi să primim controlul.

— Transmite-le că sîntem în apele internaţionale şi nu acceptăm nici un control – hotărî Pedro, însă sicilianul era de altă părere :

— Pavilionul îl putem ridica, viteza o putem reduce şi, în rest, vezi cum te descurci cu ei. Eu voi sta lîngă tubul porta-voce şi voi ţine contactul cu cei de la maşină.

— în regulă ! admise Pedro, făcîndu-i semn lui Mi- guel să ridice pavilionul suedez. Şi aşa aveam de gînd să stau de vorbă cu ei. Dar control nu accept.

în timpul ăsta, vasul franchist, luptînd din greu cu valurile, încerca să facă un rondou ca să-i poată dubla la travers, continuînd să semnalizeze la eclipsă. Pedro îşi dădu seama că are de-aface cu o canonieră bătrînă, armată cu un singur tun, tot atît de bătrîn şi tunul ca şi comandantul care stătea proptit la felinarul de poziţie pregătindu-se să înceapă un dialog direct prin pîlnia porta-voce.

— Nici un pericol, băieţi ! strigă Pedro ca să încurajeze echipajul. E o rablă cazonă care nu prinde nici şapte mile. Nu se poate ţine după noi.

Norii se îngrămădiseră pe cer ca şi cum ar fi vrut să vadă şi ei ce va urma. Unii pluteau ameninţători, acoperind soarele, alţii păreau gata să potopească marea, s-o îmblînzească, să-i niveleze crestele, să nu mai tăvălească vaporul, să-i lase pe marinari numai cu grijile lor. Parizianu, făcîndu-i cu ochiul lui Napoleon, semănă neliniştea :

— Să ştiţi că nu ţine păcăleala. Telegrafistul lor va controla anuarul „Loydului", va vedea că nu există nici un vapor suedez cu numele de „Dona-Juanita", îşi vor da seama cine sîntem şi e vai de capul nostru, ne spînzură pe toţi la...

— Slugă netrebnică ! îl înşfacă Dinu de guler. Dacă n-o ştergi la ţucalul tău, îţi găuresc pielea !

Pedro, postat şi el la felinarul de poziţie, ca şj ofiţerul franchist, auzise riposta lui Dinu, o aprobă din cap şi se adresă navei care-i opriseră :

— Cine sînteţi şi ce vreţi de la noi ?

— Dar voi cine sînteţi ? Ce pavilion aveţi ? Ce încărcătură aveţi la bord ?

— Numele vasului e scris pe tabla din prova,

se vede, pentru ce întrebaţi ? Se vede şi pavilionul, flutură la bastonul din pupa. încolo, încărcătura, ne priveşte personal, e secretul agenţiei.

Se făcu linişte. Ofiţerul franchist se consulta cu colegii săi. Totuşi, şi de o parte, şi de alta, continuau semnalizările la eclipsă. Pedro tresări. Tresări şi sicilianul. •Amîndoi se întrebau ce rost mai au semnalizările din moment ce dialogul 'se ţinea direct, prin viu grai.

— întrerupe curentul – îi făcu Pedro un semn discret ofiţerului, sicilian, un semn pe care nu-l zări Napoleon. ■, , :

Tot atunci se auzi altă întrebare.:

— Spanioli n-aveţi pe bord ?

— Nu! răsp.unse Pedro satisfăcut că eclipsa nu mai funcţiona. Spaniolii sînt .Ia voi. Pe bordul >„Donei- Juanita" şînt numai suedezi şi indieni, doi pe un salariu. ' , .

— îmi pare rău ■— continuă frănchistul – dar
legile noastre mă obligă să trimit o barcă înarmată să verifice .rolul de echipaj, să ne convingem că sînteţi „Dpna-Juanita", J
■ r /

— Şi nouă neţ 1 pare rău, dar n-avem timp de pierdut. Chiar apum vom porni cu toată viteza înainte. La revedere ! .. -l s(, . . u

La aceste vorbe, sicilianul trase de maneta telegrafului pînă ce acul indicator se opri la „Toată viteza înainte". Maşina începu să duduie, elicea să se .înşurubeze nervos în apele mării .şi vaporpl să încalece pieptiş valurile, să zburde'. O singură întrebare se mai auzii dar se pierdu în depărtări, fără să- i se prindă sensul.

După un sfert de oră, canoniera ffanchistă

rămăsese de căruţă, continuînd să lupte cu vîntul cam la două, mile distanţă. Nici un bubuit de tun nu se auzi, nici un obuz nu plesnise apa ca să le caute urma. Echipajul se liniştise. Trecuse greul, emoţia; scăpaseră de .„umbrelă”. De bucurie că totul nu fusese decît un meci de fotbal fără lovituri de pedeapsă, grecul de pe „Sydney”

sé lalea că lui nu-i fusese teamă, că dacă ar .fi îndrăzi- nit vreun ofiţer franchist să urce pe bord, il'-ar rfi dat de-a berbeleacul, urîndu-i drum bun în burta rechinilor.

Dar starea de siguranţă nu dură mult, căci tot atunci se auzi vocea castilianuluu din gabia catargului :

— Navă suspectă în provă, babord ! Pare a fi un distrugător! . -¡o-; . j.t.j- rn

— Da, 1 e distrugătof —' confirmă sicilianul bino- clînd largul. ’t i -r ni

— Banda stingă ! ordonă categoric Pedro. Apoi, tot atunci, i se adresă sicilianului : Trasează drumul spre Barcelona. Cu distrugătorul nu-ne putem măsura.

— Cum :< vine asta, Pedro, te-ai răzgîndit, eşti de partea noastră ? jubilă Miguel ■ gata să-i strîngă mîna;

— Nu, amigos, dar n-arm'încotro. Din două rele aleg răul cel mai puţini rău. Se. páré că netrebnicul de Napoleon a semnalizat cine sîntem, iar, canoniera a telegrafiat distrugătorului. ..

— De . bună seamă – mormăisicilianul. De asta continua să semnalizeze la eclipsau i’.

— Să fie legat de scaun ! ordonă Pedro. Zdravăn însă, să nu. se poată- dezlega. La Barcelona îl vom întreba de sănătate. b
o Dinu îl legase. El îl judeca.pe telegrafist:

— Credeam că-ţi vei . da seama că jarul de sub tălpi îţi, poate prăji pielea. Dacă te dau pe mîna lui Miguel, te trimite să4''cauţi pe boţrnan,- păcătosule ! întinde mîinile pe speteaza scaunului să ,nu-ţi pocnesc sca- fîrlia cu tocul revolverului.

— Făceţi-vă de cap, dat să ştiţi că pú .

scăpaţi, n-ajungeţi la comunişti, -am avut eu grijă.j.

— Dă-l dracului ! făcu Pedro ascultîndu-l pe Dinu;

Dar să ştii că nu te-a minţit, nu nc-a ameninţat de pomană. Şi eu m-am gîndit la un atac adevărat, dar de alt gen, nu naval.

— Ce vrei să spui ? se nelinişti Dinu. Ce fel de atac ?

— Aerian, amigos, hitlerist, şi hitleriştii sînt mai cruzi decît spaniolii de pe canonieră... Dar să nu alarmăm echipajul de pomană, să aşteptăm. Să nu le spunem nimic nici spaniolilor. Danielo, anarhistul, ar fi în stare să-i reteze imediat beregata.

— Un alt distrugător în prova ! strigă din nou castilianul.

întregul echipaj se înşirui la copastie. Nimic nu se comenta. Pedro, cu ochii în binoclu, aproape că nu mai sufla. încordarea creştea. Fiecare minut li se părea lung cît o zi de vară. Pe măsură ce vasele se apropiau unul de altul, unghiul se deschidea.

— S-ar părea că nu vine spre noi – rosti Pedro emoţionat.

— Nu ! afirmă sicilianul. Se duce spre Majorca. E un distrugător italian. Cunosc tipul acestor construcţii. Am făcut ucenicia pe ele.

— Ducă-se învîrtindu-se ! respira uşurat Dinu şi, aplecîndu-se peste parapetul comenzii, îi anunţă şi pe ceilalţi cu ce fel de vas au încruşişat. Unii glumeau pe seama bordelurilor din Italia, alţii, printre care şi Stiv, vorbeau despre vermutul bianco şi despre carabinierii care-l aduseseră în spinare la vapor. Cu toţii rîdeau însă, un rîs oprit brusc de zbîrnîitul care se auzea pe sus, îndepărtat deocamdată. Marinarii îşi ciuliră urechile. Pedro insinuă voit :

— Ce spui sicilianule, şi avionul c tot italian, e de pasageri sau...

— E avion militar ! strigă Dik care tăcuse pîna atunci. Dumnezeule, e hitlerist ! Ne caută !

— Toată lumea se culcă lingă muradă ! ordonă Pedro, apoi continuă pe acelaşi ton : Miguel şi Dinu o să vă arunce centurile de' salvare. Pînă atunci nu mişcă nimeni.

— Nu vă speriaţi ! strigă şi sicilianul. Panica e mai rea ca atacul !

Centurile scoase din bărci, zburau, una cîte una, peste parapetul comenzii. Avionul, cu zvastica pe aripi, începu să le dea tîrcoale, zburînd razant, de jur împrejur. Pedro părea un titan. Nu-i mai era teamă de nimic. Aplecat peste tubul porta-voce, striga din răsputeri celor de la maşină :

— Fairop ! Daţi fairop ! Cît mai mult fum, fraţilor, fum negru şi gros.

Pe coş începu să iasă un fum negru şi gros ca păcura, aşa cum li se ceruse. Marinarii înjurau. Asta ne face de petrecanie.

Avionul terminase zborul razant. Se pare că-i identificase, ştia cu cine stă de vorbă şi, ridicîndu-se deasupra catargelor, slobozi o rafală de mitralieră, ciuruind bărcile din bord şi parte din cabina comenzii. îl încurca fumul, nu prea vedea unde şi cum trage. Pedro, aler- gînd prin comandă de la un felinar de poziţie la altul, striga încurajîndu-l pe Miguel :

— Banda stînga 1 Bun aşa ! Vino la drum ! Nu-ţi fie teamă ! Banda dreapta ! Bun ! Banda stînga !

Avionului nu-i era uşor să se ţină după zigzagul vaporului, să calculeze viteza şi să atace din nou. Marinarii urlau în cor :

— Bravo, Pedro, derutează-l ! Comandant te

facem !

O rafală seceră valurile şi alta lovi geamurile comenzii. Pedro parcă ar fi fost fermecat, nu se ’ ferea de gloanţe, pe el îl interesa oamenii şi soarta vaporului. Fără vapor erau morţi.

— Fairop ! striga disperat celor de la maşină. Toată presiunea pe coş ! Fum şi abur pe coş ! . i

Spera că fumul, aburul, zigzagul şi balansul îi vor salva, lungind urmărirea pînă ce avionul n-o mai avea benzină. Aşa credea el, dar, la un moment dat, tocmai v.'ntul veni în sprijinul avionului şi se trezi cu el deasupra vaporului, la înălţimea catargelor. Bomba n-o văzuse nimeni.' îi auziră însă, explozia, o explozie de trăsnet. Bărcile din babord, cele ciuruite deja, se făcură ţăndări. Puntea fusese ruptă, puntea bărcilor unde căzuse bomba. Avionul se îndepărtase şi căzu în picaj să fotografieze. Secundul, ascuns în dreptul unei bărci, căzuse ciuruit de schije. Un singur geamăt se auzise, un singur ochi îi rămăsese deschis, întreg, un ochi în care viaţa se stinse însă. Miguel, împiedicîn- du-se de cadavru, îl împinse cu piciorul peste bord. Pedro îl dojeni : •! • •

— Nu trebuia, amigos. Ai întărîtat rechinii, uitc-i! şi cînd dirija oamenii către bărcile din tribord, întrucît vaporul începuse să ia apă, să se încline, avionul trecu în diagonala şi lansă altă bombă, direct oe şpiraiul maşinei. Panica nu mai putea fi oprită. Sicilianul urlă îngrozit;

— Centurile ! Puneţi-vă centurile !

Finlandezul trăgea de aceeaşi centură cu estonianul. Cuţitele căzuseră pe covertă. Cu toate astea în ochi li se citea ameninţarea : Las-

o că te spintec.

De teama unei explozii la căldări, nu mai aşteptară lansarea bărcilor.

— Sínt ciuruite ! strigă cineva.

Vestea cu bărcile şi clipocitul apei care pătrundea în hambare şi sala maşinei, îl făcu pe sicilian să sară primul în mare. După el şi ceilalţi. Dinu era gata să le urmeze exemplul dar, în acea frîntură de secundă, Pedro îl smunci de braţ, îl trase spre barca din bordul opus, barcă ciuruită şi smulsă din postament care abia se ţinea pe covertă, şi strigă asurzitor : '

" – împinge-o şi sări !

Au sărit amîndoi odată. în urma lor, explozia căldărilor, suflul exploziei, proiectă în aér ceea ce mai rămăsese din punte şi, vaporul, rupt în două, se îndoi ca o jucărie şi se scufundă vertiginos.

Printr-o întîmplare, greu de explicat, marinarul grec, lovit şi sîngerat la picioare, se trezi zburînd prin aer,' agăţat de marginea bărcii în care se găseau Pedro şi Dinu. Nimeni nu mai era stăpîn pe raţiune, în acele secunde ameţitoare alte legi guvernau. Abia cînd fundul bărcii plescăi surd, lovind oglinda unei mări scăpate de furtună în acea regiune, Pedro îşi săltă capul să caute ramele. Intenţie inutilă. Bordajul cei ciuruit de gloanţe, cu suprastructura ruptă, se desprinsese din cuie şi se împrăştiase în apă. Tot atunci, privind în bordul celălalt, văzu două mîini încleştate de copastia sănătoasă. Omul trebuia salvat, săltat în barcă. Fără să mai zăbovească nici o clipă, apucă de încheietura mîinii şi smunci în sus. Dinu, ghemuit în scobitura pupei, aşa cum căzuse cînd îl îmbarcase Pedro, scăpă un ţipăt aproape neomenesc, nearticulat, un ţipat care hăui pe mare.

Din marinarul grec, care tînjea. după femeia

din insulele Comore, nu mai rămăsese decît capul, umerii şi mîinile, trupul nu mai era, haita de rechini îl înfulecase. Cu ochii holbaţi de groază, cei doi prieteni, întinşi pe paiolul bărcii, rămăseseră privind scenele de groază de pe albastrul mării Mediterane. Printre sfărîmăturile vaporului şi ale bărcilor ferfeniţite, se vedeau spinările fiarelor din adîncuri ieşite la atac şi mîinile oamenilor care, înotînd disperaţi, încercau să scape. Unii, mai puţin schilodiţi de trîntitura exploziei, mî- nuiau cuţitele, se lăsau la fund, înţepau în burţile rechinilor şi luptau. Groaznică amăgire însă, sfîşietoare agonie, inegală luptă. Unul cîte unul, înjumătăţit, împătrit, ascultînd parcă trosnetul propriilor oase retezate de dinţii rechinilor, se pierdea în baia de sînge care înroşise marea.

Stiv şi Miguel înotau cot la cot. Văzuseră jumătatea de barcă din care Dinu le făcea semne, văzuseră singura ramă pe care le-o întindea Pedro, doi metri mai aveau de înotat, două smuncituri de braţe şi, cînd să se creadă salvaţi, apărură fiarele. Spaniolul n-a mai apucat să dea din mîini, iar suedezul, înhăţat de picioare, apucă să mai privească o dată cerul şi să strige resemnat :

— Ghicitoarea a minţit, n-am murit îîî....

Intenţionase să spună că n-a murit înecat, ci înghiţit, o haită întreagă rupea din el, rupea chiar la suprafaţă.

Lui Dinu i se zbîrli părul de pe cap. Ca să nu mai vadă nimic îşi acoperi faţa cu palmele. Auzi însă răcnetul bucătarului :

— Diiin !

Două centuri avea bucătarul, una în jurul pieptului şi alta în jurul picioarelor. Stătea în ele

ca într-o copaie, lopătînd cu mîinile. De sub omoplaţi îi şiroia sîngele. Fusese lovit probabil de vreun bocaport sau bară de fier. Rechinii, adulmecîndu-l, muşcau hămesiţi din pernele centurii îmbîcsite cu sînge. Unul mai lacom reuşi să înşface o halcă de carne din fundul bietului om. Apa se înroşi. Ţipătul de groază Iovi direct în inima lui Dinu. Fără să judece se săltă în genunchi şi repezi cangea înainte, intenţionînd s-o agaţe de centurile suedezului şi să tragă de ele.

Pedro intui pericolul, văzu inutilitatea şi, speriat că legănarea bruscă ar putea să le răstoarne bănuita lor barcă, îl pocni pe Dinu în numele tatălui cu minerul ramei, strigîndu-i furios :

— Deşteptule, pescuieşti cadavrele !

Dinu nu-l auzea. EI vedea stele verzi. Printre stelele care i se roteau în cap, destul de multe la un moment dat, i se păru că o vede pe Păuniţa. în acea clipă îi şopti numele. O singură dată, slab şi, cînd să-l repete, îşi pierdu cunoştinţa. Lovitura îşi făcuse efectul. Pedro mormăi încet :

— Mai bine aşa. Acum o să stea liniştit, n-o să mai mişte să răstoarne barca.

CAPITOLUL XXVIII

Dinu încă nu ştia ce-i cu el, simţea că-l încălzeşte soarele, mîngîindu-i pleoapele, dar mintea tot tulbure şi goală era. Aproape inconştient, îşi duse mîna la frunte. Acolo îl durea. Nu se întreba pentru ce-l doare. Nu se întreba nici de unde vine vocea pe care o auzea

ca prin vis. Pedro îi ceruse să stea liniştit. Abia în clipa cînd miji ochii să vadă unde se află şi cine-i vorbeşte, vocea se auzi mai pronunţat:

, — Dacă nu te pocneam, acum pluteai în burta re
chinilor, isteţule !

Groaza prin care trecuse îl trezi din ameţeală, îşi aminti de lovitură şi întrebă timorat :

— Mai stau aşa nemişcat, sau...

Pedro se dezlănţui :

— Ce te apucase adineaori, deşteptule, credeai că poţi salva omul ? Tu n-ai văzut că rechinii îi rupseseră părţile moi ?

— Şi ceilalţi ?... întrebă Dinu privind apele din jur. . w '. >* ■ \

— Nimeni n-a mai rămas. Să nu datini barca să se răstoarne că te pocnesc din nou. Mai bine cască ochii poate vezi vreo dîră de fum, vreun vapor care să ne scape.

Au tot iscodit întinsul mării pînă ce soarele porni spre asfinţit. Cam şase ore iscodiseră, şase ore trecuseră de la naufragiu. în acest timp o vorbă nu s-a mai auzit în barcă. Pedro însă, crestînd cu cuţitul pala lopeţii, improvizase un steag tărcat din cămaşa prinsă în crestătură şi-l ridicase la prova, clătinîndu-l din cînd în cînd.

— Vom semnaliza, amigos, vom semnaliza mereu.

— Şi dacă ne-apucă noaptea, ce facem ? întrebă Dinu descurajat.

— Sst... nu cobi ! se necăji Pedro şi, tot atunci, holbîndu-şi ochii, strigă ameţit de bucurie :

— Un distrugător, amigos ! O fi republican sau.., Atît ar mai trebui, să fie italianul de adineaori. Totuşi, semnalizează şi tu, dezbracă-ţi şi tu cămaşa, învîrte-o mereu... aşa... învîrte-o, nu slăbi mişcarea.

Ritmul în care se semnaliza îi obosi după un timp pe amîndoi. Nici glas să răcnească nu mai aveau. Răguşîseră. îi răguşise mai mult disperarea. Distrugătorul îi depăşise. Soarele, sătul şi el parcă de sforţarea lor inutilă, asfinţise. Umbrele întunericului începuseră să se lase peste întinsul mării ca un imens capac de sicriu. Barca- se umpluse de apă şi, clătinîndu-se, ameninţa să se răstoarne, să se ducă la fund. Dinu scînci neputincios :

„ – S-au dus, nu ne-au zărit. Dumnezeule, dacă se scufundă barca ?

— Lasă năluca, nu te poate ajuta ! se zborşi Pedro. Rezumă-te la forţele tale şi...

— Taci ! ţipă Dinu. Să nu te mai aud ! Nu-ţi mai sînt discipol. Necredinţa ta o să ne...

— Termină idioţenia ! strigă şi Pedro, săltîndu-şe în genunchi. Uite-i că fac rondoul, vin spre noi ! Şi eu credeam că sînt părtaşi cu piratul aerian, cu criminalul hitlerist.

O barcă se desprinsese de la distrugător şi venea spre ei semnalizînd cu lanternele. Ca să nu-i piardă din ochi, comandantul navei îi ţinea sub lumina reflectorului. Pedro, preocupat de ceea ce va urma, îi şopti la repezeală lui Dinu :

— Mă laşi pe mine să vorbesc. N-aş vrea să ajung la puşcărie, înţelegi ? Taci, nu întreba nimic. Te lămuresc mai tîrziu.

Barca distrugătorului se apropiase, iar

ofiţerul, care manevra cîrma, întrebă surprins :

— Cine sînteţi, pescari sau...

— Naufragiaţi ! răspunde Pedro în aceeaşi limbă.

— De pe ce vapor ? mai întrebă ofiţerul, ajutîndu-i să treacă în barca lor. Copaia voastra n-are nici un nume.

Amănuntele o să vi le spunem pe bord. Acum vrem apa şi atît.

Apă n-aveau la ei. La butoiaşul de rezervă nu se putea umbla. în schimb, vîslind voinicește, îi duse în cîteva minute pînă la vas şi-i urcă pe bord. Pe scara de pisică urcaseră.

Pedro se aşteptase să fie interogaţi imediat de comandant şi, cînd colo, ofiţerul care-i salvase îi dădu în primirea medicului de bord. Introduşi în infirmerie şi consultaţi mai mult de formă, li se servi cîte o cafea îndoită cu rom şi o sticlă de apă să bea pe săturate. Pentru întocmirea procesului-verbal veni un alt ofiţer care li se adresă în limba engleză, între- bîndu-i despre numele vaporului naufragiat. Pedro începu să rîdă şi să-l întrebe în cel mai neaoş dialect sicilian :

— Pentru ce te chinui să vorbeşti englezeşte, ami- gos ? Voi, scriptologii navei, nu vorbiţi italiana ?

Aşa s-a rupt gheaţa. Primele întrebări începură să curgă una după alta .

— Numele vaporului, vă rog, compania, natură navlului, direcţia de drum, cauzele naufragiului şi, bineînţeles, numele şi pronumele vostru. Mai întîi tu, care pari a fi italian – îi zise lui Pedro. Unde-ţi sînt actele ?

— Noi n-avem nici un fel de act. Naufragiul a

venit ca o bombă. Adică... bomba ne-a scufundat, şi-n situaţia asta, numai la acte nu ne-am gîndit. La celelalte întrebări o să vă răspundem.

. Ofiţerul începu să scrie procesul-verbal : „Astăzi 20 aprilie una mie nouă sute treizeci şi opt, în largul coastelor spaniole au fost salvaţi doi naufragiaţi de pe vaporul „San-Juan" al Companiei Kefalonis, care susţin că nu posedă nici un fel de act de legitimaţie. Unul dintre ei pretinde că se numeşte"... Cum te numeşti, domnule ?

— Rino Zambeza ! rosti Pedro fără să clipească.

Dinu făcu ochii mari. Pentru ce-şi dădu alt nume ? La ce puşcărie s-a referit în barcă ? Probabil că aici e secretul vieţii lui. Cînd îl auzi răspunzînd celeilalte întrebări, referitoare la naţionalitate, rămase şi mai uimit. Pedro declarase că e de naţionalitate „terestră".

— Cum terestră !?... făcu italianul mai mult surprins decît Dinu. Unde vine ţara asta ?

— Pe pămînt, doar nu în lună, ce mai întrebi ? Sînt cetăţean universal. N-ai auzit de naţia noastră?

Italianul clătină din cap, ridică din umeri şi, cre- zîndu-l nebun, zdruncinat de pe urma naufragiului, consemnă „terestră" şi trecu mai departe, întrebînd ce religie are.

— Naţia mea n-are religie. Noi trăim mai mult în infern, decît în paradis, nu ne închinăm.

—Hm !... făcu ofiţerul convins că ţicnitul e într-adevăr ţicnit şi, trecînd la celelalte întrebări, consemnă la rînd : vaporul încărcat cu arme, muniţii şi conserve dintr-un port colonial

portughez. Destinaţia, fundul Mării Mediterane în urma atacului pirat al unui avion cu zvastica pe aripi. întregul echipaj a pierit în luptă cu rechinii...

Cu Dinu a mers mai uşor, n-au existat complicaţii. El n-avea ce ascunde. Italianul, împăturind procesele- verbale, se ridică să plece, rugîndu-l pe Pedro să-i traducă şi celuilalt :

— Noi o să vă eliberăm cîte o copie după proce- sul-verbal cu ştampila navei şi semnătura comandantului. S-ar putea ca dovada eliberată de noi să vă ţină şi loc de legitimaţie pînă -veţi pleca din Italia şi ca act pentru procesul pe care i-l veţi intenta armatorului să va plătească despăgubirile, să gustaţi puţin şi din „paradis", nu numai din „infem"-'

Cu zîmbetul pe buze dispăru ofiţerul, dar nu înainte de a încuia uşa. Pedro se lungi pe pat bombănind. Nu ştiia pentru ce încuiase uşa, pentru ce-i ţine sub cheie şi, preocupat de ceea ce va urma, pufni şi trăsni ca niciodată :

— Nu-mi convine Palermo, amigos. Cred c-ai înţeles că acolo mergem. Eu credeam că ne îndreptăm spre Neapole. Acum va trebui să văd ce-i de făcut, cum mă salyez din naufragiul pstalalt ?

— Mi-am dat seama că te aştepţi la încurcături, nu degeaba ai împrumutat numele mozambicanului – îi aminti Dinu. Dar acum, n-are sens s-o mai faci pe» ne-: bunul, sîntem numai noi. Cine eşti tu Pedro, ce secret te roade ? Pentru ce te fereşti de Palermo ?

— Numele mi l-am schimbat în amintirea pmului care m-a salvat de muşcătura şarpelui. De fapt numele nu contează, ori Braziliano,-ori

Zambeza, pri npnjele celălalt, pe care-l purtam atunci cînd am dezertat în Abisinia, e tot un drac. ‚Fişa de la poliţia lor tot mă dă de gol. E o fişă cu fotografia în. două poziţii şi cu amprentele degitale pe ea, cu amprentele şi cu menţiunea „comunist”. Mai mult n-am ce-ţi spune. Nici carabinierilor nu. le-am spus că m-am dat drept altul numai ca să-l pot .salva pe adevăratul vinovat. Rândul trecut, în junglă, ţi-ami vorbit ceva despre o,(anumită mişcare ostilă lui Mussolini, ostilă regimului fascist. Acum, dacă tot mergem la Palermo, s-ăr putea ca pe tine sa te ajute cei de acelaşi crez politic.' E undeva, un preot-orb. Acel om e veriga de legătură a organizaţiei

ilegale din care am. făcut parte şi eu. Dar încă nu-i cazul să-ţi dau amănunte. Să vedem dacă procesul'n-a fost îngropat, dacă putem evita vizita la prefectura de poliţie. » , ' > b

— Care proces, Pedro, ce năpastă te apasă ? Am
prentele cu menţiunea comunist rn-au apropiat şi mai mult de tine. . ' ' ■

— Un proces în care am fost condamnat de justiţia fascistă. Acum /lasă-mă, vreau să' mă gîndesc cum te pot scăpa pe tine. N-aş vrea să se creadă că am minţit personalul distrugătorului, susţinînd că sîntem nâufragiaţi, numai ca să intrăm curaţi în- Italia.

— Nu prietene" vom fugi, împreună. Nu te las singur. •

— Fără copilării, Dinule, nu accept sacrificii inutile. Tu ai necazurile tale, trebuie să ajungi mai repede în România, în braţele fetei tale. Fata e bolnavă, te aşteaptă, e clar ? în plus ai şi necazuri băneşti, eşti fără un chior în buzunar. Şi eşti în Italia, nu în Constanţa. ■ P. > i . ■ :

Tăcu şi unul şi- altul. învăluiţi de întuneric stăteau nemişcaţi. Doar gîndurile zburau călătoare de colo colo. Ale lui . Dinu se opriseră la nenorocul întîlnit pretutindeni, şi în ţară şi în călătoriile pe mare. Nenoroc şi cu Păuniţa. Simţind pustiul din el, nu mai avea puterea nici să ofteze, nici să plîngă. Lacrima durerii se rotea, undeva în jurul inimii şi era înspăimîntător de amară. Cîte un bob de amărăciune pentru fiecare din cei care pieriseră, pe rînd, se duseseră : la- cob, Migucl, Carol, Stiv, bucătarul şi toţi ceilalţi care -ar fi meritat să trăiască.

îngropat în suflet îi rămăsese . şi S.O.S.-ul, vasului -chinezesc. Ce rece şi nepăsător rostise comandantul : „La dracu cu sufletele lor ! înapoi la drum !" Oare şi-o fi amintit englezul de această comportare inumană în clipa cînd şi-a dat duhul ghemuit între pereţii puţului de lanţ ? Nici leafa nu i-a plătit-o, nu s-a ţinut de cuvînt. Şi ce bine i-ar fi prins Păuniţei aceşti bani dacă i-ar fi trimis din Suez. Poate că n-ar mai fi stat la vilă, s-ar fi mutat acasă, la Valentina. Cu gîndul la ea, parcă-i văzu ochii. Erau trişti, nu mai rîdeau, nu mai sclipeau în soare, pluteau în ceaţă şi ceaţa îi acoperea, îi fura, îi stingea, iar el... el nu mai ajungea acolo, se scufunda în alt întuneric, mai negru decît întunericul din infirmeria distrugătorului. Ca să nu se mai simtă singur, schiţă un gest cu mîna, un fel de căutare şi întrebă abia auzit :

— Pedro... pentru ce taci ? Vorbeşte, spune ceva, spune şi tu care-ţi sînt părinţii, în ce continent te-ai născut şi ce crimă a săvîrşit cel pe care l-ai dublat la Palermo ?

Răspunsul veni ca o şoaptă conspirativă, un fel de spovedanie rostită cînd mai tare cînd mai încet. Dar nu atunci, ci mult mai tîrziu, cam după miezul nopţii. Mai întîi, mărturisi că mamă-sa fusese evreică din România, fugită din ţară cu un tocilar italian. Doi răzvrătiţi clonţoşi, nici unul pe placul autorităţilor din Fălticeni.

— Acum înţelegi pentru ce te-am îndrăgit, pentru ce ţi-am întins mîna frăţeşte ? întrebă după un timp de tăcere. Tu erai din acelaşi tîrg cu mama. Mama m-a învăţat să descifrez talmudul, să mă descurc în ebraică, iar tata să studiez biblia şi filozofia marxistă. Tata, ca

meseriaş ambulant, călca multe ţări...

Şi firul povestirii se deşira mereu, cînd prin porturile oceanelor Atlantic şi Indian, cînd prin ţara unde-l cunoscuse pe singurul om de omenie rămas pînă azi unic în felul lui. Vorbi şi despre taică-su, despre crezul lui politic şi despre felul cum fugise din Italia lui Mussolini, gonit de teroarea fascistă, despre peregrinările lui. Găsindu-şi fiul, ajuns din nou în România, au convenit să se întoarcă împreună în Sicilia, la Palermo. Acolo, întîlnindu-şi fratele, a continuat să lupte în aceeaşi neagră ilegalitate cum făceau şi tovarăşii lor din România. Intr-o noapte, cînd se întorceau de la o şedinţă secretă, taică-su era mai înflăcărat ca oricînd. „Marxismul e singura idee politică pentru triumful căreia ar trebui să lupte toţi proletarii pămîntului, fiule.” Aşa îi spuse atunci, dar în Italia, unde trona dictatura cămăşilor negre, a lupta în rîndurile celor care împărtăşeau această idee nu era lucru uşor, acolo, oricine te putea vinde, chiar şi rudele. Miliţia fascistă îşi strecurase agenţi pretutindeni, şi servitorul, şi colegul de muncă, şi cîrciumarul putea fi omul lor, informatorul, şi dacă ticăloşia omenească te denunţa autorităţilor, atunci nici Santa Madona nu te mai ajuta să scapi teafăr. Suspiciunea domnea de sus în jos. Regele era supravegheat de Duce, senatul de Marele Consiliu Fascist şi poporul de către membrii partidului plasaţi în posturi grase cu salarii astronomice. în Italia unde „îl capo de guverno" e ducele, iar camera deputaţilor nu are puterea să respingă şi nici sa modifice decretele-legi emise de el, ci doar să le înregistreze şi să le voteze mecanic, fiecare fascist respectă cu sfinţenie Decalogul tipărit pe coperta carnetului de partid. La porunca a opta

scrie clar : „Mussolini are totdeauna dreptate”, iar porunca a zecea e şi mai clară : „un lucru trebuie să ne fie mai scump ca orice : viaţa Ducelui.”

1 Clandestin la bord

— Pe fratele tatălui meu l-am dublat atunci... rosti Pedro drept încheiere. El trăsese cu revolverul în portretul Ducelui şi, pentru că purtam acelaşi nume, nu mi-a fost greu să iau totul asupra mea. Cei care m-au îndemnat să cer reabilitarea pe frontul din Abisinia, m-au învăţat şi cum să dezertez, la momentul oportun. Ei mi-au vorbit despre tribul evreilor din ţara Negusului.

Dinu rămăsese uimit. Nu se aşteptase ca Pedro să fie militant marxist. Atît lui cît şi lui Miguel îi mărturisise că n-are nici un crez politic. /\mintindu-i acest amănunt, se văzu repezit :

— Nu-i cazul, amigos, nu-i cazul să vorbim de consecvenţă. Ca principiu voi fi oricînd de partea celor asupriţi, din această cauză am şi luat conducerea acţiunii, să nu ajungă nici un cartuş în tabăra franchis- tă. Dar nici dincolo n-am vrut să mergem de bună voie. De ştiam ce se întîmplă convingeam mecanicul de cart să sabordăm vasul, să-l dăm noi la fund, nu piratul hitlerist. Aici a fost greşeala mea. Acum lasă-mă, taci, nu mă mai chinui cu vorba.

— Şi la Palermo ce vom face ? îl sîcîi totuşi Dinu.

— Hotărîm dimineaţă. E clar ?

— E clar, frăţioare, şi dacă spui tu că hotărîm, înseamnă că ai şi însăilat planul. Acum, cînd ştiu cine eşti, îţi mulţumesc pentru încredere – rosti

Dinu satisfăcut în sinea sa.

— Te înşeli, amigos, nu sînt ceea ce crezi, ci doar cîte puţin din tot ce am întîlnit pe meleagurile cutreierate. Cred că ştii cine-a spus acest lucru ?

— Nu, Pedro, nu-mi amintesc ! făcu Dinu curios.

— Ulise. Cel puţin aşa afirmă Homer. Am făcut această paranteză să nu mă iei drept altul şi să mă crezi prea deştept.

Pînă dimineaţă au stat încuiaţi în infirmerie. La ora cînd în prova distrugătorului apăru coasta Siciliei, ofiţerul „scriptolog” îi invită pe punte cerîndu-şi scuze :

— Nu se putea altfel. Voi sînteţi străini, civili, şi un străin n-are voie să se plimbe noaptea pe puntea unui vas de război. Imediat ce ancorăm, veţi fi conduşi de un marinar înarmat pînă la căpităania portului. Sper să vă rezolvaţi problemele. Copia procesului-verbal o să vă prindă bine. Eu vă urez noroc.

Erau doar la cîteva învîrtituri de elice de intrarea în port cînd, prin faţa distrugătorului, trecu un cîrd de submarine. Pedro clătina abătut din cap :

— Cu reptilele astea subacvatice l-a momit Musso- lini pe Hitler, cînd au semnat „Pactul anticomintern” care a consfinţit construirea „Axei Berlin-Roma-Tokio”. Cu submarinele astea de buzunar vor să-i alunge pe englezi din Mediterana. Dar... uite că intrăm în port. După cum vezi, Palermo e la poalele muntelui Pelegri- no. Acolo, pe tăpşanul muntelui, e o mănăstire. E cazul să ţii minte lucru ăsta, s-ar putea să ai nevoie de ea. Altceva să nu mă întrebi deocamdată. Şi nici pe viitor. Să taci şi să faci cum ţi-oi spune eu, să nu-mi dai dureri de cap.

în apropierea şantierului naval au ancorat. Cu barca au mers pînă la chei şi, acolo, escortaţi de marinarul înarmat, au ajuns în biroul căpităniei de port. Zarvă mare prin birourile căpităniei. în acea dimineaţă, din ordinul guvernului, sub

directa conducere a „cămăşilor negre”, .se organizase o manifestaţie în sprijinul Axei. Agentul care-i luase în primire numai de asemenea încurcături nu-i ardea. îi privi piezişş şi, considerînd că procesul-verbal încheiat pe vapor e tot ce trebuia făcut, îi dădu în primire unui carabinier să-i ducă la prefectura de poliţie, să-i verifice cei de acolo, să afle cine sînt şi dacă au naufragiat sau nu. Conducîndu-i pînă la uşă, adăugă mai blînd .

— Aici n-avem celulă să vă băgăm pînă terminăm treaba. Astăzi sîntem ocupaţi, mobilizarea şantierului e în sarcina noastră, vă închipuiţi ce răspundere avem, ce onoare pentru obrazul nostru.

Pedro îl salută şi-i mulţumi în gînd pentru că se grăbise să scape de ei.

— E bună şi puţină baftă, amigos. Acum e acum. Aglomeraţia de pe străzi o să ne fie de folos. Să nu-ţi fie teamă de agent. E bătrîn şi paşnic. Faci numai ce-ţi spun eu.

— Ce ai de gînd ? întrebă Dinu fără să ţină cont de prelucrarea amicului său.

— Pentru mine prefectura e puşcărie. Să nu mai întrebi nimic !

Agentul, probabil om al regimului, crezuse că străinii vorbesc în dialect corsican şi, cînd să-i întrebe de pe unde sînt şi cu ce vapor au naufragiat, larma portului îi acoperi ultimele cuvinte. Lucrătorii şantierului naval, înşiruiţi în coloane masive flancate de agitatori în cămăşi negre, se îndreptau spre poarta de ieşire, strigînd neîncetat : „Viva il Duce !” în fruntea coloanei o lozincă purtată de cîţiva marinari militari : „Mare nos- trum”. Această himeră, rămasă din vremurile de glorie ale imperiului

Roman, cînd după înfrîngerea Carta- ginei deveniseră stîlpii Mediteranei, îl obseda şi pe Mussolini. Altă lozincă mai bătăioasă, scrisă pe o bandă lungă din carton presat, arăta şi mai clar starea de spirit a conducerii fasciste. „Tutto sporea de la terra este sempre englitera". La ieşirea din port, o fanfară militară trecu în fruntea manifestanţilor. Se cînta „Giovineza", imnul partidului fascist.

Odată cu prima coloană de muncitori navali, ieşiră din port şi cei doi naufragiaţi. Pe stradă alte coloane, alţi muncitori, alte lozinci : „Viva il Duce, fondatore de imperio." „Viva Vitorio Emmanueli, Re de Italia, Imperatoare de Abisinia." Coloana se opri o clipă în dreptul unei fîntîni arteziene. Acolo, un buchet de preoţi îmbrăcaţi în odăjdii scumpe, cădelniţau ca la înmormîntare.

— Ce rost au preoţii la această paradă ? întrebă Dinu, adresîndu-se agentului.

Omul, cu toate că nu înţelesese graiul în care i se vorbise, pricepu mai mult din gestul şi mirarea străinului cam despre ce e vorba.

— Pentru ca Dumnezeu să fie cu noi, cu axa Roma- Berlin.

O coloană de militari în uniforma gărzii regale şi imperiale, le atraseră atenţia. în fruntea coloanei, un ofiţer italian şi unul german, mergeau braţ la braţ sub steagurile celor două naţiuni, steaguri înnodate şi purtate în triumf. Agentul, făcîndu-le semn să se oprească, înţepeni în poziţie de drepţi, salutînd frăţia cu mina la chipiu.

Pedro, cu acelaşi calm obişnuit, cîntări şansele. Aici vor avea de stat. Coloana militarilor, încadrată în şirul feroviarilor, era

cam lungă, cam lung şi salutul agentului. Aplecîndu-se să-şi lege şiretul pantofilor că-pătaţi de la Miguel, îl înghionti pe Dinu, strecurîndu-i în palmă inelul şacalului.

— Tu fugi pe dreapta ! îi şopti fără drept de replică. Eu pe stînga ! La mănăstire îl cauţi pe călugărul despre care ţi-am vorbit. îl cheamă Mina. în loc de salut îi şopteşti „Bandera roza". Răspunsul va fi „Avânţi". Inelul îl păstrezi. îl faci bani la Constanţa.

Dinu încercă să protesteze, n-ar fi vrut să primească inelul, şi nici să se despartă de Pedro fără să-l îmbrăţişeze măcar, să-I întrebe cînd şi unde se vor mai în- tîlni, dar „amigos" scutură energic din cap :

— Lasă copilăriile 1 Fii gata. Şterge-o !

Agentul nu se aşteptase la asemenea figură. Uluit cum era, rămăsese o clipă nehotărît, apoi, scoţînd revolverul, bîlbîi un fel de „stai, stai că trag" şi apăsă pe trăgaci, în direcţia lui Pedro. Dinu apucă să-şi vadă prietenul şchiopătînd. Dar tot atunci, îl auzi strigînd româneşte :

— Nu te opri ! Fugi !

Ca să-şi poată pierde urma, Dinu se amestecă în şuvoiul feroviarilor, scandînd şi el lozinca „Viva il Duce" ca să pară de-a lor... înaintînd obligat spre centrul oraşului, se întreba cu inima strînsă : „Unde-o fi intrat glontele ? Dacă nu mai poate fugi şi-l prinde ?" Apoi, fofilîndu-se pe o stradelă lăturalnică şi lipindu-se de peretele unei case, privi plin de speranţe spre Monte Pelegrino, spre mănăstirea care predomina înălţimea, gîndind din nou la Pedro. „Dumnezeule, pînă şi „inelul puterii" mi l-a dat să-l fac bani, să pot face faţă greutăţilor... Unde mai găsesc eu asemenea om, asemenea

prieten ?...” Cu sufletul răvăşit şi cu ochii împăienjeniţi se pomeni alergînd pe povîrnişul dealului, împins din spate de o putere nevăzută. Palermo rămăsese jos, la picioarele lui. La început nu îndrăzni să intre pe uşa monumentalei biserici de pe Monte Pelegrino. Cu gîndul la fata care-l aştepta se lăsă în genunchi chiar la intrare. Totuşi, biserica, altarul şi crucea celui răstignit nu-l impresionase deloc. Dangătul clopotelor îl făcu să-şi amintească de călugăr, de scopul vizitei lui. Nu i-a fost greu să dea de el. Dar... şi acolo altă surpriză. După schimbul parolelor de recunoaştere şi după întrebarea firească, aşteptată, „cine eşti şi cine te-a trimis”, Dinu îşi dădu seama că orbul nu era orb, dimpotrivă, prin ochelarii lui negri vedea destul de bine.

— Nu te mira, tinere, se pare că Pedro a respectat regula, şi deoarece aici nu putem vorbi, să mergem în chilia mea, să auzim cum stau lucrurile, să-mi spui pe unde umblă călătorul nostru.

N-au stat prea mult de vorbă, călugărul era atît de inteligent şi operativ, încît luîndu-şi desaga pe umăr, îi făcu semn să-l urmeze, mormăind drept concluzie:

— Dacă ai fugit de sub escortă şi el a căzut rănit în mîinile lor, va trebui să te pun la adăpost şi să cobor în oraş. Pedro a greşit. Nu trebuia să fugă. între timp, la noi, au fost amnistiaţi şi deţinuţi! politici, şi dezertorii de pe frontul abisinian. în ceea ce priveşte drumul tău spre România... vom vedea, mă voi interesa.

Cărările şerpuitoare ale muntelui presărat

cu cactuşi şi copaci piperniciţi, le urcară mai mult în tăcere. Dinu nu ştia încotro merg, spre ce loc tainic îl poartă „veriga de legătură" a ilegaliştilor sicilieni. Cam după vreo oră de mers gîfîit, se opriră în dreptul castelului Otvegio şi, după cîteva minute călugărul reveni, cu desaga plina, la locul unde-l aştepta Dinu.

— Ţine desaga, e a ta – îi zise tînărului, facindu-î semn să continue drumul. Sînt de ale gurii pe două zile. Nu cred să lipsesc mai mult.

— Şi unde mergem ? întrebă în sfîrşit Dinu.

— Acolo unde mă vei aştepta.

După altă oră de drum, văzu şi locul unde-l va aştepta pe călugăr, iar locul se numea Grota-Santa, peştera în care odihneau moaştele Sfintei Kosalia. Această sfîn- tă, băgată într-un sicriu de sticlă, era considerată patroana oraşului Palermo şi a marinarilor sicilieni. Sfîn- ta din sicriu era îmbrăcată în aur şi încinsă cu o centură cu două smaralde mari pe pafta. Pe pereţii bisericuţei numai tablouri de corăbii luptînd cu valurile unei mări furtunoase. Lîngă sicriul sfintei mai era un tablou care o reprezenta pe Santa-Madona cu pruncul Isus în braţe... Şi, bineînţeles, călugări cerşetori cu duiumul. Tocmai cu unul din aceşti călugări stătu de vorbă omul care-l adusese aici, iar călugărul, vorbind spaniola, îi arătă străinului musafir o cheie, bombănind :

— Padre spune că eşti naufragiat, că păcatele te-au îndemnat să vii la noi pentru reculegere. Noi n-avem de unde-ţi da de mîncare. Dacă desaga ţi-e plină cu atît mai bine. O luminare, ca să poţi citi biblia, se găseşte la orice sfeşnic.

Două zile a stat Dinu ascuns acolo, două zile a răsfoit biblia şi, în zorii celei de a treia zi, apăru călugărul orb, informîndu-l din cîteva cuvinte :

— Pedro e rănit la picior. Se vor face demersuri să scape, să se aplice decretul de amnistie. Tu ai mare noroc. în Catania, de cîteva zile, e ancorat un vapor românesc care descarcă cherestea. E vaporul „Oituz'T nu ştiu dacă ştii despre el.

Lui Dinu, prin faţa ochilor, îi trecu o imagine de neuitat. Vaporul „Oituz", nea Mitică Bărbuţă, bucătarul care l-a hrănit pe el şi pe lacob atunci cînd erau bom- bişti în port.

— îl ştiu, domnule Mina, îl cunosc pe bucătar.

— Clatâl ma∗ bIne- Mîine dimineaţă, dintr-un loc pe care o să ţi-l indic eu, un şofer de-al nostru, om de încredere, o să te ducă pînă la Catania. Ca să nu te simţi singur o să te dea în primire unui hamal djn organizaţia din care a făcut parte şi Pedro. Acum sa mergem şi pînă mîine vreau să-mi spui şi mic cum îşi duc lupta comuniştii din ţara ta. Am auzit că de cînd regele vostru a devenit dictator, condiţiile sînt şi mai grele.

Au avut cînd să stea de vorbă, noaptea fiind călduţă i-a îndemnat la discuţii largi şi asupra situaţiei din România, şi asupra situaţiei din Italia, şi asupra paşilor pe care-i făcea Hitler pentru a robi celelalte ţari vizate de politica lui de cotropire.

— Eu poate voi muri, sînt bătrîn şi bolnav, dar copiii Italiei de mîine vor şti să scuture jugul dictaturii fasciste.

Dimineaţă, la biserica oraşului, călugărul orb, cu ochelari negri şi cu toiagul alb în mînă, îi făcu semn de adio lui Dinu, urîndu-i drum bun şi gînduri bune pentru tovarăşii din România.

— îmi scrii pe adresa mănăstirii, fiule ! îi strigă cu glas tare ca să nu se prindă trecătorii. De la mine vei afla veşti despre Pedro.

Chiar în acea zi urcă Dinu pe puntea vaporujui „Oituz”. Mai întîi stătu de vorbă cu nea Mitică Bărbuţă, povestindu-i despre naufragiu şi despre dorul de a se reîntoarce în ţară, apoi, condus în cabina comandantului, situaţia se limpezi imediat.

— Dacă e aşa cum scrie în procesul-verbal întocmit de ofiţerul distrugătorului, te voi duce m ţară, nu-i mare lucru. Ca să-ţi plăteşti drumul o sa .munceşti la căldări, cărbunar în locul celui

bolnav şi bicisnic. Acum treci şi mănîncă, şi pe urmă... la cart, băiete.

CAPITOLUL XXIX

În acea dimineaţă, cu cerul încărcat de nori, Dinu ieşise din pont, debarcase de pe „Oituz" şi-i făgăduise lui nea Mitică să-l invite la logodnă. Pipăindu-şi inelul, primul gînd i-a fost să se oprească la biroul lui Kalfaianis, să-l transforme în bani, aşa cum îi spusese Pedro. Din piaţa Ovidiu, cu buzunarul plin de bani, trecu mai întîi pe la florărie. Cu braţul încărcat de flori, cum îl visase Păuniţa, urcă într-o birjă şi se opri la telefoane.Trebuia să telefoneze la vilă, să se intereseze de ea, să-i vorbească, să-i spună să se întoarcă acasă, să-l aştepte în portiţă. La primul apel, auzit în receptor, nu răspunse nimeni. Formă încă o dată numărul. Aceeaşi muţenie. Ceru relaţii Ia telefonista de servici, poate se desfiinţase telefonul sau se schimbase numărul. Nu, „casa Kefalonis" nu ceruse desfiinţarea telefonului şi nici numărul nu se schimbase. Convins că Păuniţa, ştiindu-l că din Spania se va îndrepta către ţară, n-a vrut să mai stea la vilă şi s-a întors acasă, să-l aştepte acolo, porni nerăbdător spre staţia de autobuz. Ajuns la Kilometru 5, începu să alerge spre casa Valentinei. Sufocat de acea emoţie, cunoscută doar de cei care au trăit-o, se opri în dreptul portiţei să aranjeze buchetul cu flori. De bucurie că, în sfîrşit, ajunsese în faţa uşii în dosul căreia o va găsi pe fiinţa cea mai scumpă lui, începu să tremure. Apăsînd clanţa şi trecînd pragul odăiţei cunoscute, dădu drumul strigătului care-l ţinea încătuşat în suflet de atîta amar de

vreme :

— Păuniţo !... am venit ! Unde eşti, dragostea mea ?

Din pustiul camerei nu-i răspunse nimeni. La început bănui că e afară, în bucătărie, dar văzînd candela stinsă, simţi un junghi în inimă şi i se opri^respiraţia. Poate n-are ulei, se amăgi o clipită şi dădu.sa iasă pe uşă. în prag însă, se lovi de o femeie cernita din cap pînă-n picioare. Era Valentina. Intuind ^adevărul, de pe buze îi ieşi un ţipăt sfîşîitor şi se.prăbuşi la pămînt. Din nou i se păru că vede numai morţi. Morţi în sicrie acoperite. Bolborosi incoerent :

— Unde ? Cînd ? Pentru ce ? Nu, nu se poate. Visez.

Lacrimi, disperare, ţipete sfîşietoare, ăsta a fost răspunsul femeii care-şi smulgea părul din cap de durere. Curtea se umpluse de lume. Vecinele boceau. El nu le vedea. El o asculta pe Valentina :

— Nelegiuitul i-a provocat şocul, hemoptizia, aşa a spus doctorul. Trei zile a ţinut agonia, trei zile am vegheat-o pe rînd, cînd eu, cînd vecinele, trei zile te-a strigat... şi se înecă în suspine. ...

Habar n-avea Dinu cum de-a ajuns la cimitir, cu ce-a ajuns acolo, şi nici mulţimea femeilor care se adunaseră la mormînt nu ştia pentru ce venise *aco* o, nu ştia pe cine boceau. Văzînd crucea şi jnoyila e ţărînă proaspătă, citi absent : Sperandina Paum.ţa Ar- ghiropol decedată la 10 aprilie 1938. Atunci, trezin u-se ca dintr-un vis rău, urlă de înlemnire toate femei e .

— Pentru ce cîine, pentru ce. mi-ai luat-o . Era

a mea, nu a ta!... şi pradă ^durerii,* smulse crucea ae la locul ei şi o frînse în două,^aruncind-o pe alta movilă de pămînt, mai proaspătă, mai pronunţata. 1 tăvălit peste mormînt, zgîrîia cu unghiile ţarina, ur a, blestema, plîngea, o chema.

. . A

înnoptase şi el tot acolo era. EI şi Valentina în tot pustiul cimitirului.

— Să mergem, dragul mamei, să-ţi arăt ultima ei scrisoare. N-a apucat să ţi-o mai trimită. Şi era atît de veselă în acea dimineaţă... Ea a spus să nu mai aprind candela. „E prea tîrziu, tanti, prea tîrziu”...

Acasă îi aştepta vecina care o veghease pe Păuniţa. Femeia, ca să respecte tradiţia, dar şi convinsă că Valentina îi mărturisise băiatului şi durerea cealaltă, aprinsese două luminări şi le pusese în două pahare cu apă scoasă atunci din fîntînă.

— Trebuie să fim tari, domnule Dinu, să rezistăm la amîndouă durerile. Uneori se ţin lanţ... şi, scotocind în poşetă, scoase telegrama care o primise în timp ce Dinu era la cimitir, şi izbucni în plîns.

Telegrama era de acasă, din Moldova, o vecină o expediase pe adresa Păuniţei. „Mama moartă. înhumarea va avea loc..." Atît citi Dinu şi fără să mai stea nici un minut, ieşi lăcrimînd din casă şi porni spre gară, să prindă primul tren, să ajungă la Fălticeni înainte de a fi prea tîrziu. Pe drum îşi pipăi involuntar buzunarul de la piept. Iconiţa mamei era acolo, o mai păstra încă, n-o pierduse...

La înapoiere, venit tot în casa Valentinei, găsi alt plic, alt necaz. Era un ordin de chemare pentru recrutare. N-avea rost să se mai uite la data cînd

fusese emis, bănuia că-l recrutaseră în lipsă. Fără să mai spună nimic, cu cartea de poezii a Păuniţei deschisă pe pernă, adormi dus. Abia dimineaţă, cînd se trezi, o întrebă pe femeie ce ştie despre Trifu şi meşterul cizmar. Valentina, bucuroasă că-l aude vorbind, îi servi un ceai cu o felie de pîine neagră, spunîndu-i ce ştia :

— Despre domnul Trifu habar n-am unde stă, nu ne-a vorbit niciodată. Dar o să vină el pe aici, nu se poate, trebuie să vină să se intereseze de tine. El ne-a ajutat la îngropăciune, el a alergat pe la primărie şi ne-a adus dricul. Tot el i-a plătit şi preotului. Pe meşterul cizmar îl ştiu, l-am cunoscut aici, la noi, venise să stea de vorbă cu fata şi, pentru că n-aveam bani să-i pingelesc pantofii, mi i-a făcut pe gratis, spu- nîndu-mi că o să-i treacă în contul tău. Stă undeva în mahalaua Coiciu. Strada n-o ştiu, n-am putut citi plăcuţa că nu ştiu carte, dar pot să te duc acolo, cunosc casa, domnul Trifu mi-a arătat-o.

— Şi cu bestia levantină cum a fost ? întrebă Dinu ţinîndu-şi fruntea în mîinile rezemate pe masă.

Femeia îi povesti tot, aşa cum se petrecuseră lucrurile, blestemînd, închinîndu-se şi plîngînd din nou :

— O să-l bată Dumnezeu. Praful o să se aleagă din el şi din averea lui. Blestemele şi acatistele unei femei amărîte ca mine îi vor aduce o nenorocire şi mai mare. Şi el are o fată...

Apoi vorbiră despre morţi, despre mamă-sa şi despre mormîntul Păuniţei.

— Aici mă îngrijesc eu, dar dincolo... cine-o să-i aducă flori bietei femei, cine-o s-o tămîieze ca să se bucure şi ea ?

— Bucuria o trăieşti în viaţă, tanti Valentina, nu în moarte. Mă doare sufletul că şi mama a murit fără să mă mai vadă. Dar cîţi n-au murit şi-n timpul naufragiului. Numai doi inşi am scăpat.

— Cum, dragul mamei, s-a înecat vaporul nelegiuitului ? Blestemele mele au şi început să-I lovească ?

— Despre asta o să vorbim altă dată. Acum, hai să mergem Ia meşterul cizmar, vreau să mă interesez de Trifu.

Meşterul îi primi cu braţele deschise şi cu sinceră compătimire pentru nenorocirile care-l loviseră. N-au stat prea mult de vorbă. în atelier nu erau singuri. în schimb se înţeleseră să se întîlnească în seara zilei următoare, atunci va veni şi Trifu. Femeia, auzind că e vorba de-o întilnire, s-a şi grăbit să le fie gazdă.

— Puteţi veni la mine. Eu şi aşa voi lipsi mîine seară de acasă. O vecină vrea să se ducă la cinematograf cu bărbat-su şi m-a rugat să stau cîteva ore cu copiii. Un ceai şi cîţiva biscuiţi s-or găsi şi în casa mea, să fie de sufletul celor două răposate, că altceva...

— N-o să te refuz, cucoană Valentina – primi invitaţia meşterul cizmar – într-o circiumă nu ne-am fi simţit bine. Şi pe urmă eu, suferind de stomac, nu mă împac deloc cu băutura.

A doua zi dimineaţă, Dinu se gîndi să dea o raită prin port, să se prezinte la căpitănie, să le povestească despre naufragiu, să le arate procesul-verbal al marinarilor italieni şi să facă o cerere pentru eliberarea unui duplicat al carnetului său. Acest lucru îl discutase cu Pedro în acea noapte cînd stătuseră în infirmerie. La

căpitănie, repetînd figura pe care o făcuse Pedro la agenţia din Beira, funcţionarul care-l repezise cu un an înainte, văzînd darul, mormăi ceva a înţelegere, îi ceru să aştepte pe sală şi, după vreo oră de aşteptat ca pe ghimpi, se trezi cu duplicatul în buzunar. Satisfăcut şi bucuros de reuşită, ieşi din clădirea gării maritime să dea o raită şi printre bombişti, să se intereseze de cei care i-au fost mai apropiaţi şi să stea cu ei la o tacla.

Din cei vechi n-a mai găsit decît pe cel care culesese ţigările aruncate de marinarul negru de pe cargoul englezesc. De la el aflase tot ce-l interesa. Bubi plecase în Spania, se dusese să lupte în brigăzile internaţionale, să bareze calea fascismului. Papagalul, mai norocos, se îmbarcase pe pachebotul „România" al semereului. Despre Zavaidoc se ştia că hoinărea prin Marsilia, făcînd-o pe chelnerul în restaurantul brăileanului din Place Joliette. încolo, Gică Telaviv, auzind că evreii construiesc alte şosele asfaltate în noul oraş ridicat de ei, fugise în Palestina, şi acolo hotărî să se însoare cu Frida, fosta lui iubită, va deveni un nou român de rit mozaic. Numai Traian Legiune îşi schimbase meseria, sătul de mizeria din port, intrase ca practicant la croitoria lui Gheorghiu de pe strada Moldovei. Tot la el ucenicise, cu acest maistru se împăca.

Acasă veni odată cu înserarea şi nu aşteptă mult că se pomeni mai întîi cu Trifu. S-au îmbrăţişat frăţeşte şi, cînd să-i povestească prin ce trecuse, ce fel de viaţă dusese pe „San-Juan", apăru şi meşterul cizmar.

— Ai venit la timp, tov. Dincă – îl întîmpină Trifu. în felul ăsta l-ai scutit pe Dinu de a povesti

de două ori necazurile vieţii lui.

Dinu le povesti totul, pe îndelete, fără să omită nimic. începu cu arestarea de la Agigea şi o sfîrşi cu reîntoarcerea în ţară, cu clipa cînd ieşise din biroul căpităniei cu duplicatul carnetului de marinar în buzunar. Şi ordinul de recrutare li-l arătă.

— Tu, ca teterîst, măi băiete, faci doar un an de armată – îl consolă Dincă – şi dacă vei ţine legătura cu noi, timpul va trece mai uşor. Ce zici, Trifule, va fi de acord să ţină legătura cu noi ?

Trifu, cu siguranţa omului care-şi cunoaşte prietenul, clătină afirmativ din cap, îl privi în ochi dar nu vorbi în numele lui, dimpotrivă, îi ceru fără nici un fel de ocoliş :

— Eu cred c-ar fi timpul să începi şi tu o luptă mai activă, aici, în interiorul ţării, nu numai pe coclaurile apelor străine. Examenul l-ai dat şi...

Dinu îl întrerupse înflăcărat :

— Dar şi aşa sînt alături de voi. încă din ziua cînd am îmbrăcat cămaşa roşie v-am tot căutat ca să-mi limpeziţi ideile.

— Nu aşa, Dinule. E nevoie să te numeri printre noi, să activezi direct în acţiunile noastre. Ca să-ţi limpezeşti ideile trebuie să citeşti tezele şi materialul partidului, să asculţi cuvîntul celor mai vechi şi să nu te pripeşti niciodată.

— Lasă-l, Trifule, lasă-l să se mai gîndească, nu-l forţa – adăugă nenea Dincă. Peste cîteva zile, cînd se va întoarce din Moldova, ne vom întîlni din nou, şi atunci, dacă drumul arătat de noi o să-i pară bun, va hotărî singur. Acum să ne despărţim c-am auzit portiţa. Cred că vine Valentina. Să ne vedem sănătoşi, măi băiete.

SFÎRŞIT

Redactor : GHEORGHE DRAGAN
Tehnoredactor : MIHAI BUJDEI

Apărut 1982. Format 70X100/32. Coli tipo 11,50
Bun de tipar la 30.IX.1982
Editura Junimea, str. Gheorghi Dimitrov nr. 1
IAŞI – ROMANŢA

Tipărit sub c-da. nr. 206/1982 la
întreprinderea poligrafică Taşl,
Str. 7 Noiembrie, ni. 49

JUNIMEA
IAȘI ○ ROMÂNIA

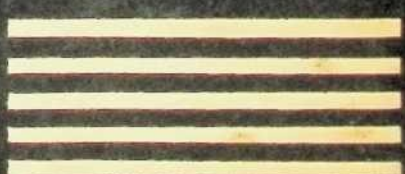

Lei 14,50